

საქართველოს ბანკი

მმართველობითი ანგარიშგება 2024

**ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს
კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული
ანგარიში**

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2025 წლის 30 აპრილს გაცემულ დასკვნაში გამოთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- ▶ მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- ▶ მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი (SARAS-A-615243)

შპს „იუაის“ სახელით (SARAS-F-855308)

2025 წლის 14 მაისი

თბილისი, საქართველო

ჩვენს შესახებ

სს საქართველოს ბანკი ('ბანკი') დაფუძნდა 1994 წლის 21 ოქტომბერს, როგორც სააქციო საზოგადოება ('სს') საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკი და მისი შვილობილი კომპანიები ('ჯგუფი') ძირითადად მოიცავს: საცალო საბანკო მომსახურებას, მცირე და საშუალო ბიზნესების საბანკო მომსახურებას ('SME') და კორპორაციულ საბანკო მომსახურებას საქართველოში.

სს "საქართველოს ბანკი", სისტემურად მნიშვნელოვანი და წამყვანი უნივერსალური ბანკი საქართველოში, ჯგუფის მთავარი ერთეულია.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა 189 ფილიალი საქართველოს ყველა ძირითად ქალაქში (2023 წლის 31 დეკემბერი: 189). ბანკის რეგისტრირებული იურიდიული მისამართია გაგარინის ქუჩა 29ა, თბილისი 0160, საქართველო.

მფლობელობა

2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს "ბიჯეო ჯგუფი" ("JSC BGEO Group") იყო ბანკის ძირითადი აქციონერი. საქართველოს საფონდო ბირჟის გავლით, ბანკის აქციების 0.5%-ზე ნაკლებს ფლობდა 1,000-მდე სხვადასხვა პირი.

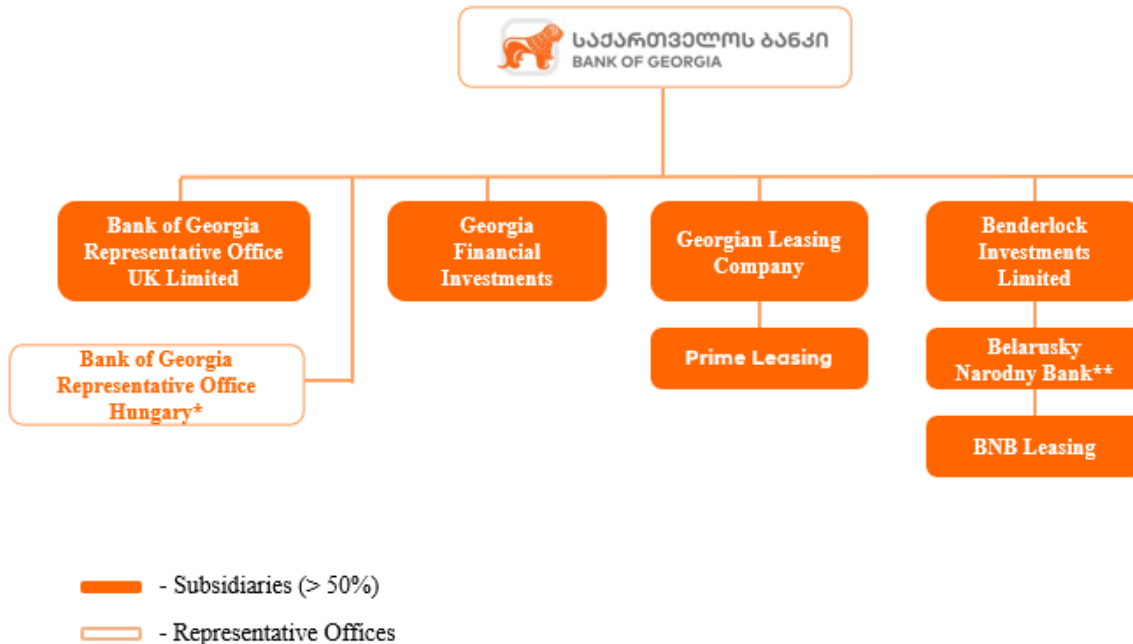
აქციონერი	31 დეკ 24	31 დეკ 23	31 დეკ 22
JSC BGEO Group ¹	99.56%	99.56%	79.78%
Bank of Georgia Group PLC	0%	0%	19.78%
სხვა	0.44%	0.44%	0.44%
ჯამი	100.00%	100.00%	100.00%

2018 წლის 29 მაისამდე სს "ბიჯეო ჯგუფს" სრულად ფლობდა ინგლისსა და უელსში დაფუძნებული ღია სააქციო საზოგადოება BGEO Group plc, რომელიც იყო ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანია. აქციები შეყვანილი იყო გაერთიანებული სამეფოს მარეგისტრირებული ორგანოს ოფიციალური ნუსხის პრემიუმ ლისტინგის სეგმენტში და უფლება ჰქონდა ევაჭრა ლონდონის საფონდო ბირჟის რეგისტრირებული ფასიანი ქაღალდების მთავარ ბაზარზე, რაც ძალაში იყო 2012 წლის 28 თებერვლიდან.

¹ დოკუმენტის მომზადების თარიღისთვის სს "ბიჯეო ჯგუფი" ფლობს საქართველოს ბანკის აქციების 100.00%-ს.

2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, Bank of Georgia Group PLC (ახლა Lion Finance Group PLC) (რომლის აქციები ვაჭრობას ახორციელებს ლონდონის საფონდო ბირჟაზე კომერციული კომპანიების სეგმენტში კოდით BGEO.LN) წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას.

ჯგუფის სტრუქტურა

* წარმომადგენლობითი ოფისი არ ფუნქციონირებდა, არ ჰქონდა ფიზიკური ოფისი და არ ახორციელებდა არანაირ კომერციულ საქმიანობას, თუმცა, ის იყო დარეგისტრირებული შესაბამისი იურისდიქციით. ამ დოკუმენტის შედგენის თარიღისთვის, რეგისტრირების ლიკვიდირება ოფიციალურად დასრულებულია.

**BNB-ს 49.99% უშუალოდ ფლობს სს “საქართველოს ბანკი”, ხოლო 49.99%-ს ფლობს BenderLock Investments Limited.

ზემოთ აღნიშნული კომერციული იურიდიული პირების გარდა, ბანკი ასევე არის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნებული არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის ფონდ “სიცოცხლის ხის” დამფუძნებელი და მთავარი კონტრიბუტორი. ჯგუფის ფარგლებში გაერთიანებული კომპანიების შესახებ ინფორმაციისთვის იხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადების საფუძველი, შენიშვნა #2.

სტრატეგია და ბიზნეს მოდელი

საქართველოს ბანკი, როგორც სისტემურად მნიშვნელოვანი და უნივერსალური ბანკი საქართველოში, წარმოადგენს ციფრული საბანკო მომსახურების ლიდერს ადგილობრივ ბაზარზე. ბანკი ემსახურება 2.0 მილიონზე მეტ ყოველთვიურად აქტიურ საცალო მომხმარებელს და 115 ათასზე მეტ ყოველთვიურად აქტიურ ბიზნეს კლიენტს 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. მომხმარებელთა კმაყოფილების მაღალი დონისა და ჩვენი მომხმარებლების ფრანჩიზის სიძლიერის წყალობით, ვაღწევთ კაპიტალზე საშუალო უკუგების (ROAE) სულ მცირე 20%-იან მაჩვენებელს.

ჩვენ ვფოკუსირდებით მომხმარებლებთან ურთიერთობებზე - ვუჭერთ მხარს ჩვენს კლიენტებს, ვქმნით პროდუქტებსა და მომსახურებებს რომლებიც აკმაყოფილებენ მათ საჭიროებებს, და ვუზრუნველყოფთ პოზიტიურ გამოცდილებას მათთან სხვადასხვა შეხების წერტილში. ჩვენ მიზნად ვისახავთ შევქმნათ საზიარო შესაძლებლობები და გრძელვადიანი ღირებულება - რომელსაც საფუძვლად უდევს კორპორაციული მართვის უმაღლესი სტანდარტები, და რისკების მართვის ეფექტური ჩარჩო. ამ ყოველივეს წარმართავს ჩვენი მიზანი - ხელი შევუწყოთ ადამიანებს საკუთარი პოტენციალის რეალიზებაში.

საქართველოს ბანკის ბიზნესი შედგება სამი სეგმენტისგან: (1) საცალო საბანკო ('RB') მომსახურებები, რომელიც მოიცავს შემდეგ ქვესეგმენტებს: მასობრივ საცალო მომსახურებები ('Mass Retail') და პრემიუმ მომსახურებები ('SOLO' და დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულება ('Wealth Management')); (2) მცირე და საშუალო საწარმოების ('SME') საბანკო მომსახურებები, რომლებიც ემსახურებიან მცირე და საშუალო ბიზნესებს; (3) კორპორაციული საბანკო ('CB') მომსახურებები, რომლებიც ემსახურებიან მსხვილ ბიზნესებს.

ჩვენ განვსაზღვრეთ რამდენიმე სტრატეგიული მიზანი, რომლებიც ბანკში მდგრადი ღირებულების შექმნას ემსახურება.

- 1. მთავარი ბანკი.** იყოს მთავარი ბანკი მომხმარებლების ყოველდღიურ ცხოვრებაში და გაზარდოს მათ ჩართულობა ციფრულ არხებსა და გადახდების ბიზნესში ლიდერობის შენარჩუნებით.
- 2. მომხმარებლებისთვის შექმნას მოწინავე გამოცდილება.** მომხმარებლის საჭიროებებისა და სურვილების წინასწარ განჭვრეტა და შესაბამისი პროდუქტებისა და მომსახურებების უზრუნველყოფა.
- 3. მომგებიანი ზრდა.** ბალანსის მომგებიანი ზრდა და ფოკუსირება მაღალი ზრდის პოტენციალის მქონე სეგმენტებზე.

ჩვენი საშუალოვადიანი მიზნები მოიცავს: (i) ყოველწლიურად სულ მცირე 20%-იანი ROAE მაჩვენებლის მიღწევა და (ii) მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პორტფელის ყოველწლიური მიახლოებით 10%-იანი ზრდა.

მთავარი მაჩვენებლები

ფინანსური KPIs

მოგება (კორექტირებული)² 1,632.1 მ ლარი +22.4% წ/წ ასახავს ჯგუფის ფინანსურ მაჩვენებლებს ერთჯერადი მუხლების გამორიცხვით, რაც მომგებიანობის მკაფიო ხედვას იძლევა.	ROAE (კორექტირებული)² 33.5% +0.6 პპ წ/წ აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი მოგება (კორექტირებული ერთჯერადი მუხლებით), გაყოფილია აქციონერთა საერთო აქციათა თვითურ საშუალოზე.
წმინდა საპროცენტო განაკვეთის მარჟა (NIM) 6.0% -0.4 პპ წ/წ	ხარჯების შემოსავალთან შეფარდება 29.0% +0.9 პპ წ/წ
წლის წმინდა საპროცენტო შემოსავალი გაყოფილი საპროცენტო შემოსავლის მომტანი აქტივების ყოველთვიურ საშუალო ნაშთზე, ფულადი სახსრებისა და ფულადი ეკვივალენტების და კორპორაციული აქციების გამოკლებით.	ოპერაციული ხარჯი, გაყოფილი ოპერაციულ შემოსავალზე.
წმინდა საკრედიტო პორტფელის ზრდა +20.1% წ/წ +20.2% წ/წ, 31 დეკემბერი 2023	დეპოზიტების ზრდა +22.0% წ/წ +13.7% წ/წ, 31 დეკემბერი 2023

² 2024 ფინანსურ წელს, 205.8 მილიონი ლარი აღირიცხა როგორც ერთჯერადი მუხლი, რომელიც შედგებოდა ერთჯერადი მოგებისგან “ამერიკაზანკის” ხელსაყრელ შესყიდვაზე და “ამერიკაზანკის” შეძენასთან დაკავშირებული ხარჯებისგან. საოპერაციო შემოსავალი რისკის ღირებულებამდე და შემდგომი მუხლები მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, ასევე აქტივებზე საშუალო უკუგება (ROAA) და კაპიტალზე საშუალო უკუგება (ROAE) კორექტირებულ იქნა ამ ერთჯერადი მუხლებისთვის.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, დავალიანებების შესყიდვის და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების წლიდან წლამდე ზრდა	წლიდან წლამდე ცვლილებამომხმარებელთა დეპოზიტებში
---	---

საკრედიტო რისკის ხარჯი

0.4%

-0.3 პპ წ/წ

საკრედიტო რისკის ხარჯი უდრის წლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს მომხმარებელზე გაცემული სესხებსა და ფინანსურ საიჯარო მოთხოვნებზე, გაყოფილი იმავე წლის მომხმარებლებზე გაცემული ყოველთვიურ საშუალო მთლიან სესხებსა და ფინანსურ საიჯარო მოთხოვნებზე.

არაფინანსური KPIs

NPS	eNPS
67	54
59 2023-ში	56 2023-ში
NPS-ის დასათვლელად, ვეკითხებით რესპონდენტებს: 0-დან 10-მდე რამდენად სავარაუდოა, რომ რეკომენდაციას გაუწევდით „საქართველოს ბანკს“ მეგობარსა ან კოლეგასთან? პასუხები: 9 და 10 ქულა - პრომოუტერები, 7 და 8 ნეიტრალურები, ხოლო 1-დან 6-მდე -დეტრაქტორები. საბოლოო ქულა გამოითვლება პრომოუტერების პროცენტული წილისა და დეტრაქტირების პროცენტული წილის სხვაობით.	eNPS-ის დასათვლელად, ვეკითხებით რესპონდენტებს: 0-10-მდე რამდენად სავარაუდოა, რომ რეკომენდაციას გაუწევდით „საქართველოს ბანკს“ როგორც სამუშაო ადგილს, მეგობარსა ან კოლეგასთან? პასუხები: 9 და 10 - არიან პრომოუტერები; 7 და 8 - არიან ნეიტრალურები; 1-დან 6-მდე - არიან დეტრაქტორები. საბოლოო ქულა უდრის პრომოუტერების პროცენტულ მაჩვენებელს გამოკლებული დეტრაქტორების პროცენტული მაჩვენებელი.

ციფრული MAU 1,594.4 ათასი +17.5% წ/წ	sCoolApp MAU 146.2 ათასი +63.1% წ/წ
საჯარო მომხმარებლები, რომლებიც მოცემულ თვეში სულ მცირე ერთხელ შევიდნენ ჩვენს მობილურ აპლიკაციაში, ან ინტერნეტ ბანკსა და sCoolApp-ის აპლიკაციაში.	უნიკალური პირების რაოდენობა, რომლებიც შევიდნენ sCoolApp-ში მინიმუმ ერთხელ გასული თვის განმავლობაში.
თვითდასაქმებული მსესხებლეთა რიცხვი 63.1 ათასი +15.4% წ/წ	ნაღდი ფულის გატანა მთლიან ტრანზაქციებში (კვარტალური) (მოცულობით) 25.8% 28.1% 2023-ში
პირი, რომელსაც აქვს კრედიტი საქართველოს ბანკიდან და რომლის შემოსავლის 50%-ზე მეტი თვითდასაქმებულობიდან შემოდის და რომლის ბიზნესსაც არ აქვს იურიდიული პირის სტატუსი	ნაღდი ფულის გატანის პროცენტული პროპორცია მთლიან ტრანზაქციებთან მიმართებაში. გამოითვლება ნაღდი ფულის გატანების მთლიან ტრანზაქციებზე გაყოფითა და 100-ზე გამრავლებით.
მწვანე პორტფელი 1,003 მ +33.4% წ/წ	ციფრული ტრანზაქციული MAU 1,400.5 ათასი +18.4% წ/წ
მწვანე სესხების მთლიანი ნაშთი. მხოლოდ მოიცავს სესხებს რომელიც კლასიფიცირებულია როგორც მწვანე, საქართველოს ეროვნული ბანკის მწვანე ტაქსონომიის მიხედვით.	მომხმარებელთა რაოდენობა, რომლებმაც განახორციელეს სულ მცირე ერთი ტრანზაქცია ციფრული არხების მეშვეობით გასული თვის განმავლობაში.

წლის მიმოხილვა: ინდივიდების გაძლიერება

ჩვენ ვემსახურებით ინდივიდუალურ კლიენტებს საჯარო საბანკო სეგმენტის მეშვეობით, რომელიც მოიცავს მასობრივ საჯარო ბანკინგს (Mass Retail) და პრემიუმ

ბანკინგს (Premium Banking) – ამ უკანასკნელში შედის ჩვენი SOLO (საბანკო მომსახურება მარალშემოსავლიანი მომხმარებლებისათვის) და დაგროვილი ქონების მართვის ('Wealth Management', ან 'WM') მიმართულებები. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჩვენ ვემსახურებოდით 2.0 მილიონზე მეტ ყოველთვიურად აქტიურ მომხმარებელს.

საქართველოს ბანკმა შეინარჩუნა ლიდერობა საცალო საბანკო მომსახურებაში 2024 წლის განმავლობაში, ზრდიდა მომხმარებლებთან რაოდენობას, აძლიერებდა თავის კონკურენტულ უპირატესობებს ყოველდღიურ საბანკო მომსახურებაში და უზრუნველყოფდა მაღალი ხარისხის მომსახურებას პერსონალიზებული შეთავაზებებით. მომხმარებლის ფრანჩიზის წარმატებისა და ზრდის მთავარი მამოძრავებელი ძალა კვლავ რჩებოდა ჩვენი მსოფლიოში აღიარებული ციფრული არხები, გადახდები და ლოიალურობის პროგრამა.

პორტფელის დინამიკა

2024 წელს საცალო საბანკო სეგმენტში სესხებისა და დეპოზიტების მიმართულებით მნიშვნელოვან ზრდას მივაღწიეთ. დეპოზიტების 14.5%-იანი წლიურმა ზრდამ წლიდან წლამდე კიდევ უფრო გააძლიერა ჩვენი წამყვანი საბაზრო პოზიცია – 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოში არსებული ფიზიკური პირების დეპოზიტების 45.4% საქართველოს ბანკში იყო განთავსებული, რაც 0.1 პროცენტული პუნქტით მეტია წინა წელთან მიმართებაში. საცალო დეპოზიტებში ეს წამყვანი პოზიცია გვამღევს დაფინანსების სტაბილურ წყაროს.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საცალო საბანკო სეგმენტში მომხმარებლებზე გაცემულმა სესხები, დავალიანებების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები შეადგენდა 10,203 მილიონ ლარს, რაც 20.0%-ით მეტია წინა წელთან შედარებით. ზრდის მთავარი წყარო იყო სამომხმარებლო სესხები და შემდგომ იპოთეკური სესხები.

პორტფელის რისკის პარამეტრები მიუთითებს ჯანსაღ პორტფელზე. საცალო საბანკო სეგმენტში უმოქმედო სესხების (NPL) კოეფიციენტი შეადგენდა 1.6%-ს 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, რაც 0.3 პროცენტული პუნქტით ნაკლებია წინა წელთან შედარებით, ხოლო საკრედიტო რისკის ღირებულების (cost of credit risk) კოეფიციენტი საცალო საბანკო სეგმენტში იყო 0.4%, 2023 წლის 1.0%-თან შედარებით.

BOG APP – ფინანსური მობილური აპლიკაციების ლიდერი

BOG App არის ყველაზე პოპულარული ფინანსური აპლიკაცია საქართველოში, რომელსაც ყოველდღიურად იყენებს 800 ათასი საცალო მომხმარებელი და თვეში სულ მცირე ერთხელ - 1.6 მილიონი საცალო მომხმარებელი (რაც ექვივალენტურია საქართველოს 3.7 მილიონიანი მოსახლეობის 43.2%-ისა). ათვისების ეს დონე ხაზს უსვამს აპლიკაციის მოწინავე საბაზრო პოზიციას. ეს არის ყოვლისმომცველი ფინანსური სუპერაპი, რომელიც ჩვენი კლიენტებისთვის აკმაყოფილებს როგორც ფინანსურ, ისე ყოველდღიურ საჭიროებებს.

2024 წელს Global Finance-მა საქართველოს ბანკი აღიარა მსოფლიოს საუკეთესო ციფრულ ბანკად. ეს წარმატება განპირობებულია მომხმარებელზე ორიენტირებულობით. იმისათვის რომ მომხმარებლების სურვილები გავითვალისწინოთ, ჩვენ ვაგროვებთ უკუკავშირს ფოკუს ჯგუფების, გამოკითხვების, გამოყენებადობის ტესტირების, tree testing-ის, და კვლევის სხვა მეთოდების მეშვეობით. 2024 წელს, ციფრული არხების გასაუმჯობესებლად, ჩვენ ჩავატარეთ 200-ზე მეტი კვლევა, რომელშიც მონაწილეობდა 30,000-ზე მეტი მონაწილე.

ტრანზაქციების 99%-ზე მეტი ფილიალებს გარეთ ხდება. ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, ციფრულად გაყიდული პროდუქტების წილი მნიშვნელოვნად გაიზარდა და 2024 წლის მეოთხე კვარტალში 62%-ს შეადგენდა (კლება გასული წლის მეოთხე კვარტალის 70%-თან შედარებით განპირობებულია 2023 წლის მეოთხე კვარტალში გამიფიკაციის კამპანიის გავლენით, თუმცა შედეგი მაინც მნიშვნელოვნად აღემატება 2023 წლის პირველი სამი კვარტალის 45% საშუალო მაჩვენებელს). მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენ მნიშვნელოვან პროგრესს მივაღწიეთ სესხებისა და დეპოზიტების ციფრულ გადატანაში, ბარათების მნიშვნელოვანი რაოდენობის შეკვეთა კვლავ ფილიალებში ხდება. ბარათების მიწოდების პროცესი ასევე იყო პრობლემური ჩვენი მომხმარებლებისთვის. 2024 წელს, ჩვენ გავამარტივეთ ბარათების მიწოდების პროცესი, ისე რომ მომხმარებლები ახლა იღებენ ავტომატურ შეტყობინებებს თითოეულ ეტაპზე, მაგალითად, როდესაც კურიერი გზავნის, როდესაც ბარათი მიწოდებულია და ა.შ. ახლა კურიერებს მოეთხოვებათ დაურეკონ მომხმარებლებს მიწოდებამდე მინიმუმ ერთი საათით ადრე, რათა დაადასტურონ მიწოდების მისამართი. გარდა ამისა, მიწოდების კომპანია ვალდებულია განახორციელოს მინიმუმ სამი მიწოდების მცდელობა. თუ მიწოდების ყველა მცდელობა წარუმატებელია, მხოლოდ მაშინ ბრუნდება ბარათი ფილიალში.

2024 წლის განმავლობაში, ჩვენ ვუპასუხეთ მომხმარებელთა არაერთ მოთხოვნას. გაუმჯობესებებს შორის იყო Amex-ის საკრედიტო ბარათის მობილურ საფულეში დამატების შემდეგ, ბანკომატიდან ნაღდი ფულის გამოტანის შესაძლებლობის უზრუნველყოფა – როგორც პირდაპირ ბარათით, ისე QR კოდის სკანირებით BOG აპის საშუალებით, SMS შეტყობინებების გაგზავნა სესხის უარყოფის შემთხვევაში და ციფრული დაკრედიტების 24/7 ხელმისაწვდომობა. ჩვენ ასევე დავამატეთ

აპლიკაციაში ვიდეო-ბანკინგის ფუნქცია, რაც საშუალებას აძლევს მომხმარებლებს დაუკავშირდნენ ჩვენს კონტაქტ ცენტრს დახმარებისთვის, თუ ისინი სირთულეებს წააწყდებიან. 2024 წელს 28,000-ზე მეტი ვიდეო ზარი დაფიქსირდა.

გარდა ამისა, ჩვენ დავნერგეთ შემოსავლების სამსახურის ფუნქციები, რაც საშუალებას აძლევს მომხმარებლებს მიიღონ შეტყობინებები შემოსავლების სამსახურიდან და განახორციელონ გადახდები შემოსავლების სამსახურში. ეს სერვისი 180,000-ზე მეტმა მომხმარებელმა გააქტიურა, რაც ხაზს უსვამს მის მნიშვნელობასა და ღირებულებას.

გადახდები

გადახდების ბიზნესის განვითარება რჩება ერთ-ერთ ძირითად სტრატეგიულ მიზნად, რომელიც ამყარებს ჩვენს პოზიციას როგორც "მთავარი ბანკის" მომხმარებლების ყოველდღიურ ცხოვრებაში. განვითარებული გადახდის სისტემები რამდენიმე უპირატესობას გვთავაზობს: 1) როდესაც მომხმარებლები იყენებენ ბარათით ტრანზაქციას ნაღდი ფულის ნაცვლად, ეს გვამძლევს საშუალებას უკეთ გავაანალიზოთ მათი ქცევა და შევთავაზოთ მათზე მორგებული საბანკო პროდუქტები; 2) გადახდები წარმოქმნის საკომისიო შემოსავალს, რაც ქმნის სტაბილურ და არამერყევ შემოსავლის ნაკადს ბანკისთვის; და 3) მომხმარებლები რომლებიც იყენებენ ჩვენს გადახდის სერვისებს, უფრო ლოიალურები ხდებიან საქართველოს ბანკის მიმართ სხვა საბანკო პროდუქტებთან მიმართებაშიც.

საქართველოს ბანკის გამოყენება გადახდებისთვის ასევე სთავაზობს უპირატესობებს ჩვენს მომხმარებლებს: 1) ისინი აგროვებენ ლოიალურობის ქულებს (PLUS ქულებს საქართველოს ბანკის მთავარი ლოიალურობის პროგრამის ფარგლებში, ან Membership Rewards (MR) ქულებს American Express-ის საკრედიტო ბარათების მეშვეობით); 2) იღებენ ქეშბექს ან ფასდაკლებებს სხვადასხვა სავაჭრო ობიექტში; და 3) უკეთესი ხედვა აქვთ პირად ფინანსებზე, საქართველოს ბანკის აპლიკაციაში ჩაშენებული Personal Finance Manager-ის მეშვეობით. მომხმარებლებს შეუძლიათ განახორციელონ გადახდები, როგორც ფიზიკური ბარათით, ასევე Google Pay-ის, Apple Pay-ის, PLUS ან MR ქულების, QR კოდის მეშვეობით და 'ნაწილ-ნაწილის' ('Buy Now, Pay Later' ან 'BNPL') გამოყენებით.

ჩვენ ნაღდ ფულს მივიჩნევთ გადახდების ბიზნესის მთავარ კონკურენტად. გადახდების ბიზნესის ორი ძირითადი წარმატების კრიტერიუმი გვაქვს - Payment MAU და ნაღდი ფულის გატანის წილი მთლიან ტრანზაქციებში. Payment MAU ზომავს იმ საცალო მომხმარებლების რაოდენობას, რომლებმაც გამოიყენეს საქართველოს ბანკის ბარათი თვის განმავლობაში მინიმუმ ერთი გადახდის განსახორციელებლად. 2023 წელს შემოვიღეთ ნაღდი ფულის გატანა მთლიან

ტრანზაქციებში, როგორც KPI, და მიზნად ვისახავთ არაუმეტეს 25%-იან მაჩვენებელს (სადაც ნაკლები უკეთესია). ნაღდი ფულის გატანა მთლიან ტრანზაქციებში 2024 წლის მეოთხე კვარტალში 25.8%-ს შეადგენდა (წინა წელთან შედარებით 2.3 პპ-ით ნაკლები).

ნაწილ-ნაწილ (BNPL) სერვისი დაინერგა ონლაინ გაყიდვებისთვის 2022 წელს და მაღაზიებში 2023 წელს, და პოპულარული გახდა ჩვენს მომხმარებლებს შორის, რადგან საშუალებას აძლევს მათ შეიძინონ ნივთები დაუყოვნებლივ და გადაიხადონ უპროცენტო განვადებით ოთხი თვის განმავლობაში. ჩვენ BNPL-ს გადახდის მეთოდად მივიჩნევთ, მაგრამ ვაწესებთ მაქსიმალურ BNPL ლიმიტს 5,000 ლარის ოდენობით. ლიმიტის გააქტიურება და ნახვა BOG აპის საშუალებით არის შესაძლებელი. 2024 წელს BNPL-ით ისარგებლა 78 ათასმა უნიკალურმა მომხმარებელმა.

ლოიალურობა

ჩვენი ფლაგმანი ლოიალურობის პროგრამა, PLUS, შექმნილია ორ ძირითად პრინციპზე: დონეები და დონესთან დაკავშირებული სარგებელი. მომხმარებლები განსაზღვრულ დონეებს იკავებენ მათი საბანკო აქტივობის საფუძველზე, და თითოეული დონე მათ კონკრეტულ სარგებელს სთავაზობს. ამ დონეებში მომხმარებელთა ჩართულობის ძირითადი სარგებელი და მთავარი მამოძრავებელი ძალა არის PLUS ქულები.

მომხმარებლები PLUS ქულებს აგროვებენ BOG POS ტერმინალებზე სადებეტო ბარათით განხორციელებული ყოველი გადახდისას. ეს ქულები შეიძლება გამოყენებულ იქნას გადახდებისთვის და გამოიყენება როგორც ჩვეულებრივი ვალუტა.

ჩვენი მეორე პროგრამა, Membership Rewards (MR), დაკავშირებულია American Express საკრედიტო ბარათებთან. მომხმარებლები იღებენ MR ქულებს საკრედიტო ბარათებით დახარჯული ყოველი ლარისთვის, რომელიც შეიძლება გამოყენებულ იქნას გადახდებისთვის ან გაცვლილი PLUS ქულებზე.

2024 წელს ჩვენ განვაახლეთ PLUS პროგრამა მომხმარებელთა გამოცდილებისა და ჩართულობის გასაუმჯობესებლად. ჩვენ ჩავანაცვლეთ 6-თვიანი დონის ციკლები უფრო მარტივი ყოველთვიური ციკლებითა და სამიზნეებით. განახლებული პროგრამა მოიცავს ოთხ დონეს, სადაც ყოველი შემდეგი დონე მომხმარებელს თითოეულ ტრანზაქციაზე მეტი ქულის დაგროვების შესაძლებლობას სთავაზობს. ეს განახლება გამარტივებაზე, ძირითადი პროდუქტების ინტეგრაციაზე,

ღირებულებაზე დაფუძნებულ ჯილდოებსა და მოხმარების სიმარტივეზეა ორიენტირებული.

ყოველწლიურად ჩვენ ავღნიშნავთ PLUS-ის დაბადების დღეს - სწორედ ამ დღეს, კლიენტების PLUS ქულები ორმაგდება. 2024 წელს, 59 ათასმა უნიკალურმა კლიენტმა გაცვალა PLUS ქულები PLUS-ის დაბადების დღეზე და განახორციელა 103 ათასი ტრანზაქცია. ეს ხაზს უსვამს ჩვენი ლოიალურობის პროგრამის მნიშვნელობას ჩვენი კლიენტებისთვის.

მასობრივი საცალო მომსახურება

ჩვენი მასობრივი საცალო შეთავაზების უპირატესობა ემყარება ძლიერ პოზიციას ყოველდღიურ საბანკო მომსახურებაში, რომელსაც მხარს უჭერს მსოფლიოში საუკეთესო ციფრული საბანკო მომსახურება (ადიარებული Global Finance-ის მიერ 2024 წელს), ლოიალურობის პროგრამა და ძლიერი პოზიცია გადახდებში.

თითოეული კლიენტის უნიკალური საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად და მათი ფინანსური ჩართულობის ხელშესაწყობად, ჩვენ ვიყენებთ ქვე-სეგმენტურ მიდგომას. ვურგებთ ჩვენს სერვისებს თითოეული ქვე-სეგმენტის კონკრეტულ მოთხოვნებს, რათა უფრო ეფექტურად მოვემსახუროთ მათ. ამ ქვე-სეგმენტებად განვიხილავთ როგორც თვითდასაქმებულ კლიენტებს, ასევე ეთნიკურ უმცირესობებს, ახალგაზრდებს, ემიგრანტებსა და მასწავლებლებს.

2025 წელს ჩვენი სტრატეგია კვლავაც კონცენტრირებული იქნება იმაზე, რომ უკეთ მივწვდეთ ინდივიდებს რომლებსაც ამჟამად არ აქვთ დიდი წვდომა საბანკო სერვისებზე, რათა უზრუნველყოთ მეტი ადამიანის ფინანსურ ინსტრუმენტებზე და იმ მხარდაჭერაზე ხელმისაწვდომობა, რაც მათ წარმატებისთვის სჭირდებათ.

ახალგაზრდები

ახალგაზრდები ჩვენთვის მნიშვნელოვანი სეგმენტია, რადგან ჩვენ მათ არა მხოლოდ მომხმარებლებად ვხედავთ, არამედ საქართველოში მომავალი ფინანსური დამოუკიდებლობის საფუძვლად. სკოლისა და უნივერსიტეტის სტუდენტებზე ფოკუსირებით, ჩვენ ვცდილობთ გავაძლიეროთ მომავალი თაობა იმ ინსტრუმენტებითა და ცოდნით, რაც ძლიერი ფინანსური ჩვევების — როგორიცაა ბიუჯეტირება და დაგროვება — ჩამოსაყალიბებლად არის საჭირო.

მომხმარებლებს ვთავაზობთ უფასო ყოველდღიურ საბანკო მომსახურებებს, მორგებულ უპირატესობებსა და შესაბამის შეთავაზებებს — მათ შორის, უფასო ან ფასდაკლებულ მგზავრობას საზოგადოებრივ ტრანსპორტში — რათა მხარი დავუჭიროთ მათ ფინანსური განათლებისკენ მიმავალ გზაზე. ჩვენ გვჯერა, რომ

ფინანსური თავდაჯერებულობის გამომუშავება ადრეული ასაკიდან ქმნის საფუძველს ფულის უფრო ჭკვიანური მართვისა და უფრო უსაფრთხო მომავლისთვის.

საქართველოს ბანკის მიერ 2022 წელს გაშვებული sCoolApp არის უნიკალური ფინანსური მობილური აპლიკაცია, რომელიც სპეციალურად სკოლის მოსწავლეებისთვის შეიქმნა. როგორც მათი ძირითადი ყოველდღიური საბანკო არხი, sCoolApp იცავს ბავშვებს სრული უსაფრთხოებით, ხარჯვის შეტყობინებებით, მორგებული ხარჯვის ლიმიტებითა და აპლიკაციაში მშობლების კონტროლით.

2023 წელს, ჩვენ გავუშვიტ ძალიან პოპულარული გამიფიკაციის კამპანია სახელწოდებით "სხვა სამყარო", სადაც ყოველთვიური აქტიური მომხმარებლების 80%-ზე მეტმა დაასრულა მინიმუმ ერთი მისია.

პირველი ფაზა წარმატებით დასრულდა 2024 წელს, რაც დაეხმარა ბავშვებს აპის ფუნქციების გაცნობასა და ფინანსური სერვისების გამოყენების საფუძვლების შესწავლაში — რაც მნიშვნელოვანი ეტაპია ადრეული ფინანსური განათლების ჩამოყალიბებისათვის. 2025 წელს, ჩვენი მიზანია გავაძლიეროთ გამიფიკაციის მოდული, რომელიც შექმნილია უფრო მაღალი ყოველდღიური ჩართულობისა და აპლიკაციასთან მომხმარებლის ინტერაქციის გასაღრმავებლად.

გასულ წელს ჩვენ დავისახეთ ამბიციური მიზანი – მიგვეღწია 150,000 აქტიური თვიური მომხმარებლისათვის sCoolApp-ში – და 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მივაღწიეთ 146,000-ს, რაც მცირედ ჩამორჩება ჩვენს მიზანს. 2025 წლისთვის, ჩვენი მიზანია 185,000 აქტიური მომხმარებელი თვის ჭრილში, ორმაგი ფოკუსით მომხმარებლების ზრდაზე და ყოველდღიური ჩართულობის გაძლიერებაზე.

სკოლის მოსწავლეების მზარდი ჩართულობის გასაზომად, ჩვენ ყურადღებით ვაკვირდებით Payment MAU-ს და sCool Card-ის გამოყენებას, რათა დავრწმუნდეთ, რომ იგი აკმაყოფილებს მათ საჭიროებებს და ხელს უწყობს აქტიურ ფინანსურ ჩართულობას. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აქტიური sCool Card-ის მფლობელების რაოდენობა იყო 194,000 (წინა წელთან შედარებით 36.9%-ით მეტი), ხოლო sCool Card Payment MAU იყო 165,000 (წინა წელთან შედარებით 41.8%-ით მეტი). sCool Card შექმნილია მოსწავლეებისთვის, რათა შეუქმნას შეუფერხებელი და ჯილდოებით სავსე საბანკო გამოცდილება, რომელიც სთავაზობს სხვადასხვა ექსკლუზიურ სარგებელს. ეს მოიცავს უფასო SMS, მობილურ და ინტერნეტ ბანკინგს, BOG ბანკომატებიდან თანხის გატანა საკომისიოს გარეშე, უფასო საზოგადოებრივ ტრანსპორტს თბილისისა და ბათუმში, ფასდაკლებას ზუგდიდისა და რუსთავის

ტრანსპორტში და sCool ქულების დაგროვების შესაძლებლობას. ბარათი ადვილად ხელმისაწვდომია და მისი შეკვეთა შესაძლებელია ონლაინ ან sCoolApp-ის მეშვეობით.

სტუდენტები

უნივერსიტეტის სტუდენტები ჩვენთვის მნიშვნელოვანი სეგმენტია და ჩვენ მათ საჭიროებებზე მორგებულ სპეციალურ შეთავაზებებს ვქმნით. ჩვენ ვთავაზობთ სპეციალურ სტუდენტურ ბარათს – უფასო სადებეტო ბარათს – რომელსაც 2024 წლის დეკემბერში 174 ათასი სტუდენტი იყენებდა. ის მოიცავს ისეთ სარგებლებს, როგორებიცაა უფასო SMS, მობილური და ინტერნეტ ბანკინგი, ასევე საზოგადოებრივი ტრანსპორტის ფასდაკლებები.

2024 წელს ჩვენ გავაძლიერეთ ჩვენი შეთავაზებები სტუდენტებისთვის არაპერსონალიზებული სტუდენტური ბარათების შემოღებით, რაც საშუალებას აძლევს სტუდენტებს მყისიერად გაააქტიურონ პლასტიკური ბარათები. ასევე გავაფორმეთ პარტნიორობა Evex ჰოსპიტალთან ჯანდაცვის პროგრამის გასაშვებად, რომელიც სტუდენტური ბარათის მფლობელებს სთავაზობს სპეციალურ ფასებსა და ფასდაკლებებს სამედიცინო მომსახურებებზე.

მომავალი თაობისთვის ლოიალურობის ქულების დაგროვების მნიშვნელობის გათვალისწინებით, სტუდენტების წახალისების მიზნით, თითოეული დახარჯული ლარზე სტუდენტურ ბარათზე მომხმარებლებს ორ PLUS ქულას ვანიჭებთ – რაც შეესაბამება უმაღლესი დონის საცალო მომხმარებლებისთვის შეთავაზებულ სარგებელს. 2024 წლის დეკემბრის მდგომარეობით აქტიური სტუდენტური ბარათის მფლობელების რაოდენობა იყო 220,000 (წინა წელთან შედარებით 12.2%-ით მეტი).

პრემიუმ ბანკინგი

პრემიუმ ბანკინგი უზრუნველყოფს ტრადიციული საბანკო სერვისების, პერსონალიზებული ფინანსური გადაწყვეტილებების და ექსკლუზიური ცხოვრების სტილის სარგებლის ყოვლისმომცველ სპექტრს, მათ შორის შერჩეულ ღონისძიებებსა და პარტნიორობის სპეციალურ შეთავაზებებს. ის სტრუქტურირებულია ორ ძირითად ქვე-სეგმენტად: SOLO, რომელიც ემსახურება მაღალშემოსავლიან სეგმენტს, და დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულება (Wealth Management), რომელიც ფოკუსირებულია უმაღლესი შემოსავლის მქონე კლიენტებზე და სთავაზობს მათ პერსონალიზებულ ფინანსურ მხარდაჭერასა და ქონების მართვის სერვისებს.

SOLO

SOLO, რომელიც მორგებულია მაღალშემოსავლიან კლიენტებზე, მომხმარებლებს სამ პაკეტს სთავაზობს. ეს პაკეტები შექმნილია მრავალფეროვანი საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად: SOLO CLUB, SOLO Premium და SOLO X.

SOLO CLUB	ექსკლუზიური პაკეტი, რომელიც მომხმარებელს სთავაზობს ყველა SOLO Premium სარგებელს, დამატებით პირად კონსიერჟს და American Express Platinum ბარათს შეუდარებელი ყოველდღიურობისა და სამოგზაურო პრივილეგიებისათვის.
SOLO Premium	დაბალანსებული პაკეტი, რომელიც აერთიანებს პირად ბანკირს, მაღალი კლასის სადებეტო ბარათებს გლობალური პრივილეგიებით, გაუმჯობესებულ ლოიალობის ქულებს და წვდომას ექსკლუზიურ SOLO ღონისძიებებზე.
SOLO X	უპირველესად ციფრული პრემიუმ საბანკო პაკეტი თითქმის ყველა SOLO Premium სარგებლით, მორგებული კლიენტებზე, რომლებსაც ურჩევნიათ დამოუკიდებელი საბანკო მომსახურება და არ ესაჭიროებათ პირადი ბანკირი. მას შემდეგ რაც ჩამოყალიბდა 2023 წელს, SOLO X სწრაფად გახდა პოპულარული

2024 წელს ჩვენ შემოვიღეთ მიზანზე დაფუძნებული ბანკინგი SOLO CLUB წევრებისთვის, რითაც პირადი ბანკირები დავაპოზიციონირეთ როგორც კლიენტის სანდო მრჩეველები. კლიენტის თანხმობით, ისინი აანალიზებენ მათ ფინანსურ მდგომარეობას, იგებენ ინდივიდუალურ მიზნებს და შემოსავლების, ხარჯებისა და ფინანსური გეგმების გათვალისწინებით, მორგებულ რეკომენდაციებს სთავაზობენ. 2025 წლიდან ამ პერსონალიზებულ სერვისს SOLO Premium-ის კლიენტებიც მიიღებენ.

2024 წელს SOLO კონსიერჟის სერვისების მოთხოვნები 95%-ით გაიზარდა 2023 წელთან შედარებით, რაც ასახავს ამ შეთავაზების ღირებულებას. SOLO კონსიერჟი

ექსკლუზიურად ხელმისაწვდომია SOLO CLUB წევრებისთვის და ამალებს კლიენტების ცხოვრების სტილს გამორჩეული ზრუნვით. წევრები იღებენ წვდომას პრემიუმ ღონისძიებებზე, უნიკალურ შესაძლებლობებზე და ექსპერტულ რჩევებზე გასტრონომიის, გართობისა და ცხოვრების სტილის აქტივობების შესახებ. ყოველდღიური დავალებების ეფექტურად მართვით, SOLO კონსიერჟი საშუალებას აძლევს კლიენტებს ფოკუსირდნენ იმაზე, რაც მათთვის ყველაზე მნიშვნელოვანია, აერთიანებს რა მოხერხებულობასა და დახვეწილობას.

2024 წელს ჩვენ წარვადგინეთ 1,100 SOLO-სპეციფიკური შეთავაზება, რომლებიც 83 ათასმა კლიენტმა გამოიყენა. იმისათვის რომ ინტერესების ფართო სპექტრი დავფაროთ და ჩვენი კლიენტების უმრავლესობამ ისარგებლოს ასეთი შეთავაზებებით, მომხმარებლებს ვთავაზობთ შეთავაზებების ფართო სპექტრს, რომელიც მოიცავს კულტურასა და ხელოვნებას, განათლებასა და გართობას კლიენტების ბავშვებისთვის, ჰობიზე დაფუძნებულ აქტივობებს, დისკუსიებსა და შეხვედრებს სხვადასხვა პროფესიონალებთან, და საერთაშორისო და ადგილობრივ მოგზაურობას. 2024 წელს დავაარსეთ წიგნის კლუბი, სადაც მომხმარებლებს შეუძლიათ შეხვდნენ მწერლებს და ჩაერთონ ლიტერატურულ დისკუსიებში.

მომხმარებლების მოზიდვა კვლავ რჩება ძირითად პრიორიტეტად, თუმცა 2025 წელს ჩვენი ძალისხმევა გადაინაცვლებს კლიენტების ურთიერთობების გაღრმავებისკენ, რათა ვუზრუნველყოთ ზრდა პროდუქტების ათვისებაში. ეს მიდგომა არა მხოლოდ აძლიერებს კლიენტის ღირებულებას, არამედ აძლიერებს მათ გრძელვადიან ჩართულობას. ამ სტრატეგიის მხარდასაჭერად, ჩვენ ვაგრძელებთ ინვესტირებას ჩვენი ბანკირების გაძლიერებაში ცოდნითა და უახლესი ინსტრუმენტებით, რაც მათ საშუალებას მისცემს უზრუნველყონ უფრო პერსონალიზებული და ღრმა ფინანსური შეთავაზებები, მორგებული ინდივიდუალური კლიენტის საჭიროებებზე.

Wealth management

დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულება (Wealth Management) უზრუნველყოფს პირად საბანკო მომსახურებას და სთავაზობს საინვესტიციო პროდუქტებს უმაღლესი შემოსავლის მქონე პირებსა და მათ ოჯახებს. გარდა ამისა, იგი უზრუნველყოფს გამორჩეულ ცხოვრების სტილის შესაძლებლობებს, მორგებულს კლიენტების უნიკალურ საჭიროებებსა და მისწრაფებებზე.

ბიზნეს მომხმარებლების გაძლიერება

ჩვენ ვუზრუნველყოფთ საბანკო მომსახურებას 116 ათასი ყოველთვიური აქტიური იურიდიული პირისთვის (ანუ ბიზნესებისთვის), რომელიც მოიცავს ინდივიდუალურ მეწარმეებს, მცირე და საშუალო საწარმოებს, ასევე მსხვილ კორპორაციულ კლიენტებს. მიუხედავად იმისა, რომ ეს კლიენტები განაწილებულია SME Banking და Corporate Banking სეგმენტებს შორის, ისინი იყენებენ იმავე ციფრულ არხებსა და გადახდის მიღების გადაწყვეტილებებს, რომლებიც საქართველოს ბანკმა შეიმუშავა ბიზნესების ფინანსური და ყოველდღიური საბანკო საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად.

2024 წლის დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ბანკს ჰყავდა 116,000 ყოველთვიური აქტიური იურიდიული კლიენტი (წინა წელთან შედარებით 18.9%-ით მეტი). 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ყოველთვიური აქტიური ციფრული მომხმარებლების რაოდენობამ მიაღწია 93 ათასს, რაც 26.2%-ით მეტია წინა წელთან შედარებით – ეს არის ყველა ყოველთვიური აქტიური ბიზნეს კლიენტის 80.4%, რაც ხაზს უსვამს ციფრული ტექნოლოგიების მაღალ გამოყენებას. ჩვენ ფოკუსირებული ვართ როგორც მობილური აპლიკაციის, ისე ინტერნეტ პლატფორმების განვითარებაზე ბიზნესებისთვის, რადგან ბიზნესში სხვადასხვა როლის მქონე ადამიანები ამჯობინებენ თითოეული არხის გამოყენებას მათი საჭიროებების შესაბამისად.

დაახლოებით 99% ტრანზაქციებისა ხორციელდება ციფრული არხების მეშვეობით. თუმცა, პროდუქტების გაყიდვები, განსაკუთრებით დაკრედიტების მხრივ, ციფრული არხებით ბიზნეს კლიენტებისთვის კვლავ დაბალ დონეზე რჩება, რაც მნიშვნელოვან ზრდის შესაძლებლობას წარმოადგენს. წელს ჩვენ გავუშვით არაუზრუნველყოფილი სრულად ციფრული სასესხო პროდუქტი იურიდიული პირებისთვის. ციფრული სესხების წილი 2024 წლის დეკემბრის მდგომარეობით 2%-ზე იყო, რაც გაძლევს ზრდის პოტენციალს მომავალ წლებში.

შეთავაზებები მერჩანტებისთვის

საქართველოს ბანკი არის ქვეყნის წამყვანი გადახდების მიმღები. მომხმარებელთა გამოცდილებისა და სერვისის ხარისხის პრიორიტეტიზაციით, BOG ფოკუსირებულია ციფრული გადახდების პოპულარიზაციაზე – ხელს უწყობს მეტ პირს აითვისონ უნაღდო ანგარიშსწორების მეთოდები და აფართოებს მერჩანტი კლიენტების ქსელს. გარდა ამისა, ჩვენ აქტიურად ვუჭერთ მხარს მერჩანტებს ციფრულ ტექნოლოგიებზე გადასვლაში, რაც ხელს უწყობს ელექტრონული კომერციის ბიზნესების ზრდას საქართველოში.

კიდევ ერთი ციფრული პლატფორმა – Business Manager ამოქმედდა 2023 წელს, რომელიც აერთიანებს Ads Manager-ს, Payment Manager-ს და API Manager-ს – და 2024 წელს შთამბეჭდავი შედეგები აჩვენა. მომხმარებლებს შეუძლიათ მართონ გადახდები, მიიღონ წვდომა ტრანზაქციების ანალიტიკაზე, გაუშვან და წახალისონ კამპანიები, რომლებიც მიზნად ისახავს საქართველოს ბანკის საცალო მომხმარებლებს, და გამოიყენონ საქართველოს ბანკის API სერვისები.

2024 წელს Ads Manager-ის მეშვეობით 500-ზე მეტი შეთავაზება გაეშვა, სადაც 36.3% წარმოადგენდა განმეორებით გამოყენებას. პლატფორმის ათვისება სასარგებლო აღმოჩნდა ბიზნესებისთვის, რადგან ხელს უწყობს შეთავაზებების პოპულარიზაციასა და გაყიდვების ზრდას, ხოლო საცალო კლიენტები სარგებლობენ სტიმულების უფრო ფართო არჩევანით, მათ შორის ქეშბეკით, ფასდაკლებებითა და გამრავლებული ლოიალურობის ქულებით.

ჩვენი გადახდების ბიზნესის ძირითადი ძლიერი მხარეა ჩვენი წამყვანი პოზიცია როგორც ბარათის გადახდის, ისე გადახის მიღების მხარეს. გადახდის მხარეს, მომხმარებლები ამჯობინებენ გადაიხადონ BOG ბარათებით BOG POS ტერმინალებზე, რადგან მათ შეუძლიათ დააგროვონ ლოიალურობის ქულები – რაც ქმნის ურთიერთ-სასარგებლო ურთიერთობას. ჩვენ ვთავაზობთ მერჩანტებსა და მომხმარებლებს ონლაინ და ოფლაინ გადახდის შეთავაზებების ფართო სპექტრს, მათ შორის სხვადასხვა ტიპის POS ტერმინალებს, ლოიალურობის ქულებს, განვადების გეგმებს, BNPL-ს, ასევე Apple Pay-ს, Google Pay-ს და სხვა საშუალებებს.

მცირე და საშუალო საწარმოების მომსახურება (SME Banking)

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, SME Banking-ის მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები შეადგენდა 5,011 მილიონ ლარს, რაც 10.1%-ით მეტია წინა წელთან შედარებით. SME-ს პორტფელი მაღალდივერსიფიცირებულია, სადაც ყველაზე დიდი ნაწილი შედგება ვაჭრობის, მომსახურების, სოფლის მეურნეობისა და უძრავი ქონების მართვის სექტორებისგან. SME Banking-ის NPL კოეფიციენტი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 3.5%-ს, რაც 0.1 პროცენტული პუნქტით ნაკლებია წინა წელთან შედარებით. საკრედიტო რისკის ღირებულება მთელი წლის განმავლობაში იყო 0.3%, 2023 წლის 0.7%-თან შედარებით.

სასესხო პორტფელის 59.6% ლარშია, დანარჩენი კი უცხოურ ვალუტაში. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, SME Banking-ის დეპოზიტების პორტფელი შეადგენდა 2,147 მილიონ ლარს, რაც ასახავს 14.4%-იან ზრდას წინა წელთან შედარებით. დეპოზიტების პორტფელის 40.6% დოლარიზებული იყო, რაც წინა წელთან შედარებით 4.4 პროცენტული პუნქტით მეტია.

2024 წლის მიმოხილვა

ჩვენი SME კლიენტები აქტიურად იყენებენ ციფრულ არხებს - 2024 წლის დეკემბრის მდგომარეობით ჩვენი ყოველთვიური აქტიური მომხმარებლების 79.9% იყენებდა ბიზნეს ციფრულ არხებს სულ მცირე ყოველთვიურად.

2024 წელს ჩვენ გავუშვით პირველი სრულად ციფრული არაუზრუნველყოფილი სესხი, რომელიც შექმნილია SME მომხმარებლებისთვის. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ამ პროდუქტის სასესხო პორტფელის ბალანსმა მიაღწია 3.5 მილიონ ლარს.

ჩვენი SME მომხმარებლებისთვის ერთ-ერთი პრობლემური საკითხი იყო ფილიალში ვიზიტისა და სესხის დამტკიცების შემდეგ ხელშეკრულების ხელმოწერის საჭიროება. მომხმარებელთა უკუკავშირის საპასუხოდ, ჩვენ დავნერგეთ ციფრული ხელმოწერის პროცესი ჩვენს ბიზნეს ციფრულ არხებში, რაც საშუალებას აძლევს არსებულ SME მსესხებლებს დაასრულონ პროცესი ფილიალში ვიზიტის გარეშე. შედეგად, SME სეგმენტში დამტკიცებული სესხების დაახლოებით 10% ახლა ხელმოწერილია ციფრული არხების მეშვეობით.

დაახლოებით 62% ახლადდარეგისტრირებული ბიზნესებიდან ირჩევს საქართველოს ბანკს ანგარიშის გასახსნელად. 2024 წელს კიდევ უფრო გავამარტივეთ და დავხვეწეთ იურიდიული პირების რეგისტრაციის პროცესი, ანგარიშის გახსნისას ავტომატიზაციის დამატებით – პროცესი, რომელიც ადრე საშუალოდ სამი საათი გრძელდებოდა, ახლა მხოლოდ ორ წუთში სრულდება. ეს შესაძლებლობა ხელმისაწვდომია რეზიდენტი ინდივიდუალური მეწარმეებისა და რეზიდენტი მარტივი შპს-ებისთვის (სადაც 'მარტივი' ნიშნავს, რომ დამფუძნებელი უნდა იყოს რეზიდენტი და ინდივიდუალური მეწარმე).

რეგისტრაციის შემდეგ ჩვენ ვთავაზობთ სრულყოფილ "onboarding" პროცესს, რომელიც უზრუნველყოფს ახალი კლიენტების სპეციფიკური საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად მორგებულ შეთავაზებებსა და დამატებით ღირებულების მქონე სერვისებს. ბიზნეს მობილური და ინტერნეტ აპლიკაციების გამოყენების გასაუმჯობესებლად, ჩვენს ციფრულ არხებში ასევე დავნერგეთ ჩეთბოტის და ვიდეო-ბანკინგის ფუნქციონალი.

დამატებითი ღირებულების სერვისები

ჩვენი მცირე და საშუალო ბიზნესის (SME) კლიენტების მხარდასაჭერად, ვიყენებთ ჰოლისტიკურ მიდგომას, რომელიც აერთიანებს ფინანსურ დახმარებას და დამატებითი ღირებულების სერვისების ფართო სპექტრს. ყველა ეს სერვისი თავმოყრილია ერთ პლატფორმაზე - Business 360, რომელიც 2025 წლის დასაწყისში დაინერგა. ეს მიდგომა ბიზნესებს უმარტივეს ნავიგაციას და ეხმარება მათ იპოვონ კონკრეტულ საჭიროებებზე მორგებული სერვისები, მათ შორის: მიზნობრივი შესაძლებლობების განვითარების პროგრამები ისეთ სფეროებში, როგორიცაა მარკეტინგი და ლიდერობა; ექსპერტების კონსულტაციები; და სხვა შესაძლებლობები, რომლებიც ბიზნესებს ბაზარზე ეფექტურად ნავიგაციაში დაეხმარება.

კლიენტებს, ამასთანავე, აქვთ წვდომა ბუღალტრული აღრიცხვის განვითარების პროგრამაზე, ქალი მეწარმეების მხარდამჭერ ინიციატივებზე, B2B ღონისძიებებზე, ბიზნეს კურსებზე და სხვა პროგრამებზე, რომლებიც ზრდისა და ინოვაციების ხელშეწყობას ემსახურება. ჩვენ ასევე ვთავაზობთ ღირებულ კავშირებსა და ნეთვორქინგის შესაძლებლობებს, რაც კლიენტებს საკუთარი ბიზნესის გაფართოებასა და ახალი კონტაქტების დამყარებაში ეხმარება.

კორპორაციული საბანკო მომსახურებები (CB)

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, CB-ის მომხმარებლებზე გაცემულმა სესხებმა, დავალიანების შესყიდვამ და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულმა მოთხოვნებმა 8,323 მილიონი ლარი შეადგინა, რაც 28.5%-ით აღემატება წინა წლის მაჩვენებელს და სეგმენტებს შორის ყველაზე მაღალი ზრდის ტემპია.

CB-ის სასესხო პორტფელი კვლავ ჯანსაღია, NPL კოეფიციენტით 2.0% (2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით), რაც 0.3 პროცენტული პუნქტით მეტია წინა წელთან შედარებით და ძირითადად ერთი კორპორაციული მსესხებლის დეფოლტითაა განპირობებული. 2024 წელს საკრედიტო რისკის ღირებულების კოეფიციენტი 0.4%-ს შეადგენდა, რაც 2023 წლის ანალოგიური მაჩვენებელია და კიდევ ერთხელ უსვამს ხაზს სასესხო პორტფელის მაღალ ხარისხს.

CB-ის სესხების პორტფელი კარგად დივერსიფიცირებულია და მოიცავს საქართველოს ეკონომიკის ყველა სექტორს. სესხების მოცულობით უმსხვილეს სექტორებად რჩება სამშენებლო სექტორი, ენერგეტიკა, უძრავი ქონების მართვა, სასტუმროები და ტურიზმი. საქართველოს ბანკის მთლიანი სესხების პორტფელში 10 უმსხვილესი მსესხებლის წილი შეადგენდა 6.6%-ს, რაც წლიურად 0.8 პროცენტული პუნქტით შემცირებულია.

სასესხო პორტფელის 71.7% უცხოურ ვალუტაშია. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, CB-ის დეპოზიტების პორტფელი 6,585 მლნ ლარს შეადგენდა, რაც 30.7%-ით მეტია წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით. დეპოზიტების პორტფელის 34.3% უცხოურ ვალუტაში იყო ნომინირებული, რაც წლიურად 4.1 პროცენტული პუნქტით არის გაზრდილი.

2024 წლის მიმოხილვა

CB კლიენტები საჭიროებენ დახვეწილ, მათ საჭიროებებზე მორგებულ სასესხო შეთავაზებებს, რის გამოც განაცხადების უმეტესობას საფუძვლიანი ფინანსური ანალიზი სჭირდება. ამ პროცესის გასამარტივებლად, 2024 წელს ჩვენ დავწერეთ დაჩქარებული განაცხადის სისტემა, რომელიც შექმნილია დაბალი რისკის მქონე კლიენტების იდენტიფიცირებისთვის წინასწარ განსაზღვრული კრიტერიუმების საფუძველზე. ეს გაუმჯობესება საშუალებას გვაძლევს შევქმნათ საკრედიტო ანგარიშები შესაბამისი კლიენტებისთვის ერთ დღეში – ტრადიციულ პროცესთან შედარებით, რომელსაც შეიძლება უფრო დიდი დრო დასჭირდეს. შედეგად, ჩვენ მნიშვნელოვნად შევამცირეთ დამტკიცების დრო გარკვეული სესხების გაცემისთვის, გავაუმჯობესეთ ეფექტურობა და კლიენტების კმაყოფილება. მიზნად ვისახავთ, რომ 2025 წელს სასესხო განაცხადების დაახლოებით 30% დავამუშავოთ ამ სწრაფი მექანიზმის მეშვეობით, რაც კიდევ უფრო გააძლიერებს ჩვენს უნარს სწრაფად ვუპასუხოთ კლიენტების საჭიროებებს.

2025 წელს ჩვენი ამოცანაა ციფრული ტექნოლოგიების უფრო მეტად განვითარება, რაც მომსახურების ხელმისაწვდომობასა და ეფექტიანობას გაზრდის ჩვენი კლიენტებისთვის.

გარემოსდაცვითი, სოციალური და კორპორაციული მმართველობა (ESG)

საქართველოს ბანკის გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) სტრატეგია, რომელიც ფოკუსირებულია მმართველობასა და კეთილსინდისიერებაზე, ფინანსურ ინკლუზიაზე, მდგრად ფინანსებსა და თანამშრომელთა გაძლიერებაზე, მიზნად ისახავს ეკონომიკისთვის, გარემოსთვის და საზოგადოებისთვის გრძელვადიანი ღირებულების შექმნას. ამ ოთხი საყრდენის ფორმალიზება ეფუძნებოდა ESG მატერიალურობის ხელახალ შეფასებას, რომელიც ჩატარდა 2023 წელს, რამაც საშუალება მოგვცა გამოგვევლინა ჩვენი ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენები და პრიორიტეტულად განგვესაზღვრა ძირითადი მატერიალური საკითხები.

ჩვენი ESG მიზნებისკენ უწყვეტი პროგრესის უზრუნველსაყოფად, ყურადღებით ვაკვირდებით შემდეგ ძირითად შესრულების მაჩვენებლებს (KPI-ებს):

არაფინანსური KPI-ები

KPI	სამიზნე	შედეგი	სტატუსი
მწვანე პორტფელი	875 მლნ ლარი	1,003 მლნ ლარი	✓
თანამშრომელთა ლოიალურობის ინდექსი	54	54	✓
sCoolApp-ის ყოველთვიური აქტიური მომხმარებლები	150,000	146,224	✗
თვითდასაქმებული მსესხებლების რაოდენობა	60,000	63,110	✓
ციფრული ტრანზაქციული აქტიური მომხმარებელი (MAU)	1,291,000	1,400,511	✓

გარემოსდაცვითი

ჩვენ ერთგულნი ვართ გარემოსდაცვითი მდგრადობის მიმართ და ვაღიარებთ ჩვენს როლს აქტუალური გარემოსდაცვითი გამოწვევების გადაჭრასა და მწვანე პრაქტიკის ხელშეწყობაში. ჩვენი [გარემოსდაცვითი პოლიტიკა](#) ასახავს ჩვენს მიზნებს, სტრატეგიებსა და პრაქტიკებს, აქცენტით გარემოსდაცვითი მოსაზრებების ჩვენს ბიზნეს სტრატეგიაში, ოპერაციებში, დაკრედიტების პრაქტიკასა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესებში ინტეგრირებაზე. ამ ძალისხმევის შედეგად, ჩვენ მიზნად ვისახავთ გარემოსდაცვითი რისკების მიტიგაციას, მდგრადი

პროექტების ხელშეწყობას და ჩვენს გარემოსდაცვით ინიციატივებში გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების უზრუნველყოფას.

როგორც სერვისის მიმწოდებელს, ჩვენი პირდაპირი გავლენა გარემოზე შეზღუდულია, თუმცა ჩვენ მზად ვართ გავხდეთ უფრო რესურსეფექტური კომპანია და შევამციროთ ჩვენი ოპერაციებიდან მომდინარე ნებისმიერი უარყოფითი გავლენა გარემოზე. ამ ვალდებულების შესაბამისად, ჩვენ ვაგრძელებთ ინიციატივების განხორციელებას ენერგიის მოხმარების შესამცირებლად, მათ შორის ენერგოეფექტური განათების დაყენებას, აღჭურვილობის განახლებას, გაგრილება-გათბობისა და ვენტილაციის სისტემის ოპტიმიზაციას (HVAC).

ენერგიის მაჩვენებლები	რაოდენობა (2024)
ენერგიის მთლიანი მოხმარება (კილოვატ საათი)	29,814,309
სართულის ფართობი (მ²)	112,591
ენერგიის ინტენსივობის თანაფარდობა (კილოვატ საათი/მ²)	265

ენერგოეფექტურობის მიღმა, ჩვენ პრიორიტეტს ვანიჭებთ ნარჩენების პასუხისმგებლიან მართვას, ნარჩენების წარმოქმნის მინიმიზაციისა და გადამუშავების აქტიური ხელშეწყობით. ჩვენს ბექ ოფისებში დანერგილია ნარჩენების დახარისხების პრაქტიკა — გადამუშავებად და არაგადამუშავებად მასალებად, რომლებიც შემდგომში პასუხისმგებლიანად იმართება ლიცენზირებული მესამე მხარეების მიერ.

ნარჩენების ტიპი	რაოდენობა(2024)
სულ გადამუშავებული არასახიფათო ნარჩენები	86 ტონა
სულ გადამუშავებული სახიფათო ნარჩენები	6 ტონა
მთლიანად განადგურებული გადაუმუშევადი ნარჩენები	300 მ³

საქართველოს ბანკი 2012 წლიდან აქვეყნებს სათბური გაზების ემისიების შესახებ ინფორმაციას. 2025 წელს, ვგეგმავთ ყოვლისმომცველი ემისიების შემცირების

სტრატეგიის შემუშავებას. ეს გულისხმობს ყველა შესაბამისი მონაცემის სიღრმისეულ ანალიზს, რაც საშუალებას მოგვცემს დავგეგმოთ მკაფიო შემდეგი ნაბიჯები ჩვენი ძალისხმევის გასაძლიერებლად ემისიების მინიმიზაციის მიმართულებით.

სათბურის გაზის ემისიები	რაოდენობა (2024)
Scope 1	2,548.8
Scope 2	2,616.2
Scope 3	7,832.9
მთლიანი გამონაბოლქვი	12,997.9

როგორც ერთ-ერთი უმსხვილესი შემსყიდველი ქვეყანაში, სრულად ვაცნობიერებთ ჩვენს შესყიდვით გადაწყვეტილებებთან დაკავშირებულ გარემოსდაცვით და სოციალურ (E&S) ზეგავლენებს. ერთგულნი ვართ ადამიანის უფლებების დაცვის, სამართლიანი შრომითი პრაქტიკების ხელშეწყობისა და მრავალფეროვნებისა და ჩართულობის მხარდაჭერის მიმართ მთელ ჩვენს მიწოდების ჯაჭვში, ჩვენი მომწოდებლების ქცევის კოდექსის შესაბამისად. 2023 წელს დავნერგეთ მომწოდებლების E&S დიუ დილიჯენსის (due diligence) პროცესი, რათა გამოვავლინოთ და ავიცილოთ შესაძლო გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკები მიწოდების ჯაჭვში — რაც მოითხოვს, რომ 500,000 ლარზე მეტი წლიური ბრუნვის მქონე მომწოდებლებმა შეავსონ შესაბამისი კითხვარები. 2024 წლისთვის 52 მომწოდებელმა წარმატებით შეავსო აღნიშნული კითხვარები და ყველა მათგანი აკმაყოფილებდა აუცილებელ კრიტერიუმებს.

ჩვენ ასევე ხელს ვუწყობთ გარემოს კეთილდღეობას მწვანე დაფინანსების ისეთ პროექტებზე მიმართვით, როგორიცაა განახლებადი ენერგია, ენერგოეფექტურობა და კლიმატგონივრული სოფლის მეურნეობა. 2024 წელს, ჩვენი მწვანე სესხების პორტფელმა გადააჭარბა დაგეგმილ მიზანს — 875 მილიონ ლარს — 17.1%-ით და მიაღწია 1.024 მილიარდ ლარს, რაც 36.3%-იანი წლიური ზრდაა. ჩვენი მწვანე პორტფელი იმართება ჩვენი მწვანე ფინანსების ჩარჩოს მიხედვით, რომელიც განსაზღვრავს პროცედურებსა და კრიტერიუმებს (ე.წ. "საკვალიფიკაციო მწვანე სესხების კატეგორიები") მდგრადი და გარემოზე პოზიტიური მიზნებისთვის ფინანსური რესურსების მობილიზაციისთვის.

სოციალური

ჩვენ გვჯერა, რომ ფინანსურ სერვისებზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია ინდივიდუალური და საზოგადოების განვითარების

ხელშეწყობისთვის. ჩვენი მიზანია უზრუნველყოთ, რომ ყველას - მდებარეობის, წარმომავლობისა თუ შესაძლებლობების მიუხედავად - ჰქონდეს ხელმისაწვდომი ინსტრუმენტები და რესურსები, რათა მარტივად მართოს თავისი ფინანსები, დაგეგმოს და განახორციელოს ცხოვრებისეულად მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები და დროთა განმავლობაში გაზარდოს ქონება.

ამ ხედვის მხარდასაჭერად, გამოვავლინეთ და აღმოვფხარით ხელოვნური ბარიერები, რომლებიც ადრე უშლიდა ხელს თვითდასაქმებულ პირებს ჩვენი საკრედიტო პროდუქტების სრულ სპექტრზე წვდომაში. გარდა ამისა, გავაუმჯობესეთ ფინანსური განათლება და მივაღწიეთ მეტი თვითდასაქმებული პირის ჩართულობას — ჩავრთეთ 800-ზე მეტი წარმომადგენელი დაახლოებით 3,000 ქართული სოფლის მასშტაბით. ეს წარმომადგენლები ეხმარებოდნენ ჩვენს საკრედიტო ექსპერტებს საბანკო პროდუქტებისა და სერვისების შესახებ ინფორმაციის მიწოდებაში. შედეგად, 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჩვენ გვყავდა 63,100 თვითდასაქმებულ მსესხებელი (წლიურად 15.4%-იანი ზრდა), ხოლო მათი საერთო პორტფელი შეადგენდა 700.5 მილიონ ლარს (წლიურად 31.7%-იანი ზრდა).

2024 წელს ჩვენ ფინანსურ მობილურ აპლიკაციაში ინტეგრირება გავუკეთეთ სომხურ, აზერბაიჯანულ და თურქულ ენებს, რათა გავაუმჯობესოთ საბანკო სერვისებზე ხელმისაწვდომობა არა-ქართულენოვანი მოსახლეობისთვის.

საქართველოს ბანკი გახდა პირველი კომერციული ბანკი საქართველოში, რომელმაც სრულად მოახდინა თავისი სერვისების ადაპტირება უსინათლო მომხმარებლებისთვის — აღიარებით იმისა, რომ ამგვარი ადაპტაცია მხოლოდ რეგულაციების შესრულება კი არ არის, არამედ გადამწყვეტი ნაბიჯია ინკლუზიური საზოგადოების შექმნისკენ. საქართველოს ყოველ რეგიონში და დედაქალაქის ყველა რაიონში სრულად არის ადაპტირებული სულ მცირე ერთი ფილიალი, იმისთვის რომ უსინათლო მომხმარებლებს სრულად ადაპტირებული სერვისი მივაწოდოთ. გარდა ამისა, უკვე ადაპტირებულია 140 ბანკომატი ისე, რომ მათ შეუძლიათ გამოიყენონ მოწყობილობები დამოუკიდებლად. კონფიდენციალურობის უზრუნველსაყოფად, როგორც კი მომხმარებელი ყურსასმენებს შეაერთებს, ეკრანი ბუნდოვდება და ჩნდება შეტყობინება, რომელიც ადასტურებს, რომ ბანკომატი გადადის „მოსმენის რეჟიმში“.

ჩვენი ძირითადი ოპერაციების გარდა, ჩვენ ღრმად ვართ ჩართული კორპორაციული სოციალური პასუხისმგებლობის ინიციატივებში იმ საზოგადოებებში, სადაც ვოპერირებთ, და ვთავაზობთ საგანმანათლებლო მასალებს, ვორქშოფებს და ინსტრუმენტებს, რომლებიც შექმნილია ინდივიდებისა და ბიზნესების გასაძლიერებლად. ჩვენი მიზანია, აღვჭურვოთ ისინი ცოდნითა და უნარებით, რათა ეფექტურად მართონ თავიანთი ფინანსები.

დასაქმება

ჩვენ მტკიცედ გვწამს, რომ ჩვენი გრძელვადიანი წარმატება და მდგრადობა განპირობებულია იმ ადამიანებით, ვინც გვიერთდება, და იმ კულტურით, რომელსაც ვქმნით. თანამშრომლების გაძლიერება წარმოადგენს ჩვენი ESG სტრატეგიის ერთ-ერთ მთავარ საყრდენს. ჩვენ ერთგულად ვქმნით მრავალფეროვან, ინკლუზიურ და ძალისმომცემ სამუშაო გარემოს, სადაც თითოეულ ადამიანს ეძლევა თანაბარი შესაძლებლობა ზრდისთვის, ინოვაციისთვის და გავლენის მოხდენისთვის.

ჩვენ გვჯერა, რომ ძლიერი მმართველობა და ეთიკური ლიდერობა წარმატებული და შედეგზე ორიენტირებული გუნდების საფუძველია. სწორედ ამიტომ, ყველა თანამშრომელი ხელმძღვანელობს საქართველოს ბანკის [ეთიკის კოდექსით](#), რომელიც განსაზღვრავს მკაფიო სტანდარტებს კანონიერი, ეთიკური და გამჭვირვალე საქმიანობისთვის. ჩვენ მივისწრაფვით ინკლუზიურობისა და თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველსაყოფად და გვაქვს ნულოვანი ტოლერანტობა ნებისმიერი ნიშნის საფუძველზე დისკრიმინაციის მიმართ — იქნება ეს სქესი, რასა, შეზღუდული შესაძლებლობა თუ რელიგიური მრწამსი. საყოველთაო ადამიანის უფლებები ინტეგრირებულია თანამშრომელთა სახელმძღვანელოში, ისევე როგორც Lion Finance Group PLC-ის [დისკრიმინაციისა და შევიწროების წინააღმდეგ ბრძოლის, მრავალფეროვნების, თანასწორობისა და ინკლუზიურობის, ასევე ადამიანის უფლებების პოლიტიკები](#). ჩვენ ვახორციელებთ ყოვლისმომცველ შესაბამისობისა და რისკების მართვის პროგრამას, რომელიც მიზნად ისახავს რისკის აღქმის გაძლიერებას და ძლიერი რისკ-კულტურის დამკვიდრებას. ახალი თანამშრომლები გადიან სავალდებულო ტრენინგებს, ხოლო ყველა თანამშრომლისთვის ხორციელდება პერიოდული გადამზადება.

გარდა ამისა, ჩვენ ვაწვდით თანამშრომლებს ინფორმაციას და ვრთავთ მათ რეგულარული განახლებების მიწოდებით სტრატეგიის, შესრულებისა და ახალი პოლიტიკის შესახებ, ხოლო ვალდებულებით მათ წვლილს ჯილდოებითა და მნიშვნელოვანი თარიღების აღნიშვნებით.³

თანამშრომლების გაძლიერებაზე ორიენტირებული ჩვენი მიდგომა კიდევ უფრო მყარდება ღია კარის პოლიტიკით, რომელიც თანამშრომლებს საშუალებას აძლევს თავისუფლად და უსაფრთხოდ გააჟღერონ ნებისმიერი საჩივარი. აღნიშნული პოლიტიკა ეფუძნება მკაცრ “no-retaliation” პოლიტიკას, რაც ხელს უწყობს ნდობასა და გამჭვირვალობას. ჩვენი საჩივრებისა და შიდა ინფორმაციის გამჟღავნების

³ პროგრამა მოიცავს ისეთ თემებს, როგორიცაა კიბუსაფრთხოება, ფინანსური დანაშაული, ოპერაციული რისკები, ბიზნესის უწყვეტობის მართვა, ადამიანის უფლებები, კორპორაციული ღირებულებები და ქცევის კოდექსი, ქრთამისა და კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის პოლიტიკა, მრავალფეროვნება და ჩართულობა, ასევე შიდა სამაუწყებლო მექანიზმები (whistleblowing).

მექანიზმები შეესაბამება გლობალურ საუკეთესო პრაქტიკებს. საქართველოს ბანკი იყენებს WhistleB პლატფორმას — დამოუკიდებელ ანგარიშგების სისტემას, რომელიც თანამშრომლებს აძლევს საშუალებას, ანონიმურად ან კონფიდენციალურად აცნობონ შესაძლო დარღვევების შესახებ. საჩივრები რეგულარულად მონიტორინგდება, რათა გამოვლინდეს განმეორებადი ტენდენციები და გაუმჯობესების საჭირო სფეროები.

იმის უზრუნველსაყოფად, რომ გენდერს გავლენა არ ჰქონდეს კარიერულ წინსვლაზე ან კომპენსაციაზე, ჩვენ მუდმივად ვადევნებთ თვალს და განვიხილავთ გენდერული თანასწორობის ძირითად ინდიკატორებს, მათ შორის გენდერული ანაზღაურების სხვაობას. დამატებით, ჩვენი თანამშრომლებისთვის ღირებულების შეთავაზება მოიცავს კონკურენტულ ანაზღაურებაზე მეტს, მათ შორის ისეთ სარგებელს, როგორიცაა დამატებითი შვებულება, ჯანმრთელობის დაზღვევა, ორსული ქალების მხარდაჭერა, განათლების თანადაფინანსება, ფინანსური დახმარება ცხოვრებისეული მოვლენებისთვის, ზეგანაკვეთური ანაზღაურება და ყოველწლიური შემოწმებები ღამის ცვლაში მომუშავეებისთვის. ეს სარგებელი ხელმისაწვდომია ყველა თანამშრომლისთვის, დასაქმების სტატუსის მიუხედავად.

მმართველობა

ჩვენი მიდგომა მმართველობისადმი მოიცავს ძლიერი რისკების მართვას, ეთიკურ ქცევასა და თანამშრომელთა კეთილდღეობაზე ზრუნვას. ეს განყოფილება წარმოადგენს ჩვენს ძირითად პოლიტიკებსა და პრაქტიკებს დასაქმების, ქრთამის წინააღმდეგ ბრძოლისა და ანტიკორუფციული მიმართულებით, რაც ასახავს ჩვენს ერთგულებას კეთილსინდისიერად და გამჭვირვალედ საქმიანობის განხორციელების მიმართ.

მექრთამეობისა და კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის პოლიტიკა (ABC)

საქართველოს ბანკი ქრთამისა და კორუფციის მიმართ ინარჩუნებს ნულოვანი ტოლერანტობის პოლიტიკას, რაც ეფუძნება მტკიცე მმართველობის მექანიზმებს. ჩვენი ყოვლისმომცველი პროგრამა მოიცავს ძლიერ რისკების მართვის პროცესებს, მესამე მხარის დეტალურ შეფასებას და მაღალი რისკის მქონე საქმიანობის უწყვეტ მონიტორინგს. მკაფიოდ ჩამოყალიბებული გამოძიების პროცედურა უზრუნველყოფს პოლიტიკის დარღვევების ეფექტიან გამოვლენასა და რეაგირებას. თანამშრომლები რეგულარულად გადიან ტრენინგს ქრთამისა და კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის (ABC) პოლიტიკებზე, სადაც გაეცნობიან არაეთიკური ქცევის შესახებ ინფორმაციის წარდგენის წესებსა და შესაბამისობის მოთხოვნებს.

საქართველოს ბანკში მთლიანობის პრინციპს იცავს ქცევის და ეთიკის კოდექსი, ქრთამისა და კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის პოლიტიკა, ინტერესთა

კონფლიქტის პოლიტიკა და “იცანი შენი თანამშრომელი” (“Know your employee”) პროცედურები. ABC-ის მმართველობა ინტეგრირებულია შიდა ფუნქციურ სტრუქტურებში, რაც უზრუნველყოფს ერთიან და გამართულ რეაგირებას. აღმასრულებელი მენეჯმენტი და საზედამხედველო საბჭო თავად განასახიერებენ ეთიკურ სტანდარტებს და მათ ზედა დონიდან ავითარებენ. ადამიანის უფლებებისა და ეთიკის კომიტეტი, რომელიც საბჭოს მიერ არის ავტორიზებული, განიხილავს ეთიკურ და ანტიკორუფციულ საკითხებს და უზრუნველყოფს ანგარიშვალდებულებას. შიდა კონტროლის დეპარტამენტი ზედამხედველობს მაღალი რისკის სცენარებს, ხოლო მენეჯერებს მნიშვნელოვანი როლი აკისრიათ კორუფციის რისკების მინიმიზაციაში. ჩვენ მუდმივად ვაკონტროლებთ ABC ზომების ეფექტიანობას რეგულარული განახლებების, რისკების შეფასებებისა და დაინტერესებული მხარეების უკუკავშირის საფუძველზე, რათა შევუწყოთ ხელი არაეთიკური ქმედებების პრევენციას და სისტემის გაუმჯობესებას.

გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვა

საქართველოს ბანკში ჩვენ განსაკუთრებული ყურადღებით ვმართავთ დაკრედიტებასთან დაკავშირებულ გარემოსდაცვით და სოციალურ რისკებს. ჩვენი გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემა (ESMS) საშუალებას გვაძლევს წინასწარ გამოვავლინოთ შესაძლო რისკები და ხელი შევუწყოთ კლიენტების მხრიდან მათი ეფექტურად შემცირებისთვის გადადგმულ ქმედებებს. ESMS რეგულარულად ახლდება და მტკიცდება გარემოსდაცვითი და სოციალური საკითხების კომიტეტის (ESI კომიტეტის) მიერ.

ჩვენი გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პროცედურები მოიცავს კლიენტის საქმიანობის შესაძლო ზემოქმედებებისა და რისკების შეფასებას, იმის უზრუნველსაყოფად რომ მათ აქვთ უნარი და მისწრაფება, მართონ ეს რისკები პასუხისმგებლობით. საჭიროების შემთხვევაში შემუშავდება შესაბამისი შემარბილებელი ზომები, როგორიცაა სამოქმედო გეგმები ან კონკრეტული E&S შეთანხმებები. პროცესის გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების უზრუნველსაყოფად, მონიტორინგისა და ანგარიშგების მექანიზმები მუდმივად ფუნქციონირებს, როგორც ბანკის მენეჯმენტის, ასევე პარტნიორი საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებისთვის.

რისკის მართვა

ჩვენი მიდგომა რისკის მიმართ

ჩვენ კარგად ვაცნობიერებთ ძლიერი რისკ-კულტურის მნიშვნელობას — საერთო დამოკიდებულებებს, რწმენებს, ღირებულებებსა და სტანდარტებს, რომლებიც განაპირობებს თანამშრომელთა ქცევას რისკების აღქმის, შეფასების და მართვის პროცესებში. რისკების მართვაზე პასუხისმგებლობა გავრცელებულია ყველა თანამშრომელზე, ხოლო ზედამხედველობის უმაღლესი პასუხისმგებლობა ეკისრება სამეთვალყურეო საბჭოს.

საქართველოს ბანკი არის ჯგუფის მთავარი საოპერაციო ერთეული, რომელიც ჯგუფის შემოსავლების უდიდეს ნაწილს უზრუნველყოფს. ამ სექციაში და ასევე ძირითად რისკებსა და გაურკვევლობებზე მომდევნო თავში, ჯგუფის ძირითადი ოპერაციების განხილვისას, ჩვენ ვახსენებთ მხოლოდ საქართველოს ბანკს.

საქართველოს ბანკში სამეწარმეო რისკების მართვის (ERM) ფუნქცია პასუხისმგებელია რისკების მართვის ზედამხედველობაზე. ეს მოიცავს რისკების მონაცემების შეგროვებასა და კონსოლიდაციას, რისკების დონეების მონიტორინგს და რისკების მართვის პროცესების გაუმჯობესებას რისკზე დაფუძნებული მიდგომის გამოყენებით.

ჩვენი მიზანია ბანკის მასშტაბით რისკების მართვის ყოვლისმომცველი მიდგომის გამოყენება, რომელიც ემყარება ჩვენს კულტურასა და ღირებულებებს. ჩვენი რისკების მართვის ჩარჩო განსაზღვრავს ძირითად პრინციპებსა და პრაქტიკას, რომლებსაც ვიყენებთ მატერიალური რისკების, როგორც ფინანსური, ისე არაფინანსური რისკების მართვისთვის.

სამეწარმეო რისკების მართვის (ERM) სისტემის ჩარჩოს ძირითადი კომპონენტები

რისკების მართვა:

რისკების არა-აღმასრულებელი მმართველობა

რისკის აპეტიტის ზღვარს ყოველწლიურად განიხილავს და ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო, რომელიც იღებს რჩევებს რისკის კომიტეტისგან.

რისკების აღმასრულებელი მმართველობა

აღმასრულებელი მენეჯმენტი აფასებს რამდენად ეფექტურად არის დანერგილი რისკის მართვის და შიდა კონტროლის პოლიტიკა და პროცედურები.

როლები და პასუხისმგებლობები:

"დაცვის სამი ხაზის" მოდელი

ჩვენი ERM ჩარჩო ეფუძნება რისკების მართვის დარგის სტანდარტულ "დაცვის სამი ხაზის" მოდელს.

პროცესები და ინსტრუმენტები:

რისკის აპეტიტი: იდენტიფიკაცია, გაზომვა, მიტიგაცია და ანგარიშგება

ბანკს აქვს დანერგილი სხვადასხვა პროცესები, იმისთვის, რომ აღმოაჩინოს, შეაფასოს, გაზომოს, მართოს და წარადგინოს რისკები, რათა დავრჩეთ რისკის აპეტიტის ფარგლებში.

შიდა კონტროლი

ჩვენ მუდმივად ვავითარებთ კონტროლის გარემოს ბიზნეს პროცესებში, მათ შორის მოვალეობების განაწილების, სისტემებში ინტეგრირებული პრევენციული ინსტრუმენტებისა და მომხმარებელთა უფლებების შეზღუდვის მეშვეობით.

რისკების მართვის პროცესი

1. იდენტიფიკაცია

რისკების იდენტიფიკაცია რეგულარულად ხორციელდება და წარმოადგენს ბიზნესისა და რისკების მართვის ფუნქციის ერთობლივ ძალისხმევას. მთავარი მიზანია პოტენციური რისკების დროული გამოვლენა და იმ პოტენციური ზიანის თავიდან აცილება ან მიტიგაცია, რომელიც ამ რისკებს შეიძლება მოჰყვეს. მატერიალური შიდა ან გარე ცვლილებების შემთხვევაში, შესაძლებელია დამატებითი რისკების იდენტიფიკაცია. სამეთვალყურეო საბჭო რეგულარულად განიხილავს ძირითად რისკებს და რისკის შემცირების სტრატეგიებსა და ქმედებებს.

2. შეფასება და გაზომვა

თითოეული გამოვლენილი რისკი ფასდება მისი ალბათობისა და შესაძლო ფინანსური თუ არაფინანსური ზემოქმედების მიხედვით, რის შემდეგაც იგი შეედარება რისკის აპეტიტს და განსაზღვრულ ზღვარებს ან გამშვებ მაჩვენებლებს. ჩვენ პრიორიტეტს ვანიჭებთ ყველაზე მნიშვნელოვან რისკებს, ვადგენთ შესაბამის რეაგირების ზომებს და ვახდენთ რისკის პოზიციების შესაბამისობას განსაზღვრულ ტოლერანტობის დონეებთან.

3. მიტიგაცია

რისკის შემცირების ღონისძიებები მუშავდება და ხორციელდება პოტენციური უარყოფითი შედეგების შესამცირებლად. ამ ღონისძიებების შეფასებისას, ასევე გათვალისწინებულია ქმედებები, ხარჯები, სარგებელი, ნარჩენი რისკები და მეორეული რისკები. ყველა ძირითადი კონტროლი დოკუმენტირებულია და რეგულარულად მოწმდება. თუ კონტროლი არაეფექტურია, იკვლევა მიზეზები და შემუშავდება სამოქმედო გეგმები კონტროლის დიზაინის გასაუმჯობესებლად.

4. მონიტორინგი და ანგარიში

ჩვენ ვაკონტროლებთ რისკის შემცირების ღონისძიებებს დროულობის, თანმიმდევრულობისა და სისტემატური განხორციელების თვალსაზრისით. ძირითადი რისკები სათანადოდ ესკალირდება. სამეთვალყურეო საბჭოს აუდიტისა და რისკების კომიტეტები განიხილავენ მნიშვნელოვანი რისკების ცვლილებებსა და შემცირების ღონისძიებებს კვარტალურად (ან უფრო ხშირად, საჭიროების შემთხვევაში) და ანგარიშს წარუდგენენ სამეთვალყურეო საბჭოს. ყოველთვიური რისკების ანგარიშები ინფორმაციას აწვდის უმაღლეს მენეჯმენტს რისკების მართვის შესახებ.

რისკის აპეტიტი

რისკის აპეტიტის ჩარჩო წარმოადგენს ბანკის ERM ჩარჩოს ძირითად კომპონენტს. ჩვენ განვსაზღვრავთ ჩვენს რისკისადმი აპეტიტს – რისკის დონესა და ტიპებს, რომლის მიღებაზეც ვართ მზად, რაც გავლენას ახდენს ფინანსური დაგეგმვის პროცესზე და სტრატეგიული გადაწყვეტილებების მიღებაზე – ჩვენი რისკის აპეტიტის განცხადების (RAS) საშუალებით. რისკის აპეტიტი გამომდინარეობს საქართველოს ბანკის სტრატეგიული მიზნებიდან და უზრუნველყოფს, რომ ორგანიზაციის ყველა დონეზე არსებობდეს შეთანხმება იმ რისკის დონეზე, რომლის მიღებაც ბანკისთვის მისაღებია. იგი მტკიცდება საბჭოს მიერ ყოველწლიურად და RAS-ის შესრულება განიხილება და წარედგინება რისკების კომიტეტს კვარტალურად, ხოლო რისკის აპეტიტის დემზორდი წარედგინება აღმასრულებელ მენეჯმენტს ყოველთვიურად – რაც უზრუნველყოფს რისკების დროულ იდენტიფიცირებასა და მიტიგაციას.

რისკის კულტურა

რისკის კულტურა ჩვენი რისკების მართვის პრაქტიკის არსს წარმოადგენს. ძლიერი კულტურა, რომელიც იწყება სამეთვალყურეო საბჭოდან, ხელს უწყობს ბანკს ეთიკური საქმიანობის უზრუნველყოფასა და იმაში, რომ შედეგები, რისკები და ანაზღაურება ერთმანეთთან თანხვედრაში იყოს.

ამ კულტურის განსავითარებლად, საქართველოს ბანკი განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს თანამშრომლებისთვის რისკების მართვასთან დაკავშირებული ცნობიერებისა და უნარების განვითარებას. ჩვენ ვთავაზობთ სხვადასხვა ტიპის სასწავლო პროგრამებს — ნაწილი სავალდებულოა ყველა თანამშრომლისთვის, ხოლო ნაწილი მორგებულია კონკრეტულ როლზე ან ინდივიდუალური განვითარების გეგმაზე. სავალდებულო სასწავლო პროგრამები ხელმისაწვდომია ონლაინ და უზრუნველყოფს, რომ ბანკი იცავს თავის მომხმარებლებს, თანამშრომლებს და მთლიანად ორგანიზაციას.

რისკების მართვა და შიდა კონტროლი

სამეთვალყურეო საბჭოს აქვს საბოლოო ზედამხედველობითი პასუხისმგებლობა რისკების მართვაზე. ბანკის უფროსი რისკების ოფიცერი ('CRO') პასუხისმგებელია ბანკის რისკების მართვის ჩარჩოზე – მათ შორის პოლიტიკის შემუშავებაზე, რისკების პროფილის მონიტორინგზე, რისკების იდენტიფიცირებასა და მართვაზე.

საქართველოს ბანკი მოქმედებს დარგის სტანდარტულ დაცვის სამი ხაზის მოდელზე დაფუძნებით.

დაცვის პირველი ხაზი ფლობს რისკებს და პასუხისმგებელია მათ იდენტიფიცირებაზე, აღრიცხვაზე, ანგარიშგებასა და მართვაზე რისკის აპეტიტის შესაბამისად, პოლიტიკის და რეგულაციების დაცვით, და შესაბამისი შემამსუბუქებელი კონტროლის მექანიზმების არსებობის უზრუნველყოფაზე.

დაცვის მეორე ხაზი შეიმუშავებს პოლიტიკას, მეთოდებსა და პროცედურებს, ასევე აფუძნებს და ახორციელებს რისკის აპეტიტის ჩარჩოს, მათ შორის ლიმიტების დაწესებას. ის ამოწმებს დაცვის პირველ ხაზს ეფექტური რისკების მართვის კუთხით და უზრუნველყოფს რჩევებს, მითითებებსა და გარანტიებს დაცვის პირველი ხაზისთვის, რათა დარწმუნდეს, რომ ის ეფექტურად მართავს რისკებს პოლიტიკისა და რეგულაციების შესაბამისად.

დაცვის მესამე ხაზი არის შიდა აუდიტის ფუნქცია, რომელიც უზრუნველყოფს დამოუკიდებელ გარანტიას, რომ რისკების მართვის მიდგომა და პროცესები შემუშავებულია და ეფექტურად მუშაობს. შიდა აუდიტის ფუნქციის ხელმძღვანელს აქვს პირდაპირი ანგარიშგების ხაზი აუდიტის კომიტეტთან.

გენერალური დირექტორის ('CEO') ქვეშ ბანკში ყველა როლი ექცევა სამი ხაზიდან ერთ-ერთში, და ყველა თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გაგებასა და მართვაზე თავიანთი ინდივიდუალური როლებისა და პასუხისმგებლობების ფარგლებში.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ბანკის შიდა კონტროლის სისტემის განხილვასა და მისი ადეკვატურობისა და ეფექტურობის დადასტურებაზე. გარკვეული საკითხები – როგორცაა მსხვილი კაპიტალური ხარჯების, მნიშვნელოვანი შესყიდვების ან გასხვისებებისა და მსხვილი კონტრაქტების დამტკიცება – ექსკლუზიურად საბჭოსთვისაა განკუთვნილი. სხვა საკითხებში სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება მისი რისკებისა და აუდიტის კომიტეტები, რომლებიც მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის სისტემების სიძლიერისა და ეფექტურობის შეფასებაში.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე შიდა კონტროლთან დაკავშირებით, ჩვენი ფინანსური პროცედურები მოიცავს სისტემურ, ტრანზაქციულ და მენეჯმენტის ზედამხედველობით კონტროლს. ყოველ კვარტალში უფროსი ფინანსური ოფიცერი და ფინანსური გუნდის სხვა წევრები განიხილავენ ფინანსურ ანგარიშგებასა და მასთან დაკავშირებულ შიდა კონტროლს აუდიტის კომიტეტთან ერთად, რომელიც მნიშვნელოვან მიგნებებს ატყობინებს სამეთვალყურეო საბჭოს. აუდიტის კომიტეტი ასევე განიხილავს კვარტალურ, ნახევარწლიურ და მთელი წლის ფინანსურ ანგარიშებს და შესაბამის შედეგების გამოცხადებებს, და რჩევებს აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს.

აღმასრულებელი მენეჯმენტის/დირექტორთა საბჭოს დონეზე, რამდენიმე კომიტეტი მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ეფექტური რისკების მართვის წარმართვაში. ეს კომიტეტები მოიცავს:

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO): პასუხისმგებელია ფინანსური რისკების მართვაზე, პოლიტიკისა და სახელმძღვანელო პრინციპების შემუშავებაზე კაპიტალის ადეკვატურობის, საბაზრო რისკის, დაფინანსებისა და ლიკვიდობის რისკის, საპროცენტო განაკვეთისა და წინასწარი გადახდის რისკებისა და შესაბამისი ლიმიტების, ფულის ბაზრის ზოგადი პირობებისა და საკრედიტო რისკის ლიმიტების მიმართ. ALCO განიხილავს სცენარის ანალიზებსა და სტრეს ტესტებს, რეგულარულად აკონტროლებს წინასწარ განსაზღვრულ რისკის ლიმიტებთან შესაბამისობას და ამტკიცებს სახაზინო გარიგებებს.

საკრედიტო კომიტეტები: პასუხისმგებელია სესხების პორტფელის რისკების მართვაზე ყველა ბიზნეს სეგმენტში.

გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედების კომიტეტი: პასუხისმგებელია ESG სტრატეგიის განვითარებასა და განხორციელებაზე, მათ შორის კლიმატის რისკისა და შესაძლებლობების მართვის სტრატეგიაზე.

რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის ეფექტურობის მიმოხილვა

ჩვენ განვიხილავთ ჩვენი რისკების მართვის პროცესებისა და შიდა კონტროლის ეფექტურობას ყოველწლიურად, აუდიტისა და რისკების კომიტეტების დახმარებით – რაც მოიცავს ყველა მატერიალურ სისტემას, მათ შორის ფინანსურ, საოპერაციო და შესაბამისობის კონტროლს. უახლესი მიმოხილვა მოიცავდა 2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ ფინანსურ წელს და მოიცავდა აღმასრულებელი მენეჯმენტის, შიდა და გარე აუდიტების მხრიდან გარანტიის მიღებას. საბჭო ასკვნის, გონივრული გარანტიით, რომ 2024 წლის განმავლობაში შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის შესაბამისი სისტემები სათანადოდ იყო უზრუნველყოფილი და ეფექტიანად ფუნქციონირებდა, და რომ აღნიშნული სისტემები კვლავაც ეფექტიანად მოქმედებდა წლიური ანგარიშის დამტკიცების თარიღამდე. მიმოხილვამ არ გამოავლინა რაიმე მნიშვნელოვანი სისუსტე ან ჩავარდნა სისტემებში. ჩვენ კმაყოფილი ვართ, რომ ჩვენი რისკების მართვის პროცესები და შიდა კონტროლის სისტემები შეესაბამება გაერთიანებული სამეფოს კორპორაციული მართვის კოდექსს 2018 და ფინანსური ანგარიშგების საბჭოს (FRC) სახელმძღვანელო პრინციპებს რისკების მართვის, შიდა კონტროლისა და შესაბამისი ფინანსური და ბიზნეს ანგარიშგების შესახებ.

სტრეს ტესტირება

სტრესტესტირება და სცენარიული ანალიზი წარმოადგენს მნიშვნელოვან რისკების მართვის ინსტრუმენტებს, რომლებიც მნიშვნელოვან ინფორმაციას აწვდიან სტრატეგიული გადაწყვეტილებების მიღებისა და დაგეგმვის პროცესს. ისინი საშუალებას გვაძლევს შევაფასოთ მოსალოდნელად აღქმული, მაგრამ მძიმე სტრესულ სცენარებზე ბანკის ლიკვიდობისა და კაპიტალის პოზიციებზე ზემოქმედება. ჩვენ რეგულარულად ვაფასებთ პორტფელების მოწყვლადობას უარყოფითი მაკროეკონომიკური ფაქტორების, ფინანსური ბაზრის სტრესებისა და გეოპოლიტიკური მოვლენების მიმართ. პორტფელების მგრძნობელობა აისახება ზემოქმედების ანალიზში მოგებაზე და ზარალზე, ლიკვიდობაზე და კაპიტალზე.

ბანკი ასრულებს სხვადასხვა ტიპის სტრეს ტესტებს:

ICAAP/ILAAP სტრეს ტესტირება: შიდა კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების პროცესი (ICAAP) და შიდა ლიკვიდობის ადეკვატურობის შეფასების პროცესი (ILAAP) აფასებს და ინარჩუნებს შიდა კაპიტალისა და ლიკვიდობის ადეკვატურ დონეს, რომელიც საკმარისია ყველა ძირითადი რისკის დასაფარად, რომელსაც ბანკები აწყდებიან ან შეიძლება აწყდებოდნენ მომავალში, მათ შორის სტრესული სცენარის პირობებში. ICAAP და ILAAP სტრეს-ტესტირების შედეგები განიხილება რისკების კომიტეტისა და დირექტორთა საბჭოს მიერ.

სიცოცხლისუნარიანობის სტრეს ტესტირება: ეს სტრეს ტესტი აფასებს დასაშვები, მაგრამ მძიმე სტრეს სცენარების გავლენას ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე.

დგინდება სცენარის დაშვებები ყველა შესაბამისი მაკროეკონომიკური და ფინანსური ბაზრის ცვლადებისთვის, და პოტენციური გავლენა ფასდება ბანკის სიცოცხლისუნარიანობის მიმართ. სიცოცხლისუნარიანობის სტრეს ტესტი ტარდება მინიმუმ წელიწადში ერთხელ და წარედგინება აუდიტის კომიტეტსა და სამეთვალყურეო საბჭოს.

რევერსული სტრეს ტესტირება: ეს სტრეს ტესტი აფასებს დარღვევის დონეს, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს ბანკის წარუმატებლობა. წარუმატებლობა ამ კონტექსტში განისაზღვრება, როგორც ზარალის დონე, რომელიც გამოიწვევს კაპიტალის ძირითადი კოეფიციენტების დარღვევას.

დაუგეგმავი სტრეს ტესტირება: სცენარები, რომლებიც ასახავს მიმდინარე ეკონომიკურ პირობებს, ბანკების წინაშე არსებულ კონკრეტულ რისკებს და აახლებს მაკროეკონომიკურ ფაქტორებთან დაკავშირებული პოტენციური მომავალი ექსტრემალური მოვლენების ანალიზს. სტრეს ტესტირების სიხშირე დამოკიდებულია ბანკის საოპერაციო გარემოში მატერიალურ ცვლილებებზე.

მარეგულირებელი: რეგულატორის მიერ განსაზღვრული მოთხოვნის შესაბამისად, სტრესტესტები ტარდება მკაფიო კონტექსტისა და მეთოდოლოგიის ფარგლებში. სტრესტესტის მეთოდოლოგია განსხვავდება მისი ტიპისა და მიზნების მიხედვით. რისკის სახეობიდან გამომდინარე, ანალიზის ჩატარებაზე პასუხისმგებელი არიან შესაბამისი რისკების მართვის ერთეულები. იმ შემთხვევაში, თუ გამოვლინდება მიუღებლად მაღალი რისკები, რისკების მართვის გუნდები იღებენ შესაბამის შემარბილებელ ზომებს და ასახავენ მათ სტრატეგიულ გეგმებში.

აღდგენის გეგმის სტრეს ტესტირება: რეგულატორის მიერ განსაზღვრული სტრეს ტესტი აფასებს ბანკის შესაძლებლობას — ასევე მის მიერ შერჩეული აღდგენის ზომების ეფექტიანობას — გადალახოს ექსტრემალური სტრესული სიტუაციები, რომლებიც იწვევს გარკვეული მაჩვენებლების ზღვრულ დონეზე გადაცდენას.

ძირითადი და განვითარებადი რისკები

საქართველოს ბანკი აიდენტიფიცირებს იმ ძირითად რისკებს, რომლებმაც შეიძლება გავლენა მოახდინონ მის საქმიანობაზე ან პერსპექტივებზე. ყველა ბიზნეს ერთეულიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება ახლადწარმოქმნილი რისკების იდენტიფიცირების, შეფასებასა და მართვისთვის. გარდა ამისა, ჩვენ ვაკონტროლებთ უფრო ფართო მაკროეკონომიკურ რისკებს და ვახდენთ მათ ესკალაციას სამეთვალყურეო საბჭოსთან რეგულარული პრეზენტაციების მეშვეობით.

ჩვენ პროაქტიულად ვაიდენტიფიცირებთ და ვმართავთ ახლადწარმოქმნილ რისკებს, რომლებიც ახლად წარმოქმნილი ან განვითარებადი რისკებია, რომლებიც მომავალში

შესაძლოა არსებითად იმოქმედონ ბანკზე, თუმცა მათი რეალიზაციის დრო და ზეგავლენის მასშტაბი კვლავაც გაურკვეველია. სამეთვალყურეო საბჭო განიხილავს ამ რისკებს ძირითად რისკებთან ერთად, რათა შეაფასოს პოტენციური შედეგები და უზრუნველყოს პროაქტიული შემამსუბუქებელი სტრატეგიების შემუშავება მათი უფრო განსაზღვრის შემთხვევაში.

ძირითადი რისკებისა და გაურკვევლობების ჩამონათვალში მოცემული თანმიმდევრობა არ ასახავს მათ პრიორიტეტულობას. შეუძლებელია ყველა რისკის სრულად აღმოფხვრა. რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის ნებისმიერი სისტემა მიზნად ისახავს რისკების მართვას და არა მათ აღმოფხვრას, რაც უზრუნველყოფს გონივრულ, მაგრამ არა აბსოლუტურ გარანტიას მნიშვნელოვანი ცდომილებებისა ან ზარალის თავიდან აცილების თვალსაზრისით. ბანკი ასევე ექვემდებარება უფრო ფართო სპექტრის რისკებს, ვიდრე მოცემულია ჩამონათვალში. დამატებით რისკებსა და გაურკვევლობებს – მათ შორის ისეთებს, რომლებიც ამ ეტაპზე ბანკისთვის უცნობია ან უმნიშვნელოდ ითვლება – შესაძლოა მოჰყვეს შემოსავლების შემცირება, ხარჯების ზრდა ან სხვა მოვლენები, რაც საბოლოოდ გამოიწვევს ბანკის მდგომარეობის გაუარესებას. ჩვენ ვაშუქებთ იმ რისკებს, რომლებიც, ჩვენი აზრით, ყველაზე მეტად შეიძლება აისახოს ბიზნესზე და რომლებიც ბოლო პერიოდში განიხილეს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს, აუდიტის კომიტეტის ან რისკების კომიტეტის სხდომებზე.

საქართველოს ბანკმა კლიმატის რისკი გამოავლინა, როგორც ახლადწარმოქმნილი რისკი. ჩვენ განვაგრძობთ კლიმატთან დაკავშირებული რისკების, როგორც გადასვლის, ისე ფიზიკური, შეფასებას ჩვენი კლიენტების ბაზისთვის და განვსაზღვრავთ პოტენციურ გავლენას ბანკზე.

ძირითადი რისკები და განუსაზღვრელობები

მაკრო და გეოპოლიტიკური რისკები

მაკრო და გეოპოლიტიკური რისკები არის რისკები მაკროეკონომიკურ პარამეტრებში და/ან გეოპოლიტიკურ გარემოში უარყოფითი ცვლილებების, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ბანკის შედეგებისა და პოზიციის გაუარესება.

ძირითადი ფაქტორები და განვითარებები

საქართველოსთან დაკავშირებული მაკრო რისკის ძირითადი წყაროებია ცვლილებები მშპ-ში, ინფლაციაში, საპროცენტო განაკვეთებსა და გაცვლით კურსებში, ასევე პოლიტიკური მოვლენები. ბოლო წლებში საქართველოს ეკონომიკის მყარი მაჩვენებლების მიუხედავად, კვლავ არსებობს ზრდის საერთო უარყოფითი

რისკები – მათ შორის რეგიონული გეოპოლიტიკური არასტაბილურობა და გლობალური ზრდის შენელება.

გადაუჭრელი სამხედრო კონფლიქტი უკრაინაში და მიმდინარე გამწვავებები ახლო აღმოსავლეთში ზრდის გეოპოლიტიკურ რისკებს. ქართული ეკონომიკა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული აღნიშნულ რისკებზე, რაც განპირობებულია იმპორტირებულ საქონელზე, პირდაპირ უცხოურ ინვესტიციებზე და საგარეო სექტორიდან მიღებულ შემოსავლებზე — მათ შორის ექსპორტზე, საერთაშორისო ტურიზმზე და ფულადი გზავნილებზე.

გლობალური ტარიფების ზრდისა და სავაჭრო გაურკვევლობის გაზრდის შესაძლებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს გლობალური ზრდის შენელება და უფრო მკაცრი ფინანსური პირობები, რაც გამოიწვევს კაპიტალის გადინებას ისეთი განვითარებადი ეკონომიკებიდან, როგორიც საქართველოა. საერთაშორისო ინვესტირებას შორის რისკის აპეტიტის გაუარესებამ შეიძლება გამოიწვიოს უცხოური ვალუტის ვალის ტვირთის გაზრდა და ადგილობრივ ვალუტებზე გაუფასურების ზეწოლა.

საქართველო აწყდება გარკვეულ ქვეყნისთვის დამახასიათებელ რისკებს. 2024 წლის ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ გაგრძელებულმა პოლიტიკურმა პოლარიზაციამ შეიძლება გავლენა მოახდინოს მომხმარებელთა განწყობაზე, რაც გავლენას ახდენს ბიზნესის ადგილობრივ ეკონომიკურ საქმიანობაზე. 2025 წლის ოქტომბერში დაგეგმილმა მუნიციპალურმა არჩევნებმა ასევე შეიძლება გამოიწვიოს დამატებითი პოლიტიკური დამაბულობა.

რუსეთთან საქართველოს სიახლოვის გამო, ფინანსური ინსტიტუტები აწყდებიან სანქციების თავიდან აცილებასთან დაკავშირებულ გაზრდილ რისკებს. საქართველოს ბანკმა გააძლიერა შესაბამისობისა და დიუ დილიჯენსის ზომები ამ რისკების შესამცირებლად.

მიტიგაცია

მმართველობა: სამეთვალყურეო საბჭო იღებს კვარტალურ განახლებებს გლობალური, რეგიონული და ქვეყნის სპეციფიკური მაკროეკონომიკური პირობების შესახებ ეკონომიკური სპეციალისტებისგან. სამეთვალყურეო საბჭო ასევე რეგულარულად განიხილავს მთავარი პოლიტიკური და გეოპოლიტიკური მოვლენების გავლენას.

მონიტორინგი და ანგარიში: ჩვენ მუდმივად ვადევნებთ თვალყურს მაკროეკონომიკურ მოვლენებს და ვითვალისწინებთ უარყოფით ეკონომიკურ და გეოპოლიტიკურ პირობებს სტრეს-ტესტებსა და სცენარიულ ანალიზებში, მათ შორის

პორტფელის დონეზე მგრძნობელობის ანალიზში. ეს პროცესები საშუალებას აძლევს აღმასრულებელ მენეჯმენტს მიიღოს პროაქტიული გადაწყვეტილებები, საჭიროების შემთხვევაში, მათ შორის ოპერაციული რისკების ზღვარის გადახედვაც ან შეცვლაც დაკრედიტების ეტაპზე.

სხვა შემამსუბუქებელი ფაქტორები: საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, 2025 წლის 1 იანვრიდან, 500,000 ლარამდე სესხები შეიძლება გაიცეს მხოლოდ ლარში, თუ მსესხებლის შემოსავალიც ლარშია. გარდა ამისა, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა განსაზღვრა ვალუტით გამოწვეული საკრედიტო რისკის (CICR) კაპიტალის ბუფერი დოლარიზაციის გამო სისტემური რისკების შესამცირებლად. ეს ბუფერი შექმნილია რისკის პოზიციებისთვის, რომლებიც დენომინირებულია იმ ვალუტისგან განსხვავებულ ვალუტაში, რომელიც გამ ოიყენება ამ პოზიციების დასაფარად.

ფიზიკური პირების სესხებისთვის, სეზ-ის სესხის მომსახურების კოეფიციენტის (PTI) და სესხის უზრუნველყოფის კოეფიციენტის (LTV) მოთხოვნები უფრო კონსერვატიულია უცხოური ვალუტის სესხებისთვის მსესხებლის დონის საკრედიტო რისკის შესამცირებლად: PTI მოთხოვნები უცხოური ვალუტის სესხებისთვის 5 პროცენტული პუნქტით მაღალია 1,500 ლარზე ნაკლები შემოსავლისთვის და 20 პროცენტული პუნქტით მაღალია 1,500 ლარზე მეტი შემოსავლისთვის; და LTV მოთხოვნა უცხოური ვალუტის იპოთეკური სესხებისთვის 15 პროცენტული პუნქტით უფრო მკაცრია.

ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტები, რომლებიც დაწესებულია საქართველოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, ამჟამად უფრო კონსერვატიულია, ვიდრე ცენტრალური ბანკის მიერ განსაზღვრული მოთხოვნები.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს რისკს, რომ ბანკის მომხმარებლები ან კონტრაგენტები ვერ ასრულებენ თავიანთ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს, რის შედეგადაც ბანკმა შესაძლოა განიცადოს ფინანსური ზარალი. საკრედიტო რისკი ძირითადად წარმოიშობა ბანკის სასესხო საქმიანობის კონტექსტში.

ძირითადი ფაქტორები და განვითარებები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) ხარჯი შეიძლება გაიზარდოს, თუ საქართველოს ბანკში რომელიმე ერთი მსხვილი მსესხებლისთვის იდიოსინკრატული რისკი მატერიალიზდება, ან თუ დარგობრივი ან სისტემური მოვლენა იწვევს უფრო მაღალ დეფოლტის მაჩვენებლებს საქართველოში. გარდა ამისა, პორტფელის შემადგენლობის ცვლილებამ შეიძლება გამოიწვიოს საკრედიტო რისკის გაზრდილი ღირებულება.

მიტიგაცია

მმართველობა: სამეთვალყურეო საბჭო რეგულარული შეხვედრებისა და კვარტალური შედეგების დამტკიცებასთან დაკავშირებული განხილვების დროს კვარტალურად იღებს განახლებულ ინფორმაციას ბანკის საკრედიტო რისკის პროფილის შესახებ.

საქართველოს ბანკს აქვს სამი დამოუკიდებელი საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტი, რომლებიც ზედამხედველობას უწევენ საცალო საბანკო, მცირე და საშუალო ბიზნესის და კორპორაციული საბანკო საქმიანობის საკრედიტო რისკების მართვის საქმიანობას. თითოეულ დეპარტამენტს მხარს უჭერენ საკრედიტო რისკების ანალიზისა და პორტფელის რისკების ანალიზის გუნდები. ERM დეპარტამენტი ზედამხედველობას უწევს მთელი ბანკის მასშტაბით საკრედიტო რისკების შეფასების პროცესებს, მართავს მთელი პორტფელის საკრედიტო რისკების პოლიტიკას, მუდმივად აკონტროლებს საქართველოს ბანკის საკრედიტო ხარისხის პარამეტრებს და მართავს რისკების ბიუჯეტირებას, სტრეს ტესტირებასა და სცენარის ანალიზს. ERM რეგულარულად წარუდგენს ანგარიშებს აღმასრულებელ მენეჯმენტსა და სამეთვალყურეო საბჭოს საქართველოს ბანკის საკრედიტო რისკის პროფილისა და რისკების მართვის სტრატეგიების ეფექტურობის შესახებ.

რისკის აპეტიტი: საქართველოს ბანკს დაწესებული აქვს საკრედიტო რისკის აპეტიტი, მათ შორის რაოდენობრივი ლიმიტები, რომლებიც შექმნილია ჭარბი საკრედიტო რისკისა და კონცენტრაციის შესამცირებლად სხვადასხვა დონეზე. საკრედიტო რისკის პროფილი რისკის აპეტიტთან მიმართებაში კონტროლდება და ანგარიში წარედგინება კვარტალურად რისკების კომიტეტს, რომელიც მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ აცნობებს სამეთვალყურეო საბჭოს.

საკრედიტო რისკების იდენტიფიკაცია და შეფასება: საკრედიტო შეფასების პროცესი განსხვავებულია სეგმენტების მიხედვით და შემდგომ დიფერენცირებულია პროდუქტის ტიპების მიხედვით. საქართველოს ბანკში, კორპორაციული, მცირე და საშუალო ბიზნესისა და მსხვილი საცალო საბანკო სესხები ფასდება ინდივიდუალურად, ხოლო არაუზრუნველყოფილი საცალო საბანკო სესხების გადაწყვეტილებები ძირითადად ავტომატიზებულია.

ჯანსაღი საკრედიტო გაცემის პროცესის უზრუნველსაყოფად, საქართველოს ბანკს დანერგილი აქვს რამდენიმე ზომა და ჩარჩო:

კარგად განსაზღვრული სასესხო სტანდარტები: სესხის გაცემისთვის არსებობს მკაფიო სტანდარტები, რომლებიც განსაზღვრავს მოთხოვნებს, რომლებსაც მსესხებლები უნდა აკმაყოფილებდნენ. აღნიშნული სტანდარტები წარმოადგენს

ერთგვარ საყრდენ ნიშნულს მომხმარებლის კრედიტუნარიანობის შეფასებისთვის და რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზის შესაძლებლობას იძლევა.

მოვალეობების განაწილება: საკრედიტო ანალიზი და დამტკიცება მოიცავს მოვალეობების მკაფიო განაწილებას მონაწილე მხარეებს შორის. საკრედიტო ანალიტიკოსები და სასესხო ოფიცერები ამზადებენ პრეზენტაციებს მსესხებლის ძირითადი ინფორმაციით. ეს პრეზენტაციები შემდეგ განიხილება ბიზნესის საკრედიტო რისკის ოფიცერის მიერ – რაც უზრუნველყოფს, რომ ყველა რისკი და შემამსუბუქებელი ფაქტორი იდენტიფიცირებული და განხილულია, და რომ სესხები სათანადოდ არის სტრუქტურირებული.

მრავალდონიანი სასესხო დამტკიცების კომიტეტები: სესხი განიხილება და მტკიცდება მრავალდონიანი საკრედიტო კომიტეტების მიერ, სესხის დამტკიცების სხვადასხვა ლიმიტით, რათა გათვალისწინებული იყოს მომხმარებლის საერთო რისკის პროფილი. სხვადასხვა კომიტეტები პასუხისმგებელნი არიან საკრედიტო განაცხადების განხილვასა და სასესხო პოზიციების დამტკიცებაზე სესხის ზომისა და რისკის დონის მიხედვით.

სასესხო პორტფელის ხარისხის მონიტორინგი და ანგარიში: საქართველოს ბანკი მუდმივად აკონტროლებს თავისი სასესხო პორტფელების საკრედიტო რისკს. არსებობს პროცესები და კონტროლის მექანიზმები იმის უზრუნველსაყოფად, რომ მაკრო და მიკრო განვითარებები დროულად იქნას გამოვლენილი.

მონიტორინგი მოიცავს სრულ შეფასებას რისკის აპეტიტის ლიმიტების მიმართ, რასაც მხარს უჭერს რისკის ძირითადი ინდიკატორებისა და ადრეული გაფრთხილების ინდიკატორების სერია, რათა გამოვლინდეს პორტფელის ის სფეროები, სადაც პოტენციურად იზრდება საკრედიტო რისკი. მთავარი რისკების ოფიცერი და საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტები ყოველთვიურად განიხილავენ პორტფელის საკრედიტო ხარისხს. სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების კომიტეტი პერიოდულად განიხილავს ამ ანალიზებს უფრო ფართო მაკრო გარემოს პერსპექტივის გათვალისწინებით.

საქართველოს ბანკი მკაცრად იცავს მომხმარებლის სასესხო პოზიციების ლიმიტებს, რომლებიც დაწესებულია მარეგულირებლის მიერ კორპორაციული საბანკო სესხებისთვის და შიდა დაწესებულ ლიმიტებს, აკონტროლებს კონცენტრაციის დონეს სასესხო პორტფელში და თავისი უმსხვილესი მსესხებლების ფინანსურ საქმიანობას, და ინარჩუნებს კარგად დივერსიფიცირებულ სასესხო წიგნს.

უზრუნველყოფის შეფასება: საკრედიტო რისკის შესამცირებლად გამოიყენება უძრავი ქონება და უზრუნველყოფის სხვა ტიპები. კორპორაციულ და მცირე და საშუალო ბიზნესში, უზრუნველყოფა ძირითადად მოიცავს უძრავ ქონებას, შენობა-

ნაგებობებს, აღჭურვილობას, ინვენტარს, სატრანსპორტო საშუალებებს, კორპორაციულ გარანტიებს, დეპოზიტებსა და ფასიან ქაღალდებს. საცალო საბანკო მომსახურებაში, ფიზიკური პირების სესხები ძირითადად უზრუნველყოფილია საცხოვრებელი ქონების გირაოთი.

საქართველოს ბანკი უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას აკონტროლებს ECL-ის რეზერვის ადეკვატურობის განხილვისას. უზრუნველყოფის შეფასებისას, რეზერვების შექმნის მიზნით, აქტივების საბაზრო ღირებულება დისკონტირდება გირაოს სალიკვიდაციო ღირებულების ასახვისთვის. შემოთავაზებული გირაოს შეფასების ანგარიში მზადდება ან გარედან, რეპუტაციული აქტივების შემფასებელი მესამე მხარის მიერ, ან შიდა აქტივების შეფასების დეპარტამენტის მიერ და წარედგინება შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს სესხის განაცხადთან და საკრედიტო რისკის ოფიცერის ანგარიშთან ერთად.

რესტრუქტურისაცია და ამოღება: საქართველოს ბანკი მხარს უჭერს ფინანსური სირთულეების მქონე მსესხებლებს, რათა დაეხმაროს მათ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულებაში. შემთხვევები იმართება ინდივიდუალურად ამოღების გუნდების მიერ, რომლებმაც შეიძლება წამოიწყონ სესხის რესტრუქტურისაციის პროცესი, შეცვალონ სახელშეკრულებო გადახდის პირობები მომხმარებლების მხარდასაჭერად და შემდეგ გადაიტანონ სესხები შესრულებადი კატეგორიაში. საქართველოს ბანკში, 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილების მქონე არაუზრუნველყოფილი საცალო სესხებისთვის, რესტრუქტურისაციის ალტერნატივები ავტომატურად არის შეთავაზებული ციფრული არხების მეშვეობით. სესხის ამოღების პროცესი იწყება, როდესაც მსესხებელი შედის დეფოლტის შემთხვევაში. თუ ვერ მიიღწევა ურთიერთშეთანხმება მსესხებელსა და ბანკს შორის, იწყება გირაოს ჩამორთმევის პროცესი, რაც შეიძლება მოიცავდეს სასამართლო, არბიტრაჟის ან სანოტარო პროცედურებს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) გაზომვა: საქართველოს ბანკი იყენებს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტები (ფასს) 9-ის ECL მოდელს ზარალის ანარიცხების განსასაზღვრად, მისი პროგნოზირებადი ხასიათის აღიარებით. მოდელი ეფუძნება ტრადიციულ მიდგომას, რომელიც ანაწილებს საკრედიტო ზარალის შეფასებას ძირითად კომპონენტებად: დეფოლტის ალბათობა (PD), ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD) და რისკის პოზიცია დეფოლტის მომენტში (EAD).

ფასს-ის მოთხოვნების შესაბამისად, საკრედიტო ზარალის რეზერვი განისაზღვრება, იმ მოსალოდნელი კრედიტის ზარალის (ECL) საფუძველზე, რომელიც დაკავშირებულია მომდევნო თორმეტ თვეში დეფოლტის ალბათობასთან, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც:

(ა) არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა სესხის გაცემის შემდეგ, (ბ) რისკის პოზიცია დეფოლტის შემთხვევაში ან (გ) ფინანსური ინსტრუმენტი აკმაყოფილებს შეძენილი ან დასაწყისშივე დაკრედიტებული პრობლემური აქტივის (POCI) განმარტებას — ასეთ შემთხვევაში, რეზერვი განისაზღვრება აქტივის მთელი სიცოცხლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) საფუძველზე. საკრედიტო ზარალის რეზერვები ეფუძნება წინასწარ პროგნოზირებად ინფორმაციას და ითვალისწინებს წარსულ მოვლენებს, მიმდინარე გარემოებებსა და ეკონომიკური პარამეტრების პროგნოზებს.

ბანკი ყოფს თავის საკრედიტო რისკის პორტფელს POCI ფინანსურ ინსტრუმენტებად და ყველა სხვა ფინანსურ ინსტრუმენტად. POCI ფინანსური ინსტრუმენტები არის შეძენილი ან წარმოშობილი ფინანსური აქტივები, რომლებიც საკრედიტო-გაუფასურებელია თავდაპირველი აღიარებისას. ისინი რჩებიან თავიანთ კატეგორიაში აღიარების შეწყვეტამდე (მაშინაც კი, თუ გამოსწორდნენ). მთელი არსებობის მანძილზე ECL აღიარებულია POCI ფინანსური აქტივებისთვის, მაშინაც კი, თუ ფინანსური ინსტრუმენტი აღარ აკმაყოფილებს დეფოლტის კრიტერიუმებს.

ყველა სხვა ინსტრუმენტისთვის BOG იყენებს სამეტაპიან მოდელს ECL გაზომვისთვის:

1-ლი დონის საკრედიტო რისკის კატეგორია: თუ ანგარიშების თარიღისთვის, აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდგომ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა და თუ ფინანსური ინსტრუმენტი არ არის გაუფასურებული; ბანკი საკრედიტო დანაკარგის რეზერვს აღიარებს 12 თვის ECL-ის ოდენობით.

მე-2 დონის საკრედიტო რისკის კატეგორია: თუ ანგარიშების თარიღისთვის, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაზრდილია თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, მაგრამ ფინანსური ინსტრუმენტი არ ითვლება გაუფასურებულად; ბანკი საკრედიტო დანაკარგის რეზერვს აღიარებს მთელი სასიცოცხლო ვადის ECL-ის ოდენობით.

მე-3 დონის საკრედიტო რისკის კატეგორია: თუ ანგარიშების თარიღისთვის ფინანსური ინსტრუმენტი გაუფასურებულია, ბანკი საკრედიტო დანაკარგის რეზერვს აღიარებს მთელი სასიცოცხლო ვადის ECL-ის ოდენობით, რაც ასახავს 100% PD-ს იმ ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, რომლებიც საკრედიტო-გაუფასურებულია.

ბანკი ფინანსური აქტივების მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს განსაზღვრავს კოლექტიურ საფუძველზე, ხოლო მნიშვნელოვანი სესხებისთვის - ინდივიდუალურად, როდესაც ფინანსური აქტივი ან ფინანსური აქტივების ჯგუფი გაუფასურებულია. ბანკი ქმნის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის, ვადაგადაცილებული დღეების, სესხის

წარმოშობის შემდეგ საკრედიტო რისკის ცვლილებების, კომერციული, ფინანსური ან ეკონომიკური პირობების არასასურველი ცვლილების პროგნოზის გათვალისწინებით, რომელიც გავლენას ახდენს მსესხებლის გადახდისუნარიანობაზე და სხვა ხარისხობრივი მაჩვენებლების გათვალისწინებით, როგორიცაა გარე საბაზრო ან ზოგადი ეკონომიკური პირობები. თუ შემდგომ პერიოდში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობა მცირდება, ადრე აღიარებული მოსალოდნელი ზარალი ამოტრიალდება კორექტირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანგარიშით.

კონტრაგენტებთან დაკავშირებული რისკი: საბანკო მომსახურების განხორციელებით, მათ შორის ბანკთაშორის ფულად ბაზარზე დაკრედიტებით, ბანკთაშორის სავალუტო ბაზარზე ტრანზაქციის ანგარიშსწორებით, ვაჭრობის დაფინანსებასთან დაკავშირებული ბანკთაშორის ოპერაციების ან ფასიან ქაღალდებში ინვესტირებით ბანკი ექვემდებარება ზარალის რისკს კონტრაგენტის მხრიდან სახელშეკრულებო ვალდებულებების შეუსრულებლობის გამო. კონტრაგენტებთან დაკავშირებული რისკის სამართავად ბანკი განსაზღვრავს ლიმიტებს ინდივიდუალურად თითოეული კონტრაგენტისთვის გარე საკრედიტო რეიტინგისა და საერთო რისკის პროფილის საფუძველზე, ასევე ქვეყნის ლიმიტებს კონცენტრაციის სამართავად.

კონტრაგენტებთან დაკავშირებული რისკების ზემოქმედება მონიტორინგდება ყოველდღიურად და ნებისმიერი დარღვევის შესახებ ეცნობება აღმასრულებელ მენეჯმენტს. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ბანკთაშორისი ნაშთების 95.5% განთავსებული იყო „საინვესტიციო რეიტინგის მქონე“ ბანკებში (Fitch, Moody's და Standard and Poor's-ის შეფასებების მიხედვით).

ლიკვიდობისა და დაფინანსების რისკები

ლიკვიდობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი ვერ შეძლებს შეასრულოს თავისი გადახდის ვალდებულებები, როდესაც დგება მათი გადახდის ვადა, ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში.

დაფინანსების რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი ვერ შეძლებს დაფინანსების სტაბილური და დივერსიფიცირებული წყაროების შენარჩუნებას მისაღები დაფინანსების ხარჯის პირობებში.

ძირითადი ფაქტორები და განვითარებები

განვითარებად ბაზრებზე დაფინანსების ხელმისაწვდომობაზე გავლენას ახდენს ინვესტორების ნდობის დონე – და ყველაფერი, რაც უარყოფითად მოქმედებს მასზე, შეიძლება გავლენა მოახდინოს ბანკისთვის დაფინანსების ფასსა და/ან ხელმისაწვდომობაზე. BOG-ის ლიკვიდობაზე ასევე შეიძლება გავლენა მოახდინოს

არახელსაყრელმა საბაზრო პირობებმა. თუ ლიკვიდური აქტივები გახდება არალიკვიდური ან თუ მათი ღირებულება მნიშვნელოვნად შემცირდება, ბანკმა შეიძლება დაფინანსების სხვა წყაროებს მიმართოს. თუმცა, საქართველოს ბანკთაშორის ბაზარზე ხელმისაწვდომია მხოლოდ შეზღუდული დაფინანსება, და დაფინანსების სხვა წყაროების გამოყენებამ შეიძლება გამოიწვიოს დამატებითი რისკები, მათ შორის ფასწარმოქმნის რისკები.

საქართველოს ბანკი ასევე ექვემდებარება რისკს, რომელიც უკავშირდება მომხმარებლების მიერ დეპოზიტების მოულოდნელ და სწრაფ განაღდებას დიდი მოცულობით და/ან ბალანსგარე ვალდებულებების გამოყენებას. მსგავსი მოვლენები შესაძლოა განვითარდეს მნიშვნელოვანი პოლიტიკური, სოციალური ან ეკონომიკური არასტაბილურობის პერიოდში.

საქართველოს ბანკი ინარჩუნებს დაფინანსების მრავალფეროვან ბაზას, რომელიც შედგება მოკლევადიანი დაფინანსებისგან (მათ შორის საცალო საბანკო და კორპორაციული დეპოზიტები, ბანკთაშორისი სესხები და ეროვნული ბანკებიდან სესხები) და გრძელვადიანი დაფინანსებისგან (მათ შორის საცალო საბანკო და კორპორაციული ვადიანი დეპოზიტები, საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან სესხები და გრძელვადიანი სავალო ფასიანი ქაღალდები). კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები არის საქართველოს ბანკის დაფინანსების ძირითადი წყაროები.

საქართველოს ბანკს აქვს ძლიერი მხარდაჭერა საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებისა და კერძო აქტივების/ფონდების მმართველებისგან, და ინარჩუნებს ძლიერ პირობებს მომდევნო 12 თვისთვის დაფინანსების რესურსების უზრუნველსაყოფად.

საქართველოს ბანკი ინარჩუნებს ლიკვიდობისა და დაფინანსების ძლიერ პოზიციებს, მისი ლიკვიდობის დაფარვის კოეფიციენტით (LCR) და სტაბილური დაფინანსების ხელმისაწვდომი ოდენობის (NSFR) კოეფიციენტებით, რომლებიც მნიშვნელოვნად აღემატება მინიმალურ მარეგულირებელ მოთხოვნას 100%-ს. 2024 წლის მეოთხე კვარტალში, საქართველოს ბანკი ინარჩუნებდა ჩვეულებრივზე მაღალ ლიკვიდობის დონეებს ბოლოდროინდელი პოლიტიკური დაძაბულობის პასუხად. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ბანკის LCR იყო 138.6% და NSFR – 130.7%.

მიტიგაცია

მმართველობა: სამეთვალყურეო საბჭო რეგულარული შეხვედრების ფარგლებში იღებს განახლებულ ინფორმაციას ბანკის ლიკვიდობისა და დაფინანსების პოზიციის შესახებ.

ლიკვიდობისა და დაფინანსების რისკების მართვას ბანკის მასშტაბით კურირებს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO), რომელიც ამტკიცებს ლიკვიდობის რისკების მართვის ჩარჩოსა და რისკის აპეტიტის დონეს და ზედამხედველობს მათ შესრულებას. რისკის აპეტიტის განცხადება (RAS) საბოლოო დამტკიცებას გადის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

ფინანსური ფუნქციის სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც მოქმედებენ როგორც დაცვის პირველი ხაზი, პასუხისმგებელნი არიან ლიკვიდობისა და დაფინანსების პოზიციების მართვაზე, დაფინანსების ბაზრებზე წვდომის უზრუნველყოფაზე და ლიკვიდობის ბუფერის მართვაზე. როგორც დაცვის მეორე ხაზი, რისკის ფუნქციის სტრუქტურული ერთეულები პასუხისმგებელნი არიან პოლიტიკის, სტანდარტებისა და სახელმძღვანელო პრინციპების შემუშავებასა და შენარჩუნებაზე დაფინანსებისა და ლიკვიდობის რისკების მართვისთვის, რისკის აპეტიტის განსაზღვრაზე, რისკის პროფილის მიმოხილვების ჩატარებაზე და შედეგების შეტყობინებაზე ALCO-სთვის.

მონიტორინგი და ანგარიში: საქართველოს ბანკი ყოველდღიურად აკონტროლებს ბაზრისა და შიდა ადრეული გაფრთხილების ინდიკატორების სპექტრს ლიკვიდობის რისკის ადრეული ნიშნების გამოსავლენად. აღმასრულებელი მენეჯმენტი და ALCO იღებენ ყოველთვიურ განახლებებს ლიკვიდობის პოზიციის შესახებ. რისკების კომიტეტი განიხილავს ლიკვიდობის რისკს, როგორც ინტეგრირებულს რისკის პროფილის დემზორდში, კვარტალურ საფუძველზე.

რისკის აპეტიტი: საქართველოს ბანკს შემუშავებული აქვს RAS, რომელიც განსაზღვრავს მის რისკის აპეტიტს და შეესაბამება ლიკვიდობის ადეკვატურობის პრინციპებს. ეს ლიკვიდობის RAS გადატანილია მეტრიკების სპექტრში, რომელიც დამტკიცებულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ და განიხილება მინიმუმ წელიწადში ერთხელ. ეს პროცესი საშუალებას იძლევა გამოვლინდეს სასურველი რისკის პროფილიდან პოტენციური გადახვევები და გამოიწვიოს პროაქტიული რისკების მართვის ქმედებები.

მოზიდული სახსრებისა და ლიკვიდობის მართვა: ლიკვიდობის რისკი იმართება ALCO-ს მიერ დამტკიცებული ლიკვიდობის რისკის მართვის ჩარჩოს მეშვეობით, რომელიც მოდელირებას უკეთებს ბანკის უნარს, შეასრულოს თავისი გადახდის ვალდებულებები როგორც ნორმალურ, ისე სტრესულ პირობებში. გარდა ამისა, საქართველოს ბანკს შემუშავებული აქვს ლიკვიდობის საგანგებო გეგმა, რომელიც განსაზღვრავს რისკის ინდიკატორებს სხვადასხვა სცენარისთვის და შემამსუბუქებელ ქმედებებს ლიკვიდობის პრობლემების ადრეულ ეტაპზე გამოსავლენად.

ლიკვიდობის სტრეს ტესტირება: საქართველოს ბანკს შემუშავებული აქვს შიდა ლიკვიდობის ადეკვატურობის შეფასების პროგრამა (ILAAP), რომელიც მოიცავს ლიკვიდობის სტრეს ტესტსა და სცენარის ანალიზის ჩარჩოს. ეს ჩარჩო აფასებს ბანკის ლიკვიდობის ბუფერების საკმარისობას პოტენციური ლიკვიდობის შოკების გასაძლევად, ითვალისწინებს რა იდიოსინკრატულ, სისტემურ და კომბინირებულ სცენარებს. სცენარები შექმნილია ყველა ძირითადი ლიკვიდობასთან დაკავშირებული ელემენტისა და ფაქტორების მოსაცავად და პერიოდულად განიხილება მათი აქტუალურობის უზრუნველსაყოფად.

კაპიტალის რისკი

კაპიტალის რისკი წარმოადგენს ბიზნეს ამოცანების, რეგულატორის მოთხოვნებისა და საბაზრო მოლოდინების შეუსრულებლობის რისკს არასაკმარისი კაპიტალის გამო.

ძირითადი ფაქტორები და განვითარებები

საქართველოს ბანკი ექვემდებარება სეზ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის რეგულაციას, რომელიც დაფუძნებულია ბაზელ III-ის სახელმძღვანელო პრინციპებზე სეზ-ის მიერ გამოყენებული მარეგულირებელი დისკრეციით. მიმდინარე კაპიტალის მოთხოვნები მოიცავს Pillar 1 მოთხოვნებს, კომბინირებულ ბუფერს (სისტემური, კონტრციკლური და კონსერვაციის ბუფერები) და Pillar 2 ბუფერებს (კონცენტრაციის, GRAPE, CICR და სტრეს-ტესტის ბუფერები).

2023 წლის მარტიდან, საქართველოს ბანკი ექვემდებარება სრულად დატვირთულ კაპიტალის მოთხოვნებს და აგროვებს ნეიტრალურ კონტრციკლურ კაპიტალის ბუფერს შემდეგნაირად: 0.25% 2024 წლის 15 მარტისთვის; 0.5% 2025 წლის 15 მარტისთვის; 0.75% 2026 წლის 15 მარტისთვის; და 1% 2027 წლის 15 მარტისთვის. 2024 წლის აპრილში 300 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით 9.5% მუდმივი დამატებითი პირველი დონის კაპიტალის ობლიგაციების წარმატებული განთავსება და 2024 წლის ივნისში მთლიანი 100 მილიონი აშშ დოლარის AT1 თდამატებითი პირველი დონის კაპიტალის ობლიგაციების გამოსყიდვა ადასტურებს საქართველოს ბანკის ძლიერ კაპიტალის პოზიციასა და შიდა კაპიტალის გენერაციას.

ბანკი ინარჩუნებდა კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებს კომფორტულად მინიმალური მარეგულირებელი მოთხოვნების ზემოთ 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

მიტიგაცია

მმართველობა: სამეთვალყურეო საბჭო აქტიურად ზედამხედველობს ბანკის კაპიტალის პოზიციას, იღებს კვარტალურ განახლებებს რეგულარული შეხვედრების დროს.

ბანკში, ფინანსების დეპარტამენტის სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც მოქმედებენ როგორც დაცვის პირველი ხაზი, პასუხისმგებელნი არიან ყოველდღიური კაპიტალის რისკის მართვის გადაწყვეტილებებზე. რისკების მართვის ერთეულები, როგორც დაცვის მეორე ხაზი, ადგენენ კაპიტალის რისკის მართვის ჩარჩოებს და გამოწვევებს უქმნიან მათ ეფექტურ განხორციელებას.

რისკის აპეტიტი: საქართველოს ბანკი მართავს კაპიტალის რისკს განსაზღვრული რისკის აპეტიტის მეშვეობით, როებიც გამოხატულია სხვადასხვა დონის ლიმიტებით და დამტკიცებულია ALCO-სა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. რისკის პროფილი განსაზღვრული რისკის აპეტიტის მიმართებაში კონტროლდება და ანგარიში წარედგინება ყოველთვიურად ALCO-ს და კვარტალურად სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების კომიტეტს.

კაპიტალის მართვა: ბანკს აქვს შიდა კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების პროცესი (ICAAP), რომელიც სამეთვალყურეო საბჭოს მიერაა დამტკიცებული. მისი მთავარი ამოცანაა უზრუნველყოს, რომ ბანკს ჰქონდეს საკმარისი კაპიტალის დონე მატერიალური რისკების დასაფარად, როგორც ნორმატიულ (საზედამხედველო), ისე ეკონომიკურ (შიდა) პერსპექტივაში. ბანკი ყოველწლიურად ატარებს მატერიალური რისკების შიდა შეფასებას ამ რისკების დასაფარად საჭირო კაპიტალის ოდენობის, ტიპისა და განაწილების შესაფასებლად.

ბანკი აქტიურად აკვირდება ადრეულ ნიშნებს მარეგულირებელი ადდგენის გეგმის მიხედვით, რომელიც თავის მხრივ ისეა შექმნილი, რომ ამოიცნოს პოტენციური რისკები კაპიტალისა და უზრუნველყოს დაწყებით ეტაპზევე შემზღუდავი ქმედებების დროული განხორციელება. მარეგულირებლის მოთხოვნასთან ერთად, ბანკი აწესებს შიდა კაპიტალის მართვის ბუფერებსაც, როგორც საზედამხედველო საბჭოს, ისე ALCO-ს დონეზე.

კაპიტალის სტრეს ტესტირება: კაპიტალის სტრეს ტესტირება ასრულებს მნიშვნელოვან როლს რისკების მართვის პროცესებში, რადგან საშუალებას იძლევა განხილულ იქნას მძიმე, მაგრამ დასაშვები სტრეს სცენარები და მათი გავლენა კაპიტალის პოზიციაზე. კაპიტალის სტრეს-ტესტის ანალიზის შედეგები გამოიყენება ბანკის რისკების მართვისა და კაპიტალის დაგეგმვის პროცესების სხვადასხვა ასპექტების მხარდასაჭერად.

დაგეგმვა და პროგნოზირება: კაპიტალის სტრეს-ტესტი მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ბანკის რისკის მართვის პროცესში. მისი საშუალებით ხდება სტრეს-

სცენარებისა და მათი კაპიტალზე ზეგავლენის შეფასება. კაპიტალის სტრუქტურების შედეგების ანალიზი გამოიყენება ბანკის რისკის მართვისა და კაპიტალის დაგეგმვის სხვადასხვა მიმართულების ინფორმირებისთვის.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის ფინანსური ზარალის რისკი საბაზრო ცვლადების ცვლილებების გამო ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების ან მომავალი ფულადი ნაკადების მერყეობის გამო. საბაზრო რისკი წარმოიშვება აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის ვადიანობის, ვალუტის, ან საპროცენტო განაკვეთების შეუსაბამოებისგან, რომლებიც დაუცველია ბაზრის მერყეობისგან.

ძირითადი ფაქტორები და განვითარებები

ლარის მერყეობამ შეიძლება უარყოფითი გავლენა მოახდინოს BOG-ის ფინანსურ მდგომარეობაზე. საქართველოს ბანკის სავალუტო რისკი გამოითვლება როგორც ღია პოზიციების ჯამი და სებ-ის მიერ შეზღუდულია რეგულაციური კაპიტალის 20%-მდე.

საქართველოს ბანკი დგას საპროცენტო განაკვეთის რისკის წინაშე ფიქსირებული და ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთებით დაკრედიტების გამო იმ ოდენობითა და პერიოდებით, რომლებიც განსხვავდება მისი მოზიდული სახსრების პირობებისგან. აქტივებსა და ვალდებულებებზე, რომლებსაც აქვთ განსხვავებული დაფარვის ვადები, საპროცენტო მარჟა შეიძლება გაიზარდოს ან შემცირდეს საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებების შედეგად.

მიტიგაცია

მმართველობა: საქართველოს ბანკში საბაზრო რისკების მართვის მმართველობა ხორციელდება ALCO-სა და სამეთვალყურეო საბჭოების მიერ, რომლებიც ამტკიცებენ ბანკის საბაზრო რისკის აპეტიტს. რისკის ფუნქციის სტრუქტურული ერთეულები მოქმედებენ როგორც დაცვის მეორე ხაზი და პასუხისმგებელნი არიან საბაზრო რისკების მართვის პოლიტიკის, სტანდარტებისა და სახელმძღვანელო პრინციპების შემუშავებასა და შენარჩუნებაზე, რისკის აპეტიტის დადგენაზე, რისკის პროფილის მიმოხილვების ჩატარებასა და შედეგების ALCO-სთვის შეტყობინებაზე.

რისკის აპეტიტი: საქართველოს ბანკს აქვს სავალუტო და საპროცენტო განაკვეთის რისკის აპეტიტი, წარმოდგენილი სხვადასხვა ტიპის ლიმიტებით, რომლებიც დამტკიცებულია ALCO-სა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. რისკის პროფილი რისკის აპეტიტისთან მიმართებაში კონტროლდება ALCO-სა და სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების კომიტეტის მიერ მინიმუმ კვარტალურად.

საბაზრო რისკების მართვა: საბაზრო რისკების მართვის პოლიტიკის ზოგადი პრინციპები დადგენილია ALCO-ს მიერ. ის აწესებს ლიმიტებს საბაზრო რისკის პოზიციებზე ვალუტების მიხედვით და მჭიდროდ აკონტროლებს რისკის აპეტიტის ჩარჩოებთან შესაბამისობას. პოზიციები და რისკის მეტრიკები რეგულარულად მოწმდება სხვადასხვა დასაშვები სცენარებისთვის.

საქართველოს ბანკის სავალუტო რისკი გამოითვლება როგორც ღია პოზიციების ჯამი და კონტროლდება ღია სავალუტო პოზიციების ყოველდღიური მონიტორინგითა და VaR ისტორიული სიმულაციის მეთოდით, რომელიც ეფუძნება 400-დღიან სტატისტიკურ მონაცემებს.

სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული ლიმიტების ფარგლებში, საქართველოს ბანკის ALCO ამტკიცებს საპროცენტო განაკვეთების დიაპაზონებს სხვადასხვა ვადიანობისთვის, რომლებზეც საქართველოს ბანკს შეუძლია აქტივების განთავსება და ვალდებულებების მოზიდვა. მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად, საქართველოს ბანკი აფასებს საპროცენტო განაკვეთის შოკური სცენარების გავლენას კაპიტალის ეკონომიკურ ღირებულებაზე (EVE) და წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე (NII). 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ბანკის EVE კოეფიციენტი იყო 9.5%, მაქსიმალური ლიმიტის 15.0%-ზე ქვემოთ. EVE და NII მგრძნობელობებს დამატებით ზღუდავს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის აპეტიტი. გარდა ამისა, ALCO აწესებს ლიმიტებს EVE და NII კოეფიციენტებზე ვალუტების მიხედვით პირველადი კაპიტალის მიმართ და აკონტროლებს მათ ყოველთვიურად. NIM მგრძნობელობა ასევე ანალიზდება ვალუტების მიხედვით და შეზღუდულია სამეთვალყურეო საბჭოსა და ALCO-ს მიერ. საქართველოს ბანკის საპროცენტო განაკვეთის რისკის გაზომვის პრაქტიკა განხილული იყო დამოუკიდებელი კონსულტანტის მიერ სეზ-ის მიერ ინიცირებული საბანკო სექტორის შეფასების დროს და შეფასდა, როგორც საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი.

ნორმებთან შესაბამისობისა და ქცევის რისკები

მარეგულირებელ და სამართლებრივ ნორმებთან შესაბამისობის რისკი არის ფინანსური ზარალის, მარეგულირებელი შეზღუდვის, ან ბანკის რეპუტაციის შელახვის რისკი, თუ ჩვენ ვერ გამოვავლენთ, ვერ შევაფასებთ, სწორად ვერ განვმარტავთ, ვერ შევასრულებთ ან ვერ ვმართავთ მარეგულირებელ და/ან სამართლებრივ მოთხოვნებს.

ქცევის რისკი არის რისკი, რომ ბანკისა და მისი თანამშრომლების ქცევა მომხმარებლების მიმართ გამოიწვევს არაეთიკურ და/ან არასამართლიან შედეგებს

მომხმარებლებისთვის და/ან უარყოფითად იმოქმედებს ბაზრის მთლიანობაზე, რაც ზიანს მიაყენებს ბანკის რეპუტაციასა და კონკურენტულ პოზიციას.

ძირითადი ფაქტორები და განვითარებები

საქართველოს ბანკი ექვემდებარება ევოლუციურ სამართლებრივ და მარეგულირებელ მოთხოვნებს, რომელთა მასშტაბისა და გავლენის სრულად პროგნოზირება შეუძლებელია ვერ მოხერხდეს წინასწარ.

საქართველოს ბანკი ექვემდებარება საქართველოს კანონებს და საქართველოს ბანკს ზედამხედველობას უწევს საქართველოს ეროვნული ბანკი.

მიტიგაცია

მმართველობა: შესაბამისობის რისკების მართვის დაცვის მეორე ხაზი შედგება იურიდიული და შესაბამისობის ფუნქციისგან, რომელიც პასუხისმგებელია დაცვის პირველი ხაზის გამოწვევაზე შესაბამისობის რისკების მართვაში; შესაბამისობის პოლიტიკისა და მეთოდოლოგიების დადგენაზე; და ბანკის პროცესებთან და პროდუქტებთან დაკავშირებული შესაბამისობის რისკების იდენტიფიცირების, შეფასების, დოკუმენტირების, ანგარიშგებისა და შემცირების კოორდინა ციაზე.

შესაბამისობის რისკების მართვის ჩარჩო: საქართველოს ბანკში შესაბამისობის რისკების მართვას ხელმძღვანელობს დადგენილი პოლიტიკა და პროცედურები, რომლებიც განსაზღვრავს დამოუკიდებელი შესაბამისობის ფუნქციების პრინციპებს, სტანდარტებს, როლებსა და პასუხისმგებლობებს. შიდა აუდიტის ფუნქცია უზრუნველყოფს ზედამხედველობას ამ შესაბამისობის რისკების მართვის ჩარჩოებისა და პოლიტიკის მიმოხილვის გზით. სავალდებულო შესაბამისობის ტრენინგ პროგრამები აუმაღლებს თანამშრომელთა ცნობიერებას შესაბამისობის რისკების შესახებ ბანკში.

შესაბამისობის რისკის მონიტორინგი და ანგარიში: საქართველოს ბანკი დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს შესაბამისობის რისკის გაზომვასა და მართვას კანონებისა და რეგულაციების დაცვის უზრუნველსაყოფად. ეს მიიღწევა მიმდინარე რისკების მონიტორინგის, შეფასებისა და ანგარიშგების გზით, რაც არის შესაბამისობისა და იურიდიული რისკების მართვის ფუნქციის პასუხისმგებლობა. მთავარი იურიდიული ოფიცერი რეგულარულად ატყობინებს მნიშვნელოვან მარეგულირებელ და სამართლებრივ ცვლილებებს, ასევე მატერიალურ მარეგულირებელ ინსპექტირებებს სამეთვალყურეო საბჭოს.

მარეგულირებელი ცვლილებების მართვა: ინტეგრირებული კონტროლის ჩარჩოს შესაბამისად, ბანკი ყურადღებით აფასებს საკანონმდებლო და მარეგულირებელი ცვლილებების გავლენას თავისი ფორმალური რისკების იდენტიფიკაციისა და

შეფასების პროცესების დროს. BOG-ის საკანონმდებლო და მარეგულირებელი ცვლილებების მართვის სისტემა საშუალებას აძლევს შესაბამის დეპარტამენტებს დროულად გამოავლინონ კანონებისა და რეგულაციების ცვლილებები და შესაბამისად მოემზადონ. გარდა ამისა, BOG ინარჩუნებს თანმიმდევრულ პროცესს შესაბამისი ცვლილებების დიზაინისა და განხორციელებისთვის ფორმალიზებული სამოქმედო გეგმების გენერირებითა და შემდგომი ქმედებების უზრუნველყოფით. მარეგულირებელი ცვლილებების მართვის პროცესის ეფექტურობა დამატებით უზრუნველყოფილია მარეგულირებელ ორგანოებთან (ძირითადად სებ-სთან) თანამშრომლობითა და კონსულტაციებით, როგორც პირდაპირ, ისე საბანკო ასოციაციის მეშვეობით.

ქცევის რისკის მართვის ჩარჩო: საქართველოს ბანკი იცავს თავის ქცევისა და ეთიკის კოდექსს.

საქართველოს ბანკის მომხმარებელთა დაცვის სტანდარტი მოიცავს პროდუქტისა და მომსახურების სასიცოცხლო ციკლის ყველა ეტაპს, და ადგენს მოთხოვნებს გამჭვირვალე პროდუქტების შეთავაზებასთან და მკაფიო და ზუსტ კომუნიკაციასთან დაკავშირებით, რათა მომხმარებლებმა შეძლონ ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღება. საქართველოს ბანკის მომხმარებელთა პრეტენზიების მართვის პროცედურა ეფექტურად მართავს მომხმარებელთა საჩივრებსა და პრობლემებს, და იურიდიული კონსულტირების განყოფილება მოქმედებს როგორც დაცვის მეორე ხაზი – უზრუნველყოფს, რომ საჩივრების მართვა განხორციელდეს ეფექტურად და მომხმარებელთა დაცვის შესაბამისი კანონების, რეგულაციებისა და შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად. ქცევისა და ეთიკის კოდექსის დარღვევებთან დაკავშირებული პრეტენზიები განიხილება ბანკის დონის შესაბამისობის კომიტეტის მიერ, რათა უზრუნველყოფილი იყოს მათი სათანადოდ განხილვა და შემუშავდეს გამოსწორების გეგმები.

განმეორებადი პრეტენზიები, რომლებიც შესაძლოა სისტემურ პრობლემაზე მიუთითებდნენ, ასევე “whistleblowing” პლატფორმის მეშვეობით მიღებული შეტყობინებები იკვლევა და კვარტალურად წარედგინება აუდიტის კომიტეტს.

საქართველოს ბანკი უზრუნველყოფს, რომ დაკავშირებულ მხარეთა ტრანზაქციები შეესაბამებოდეს "გაშლილი ხელის" პრინციპს, როგორც განსაზღვრულია მარეგულირებლის მიერ. ასეთი ტრანზაქციების პირობები წინასწარ განისაზღვრება სპეციალური შიდა აქტის ფარგლებში – ნებისმიერი გადახვევა საჭიროებს სამეთვალყურეო საბჭოს დამტკიცებას. საქართველოს ბანკისთვის, გარკვეული შემთხვევები – როგორიცაა აგრეგირებული რისკის პოზიციები, რომლებიც აღემატება 500,000 ლარს, გირაოს ჩანაცვლება და მსგავსი სცენარები – ასევე საჭიროებს

სამეთვალყურეო საბჭოს დამტკიცებას. სამეთვალყურეო საბჭო იღებს კვარტალურ ანგარიშებს ამ ტრანზაქციების მონიტორინგისთვის.

ფინანსური დანაშაულის რისკი

ფინანსური დანაშაულის რისკი არის რისკი, რომ ბანკი ცნობიერად ან უცნობიერად ხელს შეუწყობს არალეგალურ საქმიანობას, მათ შორის ფულის გათეთრებას, თაღლითობას, მექრთამეობასა და კორუფციას, საგადასახადო თავის არიდებას, სანქციების თავის არიდებას, ტერორიზმის და/ან პროლიფერაციის დაფინანსებას.

ძირითადი ფაქტორები და განვითარებები

ფინანსური დანაშაულის რისკები განაგრძობს გლობალურ ევოლუციას, და ბანკი დგას მკაცრი მარეგულირებელი და საზედამხედველო მოთხოვნების წინაშე მათ სამართავად. საქართველოს ბანკი ვალდებულია იღებს დაიცვას ფინანსური სისტემის მთლიანობა, დაიცვას მომხმარებლები და დარჩეს ფინანსური დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის წინა ხაზზე. ეს ვალდებულება აისახება ჩვენს მიმდინარე ინვესტიციებში ექსპერტიზის, ინსტრუმენტებისა და სისტემების მიმართულებით.

საქართველოს გეოგრაფიული სიახლოვე რუსეთის ფედერაციასთან, რეგიონულ გეოპოლიტიკურ ლანდშაფტთან ერთად, ქმნის ფინანსური ინსტიტუტებისთვის სანქციების თავის არიდების გაზრდილ რისკებს. ეს სიახლოვე ზრდის სანქცირებული ორგანოების მიერ საქართველოს ფინანსური სისტემის ექსპლუატაციის პოტენციალს საერთაშორისო შეზღუდვების თავიდან ასაცილებლად. შედეგად, ბანკმა გააძლიერა თავისი შესაბამისობის ჩარჩოები და გააძლიერა მისი დიუ დილიჯენსის პროცედურები ამ რისკების პროაქტიულად შესამცირებლად.

მიტიგაცია

მმართველობა: საქართველოს ბანკი მართავს ფინანსური დანაშაულის რისკებს დაცვის განსხვავებული ხაზების მეშვეობით. დაცვის მეორე ხაზი, რომელიც შედგება რისკების მართვაზე პასუხისმგებელი სტრუქტურული ერთეულებისგან, შეიმუშავებს და ინარჩუნებს პოლიტიკას, სტანდარტებს, სახელმძღვანელო პრინციპებსა და შიდა შესაბამისობის სისტემებს. ეს ერთეულები ასევე აკონტროლებენ სანქციების თავის არიდების, ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების (ML და TF) რისკებს, და ზედამხედველობენ რისკების იდენტიფიცირების, შეფასებისა და მართვის პროცესებს. მონიტორინგის გასაძლიერებლად, საქართველოს ბანკის ფულის გათეთრები საწინააღმდეგო (AML) და სანქციების შესაბამისობის დეპარტამენტი მოიცავს შემოწმების ერთეულს, რომელიც პასუხისმგებელია მთელი ბანკის მასშტაბით კონტროლის სისტემების ეფექტურობის რეგულარულ შეფასებაზე.

როგორც დაცვის მესამე ხაზი, შიდა აუდიტის ფუნქცია რეგულარულად აფასებს AML და სანქციების შესაბამისობას, უზრუნველყოფს რა მტკიცე დაცვას მარეგულირებელი სტანდარტებისა და ბანკში ფინანსური ოპერაციების მთლიანობის.

ML, TF და სანქციების თავის არიდების რისკების უწყვეტი ზედამხედველობისთვის, საქართველოს ბანკში შექმნილია AML/სანქციების შესაბამისობის კომიტეტი.

საგადასახადო ფუნქცია ბანკში პასუხისმგებელია საგადასახადო რისკების მართვასა და საგადასახადო შესაბამისობის უზრუნველყოფაზე.

მონიტორინგი და ანგარიში: საქართველოს ბანკის ფინანსური დანაშაულის რისკის მართვის პროგრამა მიზნად ისახავს უზრუნველყოფს, რომ ყველა ბიზნეს ერთეული, მხარდამჭერი ფუნქცია ითვალისწინებდეს მათი საქმიანობის გავლენას რისკის პროფილზე, და მიიღოს ეფექტური ზომები ბანკის რისკის აღების მიდგომასთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად.

საქართველოს ბანკი მიზნად ისახავს მომხმარებლებისა და ეკონომიკებისთვის ზიანის პრევენციას დამნაშავეების და ტერორისტების მიერ, და აქტიურად აკონტროლებს ფინანსური დანაშაულის რისკების ზემოქმედებას – დროულად და პროაქტიულად აცნობებს ყველა პრობლემას.

ფულის გათეთრების /ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის ჩარჩო და სანქციების თავის არიდებასთან დაკავშირებული რისკები ეცნობება აღმასრულებელ მენეჯმენტს ყოველთვიურად. წლის განმავლობაში, კვარტალური ანგარიშგება რისკებისა და აუდიტის კომიტეტებისთვის უზრუნველყოფდა ფინანსური დანაშაულის რისკების ცნობიერებას სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე. როგორც რაოდენობრივი, ისე ხარისხობრივი დაშვორდები ანალიზდება ეფექტური ქმედებების უზრუნველსაყოფად რისკების შესამცირებლად.

ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა: ფინანსური დანაშაულის პრევენცია: საქართველოს ბანკი ახორციელებს ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის (AML/CFT) ჩარჩოებს, რომლებიც ეფუძნება რისკზე მორგებულ მიდგომას. ბანკი უზრუნველყოფს შესაბამისობას ადგილობრივ და შესაბამის უცხოურ კანონმდებლობასთან, ინტეგრირებულია საერთაშორისო სტანდარტები და ფინანსური ქმედებების საკოორდინაციო ჯგუფის (FATF) და სხვა შესაბამისი საერთაშორისო ორგანიზაციების რეკომენდაციები.

საქართველოს ბანკმა გამოყო მნიშვნელოვანი რესურსები ML/TF რისკის მართვის შესაძლებლობების გასაძლიერებლად. ეს მოიცავს პროგრესული ანალიტიკისა და ტრანზაქციების მონიტორინგის გადაწყვეტილებების დანერგვას საექსპო აქტივობების გამოსავლენად, ასევე ოფლაინ ანგარიშგების მექანიზმების გაძლიერებას. ნაღდი

ფულის ტრანზაქციების ანგარიშების (CTR) და საექვო ტრანზაქციების ანგარიშების (STR) ანგარიშების პროცესები სრულად ავტომატიზებულია.

გარდა ამისა, ბანკმა გააძლიერა თავისი სავალდებულო ტრენინგ პროგრამები თანამშრომლებისთვის, რომლებიც მიზნად ისახავს მათი ექსპერტიზის ამაღლებას AML და CFT მარეგულირებელ მოთხოვნებში.

2024 წელს, საქართველოს ბანკმა დაამტკიცა AML რისკის აპეტიტის ახალი მეტრიკები. ეს მეტრიკები ექვემდებარება გაძლიერებულ მონიტორინგსა და პერიოდულ გადახედვას განსაზღვრულ რისკის აპეტიტთან უწყვეტი შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად.

მექრთამეობა და კორუფცია: საქართველოს ბანკი ვალდებულებას იღებს მექრთამეობისა და კორუფციის პრევენციისთვის შესაბამისი პოლიტიკისა და პროცესების და ეფექტური კონტროლის განხორციელებით. ბანკს აქვს ნულოვანი ტოლერანტობა მექრთამეობისა და კორუფციის საწინააღმდეგო პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისობის მიმართ. ABC პოლიტიკასთან სავალდებულო შესაბამისობის გარდა, ბანკმა ასევე მიიღო ქცევისა და ეთიკის კოდექსი, რომელიც მოქმედებს, როგორც ყოველდღიური საყრდენი თანამშრომლებისთვის.

ABC პოლიტიკა გულმოდგინედ ხორციელდება საქართველოს ბანკში შიდა კომუნიკაციების, ცნობიერების ამაღლების კამპანიებისა და სავალდებულო სტრუქტურირებული ტრენინგების მეშვეობით ყველა თანამშრომლისთვის. ტრენინგი სრულდება დასაქმების დაწყებისას და ორ წელიწადში ერთხელ, და მოიცავს გაგების ტესტსა და ხელმოწერილ დადასტურებას ანგარიშვალდებულების უზრუნველსაყოფად.

სანქციების შესაბამისობა: საქართველოს ბანკი ინარჩუნებს ყოვლისმომცველ პოლიტიკას, პროცედურებსა და რისკის შემცირების ზომებს საერთაშორისო სანქციების ჩარჩოებთან შესაბამისობისთვის, რომლებიც აღსრულებულია ძირითადი იურისდიქციებისა და ორგანოების მიერ, როგორცაა აშშ (უცხოური აქტივების კონტროლის ოფისი), ევროკავშირი, გაერთიანებული სამეფო (HM Treasury) და გაეროს უშიშროების საბჭო. ეს პროტოკოლები გადის რუტინულ შეფასებებს მიმდინარე სანქციების რეჟიმებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად. ბანკი იცავს მკაცრ ნულოვანი ტოლერანტობის პოლიტიკას სანქცირებული პირების, ტრანზაქციების და სანქცირებულ ორგანოებთან დაკავშირებული ფონდების, და რუსეთის სამხედრო-ინდუსტრიულ ბაზასთან დაკავშირებული კლიენტების ან ტრანზაქციების მიმართ.

საქართველოს ბანკმა გააძლიერა თავისი დიუ დილიჯენსის პროცესები სწრაფად ცვალებადი სანქციების რეჟიმების გასათვალისწინებლად. მან გააძლიერა ტრანზაქციების სკრინინგი, მონიტორინგი და დასაქმება, ასევე ტრანზაქციების დოკუმენტაციის მიმოხილვა, სანქციების პოტენციური დარღვევების გამოსავლენად. ჩვენი ტექნოლოგიაზე დაფუძნებული მიდგომა მოიცავს ონლაინ გადაწყვეტილებას, რომელიც სრულად ავტომატიზირებს ყველა ტრანზაქციის სკრინინგს OFAC-ის, ევროკავშირის, გაერთიანებული სამეფოს, გაეროსა და სხვა გლობალური მონაცემთა ბაზების სანქციების სიებთან მიმართებაში.

დიუ დილიჯენსი: საქართველოს ბანკი აგრძელებს კლიენტების დეტალური შესწავლისა და ტრანზაქციების მონიტორინგის მექანიზმების გაუმჯობესებას. ეს მოიცავს რისკზე დაფუძნებული სცენარების გამოყენებით განხორციელებულ დაკვირვებას, გაფრთხილებების დამუშავებას და საჭიროების შემთხვევაში საექვო საქმიანობის შესახებ შესაბამისი ანგარიშების წარმოდგენას. ბანკი ატარებს AML/CFT და სანქციების რისკების შეფასებას მთელი ბანკის მასშტაბით, მათ შორის თანდაყოლილი რისკის, კონტროლის ეფექტურობისა და ნარჩენი რისკის შეფასებას.

კლიენტის რისკის შეფასების პროცესი სრულად ავტომატიზებულია და უზრუნველყოფს კლიენტის რისკების ყოვლისმომცველ მართვას მთელი ბიზნეს ურთიერთობის სასიცოცხლო ციკლის განმავლობაში. ბანკის ამჟამინდელი კლიენტთა ბაზა გადის მკაცრ და პერიოდულ დიუ დილიჯენსის პროცესს. ონბორდინგის პროცესში, გულმოდგინედ გროვდება ყოვლისმომცველი ინფორმაცია კორპორაციული კლიენტის საკუთრების სტრუქტურის, საბოლოო ბენეფიციარი მფლობელებისა და ფონდებისა და სიმდიდრის წყაროების შესახებ.

მაღალი რისკის კლიენტები, მათ შორის პოლიტიკურად დაკავშირებული პირები და ვირტუალური აქტივების სერვისის პროვაიდერები, ისინი, ვინც ექვემდებარებიან უარყოფით მედია გაშუქებას ან ასრულებენ უჩვეულო ან კრიპტოვალუტასთან დაკავშირებულ ტრანზაქციებს, ან ისინი, ვინც ცხოვრობენ და მუშაობენ ქვეყნებში ან სექტორებში, რომლებსაც აქვთ ფინანსური დანაშაულის თანდაყოლილად მაღალი რისკი, გადიან დამატებით გაძლიერებულ დიუ დილიჯენსს. კრიპტოვალუტასთან დაკავშირებული რისკების სამართავად, BOG-მა შეზღუდა საერთაშორისო ტრანზაქციები, რომლებიც დაკავშირებულია ვირტუალურ აქტივებთან ან მოიცავს ვირტუალური აქტივების სერვისის პროვაიდერებს.

თაღლითობის რისკი: თაღლითობის რისკის შესამცირებლად საქართველოს ბანკმა განახორციელა შემდეგი ზომები:

- იცნობდე შენს თანამშრომელს პროცედურები, მათ შორის სკრინინგის მოთხოვნები დაქირავების, დასაქმებისა და სამსახურიდან წასვლის ეტაპებზე,

რაც უზრუნველყოფს მკაფიო გაგებას თანამშრომლის წარსულისა და ფაქტობრივი ან პოტენციური ინტერესთა კონფლიქტების შესახებ.

- სავალდებულო ტრენინგი ყველა ახალი თანამშრომლისთვის ცნობიერების ასამაღლებლად.
- საკომუნიკაციო არხები მომხმარებლებისთვის თაღლითობის რისკების შესახებ ინფორმაციის მისაწოდებლად.

ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და მონაცემთა დაცვის რისკები

ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკი არის ინფორმაციის, მონაცემებისა და/ან საინფორმაციო სისტემების კონფიდენციალურობის, მთლიანობისა და/ან ხელმისაწვდომობის დაკარგვის რისკი.

მონაცემთა დაცვის რისკი არის პერსონალური მონაცემების დამუშავებით წარმოქმნილი რისკი – როგორცაა შემთხვევითი და/ან უკანონო განადგურება, დაკარგვა, შეცვლა, უნებართვო გამჟღავნება და/ან წვდომა შენახულ და/ან სხვაგვარად დამუშავებულ პერსონალურ მონაცემებზე.

ორივე რისკმა შეიძლება გამოიწვიოს ფინანსური ზარალი, რეპუტაციის შელახვა ან სხვა მნიშვნელოვანი უარყოფითი ეკონომიკური ან სოციალური გავლენა.

ძირითადი ფაქტორები და განვითარებები

ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკი არის მთავარი რისკი ორგანიზაციებისთვის გლობალურად. საქართველოს ბანკი კვლავ ექვემდებარება მცდელობებს, რომ ხელყონ მისი ინფორმაციული უსაფრთხოება. გარე საფრთხის პროფილი მუდმივად იცვლება, და ბანკი ელოდება საფრთხეების გაზრდას, მათ შორის პოტენციურ სახელმწიფოს მიერ მხარდაჭერილ კიბერშეტევებს.

ბოროტგანმზრახველები ფოკუსირდებიან შემდეგ მოვლენებზე:

- ნულოვანი დღის (zero-day) თავდასხმები, რომლებიც იყენებს მანამდე უცნობ უსაფრთხოების სისუსტეს;
- ბრენდის იმიტაციის თავდასხმები, რომლებიც იყენებენ დახვეწილ ტექნიკას;
- შემთხვევები, როდესაც ბანკს არ აქვს პირდაპირი კონტროლი სისტემების კიბერუსაფრთხოებაზე, რომლებიც მიზანში ამოღებულია (როგორცაა მისი მომხმარებლებისა და მესამე მხარის მომსახურების პროვაიდერების სისტემები), რაც ზღუდავს მის უნარს, ეფექტურად დაიცვას თავი გარკვეული საფრთხეებისგან; და
- თანამშრომლების მიერ ბანკის პოლიტიკის, პროცედურებისა და ტექნიკური კონტროლის დაუცველობა.

საქართველოს ბანკი არის საქართველოს კრიტიკული საინფორმაციო სისტემების ერთ-ერთი სუბიექტი – და, შესაბამისად, მისი საინფორმაციო სისტემის შეუფერხებელი მუშაობა აუცილებელია ქვეყნის თავდაცვისა და/ან ეკონომიკური უსაფრთხოებისთვის, ასევე სახელმწიფო ხელისუფლებისა და/ან საზოგადოებრივი ცხოვრების შენარჩუნებისთვის.

2024 წლის 1 მარტს საქართველოს პერსონალურ მონაცემთა დაცვის კანონში შევიდა მნიშვნელოვანი ცვლილებები, რომლებიც კანონმდებლობას კიდევ უფრო დაახლოებს ევროკავშირის ზოგადი მონაცემთა დაცვის რეგულაციასთან (GDPR).

მიტიგაცია

მმართველობა: საქართველოს ბანკში, ინფორმაციული უსაფრთხოების ფუნქციის შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულები წარმოადგენენ დაცვის პირველ ხაზს, იცავენ შიდა პოლიტიკასა და პროცედურებს ინფორმაციული უსაფრთხოების შესახებ და ატარებენ რუტინულ რისკების შეფასებებს, მოწყვლადობის სკანირებასა და პენეტრაციულ ტესტებს სისტემებსა და ინფრასტრუქტურაში პოტენციური მოწყვლადობების გამოსავლენად. ამ გზით ისინი ხელს უშლიან არავტორიზებულ წვდომის მცდელობებს და ინარჩუნებენ რეალურ დროში მონიტორინგს, რათა დროულად აღმოაჩინონ და რეაგირება მოახდინონ ნებისმიერ პოტენციურ უსაფრთხოების ინციდენტზე.

რისკის ფუნქციის შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულები წარმოადგენენ დაცვის მეორე ხაზს. ისინი რეგულარულად აფასებენ უსაფრთხოების კონტროლის დიზაინსა და ოპერაციულ ეფექტურობას. ეს ერთეულები უზრუნველყოფენ ზედამხედველობას, მითითებასა და მხარდაჭერას ბიზნეს ერთეულებისთვის, რათა უზრუნველყონ ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკების ეფექტური იდენტიფიცირება, შეფასება და მართვა, და აკონტროლებენ შიდა პოლიტიკასთან და გარე რეგულაციებთან შესაბამისობას.

რისკის აპეტიტი: ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკი იზომება წინასწარ განსაზღვრული რისკის აპეტიტის მეტრიკებისა და ზღვრების მიმართ. რისკის აპეტიტის დადგენით, საქართველოს ბანკი მიზნად ისახავს მონაცემებისა და უსაფრთხოების დარღვევების მიმართ ზემოქმედების მინიმუმამდე დაყვანას. რისკის პროფილი რისკის აპეტიტთან მიმართებაში კონტროლდება და ანგარიში წარედგინება ყოველთვიურად ადგილობრივ აღმასრულებელ მენეჯმენტს და კვარტალურად რისკების კომიტეტს.

მონიტორინგი და ანგარიში: საქართველოს ბანკის შიდა აუდიტის ფუნქცია, რისკზე დაფუძნებული მიდგომით, უზრუნველყოფს დამოუკიდებელ გარანტიას რისკების მართვის, შიდა კონტროლისა და სისტემების ადეკვატურობასა და ეფექტურობაზე.

ინფორმაციული უსაფრთხოება არის რისკების კომიტეტის რეგულარული დღის წესრიგის ნაწილი, და ბანკი იყენებს გარე მესამე მხარეებს კიბერუსაფრთხოების აუდიტისა და პენეტრაციული ტესტების ჩასატარებლად რეგულარულ საფუძველზე.

ნულოვანი დღის შეტევები: საქართველოს ბანკი რეგულარულად აკონტროლებს ნულოვანი დღის მოწყვლადობის განცხადებებს, რომლებმაც შეიძლება გავლენა მოახდინონ მის სისტემებზე. თუ ასეთი მოწყვლადობა აღმოჩენილია, დანიშნული გუნდები უზრუნველყოფენ, რომ მას რაც შეიძლება მალე მიაქციონ ყურადღება. გარდა ამისა, ბანკი იყენებს "სიღრმისეულ დაცვის" მიდგომას, რაც ნიშნავს, რომ მას აქვს მრავალი კომპლემენტარული უსაფრთხოების ფენა – თუ ერთი მექანიზმი ჩავარდება, მეორე დაუყოვნებლივ გააქტიურდება შეტევის პრევენციისთვის.

მომხმარებელზე მიმართული ფიშინგი: ბოროტგანმზრახველებმა შეიძლება განახორციელონ წარმატებული მომხმარებელზე მიმართული ფიშინგის შეტევები ყალბი ვებსაიტების, სოციალური ქსელების, ელფოსტისა და სხვა არხების მეშვეობით. საქართველოს ბანკი ფოკუსირებულია ინფორმაციული უსაფრთხოების კონტროლის გაუმჯობესებაზე მომხმარებლების ანგარიშებზე არავტორიზებული წვდომის აღმოსაჩენად, და ატარებს ცნობიერების ამაღლების კამპანიებს, რათა დაეხმაროს მომხმარებლებსა და ფართო საზოგადოებას ფიშინგის ამოცნობასა და სათანადოდ რეაგირებაში.

მიწოდების ჯაჭვის კიბერშეტევა: საქართველოს ბანკი ამცირებს მიწოდების ჯაჭვის კიბერშეტევების რისკს მესამე მხარის პროვაიდერების დიუ დილიჯენსის ჩატარებით, უზრუნველყოფს რა აუცილებელი უსაფრთხოებისა და მონაცემთა დაცვის კონტროლის არსებობას დასაქმებამდე და ატარებს ყოველწლიურ მონიტორინგს ამ მოთხოვნებთან შესაბამისობის შესაფასებლად. დასაქმების შეწყვეტის პროცედურები სრულდება ინფორმაციის კონფიდენციალურობის, მთლიანობისა და ხელმისაწვდომობის დასაცავად.

თანამშრომლების მიერ ბანკის პოლიტიკის, პროცედურებისა და ტექნიკური კონტროლის დაუცველობა: თანამშრომელთა ტრენინგი არის ბანკში ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და მონაცემთა დაცვის რისკების მართვის ერთ-ერთი ძირითადი კომპონენტი.

ყოველწლიური ტრენინგი სავალდებულოა ყველა თანამშრომლისთვის და მოიცავს მორგებულ კურსს დისტანციურად მუშაობისას ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკების შემცირების შესახებ. საქართველოს ბანკი ატარებს კვარტალურ ფიშინგის

კამპანიებს თანამშრომლების უნარის შესამოწმებლად, ამოიცნონ ასეთი შეტევები და სათანადოდ უპასუხონ.

წვდომის მართვა: BOG-ს აქვს როლზე დაფუძნებული წვდომის კონტროლი, რაც ხელს უწყობს თანამშრომელთა დასაქმებისა და არსებული თანამშრომლების როტაციის პროცესების ავტომატიზაციას და საშუალებას იძლევა შეიზღუდოს ქსელზე წვდომა ინდივიდუალური მომხმარებლების როლების საფუძველზე – მინიმალური პრივილეგიის პრინციპის შესაბამისად. ბანკი ასევე ატარებს ნახევარწლიურ პრივილეგირებული მომხმარებლის შეფასების პროცესს, და აკონტროლებს და აახლებს წვდომის უფლებებს ყოველწლიურად თითოეულ დეპარტამენტში.

საქართველოს ბანკი არ ანიჭებს პრივილეგირებულ წვდომის უფლებებს მესამე მხარეებს დასაბუთებული ბიზნეს საჭიროების გარეშე. ასეთ შემთხვევებშიც კი, მესამე მხარეებს, რომლებსაც აქვთ პრივილეგირებული წვდომის უფლებები, მოეთხოვებათ გამოიყენონ მრავალფაქტორიანი ავთენტიფიკაცია, და ბანკი აკონტროლებს მათ საქმიანობას პრივილეგირებული წვდომის მართვის გადაწყვეტილების მეშვეობით.

ინფორმაციული უსაფრთხოების ინციდენტებზე რეაგირება: ძირითადი რისკების შესამცირებლად, საქართველოს ბანკმა ინციდენტებზე რეაგირების გეგმები შესაბამისობაში მოიყვანა სექტორის საუკეთესო სტანდარტებთან და იყენებს აშშ-ის სტანდარტებისა და ტექნოლოგიების ეროვნული ინსტიტუტის (NIST) კომპიუტერული უსაფრთხოების ინციდენტების მართვის სახელმძღვანელოს. ბანკმა გააძლიერა თავისი დაცვის მექანიზმები ვანდალგამძლე სარეზერვო შენახვის სისტემებით, რათა დაიცვას ძირითადი ბაზების ასლები როგორც შიდა, ისე გარე საფრთხეებისგან. ასევე, ბანკი ახორციელებს მუდმივ წვდომისა და შეტევის სიმულაციებს — ქსელების შეფასების, უსაფრთხოების კონფიგურაციების შემოწმებისა და დაცვის სისტემების გაუმჯობესების მიზნით.

პერსონალურ მონაცემთა დაცვა: საქართველოს პერსონალურ მონაცემთა დაცვის კანონმდებლობაში განხორციელებული ცვლილებების საპასუხოდ, საქართველოს ბანკმა გაატარა რიგი ღონისძიებები მონაცემთა დაცვისა და შესაბამისობის გასაძლიერებლად. განხორციელდა პოლიტიკებისა და პროცედურების განახლება, პროცესების გადახედვა, თანამშრომლებისთვის სასწავლო პროგრამების დანერგვა და კლიენტებისთვის მიზნობრივი საკომუნიკაციო კამპანიები.

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი არის ფინანსური და/ან არაფინანსური ზარალის რისკი, რომელიც გამოწვეულია არაადეკვატური და/ან ჩავარდნილი შიდა პროცესების, ადამიანებისა და სისტემების, ან გარე მოვლენების შედეგად. ეს მოიცავს ადამიანური კაპიტალის

რისკს, რომელიც ეხება ბანკის სტრატეგიული მიზნების მიღწევის პოტენციურ წარუმატებლობას, რაც იწვევს საოპერაციო შეფერხებას, ფინანსურ ზარალს, და/ან რეპუტაციის შელახვას არაეფექტური ადამიანური კაპიტალის პოლიტიკისა და/ან პროცესების გამო.

ოპერაციულმა რისკებმა შეიძლება გამოიწვიოს ზარალი, მათ შორის შემდეგი მოვლენების შედეგად:

- შიდა თაღლითობა;
- გარე თაღლითობა;
- ბიზნესის შეფერხება და სისტემის ჩავარდნები;
- დასაქმების პრაქტიკა და სამუშაო ადგილის უსაფრთხოება;
- კლიენტები, პროდუქტები და ბიზნეს პრაქტიკა;
- ფიზიკური აქტივების დაზიანება; და
- შესრულება, მიწოდება და პროცესის მართვა.

ძირითადი ფაქტორები და განვითარებები

მომხმარებელთა მოლოდინები საბანკო პროდუქტებისა და მომსახურების მიმართ შეიცვლება ახალი ტექნოლოგიებისა და მომსახურების მოდელების გამოჩენასთან ერთად, რაც აიძულებს ბანკებს გადახედონ თავიანთ ბიზნეს მოდელებს და გაუმკლავდნენ ახალ საოპერაციო რისკებს. ცვლილების სიჩქარემ და ინოვაციის საჭიროებამ წახალისა ისეთი ტექნოლოგიების დანერგვა, რომელთა განთავსებაც ფრთხილი მართვა სჭირდება.

როდესაც ძირითადი ბიზნესპროცესები ციფრულ ფორმატში გადადის, ოპერაციული გამძლეობის მნიშვნელობა კიდევ უფრო იზრდება. კრიტიკული სერვისების სერიოზული შეფერხება შეიძლება მნიშვნელოვანი ზარალის მიზეზი გახდეს — მათ შორის ფინანსური დანაკარგის, რეპუტაციის დაზიანებისა და ბიზნესის უწყვეტობის რისკების ჩათვლით. მოწყვლადობა ხშირად გამოწვეულია გარე ფაქტორებით, მათ შორის კიბერშეტევებით, კრიტიკულ მომწოდებლებზე დამოკიდებულებითა და სერვისების აუტოსორსინგით. ტექნოლოგიური პროგრესის ზრდასთან ერთად, რაც ფინანსური სერვისების მიწოდებაში სულ უფრო მნიშვნელოვან როლს თამაშობს, ოპერაციული გამძლეობის როლიც განუხრელად გაიზრდება.

თანამშრომლები ბანკის წარმატების განმსაზღვრელი მნიშვნელოვანი ძალაა, რომლებიც ინოვაციებსა და ზრდას უჭერენ მხარს. თუმცა, ადგილობრივი კვალიფიციური კადრების შეზღუდული რაოდენობა ართულებს მაღალი დონის ტექნოლოგიური და მონაცემთა ანალიზის სპეციალისტების მოძიებას. ციფრულ შესაძლებლობებზე და ხელოვნურ ინტელექტზე დაფუძნებულ გადაწყვეტილების მიღებაზე ორიენტაციის მხარდასაჭერად, საქართველოს ბანკი პრიორიტეტს ანიჭებს

კვალიფიციური ტალანტების მოზიდვასა და შენარჩუნებას, ასევე ინვესტირებას ლიდერობის განვითარების პროგრამებში, პროფესიული მემკვიდრეობის დაგეგმვისთვის.

მიტიგაცია

მმართველობა: დაცვის პირველი ხაზი წარმოდგენილია შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულებით, რომლებიც პასუხისმგებელნი არიან საოპერაციო რისკების იდენტიფიცირებასა და შეფასებაზე და შესაბამისი კონტროლის დაწესებაზე მათ შესამცირებლად. საოპერაციო რისკების მართვის ერთეულები, როგორც დაცვის მეორე ხაზი, პასუხისმგებელნი არიან ზედამხედველობასა და რისკის ხელმძღვანელობაზე. დაცვის მესამე ხაზი არის შიდა აუდიტი, რომელიც დამოუკიდებლად აფასებს საოპერაციო რისკსა და მოვლენებს ბიზნეს პროცესებში.

ადამიანური კაპიტალის რისკი იმართება ადამიანური კაპიტალის მართვის ფუნქციის მიერ, რომელიც შეიმუშავებს პოლიტიკასა და ჩარჩოებს რისკების მართვის ხელმძღვანელობისა და სამართლებრივი შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად. ის ასევე აკონტროლებს ადამიანური კაპიტალის რისკებს და აცნობებს მათ აღმასრულებელ მენეჯმენტსა და სამეთვალყურეო საბჭოს.

რისკის აპეტიტი: საქართველოს ბანკს შემუშავებული აქვს ოპერაციული რისკის აპეტიტი, რათა ეფექტიანად მართოს ყველა ოპერაციული რისკი. ასევე განსაზღვრულია ბანკის დონეზე ადამიანური კაპიტალის რისკის აპეტიტიც, რომელიც დამტკიცებულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

რისკის პროფილი რისკის აპეტიტთან მიმართებით რეგულარულად კონტროლდება და ყოველთვიურად მიეწოდება აღმასრულებელ მენეჯმენტს, ხოლო კვარტალურად — სამეთვალყურეო საბჭოს.

მონიტორინგი და ანგარიში: საქართველოს ბანკი აკონტროლებს ადამიანური კაპიტალის რისკს რაოდენობრივი და ხარისხობრივი ინდიკატორების სერიის მეშვეობით, მათ შორის ინდივიდუალურ თანამშრომლებთან მიმდინარე ღრმა ინტერვიუების, ბანკისა და გუნდის/განყოფილების დონის eNPS, ჩართულობის ქულების, შიდა მობილობის, შენარჩუნებისა და თანამშრომელთა დენადობის ზომების მეშვეობით. სხვადასხვა გამოკითხვისა და ზომების შედეგები გამოიყენება სამოქმედო გეგმების შესამუშავებლად.

საოპერაციო რისკის ჩარჩო: საქართველოს ბანკს დანერგილი აქვს პოლიტიკა და პროცედურები და შექმნილი აქვს საოპერაციო რისკის ჩარჩოები საოპერაციო რისკებისა და შიდა კონტროლის გარემოს საერთო ეფექტურობის პროგნოზირებისთვის, შერბილებისთვის, კონტროლისა და კომუნიკაციისთვის.

საოპერაციო რისკების მართვის ერთეულები ინარჩუნებენ ჩარჩოსა და პოლიტიკისა და სტანდარტების ყოვლისმომცველ ნაკრებს, რომლებიც განიხილება და მტკიცდება შესაბამისი მმართველობითი ორგანოების მიერ, რათა უზრუნველყოფილი იყოს მათი შესაბამისობა აღიარებულ დარგის სტანდარტებთან, როგორცაა ბაზელი და NIST, და ხელმისაწვდომი იყოს ყველა შესაბამისი თანამშრომლისთვის შიდა არხების მეშვეობით.

სხვადასხვა პოლიტიკა, პროცესები და პროცედურები არსებობს საოპერაციო რისკების კონტროლისა და შემცირებისთვის, მათ შორის, მაგრამ არ შემოიფარგლება:

- რისკისა და კონტროლის თვითშეფასების (RCSA) პროგრამა – ბიზნეს პროცესებსა და პროდუქტებში საოპერაციო რისკების იდენტიფიცირებისა და შეფასებისთვის.
- ახალი პროდუქტების შეფასება – ახალ პროდუქტებთან დაკავშირებული პოტენციური საოპერაციო რისკების იდენტიფიცირებისა და შეფასებისთვის გაშვებამდე, რისკების შემცირების რეკომენდაციების შეთავაზებით პროდუქტის დიზაინის ფაზაში.
- სცენარის ანალიზის პროგრამა – სცენარების დიაპაზონის იდენტიფიცირების, ანალიზისა და გაზომვისთვის, მათ შორის დაბალი ალბათობისა და მაღალი სიმძიმის მოვლენების.
- რისკების მონიტორინგი და ანგარიში, რომელსაც ატარებენ რისკის ფუნქციის სტრუქტურული ერთეულები ბანკში – ფაქტობრივი საოპერაციო რისკის პროფილის მონიტორინგისთვის რისკის ტოლერანტობისა და რისკის აპეტიტის შეთანხმებულ დონეებთან მიმართებაში.
- ბიზნესის უწყვეტობის მართვის პროგრამა, რომელიც წარმოადგენს ბიზნესის უწყვეტობისა და კატასტროფის აღდგენის გეგმებს თითოეული კრიტიკული ბიზნეს პროცესისთვის – პროცედურებისა და ღონისძიებების კომბინაცია, რათა უზრუნველყოფილი იყოს კრიტიკული ბიზნეს პროცესების უწყვეტობა ბანკებში.
- რისკის ცნობიერებისა და ტრენინგ პროგრამები, მათ შორის ცნობიერების ამაღლების კამპანიები და სავალდებულო ტრენინგები – თანამშრომლებისთვის არსებული და პოტენციური რისკების იდენტიფიცირებაში დასახმარებლად.

საქართველოს ბანკი ასევე იყენებს რამდენიმე ზომას ადამიანური კაპიტალის რისკის სამართავად:

- სხვადასხვა დაქირავების არხების გამოყენება და წამყვან უნივერსიტეტებთან თანამშრომლობა მაღალი დონის ნიჭის მოსაზიდად. საქართველოს ბანკის Leaderator სტაჟირების პროგრამები სთავაზობს ახალგაზრდებს რეალური

პროექტების გამოცდილებას, მენტორობას და გზას, დაიწყო თავიანთი კარიერა ბანკში.

- საქართველოს ბანკი ფოკუსირებულია პროფესიული მემკვიდრეობის დაგეგმვასა და ძლიერი ლიდერების განვითარებაზე. თანამშრომლები თავიანთ მენეჯერებთან ერთად ქმნიან ყოველწლიურ განვითარების გეგმებს საქმიანობის უკუკავშირისა და 360° მიმოხილვების საფუძველზე. შიდა მობილობა წახალისებულია მაღალი დონის ნიჭის შესანარჩუნებლად.
- საქართველოს ბანკი სთავაზობს კონკურენტულ ანაზღაურებასა და სარგებელს, ამავე დროს ხელს უწყობს სამუშაოსა და პირადი ცხოვრების ბალანსს. ანაზღაურების ტენდენციები კონტროლდება დარგის გამოკითხვებით და საქმიანობის მიმოხილვები განსაზღვრავს კომპენსაციას. სამუშაო სტრუქტურები და გრადირება რეგულარულად ახლდება უფრო მკაფიო კარიერული გზებისთვის.
- საქართველოს ბანკი პრიორიტეტად განიხილავს გამჭვირვალე კომუნიკაციას და აქვს საჩივრების პოლიტიკა, რათა უზრუნველყოს პრობლემების დაუყოვნებლივი და სამართლიანი გადაჭრა. თანამშრომელთა ხმის შეხვედრები Board of Directors-სთან ხელს უწყობს იდეების, პრობლემების გაცვლას და თანამშრომელთა შეხედულებების განხილვას.

მოდელის რისკი

მოდელის რისკი წარმოიშობა არასწორი მოდელის შედეგებზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებებისგან, რაც გამოწვეულია არაზუსტი დაშვებების, შეუსაბამო ცვლადების, დაბალი ხარისხის მონაცემების ან მოდელის დიზაინში, განხორციელებაში ან გამოყენებაში არასათანადოობით.

ძირითადი ფაქტორები და განვითარებები

ბანკის ოპერაციები რაც უფრო ციფრული და რთული ხდება, მით უფრო მნიშვნელოვანი ხდება სტატისტიკური მოდელების, მანქანური სწავლებისა და ხელოვნური ინტელექტის დანერგვა, რაც აუმჯობესებს გადაწყვეტილების მიღების პროცესს და ქმნის კონკურენტულ უპირატესობას. ამ სარგებლის შესანარჩუნებლად, აუცილებელია მყარი მოდელის რისკების შეფასების ჩარჩოსა და ვალიდაციის პრაქტიკის არსებობა.

საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაცია – „მონაცემებზე დაფუძნებული სტატისტიკური, ხელოვნური ინტელექტისა და მანქანური სწავლების მოდელების რისკების მართვა“ – ადგენს დამატებით მოთხოვნებს მოდელების განვითარებაზე, ვალიდაციასა და მონიტორინგზე, აგრეთვე მათი გამოყენების პროცესზე. რეგულაცია

ავალდებულებს, რომ ყველა შესაბამისი ახალი და არსებული მოდელი შეესაბამებოდეს დადგენილ რეგულატორულ მოთხოვნებს.

საქართველოს ბანკში ხელოვნურ ინტელექტზე დაფუძნებული მოდელების მზარდი გამოყენების გათვალისწინებით, განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ხელოვნურ ინტელექტთან დაკავშირებული რისკების ზედამხედველობასა და მიტიგაციას. ხელოვნური ინტელექტის ეფექტური ზედამხედველობის უზრუნველსაყოფად, საქართველოს ბანკი ინარჩუნებს შიდა პოლიტიკასა და პროცედურებს ხელოვნური ინტელექტის გამოყენების შესახებ, რომლებიც განსაზღვრავს მკაფიო სახელმძღვანელო პრინციპებს მოდელის განვითარების, ვალიდაციის, განხორციელების, მონიტორინგისა და მარეგულირებელ სტანდარტებთან შესაბამისობისთვის.

მიტიგაცია

საქართველოს ბანკის მოდელის რისკების მართვის (MRM) ჩარჩო მუდმივად განიხილება და იხვეწება ძირითადი მოდელის რისკების ეფექტურად გადასაჭრელად. MRM პოლიტიკა განსაზღვრავს:

- დაცვის სამი ხაზი: მოდელის სასიცოცხლო ციკლის განმავლობაში და მოდელის ინვენტარის მმართველობაში როლებისა და პასუხისმგებლობების მკაფიო განაწილება მოდელის მფლობელებს (პირველი ხაზი), დამოუკიდებელ MRM ფუნქციას (მეორე ხაზი) და შიდა აუდიტს (მესამე ხაზი) შორის.
- ძირითადი კონტროლი: სტანდარტები, რომლებიც მოიცავს მონაცემთა მთლიანობას, მოდელის განვითარებას, დოკუმენტაციას, ვალიდაციას, მონიტორინგს, რევალიდაციას, უკუტესტირებას, მოდელის ინვენტარის მართვას, ასევე მოდელის რისკის ყოვლისმომცველ შეფასებასა და ანგარიშგებას.

2023 წელს, საქართველოს ბანკმა ითანამშრომლა McKinsey & Company-სთან MRM ჩარჩოს გადასახედად, დარგის საუკეთესო პრაქტიკასთან შესაბამისობაში მოსაყვანად.

მმართველობა: საქართველოს ბანკში მოდელის მფლობელები, რომლებიც პირველი დაცვის ხაზში მოქმედებენ, პასუხისმგებლები არიან მოდელების შემუშავებაზე, დანერგვაზე, ოპერირებაზე და მუდმივ მონიტორინგზე. მეორე დაცვის ხაზში ბანკის დამოუკიდებელი რისკების მართვის ფუნქცია ახორციელებს მოდელების ვალიდაციას, ზედამხედველობასა და შეფასებას მათი სისწორისა და რეგულაციებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად. როლების მკაფიო განაწილება და დამოუკიდებელი ვალიდაციის ფუნქცია უზრუნველყოფს რისკების ეფექტიანად შემსუბუქებას.

მონიტორინგი და ანგარიში: ბანკში მოდელთან დაკავშირებული მატერიალური საკითხები ექვემდებარება მკაცრი ზედამხედველობის პროცესს, რომელიც საჭიროებს უფროსი რისკების ოფიცერის დამტკიცებას, სანამ აცნობებენ სამეთვალყურეო საბჭოს.

ბანკი ახორციელებს მოდელის საქმიანობის უწყვეტ მონიტორინგს. საქართველოს ბანკს აქვს ავტომატიზირებული პროცესები, რომლებიც აგენერირებენ შეტყობინებებს შესაბამისი დაინტერესებული მხარეებისთვის რეგულარულ საფუძველზე (ყოველთვიურად, კვარტალურად და საჭიროებისამებრ), მოდელის მფლობელები ზედამხედველობენ საქმიანობას და მოდელის ვალიდატორები ზედამხედველობენ პროცესს.

მოდელის რისკის მიტიგაცია: საქართველოს ბანკი იყენებს მსგავს სტრატეგიებს მოდელის რისკის შესამცირებლად:

- მოდელის ხელახალი განვითარება: მოდელები იხვეწება ან ხელახლა ვითარდება საბაზრო პირობების, ბიზნეს დაშვებების ან პროცესების ცვლილებებზე რეაგირებისთვის, სიზუსტისა და რელევანტურობის შესანარჩუნებლად.
- მოდელის შედეგების კორექტირება: კორექტირებები, მათ შორის ექსპერტის აზრზე დაფუძნებული გადახედვები ან ახალი შეზღუდვების გამოყენება, კეთდება მოდელის სიზუსტის გასაუმჯობესებლად და მიკერძოებისა ან შეზღუდვების გადასაჭრელად.
- პროცესის გაუმჯობესება: დამატებითი კონტროლი ან ვალიდაციის ზომები დამატებულია მოდელის რისკის შემდგომი შემცირებისთვის.

სტრატეგიული რისკი

სტრატეგიული რისკი არის რისკი, რომ ბანკი ვერ შეძლებს თავისი ბიზნეს სტრატეგიის განხორციელებას და ღირებულების შექმნას მისი დაინტერესებული მხარეებისთვის, რაც გამოწვეული იქნება ცუდი გადაწყვეტილების მიღებით, არაეფექტური რესურსების განაწილებით, და/ან გარე გარემოში ცვლილებებზე დაგვიანებული და/ან არაეფექტური რეაგირებით.

ძირითადი ფაქტორები და განვითარებები

საქართველოს ბანკი დგას სტრატეგიული რისკების წინაშე სამართლებრივი, რეგულატორული, მაკროეკონომიკური და კონკურენტული გარემოს ცვლილებების ფონზე. გაზრდილი ეკონომიკური გაურკვევლობა, გლობალური ფინტექ კომპანიების გამოჩენა და ფინანსურ სექტორში გაძლიერებული კონკურენცია ცვლის

დაინტერესებული მხარეების მოლოდინებს — რაც კიდევ უფრო ზრდის საჭიროებას სტრატეგიული და მომავლის ხედვაზე დაფუძნებული რისკების მართვისთვის.

მიტიგაცია

სტრატეგიული დაგეგმვა: საქართველოს ბანკის აღმასრულებელი მენეჯმენტი ყოველწლიურად ატარებს სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესს, რომლის ფარგლებშიც ხდება მიზნებთან შედარებით შესრულების შეფასება, ბანკზე მოქმედი შიდა და გარე გარემოებების განხილვა, აგრეთვე მოკლევადიანი და საშუალოვადიანი სტრატეგიული გეგმების შემუშავება, ფინანსური და არაფინანსური რისკების გათვალისწინებით. აღნიშნულ პროცესს მხარს უჭერს რისკის აპეტიტის განცხადება (RAS), კაპიტალის გეგმები და აღდგენის გეგმა. საქართველოს ბანკის სტრატეგიას ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო.

ფოკუსი მომხმარებლებსა და ინოვაციაზე: სტრატეგიული რისკების შესამცირებლად, საქართველოს ბანკი ინარჩუნებს ძლიერ ფოკუსს გადაწყვეტილების მიღებაში მომხმარებელთა უკუკავშირის ჩართვაზე და გლობალურად კონკურენტული ლანდშაფტის სკანირებაზე, რათა უზრუნველყოს, რომ ბანკი ავრცელებს რელევანტურ და ინოვაციურ პროდუქტებსა და შეთავაზებებს. ეს ინიციატივები არა მხოლოდ პასუხობს მიმდინარე საჭიროებებს, არამედ ქმნის ძლიერ საფუძველს კლიენტების სამომავლო ზრდისთვის.

მონიტორინგი: ბანკის აღმასრულებელი მენეჯმენტი ატარებს რეგულარულ შეხვედრებს ბანკის საქმიანობის, კონკურენტული ლანდშაფტისა და ბანკის კონკურენტული პოზიციების განსახილველად, მათ შორის წინა პერიოდებთან შედარებით ნებისმიერი ცვლილებისა და საჭირო ქმედებების თაობაზე. ძირითადი სტრატეგიული სფეროები და/ან პროექტები პერიოდულად განიხილება სამუშაო ჯგუფებში, რომლებიც შედგება აღმასრულებელი, უფროსი და საშუალო რგოლის მენეჯმენტისგან.

სტრატეგიული მიზნები და/ან გადაწყვეტილებები, მათ შორის ძირითადი ორგანიზაციული ცვლილებები და ინიციატივები, რეგულარულად განიხილება და კრიტიკულად ფასდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, მათ შორის კვარტალური შეხვედრების დროს. სამეთვალყურეო საბჭო იღებს კვარტალურ განახლებებს ბაზრის გარემოსა და ბანკის კონკურენტული პოზიციონირების შესახებ და კრიტიკულად აფასებს მენეჯმენტის ტაქტიკურ ან სტრატეგიულ ქმედებებს.

რეპუტაციული რისკი

რეპუტაციული რისკი არის დაინტერესებული მხარეების ნდობისა და/ან ბრენდის იმიჯის დაზიანების რისკი უარყოფითი შედეგების გამო, რომლებიც წარმოიშობა შიდა ქმედებებისა და/ან გარე მოვლენებისგან.

ძირითადი ფაქტორები და განვითარებები

საქართველოს ბანკის საქმიანობა ბუნებრივად ექვემდებარება რეპუტაციულ რისკს, რომლის ძირითად გამომწვევ მიზეზებად იდენტიფიცირებულია: შიდა პროცესების გაუმართაობა, კიბერშეტევებისა და ფიზინგის შემთხვევების არაეფექტიანი მართვა, და განსხვავება ბანკის ღირებულებებსა და საზოგადოებრივი აღქმისა ან მოსაზრებებს შორის.

მიტიგაცია

რისკის აპეტიტი: საქართველოს ბანკს განსაზღვრული აქვს ბანკის დონეზე რეპუტაციული რისკის აპეტიტი რაოდენობრივი ზომის მეშვეობით. რისკის პროფილი რისკის აპეტიტთან მიმართებაში კონტროლდება და ანგარიში წარედგინება ყოველთვიურად აღმასრულებელ მენეჯმენტს და კვარტალურად რისკების კომიტეტს.

მიტიგაცია: პოტენციური რეპუტაციული რისკების შესამცირებლად, ეფექტური სისტემები და კონტროლი უზრუნველყოფს მომხმარებელთა მომსახურებისა და შესაბამისობის მაღალ დონეს. თითოეული მატერიალური რისკი, რომელიც იდენტიფიცირებულია ბიზნესის ნებისმიერ დონეზე, იზომება, მცირდება და კონტროლდება ბანკის პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად.

ბრენდის სიძლიერის დასაცავად და შესანარჩუნებლად, მარკეტინგის/PR გუნდები ყოველდღიურად აკონტროლებენ მედია გაშუქებას. იურიდიული გუნდები უზრუნველყოფენ, რომ მარკეტინგული კომუნიკაცია სრულად შეესაბამებოდეს შიდა პოლიტიკას, და განიხილავენ და ადასტურებენ პროდუქტებისა და მომსახურებების შესაბამისობას სამართლებრივი და მარეგულირებელი პერსპექტივიდან.

საქართველოს ბანკი რეგულარულად ზომავს მომხმარებელთა კმაყოფილებასა და აღქმებს როგორც შიდა, ისე დამოუკიდებელი გარე გამოკითხვების გამოყენებით, და აკონტროლებს რისკის აპეტიტთან შესაბამისობას – ანგარიშს წარუდგენს აღმასრულებელ მენეჯმენტს ყოველთვიურად.

საქართველოს ბანკი ასევე ურთიერთობს მომხმარებლებთან ინფორმაციული უსაფრთხოების საკითხებზე, ავრცელებს ინფორმაციას, მათ შორის სტატიებს, პირდაპირ ელფოსტებს, ინტერაქტიულ თამაშებსა და კითხვარებს სხვადასხვა მედიის მეშვეობით. საქართველოს ბანკი ხელს უწყობს საქართველოში

ინფორმაციული უსაფრთხოების განვითარებას, რეგულარულად თანამშრომლობს ფინანსური დარგის კოლეგებთან, სამართალდამცავ ორგანოებთან, მარეგულირებელ ორგანოებთან და მთავრობებთან, ცოდნის გაზიარებისა და უარყოფითი გავლენების პრევენციისთვის.

არაზუსტი ან შეცდომაში შემყვანი ანგარიშგების პრევენციისთვის, რომელმაც შეიძლება დააზიანოს ბანკის რეპუტაცია დაინტერესებული მხარეების ნდობის დაკარგვით, BOG-ს აქვს კარგად დოკუმენტირებული ანგარიშგების პროცესი ძლიერი კონტროლით სამართლიანობისა და გამჭვირვალობისთვის. სამეთვალყურეო საბჭოსა და გარე აუდიტორის ზედამხედველობა უზრუნველყოფს, რომ BOG-ის ფინანსური და ნარატიული ანგარიშგება იყოს სანდო.

განვითარებადი რისკები

კლიმატთან დაკავშირებული რისკი

კლიმატთან დაკავშირებული რისკი გულისხმობს ფინანსური ზარალისა და/ან ბანკის რეპუტაციის შელახვის შესაძლებლობას, რაც შეიძლება გამოწვეული იყოს დაბალნახშირბადიან ეკონომიკაზე გადასვლის დაჩქარებული პროცესით და/ან მწვავე და/ან ხანგრძლივი კლიმატური მოვლენებით გამოწვეული ფაქტობრივი ფიზიკური ზიანის მატერიალიზებით.

გარდამავალი და ფიზიკური რისკებმა შეიძლება იმოქმედოს ბანკის კლიენტების საქმიანობასა და ფინანსურ მდგომარეობაზე, რაც თავის მხრივ გავლენას მოახდენს მათი სესხების დაბრუნების შესაძლებლობაზე.

ძირითადი ფაქტორები და განვითარებები

საქართველოს ბანკის დაინტერესებული მხარეების მხრიდან კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჭვირვალობაზე მოთხოვნა მზარდია — მათ შორის მოითხოვება კლიმატური რისკების შეფასებები, სათბური გაზების (GHG) ემისიების შესახებ ანგარიშგება და შესაბამისი ნაბიჯები კლიმატურ რისკებზე რეაგირების მიზნით.

საქართველოს ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანია, Lion Finance Group PLC, ექვემდებარება კლიმატის ანგარიშგების ვალდებულებებს როგორც გაერთიანებული სამეფოს Financial Conduct Authority-ს ლისტინგის წესების, ისე გაერთიანებული სამეფოს კომპანიების აქტის 2006 წლის 414CA და 414CB ნაწილების შესაბამისად.

2020 წლიდან საქართველოს ბანკმა კლიმატის ცვლილება გამოავლინა როგორც განვითარებადი რისკი და კლიმატური რისკს თავისი რისკების რეესტრის განუყოფელ ნაწილად აქცია. ბანკმა შეიმუშავა კლიმატური სცენარების ანალიზის

ხელსაწყო, რომელიც გამოიყენება სტრესტესტირებისთვის და კლიენტების საკრედიტო რისკებზე კლიმატის ცვლილების შესაძლო ზეგავლენის მოდელირებისთვის. საქართველოს ბანკი განაგრძობს კლიმატური ფაქტორების ინტეგრირებას საკრედიტო რისკების მართვის ჩარჩოში, რათა კიდევ უფრო გააძლიეროს მდგრადობისა და რისკზე მორგებული დაკრედიტების პროცესები.

მიტიგაცია

მმართველობა: საქართველოს ბანკის გარემოსდაცვითი, სოციალური და ზეგავლენის კომიტეტი (ESI კომიტეტი), რომელიც შედგება აღმასრულებელი და უფროსი მენეჯმენტის წარმომადგენლებისგან, პასუხისმგებელია ბანკის კლიმატური, გარემოსდაცვითი და სოციალური ზეგავლენის ზედამხედველობაზე — ძირითადად იმ ზეგავლენებზე, რომლებიც წარმოიქმნება დაკრედიტების საქმიანობიდან. კომიტეტი ატარებს ზოგად პასუხისმგებლობას კლიმატური, გარემოსდაცვითი და სოციალური სტრატეგიებისა და პოლიტიკების შემუშავებაზე, მიზნების განსაზღვრასა და მათი შესრულების მონიტორინგზე. ESI კომიტეტის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებზე საბოლოო პასუხისმგებლობა ეკისრება სამეთვალყურეო საბჭოს.

საქართველოს ბანკის რისკის ფუნქციის ფარგლებში გარემოსდაცვითი, სოციალური და კლიმატის რისკის სპეციალისტების ცენტრალიზებული გუნდები პასუხისმგებელი არიან:

- გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკის შეფასების მეთოდებზე კვლევის ჩატარებაზე.
- გარემოსდაცვითი და სოციალური პოლიტიკის, პროცედურებისა და მეთოდების განხორციელებასა და განახლებაზე.
- ბანკების კლიენტებისთვის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების იდენტიფიცირებაზე, შეფასებაზე, მართვასა და მიტიგაციაზე, სტანდარტიზებული დიუ დილიჯენსის პროცესის საფუძველზე.
- კლიმატთან დაკავშირებული შესაძლებლობების იდენტიფიცირებასა და მწვანე სესხების კლასიფიკაციაზე.
- დაფინანსებული ემისიების გამოთვლაზე.
- სხვა დეპარტამენტების მხარდაჭერაზე გარემოსდაცვითი და სოციალური და კლიმატთან დაკავშირებული ამოცანების განსახორციელებლად.
- გარემოსდაცვითი და სოციალური ინფორმაციის გამჟღავნების მომზადებაზე.

გარდა ამისა, საქართველოს ბანკი აქტიურად აგვარებს ზემოაღნიშნულ საკითხებს კლიმატთან დაკავშირებული ფოკუსირებული პერსპექტივით, უზრუნველყოფს რა შესაბამისობას ბანკის ვალდებულებებთან კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მართვისა და კლიმატური ქმედების მიმართ.

კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მიტიგაცია:

საქართველოს ბანკმა კლიმატთან დაკავშირებული რისკები დააინტეგრირა რისკების მართვის ჩარჩოსა და ოპერაციული გამძლეობის შეფასებაში. შემარბილებელი ღონისძიებები ასევე მოიცავს შემდეგს:

- ბიზნეს კლიენტებისთვის სექტორისა და ადგილმდებარეობის სპეციფიკური კლიმატის რისკების იდენტიფიცირებასა და გადაჭრას, როგორც სესხის შეფასებისა და გაცემის პროცესების ნაწილს, ასევე გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პროცესს.
- ჩვენი კლიმატის სცენარის ანალიზის ინსტრუმენტთა ნაკრების გაფართოებას და ჩვენი ცოდნის გაღრმავებას კლიმატის ცვლილებისა და კლიმატის პოლიტიკის შესახებ საქართველოში და გლობალურ შედეგებზე.
- შესაბამისი მონაცემების შეგროვებას, მათ შორის წარმოებულ პროდუქციასა და მოხმარებულ ენერგიაზე, და მე-3 კატეგორიის დაფინანსებული ემისიების გამოთვლას ზოგიერთი მაღალ-ემისიური კორპორაციული კლიენტისთვის.
- ტრანზაქციების იდენტიფიცირებასა და ანგარიშებას, რომლებიც შეესაბამება სებ-ის მწვანე ტაქსონომიას (2023 წლის იანვრიდან).
- მაღალი რისკის მქონე სექტორებზე ორიენტირებული გარემოსდაცვითი და სოციალური (E&S) პოლიტიკების შემუშავება, რომლებიც მიმართულია იმ ინდუსტრიებზე, რომელთა საქმიანობას შესაძლოა მნიშვნელოვნად უარყოფითი ზეგავლენა ჰქონდეს ადამიანებზე და/ან გარემოზე. ჩვენ მზად ვართ აქტიურად ვიმუშაოთ კლიენტებთან, განსაკუთრებით მაღალი ემისიების მქონე სექტორებში, რათა მხარი დაუჭიროთ მათ მდგრადი პრაქტიკისკენ გადასვლაში — მათ შორის ისეთ გამოწვევებთან გამკლავებაში, როგორიცაა მონაცემების სიმწირე, ტექნიკური შესაძლებლობები და დაფინანსებაზე წვდომა.
- კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების ხელშეწყობას.
- კლიმატის დაფინანსების შესახებ ცნობიერების ამაღლებას კლიენტებს შორის და თანამშრომლებისთვის ტრენინგების განხორციელებას.

ფინანსური შედეგების მიმოხილვა

შემოსავლის ანგარიშების მაჩვენებლები

ათასი ლარი	FY 24	FY 23	ცვლილება წლიდან წლამდე
საპროცენტო შემოსავალი	3,338,441	2,729,285	22.3%
საპროცენტო ხარჯი	(1,495,694)	(1,143,285)	30.8%
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	1,842,747	1,586,000	16.2%
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო, წმინდა	387,808	340,672	13.8%
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	446,719	370,847	20.5%
წმინდა სხვა შემოსულობა	49,455	115,110	-57.0%
საოპერაციო შემოსავალი	2,726,729	2,412,629	13.0%
საოპერაციო ხარჯები	(790,163)	(678,955)	16.4%
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	87,305	984	NMF
საოპერაციო შემოსავლები რისკის ხარჯამდე	2,023,871	1,734,658	16.7%
რისკის ხარჯი	(102,164)	(141,971)	-28.0%
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი ერთჯერად ხარჯებამდე	1,921,707	1,592,687	20.7%
მოგება მოგების გადასახადამდე და ერთჯერად ხარჯებამდე	1,921,707	1,592,687	20.7%
მოგების გადასახადის ხარჯი	(289,573)	(258,968)	11.8%
წლის მოგება შესწორებული ერთჯერადი მუხლების მიხედვით	1,632,134	1,333,719	22.4%
ერთჯერადი მუხლები ⁴	205,765	-	-
წლის მოგება	1,837,899	1,333,719	37.8%

ბალანსი

ათასი ლარი	დეკ-24	დეკ-23	ცვლილება წლიდან წლამდე
ლიკვიდური აქტივები	12,700,901	9,676,305	31.3%
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,278,476	3,042,832	-25.1%
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,456,690	1,752,658	40.2%
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	7,965,735	4,880,815	63.2%

⁴ 2024 ფინანსურ წელს ერთჯერად მუხლად აღირიცხა 205.8 მილიონი ლარი, რაც მოიცავდა “ამერიკაბანკის” შედგავთიანი შეძენის შედეგად მიღებულ ერთჯერად მოგებას და “ამერიკაბანკის” შეძენასთან დაკავშირებულ ხარჯებს. ოპერაციული შემოსავალი, რისკის ხარჯამდე და შემდგომი ხაზები ფინანსურ ანგარიშგებაში, შესაბამისად დაკორექტირდა აღნიშნული ერთჯერადი მოვლენების გათვალისწინებით.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები⁵

ძირითადი საშუალებები

სხვა აქტივები

სულ აქტივები

მომხმარებელთა დეპოზიტები

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე

სესხები DFI-სგან

მოკლევადიანი სესხები ეროვნული ბანკების წინაშე

სესხები და დეპოზიტები კომერციული ბანკებიდან

გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

სხვა ვალდებულებები

სულ ვალდებულებები

სულ კაპიტალი

24,316,155	20,248,067	20.1%
441,399	404,303	9.2%
1,814,708	1,065,435	70.3%
39,273,163	31,394,110	25.1%
25,341,733	20,776,816	22.0%
6,710,494	5,133,029	30.7%
2,385,049	2,124,264	12.3%
2,546,574	2,101,653	21.2%
1,778,871	907,112	96.1%
1,099,337	421,359	160.9%
491,101	610,856	-19.6%
33,642,665	26,942,060	24.9%
5,630,498	4,452,050	26.5%

მთავარი კოეფიციენტები

	FY24	FY23
ROAA (კორექტირებული) ⁴	4.7%	4.7%
ROAA	5.3%	4.7%
ROAE (კორექტირებული) ⁴	33.5%	32.9%
ROAE	37.7%	32.9%
წმინდა საპროცენტო განაკვეთის მარჟა	6.0%	6.4%
სესხის შემოსავლიანობა	12.4%	12.5%
ლიკვიდური აქტივების შემოსავლიანობა	5.2%	4.7%
მოზიდული სახსრების ხარჯი	5.1%	4.7%
კლიენტთა დეპოზიტების ხარჯი	4.3%	4.1%
საკრედიტო ინსტიტუციების ხარჯი	8.0%	8.0%
გამოშვებული ფასიანი ქაღალდების ხარჯი	9.4%	8.2%
ხარჯების შემოსავალთან შეფარდება	29.0%	28.1%
NPL საერთო სესხებთან	2.2%	2.3%
NPL დაფარვის კოეფიციენტი	62.8%	69.3%
NPL დაფარვის კ. კორექტირებული		
უზრუნველყოფის დისკონტირებული		
ღირებულებებით	114.8%	118.1%
საკრედიტო რისკის ხარჯი	0.4%	0.7%
NBG (Basel III) ძირითადი პირველადი კაპიტალის		
ადეკვ. კოეფ.	17.1%	18.2%
<i>რეგულაციით მინიმუმი</i>	14.9%	14.5%

⁵ ანგარიშგების განმავლობაში, წმინდა სესხები და შესაბამისი გაუფასურების რეზერვი წარმოდგენილია დარიცხულ საპროცენტო შემოსავალზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) გამოკლებით. ეს არ ახდენს გავლენას კლიენტების წმინდა სესხების ბალანსზე. მენეჯმენტი თვლის, რომ გამოქვეყნებული ბალანსები საუკეთესოდ ასახავს სესხის პორტფელის პოზიციას.

NBG (Basel III) პირველადი კაპიტალის ადეკვ.		
კოეფ.	20.5%	20.0%
რეგულაციით მინიმუმი	17.0%	16.7%
NBG (Basel III) მთლიანი კაპიტალის ადეკვ. კოეფ.	22.1%	22.1%
რეგულაციით მინიმუმი	19.9%	19.6%

წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

- წმინდა მიღებულმა გასამრჯელომ და საკომისიომ შეადგინა 1,842.7 მილიონი ლარი, 16.2%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით, რაც განპირობებული იყო სასესხო პორტფელის 20.1%-იანი ზრდით წინა წელთან შედარებით.
- წმინდა საპროცენტო მარჟა იყო 6.0% (40 საბაზისო პუნქტით ნაკლები წინა წელთან შედარებით). NIM-ის შემცირება გამოწვეული იყო შემდეგი ფაქტორების კომბინაციით: მაღალი ლიკვიდურობა, ლარში გაცემული სესხების დაბალი შემოსავლიანობა საპროცენტო განაკვეთების შემცირების გამო და მოზიდული სახსრების ღირებულების ზრდა საქართველოში უცხოური ვალუტის დეპოზიტებზე უფრო მაღალი საბაზრო განაკვეთებისა და დაფინანსების კომბინაციაში მაღალი ღირებულების ვალდებულებების მეტი წილის გამო.

წმინდა არასაპროცენტო შემოსავალი

- წმინდა მიღებულმა გასამრჯელომ და საკომისიომ შეადგინა 387.8 მილიონი ლარი, 13.8%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით, ძირითადად ანგარიშსწორების ოპერაციებში გაზრდილი აქტივობის გამო.
- წმინდა სავალუტო შემოსულობამ შეადგინა 446.7 მილიონი ლარი, 20.5%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით.
- წმინდა სხვა შემოსულობამ 49.5 მილიონი ლარი შეადგინა, 57.0%-ით ნაკლები წინა წელთან შედარებით, რაც გამოწვეული იყო წინა წელს დაფიქსირებული ჩამორთმეული აქტივების გაყიდვასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი ტრანზაქციების არარსებობით.

საოპერაციო შემოსავალი

- მთლიანობაში, ჯგუფმა გამოიმუშავა 2,726.7 მილიონი ლარის საოპერაციო შემოსავალი, 13.0%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით, რაც განპირობებული იყო წმინდა საპროცენტო შემოსავლის, წმინდა სავალუტო მოგებისა და წმინდა საკომისიო შემოსავლის ზრდით, რაც ნაწილობრივ გადაფარა წმინდა სხვა შემოსავლის შემცირებამ.

საოპერაციო ხარჯები და ეფექტურობა

- საოპერაციო ხარჯებმა შეადგინა 790.2 მილიონი ლარი (16.4%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით). საოპერაციო ხარჯების ზრდა ძირითადად დაკავშირებული იყო ბიზნესის საერთო ზრდასთან და სტრატეგიულ სფეროებში მიმდინარე ინვესტიციებთან.
- 2024 წელს ხარჯების შეფარდება შემოსავალთან შეადგენდა 29.0%-ს (2023 წლის 28.1%-თან შედარებით).

მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან

- ზრდა განპირობებული იყო “ამერიკაბანკის“ 2024 წლის მოგების ნაწილის აღიარებით, მისი კონსოლიდაციის შემდეგ.

რისკის ხარჯი

- ჯგუფმა შეინარჩუნა აქტივების მაღალი ხარისხი, საკრედიტო რისკის ღირებულების კოეფიციენტით 0.4% 2024 ფინანსურ წელს (0.7% 2023 ფინანსურ წელს).

მომგებიანობა

- ჯგუფის დაკორექტირებული მოგება იყო 1,632.1 მილიონი ლარი (22.4%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით). ჯგუფის არაკორექტირებული მოგება იყო 1,837.9 მილიონი ლარი (37.8%-ით მეტი), რაც მოიცავს 205.8 მილიონი ლარის ერთჯერად მუხლს, რომელიც შედგება ერთჯერადი მოგებისგან ხელსაყრელ შესყიდვაზე და “ამერიკაბანკის“ შემენასთან დაკავშირებული ხარჯებისგან.
- კორექტირებული ROAE გაიზარდა 33.5%-მდე (32.9% 2023 ფინანსურ წელს).

სასესხო პორტფელი

- მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები შეადგენდა 24,316.2 მილიონ ლარს 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 20.1%-ით მეტს წინა წელთან შედარებით ნომინალურ გამოსახულებაში. ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო კორპორაციული სესხების გაფართოებითა და სამომხმარებლო დაკრედიტების ზრდით საცალო საბანკო სეგმენტში.
- უმოქმედო სესხების შეფარდება მთლიან სესხებთან შემცირდა 2.2%-მდე 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (10 საბაზისო პუნქტით ნაკლები წინა წელთან შედარებით).

დეპოზიტები

- კლიენტების დეპოზიტებმა და თამასუქებმა შეადგინა 25,341.7 მილიონი ლარი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (22.0%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით).

ლიკვიდურობის პოზიცია

- საქართველოს ბანკი განაგრძობს ოპერირებას ძლიერი ლიკვიდობით. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR) იყო 138.6%, 100% მინიმალურ მოთხოვნაზე მაღალი. მალაღობის სტაბილური დაფინანსების ხელმისაწვდომი ოდენობა (NSFR) შეადგენდა 130.7%-ს 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

კაპიტალის პოზიცია

- ბანკი განაგრძობს ოპერირებას ძლიერი კაპიტალის ბუფერებით. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ბაზელ III ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალისა და მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები იყო 17.1%, 20.5% და 22.1%, შესაბამისად, კომფორტულად მაღალი მინიმალურ მარეგულირებელ მოთხოვნებზე 14.9%, 17.0% და 19.9%, შესაბამისად.

კორპორაციული მართვის ჩარჩო

ბანკი

ბანკის კორპორაციული მართვის სტრუქტურა მოიცავს აქციონერთა საერთო კრებას (GMS), სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს, თითოეულს განსხვავებული პასუხისმგებლობებით საქართველოს კანონმდებლობისა და ბანკის წესდების შესაბამისად. აქციონერთა საერთო კრება, როგორც უმაღლესი მმართველი ორგანო, ნიშნავს სამეთვალყურეო საბჭოს, რომელიც ზედამხედველობას უწევს კორპორაციულ მართვას და ზედამხედველობს დირექტორთა საბჭოს, რომელიც პასუხისმგებელია ყოველდღიურ საქმიანობაზე.

ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანია, Lion Finance Group PLC, განსაზღვრავს ჯგუფის სტრატეგიას. საქართველოს კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის (სებ-ის პრეზიდენტის ბრძანება №215/04, 2018 წლის 26 სექტემბრის თარიღით) (შესაბამისი შემდგომი შესწორებებით)) ("CGC") შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭოს აქვს ოთხი კომიტეტი: აუდიტის, რისკების, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის, და ანაზღაურების კომიტეტი, რაც უზრუნველყოფს ეფექტურ ზედამხედველობას. ადრე კომიტეტების სიაში ასევე შედიოდა სპეციალური კომიტეტი, რომელიც თავდაპირველად შეიქმნა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად 2018 წელს ბანკის ყოფილი ჯგუფის გაყოფის შემდგომი პროცესების ზედამხედველობისთვის, თუმცა ის გაუქმდა 2024 წლის ბოლოს, მარეგულირებლის თანხმობით, იმ მიზეზით, რომ მისი შექმნის მიზანი შესრულებულად იქნა მიჩნეული.

Lion Finance Group PLC

როგორც საბოლოო მშობელი კომპანია, LFG PLC-ის დირექტორთა საბჭო ზედამხედველობას უწევს სტრატეგიას, რისკების მართვასა და შიდა კონტროლს. მასში შედიან არაადმასრულებელი დირექტორები ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოდან, ბანკის გენერალური დირექტორი, როგორც ჯგუფის გენერალური და ადმასრულებელი დირექტორი, და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე, როგორც LFG-ის საბჭოს თავმჯდომარე.

Lion Finance Group იყენებს სარკისებრი საბჭოს სტრუქტურას, რომელშიც ერთი და იგივე წევრები მსახურობენ როგორც LFG-ის საბჭოში, ასევე ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოში, იდენტური როლებით აუდიტის, რისკების, ნომინაციის და ანაზღაურების კომიტეტებში. ეს სტრუქტურა უზრუნველყოფს ეფექტურ მმართველობას მთელ ჯგუფში.

აქციონერთა ჩართულობა და აქციონერთა საერთო კრების ფუნქციები

წესდების შესაბამისად, აქციონერთა ყოველწლიური საერთო კრება ტარდება წელიწადში მინიმუმ ერთხელ, ყოველწლიური აუდიტის შემდეგ სამი თვის განმავლობაში. თუ მოწვეულია აქციონერთა საერთო კრება, დეტალები ქვეყნდება ბანკის ვებგვერდზე და საჯარო რეესტრის პორტალზე მინიმუმ 21 დღით ადრე.

აქციონერთა საერთო კრების დღის წესრიგი მოიცავს წლიური ანგარიშის, ფინანსური ანგარიშების, დივიდენდების განაწილების წინადადებების, კაპიტალის პოლიტიკისა და სხვა საკითხების დამტკიცებას, რომლებიც წარმოდგენილია დირექტორთა საბჭოს, სამეთვალყურეო საბჭოს ან აქციონერების მიერ, საქართველოს კანონმდებლობისა და წესდების შესაბამისად.

აქციონერთა საერთო კრების კვორუმი

- პირველი აქციონერთა საერთო კრება: საჭიროებს ხმის უფლების მქონე აქციების ან წარმომადგენლების მინიმუმ 50%-ის დასწრებას.
- თუ კვორუმი არ შედგა: მეორე აქციონერთა საერთო კრება მოიწვევა იმავე დღის წესრიგით, რომელიც საჭიროებს მინიმუმ ხმის უფლების მქონე აქციების ან წარმომადგენლების 25%-ის დასწრებას.
- თუ კვლავ არ შედგა კვორუმი: ტარდება მესამე აქციონერთა საერთო კრება, რომელიც მიმდინარეობს დასწრების მიუხედავად.

რიგგარეშე აქციონერთა საერთო კრება

რიგგარეშე აქციონერთა საერთო კრების მოწვევა შეუძლია დირექტორთა საბჭოს, სამეთვალყურეო საბჭოს ან აქციონერებს, რომლებიც ფლობენ გამოშვებული აქციების მინიმუმ 5%-ს. აქციონერებს, რომლებიც ფლობენ 5% ან მეტს, შეუძლიათ მოითხოვონ რიგგარეშე აქციონერთა საერთო კრება ბოლო აქციონერთა საერთო კრებიდან ერთი თვის შემდეგ, დირექტორთა საბჭო კი გადაწყვეტილებას აქვეყნებს 10 დღის განმავლობაში.

აქციონერთათვის დარეზერვებული საკითხები

საქართველოს კანონმდებლობისა და წესდების შესაბამისად, აქციონერთა უფლებამოსილება მოიცავს:

- წესდების ცვლილებებს და ბანკის რეორგანიზაციას
- ბანკის ლიკვიდაციას და ლიკვიდატორის დანიშვნას

- ფინანსური ანგარიშების, აუდიტის შერჩევის და დივიდენდების განაწილების დამტკიცებას
- კაპიტალის ცვლილებებს და აქციების გამოსყიდვას
- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევას, გათავისუფლებას და ანაზღაურებას
- მენეჯმენტის წინააღმდეგ სამართლებრივი წარმოების დაწყების შესახებ გადაწყვეტილებებს
- მსხვილი ტრანზაქციების დამტკიცებას (ბანკის აქტივების ღირებულების 50%-ზე მეტი)

ყველა სხვა გადაწყვეტილება შედის სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს უფლებამოსილებაში.

ბანკის აქციონერების რეგულირება სებ-ის წესების შესაბამისად

საბანკო კანონმდებლობის შესაბამისად, პირებს, რომლებიც მსჯავრდებულნი არიან მძიმე დანაშაულებისთვის, არ შეუძლიათ ფლობდნენ კომერციული ბანკის საწესდებო კაპიტალის 10%-ზე მეტს. სებ-მა შეიძლება დააწესოს დამატებითი შესაბამისობის მოთხოვნები.

ნებისმიერი პირი, რომელიც იძენს 10%, 25% ან 50%-ზე მეტს, უნდა მიიღოს სებ-ის თანხმობა, რომელიც გაიცემა ერთიდან სამ თვემდე ვადაში. ტრანზაქციები, რომლებიც აღემატება 10%-ს თანხმობის გარეშე, ბათილია. სებ-ს შეუძლია მოითხოვოს 10%-ზე მეტი აქციონერების გამჟღავნება, შეაჩეროს ხმის უფლებები ან მოითხოვოს აქციების მიტიგაცია, თუ ფინანსური სტაბილურობა საფრთხის ქვეშაა.

აქციონერები, რომლებიც ამცირებენ თავიანთ წილებს 10%, 25% ან 50%-ზე ქვემოთ, ვალდებული არიან შეატყობინონ სებ-ს. ბანკები ვალდებული არიან ყოველკვარტალურად გაამჟღავნონ პირდაპირი აქციონერები, რომლებიც ფლობენ 1%-ზე მეტს და ბენეფიციარი მფლობელები, რომლებიც ფლობენ 5%-ზე მეტს. აქციონერები, რომლებიც ფლობენ 10%-ზე მეტს, ვალდებული არიან ყოველწლიურად განაცხადონ ინფორმაცია თავიანთი აქციების შესახებ.

სამეთვალყურეო საბჭო და მისი კომიტეტები

სამეთვალყურეო საბჭო კოლექტიურად პასუხისმგებელია ბანკის გრძელვადიან წარმატებაზე, მისი სტრატეგიის განსაზღვრაზე, რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის ზედამხედველობაზე და აქციონერთათვის მდგრადი ღირებულების უზრუნველყოფაზე. ის იცავს კორპორაციული მართვის საუკეთესო პრაქტიკას და

ითვალისწინებს დაინტერესებული მხარეების ინტერესებს, მათ შორის თანამშრომლების, მომხმარებლების და ფართო საზოგადოების.

სამეთვალყურეო საბჭო ასევე აკონტროლებს მენეჯმენტის მიერ სტრატეგიის განხორციელების პროცესსა და ბანკის ფინანსურ შედეგებს. მიუხედავად იმისა, რომ მთავარი მიზანი გრძელვადიანი ზრდაა, აუცილებელია მოკლევადიანი მიზნების შესრულებაც, რის გამოც ბანკი ცდილობს უზრუნველყოს, რომ მენეჯმენტმა სწორად დააბალანსოს ეს ორი მიმართულება. ბანკი აცნობიერებს თავის უფრო ფართო ვალდებულებებს, ყურადღებით აფასებს გადაწყვეტილებების გავლენას სხვადასხვა დაინტერესებულ მხარეზე, როგორიცაა თანამშრომლები, მომხმარებლები, გარემო და საზოგადოებები, სადაც ჯგუფი ოპერირებს. იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ბანკმა შეასრულოს მასზე ნაკისრი ვალდებულებები, გარკვეული მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები მიეკუთვნება ექსკლუზიურად სამეთვალყურეო საბჭოს დასამტკიცებელი გადაწყვეტილებების კატეგორიას. გარდა ამისა, სამეთვალყურეო საბჭო დროდადრო იღებს ანგარიშებსა და რეკომენდაციებს ნებისმიერ საკითხზე, რომელსაც ბანკისთვის მნიშვნელოვნად მიიჩნევს.

სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს საკრედიტო პოლიტიკას, რომელიც აღწერს საკრედიტო რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცედურებს და ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის სისტემებს, და ამტკიცებს გარკვეულ გადაწყვეტილებებს, რომლებიც სცდება საკრედიტო კომიტეტების შესაბამისი უფლებამოსილებების ფარგლებს (მათ შორის, სესხებისა და სხვა ვალდებულებების დამტკიცება კლიენტთა ჯგუფებისთვის 70.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი რისკის ზემოქმედებით). დირექტორთა საბჭო წარუდგენს ყოვლისმომცველ საკრედიტო რისკის ანგარიშს და საბაზრო რისკის ანგარიშს სამეთვალყურეო საბჭოს განსახილველად ყოველკვარტალურად.

საბჭოს ეკისრება საბოლოო საზედამხედველო პასუხისმგებლობა რისკების მართვისთვის. რისკების მთავარი დირექტორი პასუხისმგებელია რისკების მართვის ჩარჩოზე. ეს მოიცავს პოლიტიკის დადგენას, რისკების პროფილების მონიტორინგს, რისკების იდენტიფიცირებასა და მართვას. საქართველოს ბანკი საქმიანობას ე.წ. სამი დაცვის ხაზის სტანდარტზე დაფუძნებული მოდელით ახორციელებს. გენერალური დირექტორის ქვემოთ ყველა როლი შედის ერთ-ერთ სამ ხაზში, და ყველა თანამშრომელი პასუხისმგებელია გააცნობიეროს და მართოს რისკები საკუთარი ინდივიდუალური როლებისა და პასუხისმგებლობების ფარგლებში.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ბანკის შიდა კონტროლის სისტემის განხილვასა და მისი ადეკვატურობისა და ეფექტურობის დადასტურებაზე. აუდიტისა და რისკების კომიტეტები მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ რისკების

მართვისა და შიდა კონტროლის სისტემების სიმძლიერისა და ეფექტურობის შეფასებაში.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე შიდა კონტროლთან დაკავშირებით, ჩვენი ფინანსური პროცედურები მოიცავს სისტემების, ტრანზაქციებისა და მენეჯმენტის ზედამხედველობის კონტროლის მთელ რიგს. ყოველ კვარტალში უფროსი ფინანსური ოფიცერი და ფინანსური გუნდის სხვა წევრები განიხილავენ ფინანსურ ანგარიშგებასა და მასთან დაკავშირებულ შიდა კონტროლს აუდიტის კომიტეტთან ერთად, რომელიც მნიშვნელოვან მიგნებებს ატყობინებს სამეთვალყურეო საბჭოს. აუდიტის კომიტეტი ასევე განიხილავს კვარტალურ, ნახევარწლიურ და მთელი წლის ფინანსურ ანგარიშებს და შესაბამის შედეგების გამოცხადებებს, და კონსულტაციას უწევს სამეთვალყურეო საბჭოს.

გარე აუდიტორი და შიდა აუდიტის ხელმძღვანელი ესწრებიან აუდიტის კომიტეტის შეხვედრებს, და აუდიტის კომიტეტი რეგულარულად ხვდება მათ როგორც აღმასრულებელი მენეჯმენტის თანდასწრებით, ისე მის გარეშე. ჩვენი აუდიტისა და რისკების კომიტეტები აკონტროლებენ შიდა კონტროლს ოპერაციულ და შესაბამისობის რისკებზე.

სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს რისკის აპეტიტს, ძირითად პოლიტიკას და განიხილავს კვარტალური რისკის ანგარიშებს. ის ასევე უზრუნველყოფს, რომ ESG საკითხები ინტეგრირებული იყოს ბანკის სტრატეგიაში.

სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციები და მოვალეობები რეგულირდება ბანკის წესდებით, საჯარო დოკუმენტით, რომელიც ხელმისაწვდომია საქართველოს საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ვებგვერდის მეშვეობით. ეს მოიცავს პასუხისმგებლობებს, რომლებიც დაკავშირებულია მენეჯმენტის ზედამხედველობასთან, სტრატეგიულ გადაწყვეტილებებთან, რისკების მართვასთან და მმართველობის სტრუქტურებთან. საბჭო იკრიბება კვარტალურად, საჭიროებისამებრ დამატებითი შეხვედრებით, და იღებს განახლებებს უფროსი მენეჯმენტის, რისკების, აუდიტისა და იურიდიული ფუნქციებიდან.

კომიტეტები

სამეთვალყურეო საბჭომ სხვადასხვა კომიტეტს გადასცა უფლებამოსილება კონკრეტული ამოცანების მართვისთვის, რათა უზრუნველყოს ოპერაციული საქმიანობის ეფექტიანობა, დამოუკიდებელი ზედამხედველობა და ფინანსური, აუდიტის, შიდა კონტროლისა და რისკებთან დაკავშირებული საკითხების სრულფასოვანი განხილვა. წესდება აღწერს ძირითად პასუხისმგებლობებს და კომიტეტების საქმიანობა რეგულარულად განიხილება. სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრი მიწვეულია კომიტეტების შეხვედრებზე დასასწრებად.

კომიტეტებია:

- **აუდიტის კომიტეტი:** ზედამხედველობს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებას, შიდა და გარე აუდიტს და რისკების მართვის პროცესებს. ის კონკრეტულად ზედამხედველობს და კრიტიკულად აფასებს მენეჯმენტს მის შიდა კონტროლისა და რისკის მართვის სისტემებთან დაკავშირებით ფინანსური ანგარიშგების პროცესში. აუდიტის კომიტეტი იკრიბება კვარტალურად, საჭიროების შემთხვევაში რიგგარეშე შეხვედრებით.

წევრები: ჯონათან მური (თავმჯდომარე), ჰანა ლოიკანენი, სესილ ქუილენი

- **რისკების კომიტეტი:** ფოკუსირებულია რისკების ზედამხედველობაზე, ბანკის რისკის აპეტიტის, რისკის პოზიციისა და პოლიტიკის განხილვაზე. ის აკონტროლებს კრიტიკულ რისკებს, როგორცაა საკრედიტო, საბაზრო და ოპერაციული რისკები. რისკების კომიტეტი რეგულარულად, ჩვეულებრივ კვარტალურად, განიხილავს ბანკის რისკის პოლიტიკას, თანამშრომლობს და აკონტროლებს რისკების მთავარი დირექტორის საქმიანობას, აწვდის რეკომენდაციებს სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რისკის სტრატეგიებისა და პოლიტიკის ეფექტურობის შესახებ და აუდიტის კომიტეტთან ერთად აფასებს რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის ჩარჩოს სიმძლიერესა და ეფექტურობას.

წევრები: ვერონიკ მკ კაროლი (თავმჯდომარე), თამაზ გეორგაძე, მარიამ მეღვინეთუხუცესი

- **ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი:** განიხილავს სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობასა და პროფესიული მემკვიდრეობის დაგეგმვას, უზრუნველყოფს მრავალფეროვნებასა და ბალანსს. ის ასევე აფასებს საბჭოს ეფექტურობას.

წევრები: მელ კარვილი (თავმჯდომარე), ჯონათან მური, ჰანა ლოიკანენი, სესილ ქუილენი, ვერონიკ მკ კაროლი, თამაზ გეორგაძე, მარიამ მეღვინეთუხუცესი

- **ანაზღაურების კომიტეტი:** უწევს რეკომენდაციებს აღმასრულებელი პირების ანაზღაურების პოლიტიკაზე, უზრუნველყოფს მათ შესაბამისობას გრძელვადიან წარმატებასა და აქციონერთა ინტერესებთან.

წევრები: სესილ ქუილენი (თავმჯდომარე), მელ კარვილი, ჰანა ლოიკანენი, თამაზ გეორგაძე

ადრე კომიტეტების სიაში ასევე შედიოდა სპეციალური კომიტეტი, რომელიც თავდაპირველად შეიქმნა მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად 2018 წელს

ყოფილი ჯგუფის გაყოფის შემდგომი პროცესების ზედამხედველობისთვის, თუმცა ის გაუქმდა 2024 წლის ბოლოს, მარეგულირებლის თანხმობით, მისი მიზნის შესრულების შემდეგ.

სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობა, მრავალფეროვნება და დამოუკიდებლობა

კომპანია მოწოდებულია ხელი შეუწყოს მრავალფეროვან და ინკლუზიურ გარემოს, აღიარებს რა, რომ მრავალფეროვნება აძლიერებს ეფექტურ მმართველობასა და გადაწყვეტილების მიღებას. ამ ვალდებულების გასაძლიერებლად, კომპანიამ მიიღო სპეციალური მრავალფეროვნებისა და ინკლუზიურობის პოლიტიკა, რითაც უზრუნველყოფს დაბალანსებულ და ინკლუზიურ მიდგომას ლიდერობასა და გადაწყვეტილების მიღებაში. პოლიტიკა მიჰყვება სტრუქტურირებულ მეთოდოლოგიას, მოიცავს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ კრიტერიუმებს მრავალფეროვნების შესაფასებლად, მათ შორის გენდერს, პროფესიულ გამოცდილებას, უნარებსა და გამოცდილებას, რაც უზრუნველყოფს კარგად დაბალანსებულ და ინკლუზიურ ლიდერობის მიდგომას.

სამეთვალყურეო საბჭო მიიჩნევს, რომ სამეთვალყურეო საბჭოს საერთო ზომა და შემადგენლობა მოთხოვნებთან შესაბამისია, გათვალისწინებით ყველა წევრის ხასიათისა, კეთილსინდისიერებისა და დამოუკიდებლობისა. სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრი იკავებს და/ან ადრე იკავებდა უფროს პოზიციებს შესაბამისი დაკავშირებული სექტორების ფართო სპექტრში, რასაც მოაქვს ფასეული მიდგომები და მოსაზრებები საბჭოს განხილვებში და მნიშვნელოვნად უწყობს ხელს გადაწყვეტილების მიღებას. არცერთ ინდივიდს ან ინდივიდთა ჯგუფს არ შეუძლია დომინირება გადაწყვეტილების მიღების პროცესში და არანაირი გადაჭარბებული დამოკიდებულება არ არის დამყარებული რომელიმე ინდივიდზე.

სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრის დამოუკიდებლობა ცალკე შეფასების საგანია და ბანკის აზრით, თითოეული მათგანი მოქმედებს დამოუკიდებლად და ობიექტურად და ამიტომ, საქართველოს საბანკო კანონმდებლობის შესაბამისად, არის დამოუკიდებელი და თავისუფალი ნებისმიერი ურთიერთობისგან, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მის განსჯაზე. სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ წევრს აქვს მუდმივი ვალდებულება აცნობოს სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი გარემოების შესახებ, რომელმაც შეიძლება ზიანი მიაყენოს მათ დამოუკიდებლობას.

ალასდაერ ბრიჩის გადადგომის შემდეგ, 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სამეთვალყურეო საბჭო შედგებოდა შვიდი წევრისგან. საბჭოს წევრები მსახურობენ სამი წლის ვადით და შეზღუდვების გარეშე ხდება მათი ხელახალი დანიშვნა. ბანკი აფასებს მრავალფეროვნებას უნარებში, გამოცდილებაში, გენდერსა და ეროვნებაში.

2024 წლის ბოლოს, სამეთვალყურეო საბჭოს 43% იყო ქალი, და ექვსი ეროვნება იყო წარმოდგენილი. საბჭო მიჰყვება CGC-ს, უზრუნველყოფს მინიმუმ 40% გენდერულ მრავალფეროვნებას და რომ წევრების მინიმუმ ერთი მესამედი არის დამოუკიდებელი. თითოეული წევრის დამოუკიდებლობა რეგულარულად ფასდება.

სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტის სხდომებზე დასწრება

წევრები	საბჭო	აუდიტის კომიტეტი	რისკების კომიტეტი	ნომინაციისა და კორპ. მართვის კომიტეტი	ანაზღაურების კომიტეტი
მელ კარვილი	8/8 დაგეგმილი და 7/7 დაუგეგმავი	NA	NA	4/4 დაგეგმილი	4/4 დაგეგმილი და 3/3 დაუგეგმავი
თამაზ გეორგაძე	8/8 დაგეგმილი და 7/7 დაუგეგმავი	NA	4/4 დაგეგმილი და 1/1 დაუგეგმავი	4/4 დაგეგმილი	4/4 დაგეგმილი და 3/3 დაუგეგმავი
ჰანა ლოიკანენი	8/8 დაგეგმილი და 7/7 დაუგეგმავი	4/4 დაგეგმილი და 5/5 დაუგეგმავი	NA	4/4 დაგეგმილი	4/4 დაგეგმილი და 3/3 დაუგეგმავი
ვერონიკ მკ კაროლი	8/8 დაგეგმილი და 7/7 დაუგეგმავი	NA	4/4 დაგეგმილი და 1/1 დაუგეგმავი	4/4 დაგეგმილი	NA
მარიამ მეღვინთუხუცესი	8/8 დაგეგმილი და 7/7 დაუგეგმავი	NA	4/4 დაგეგმილი და 1/1 დაუგეგმავი	4/4 დაგეგმილი	NA
ჯონათან მური**	8/8 დაგეგმილი და 6/7 დაუგეგმავი	4/4 დაგეგმილი და 5/5 დაუგეგმავი	NA	4/4 დაგეგმილი	NA
სესილ ქუილენი	8/8 დაგეგმილი და 7/7 დაუგეგმავი	4/4 დაგეგმილი და 5/5 დაუგეგმავი	NA	4/4 დაგეგმილი	4/4 დაგეგმილი და 3/3 დაუგეგმავი
ალსადაერ ბრიჩი*	2/2 დაგეგმილი და 3/3 დაუგეგმავი	NA	1/1 დაგეგმილი	1/1 დაგეგმილი	1/1 დაგეგმილი და 1/1 დაუგეგმავი

*ალსადაერ ბრიჩი გადადგა 2024 წლის 15 მარტს . **ჯონათან მური ვერ დაესწრო წლის განმავლობაში ორ დაუგეგმავ შეხვედრას წინასწარ არსებული ვალდებულებების გამო. მას ჰქონდა წვდომა ყველა შესაბამის მასალაზე შეხვედრამდე და წარადგინა კომენტარები როგორც შეხვედრამდე, ისე შეხვედრის შემდეგ.

კომიტეტის სხდომების თემები 2024 წლის განმავლობაში

აუდიტის კომიტეტის სხდომების ძირითადი თემები 2024 წლის განმავლობაში იყო:

მარტი	ივნისი	სექტემბერი	დეკემბერი
• შიდა აუდიტის საქმიანობა. • შიდა აუდიტის KPI-ები და KBO-ები. • შიდა აუდიტის გეგმის პროგრესი და მიგნებები. • შესაბამისობა ახალ გლობალურ შიდა აუდიტის სტანდარტებთან. • შიდა აუდიტის გეგმა. • ფინანსებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის განახლება, გარე აუდიტის ტენდერისა და ამერიკაშპის შესყიდვის აღრიცხვის საკითხების ჩათვლით. • მიმდინარე სასამართლო დავების განახლება. • 2023 წლის მენეჯმენტის ანგარიში და ანგარიშები. • გარე აუდიტორის განახლება, არააუდიტორული საფასურების ჩათვლით.	• შიდა აუდიტის პროგრესი და მიგნებები. • შიდა აუდიტის გეგმის განახლება. • ახალი გლობალური შიდა აუდიტის სტანდარტების განახლება. • ფინანსებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის განახლება, გარე აუდიტის მიგნებებისა და დასაკუთრებული აქტივების შეფასების მიდგომის ჩათვლით. • მიმდინარე სასამართლო დავების განახლება. • გარე აუდიტორის განახლება, შუალედური ანგარიშგებისა და გარე აუდიტის ტენდერის ჩათვლით.	• შიდა აუდიტის პროგრესი და მიგნებები. • ახალი გლობალური შიდა აუდიტის სტანდარტების განახლება. • შიდა ხარისხის შეფასება. • ფინანსებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის განახლება, შეფასების მიდგომისა და გარე აუდიტის ტენდერის ჩათვლით. • მიმდინარე სასამართლო დავების განახლება. • გარე აუდიტორის განახლება. • გარე აუდიტორის ეფექტურობის შეფასება. • კომიტეტის ეფექტურობის შეფასება.	• შიდა აუდიტის პროგრესი და მიგნებები. • შიდა აუდიტის გეგმა და ბიუჯეტი. • შიდა აუდიტის ჩართულობის შედეგები. • ახალი გლობალური შიდა აუდიტის სტანდარტების განახლება. • შიდა ხარისხის შეფასება. • ფინანსებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის განახლება, სტრეს-ტესტირების ჩათვლით. • მიმდინარე სასამართლო დავების განახლება. • გარე აუდიტორის განახლება, გარე აუდიტის გეგმის, საფასურებისა და დამოუკიდებლობის ჩათვლით. • სეზონის მონაცემთა დაცვის მოთხოვნები. • გარე აუდიტის ტენდერის განახლება. • მონაცემთა დაცვის განახლება.

რისკების კომიტეტის სხდომების ძირითადი თემები 2024 წლის განმავლობაში იყო:

მარტი	ივნისი	სექტემბერი	დეკემბერი
• რისკების ანგარიში. • რისკის მადის განაცხადი, მეტრიკები, ყოველწლიური ხელახალი დამტკიცება და დამატებითი AML მეტრიკების დანერგვა. • ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკის მართვა. • ფინანსური რისკის პოლიტიკის დამტკიცება. • 2024 წლის რისკის KBO-ები.	• რისკების ანგარიში. • სტრეს-ტესტირების ჩარჩო. • ამჟამინდელი გეოპოლიტიკური გარემოს გავლენა რისკზე. • ICAAP და ILAAP ანგარიშები. • რეზოლუციის გეგმის განახლება. • რისკის კულტურის კვლევა.	• რისკების ანგარიში. • რისკის მიმდინარე პერსპექტივა. • კომიტეტის ეფექტურობის შეფასება.	• რისკების ანგარიში. • კორპორაციული სასესხო წიგნის ღრმა ანალიზი. • საერთაშორისო სანქციების რისკის განახლება. • ლიკვიდობის განახლება. • გარემოს, სოციალური და კლიმატის რისკის მეთოდოლოგიის განახლება. • სტრეს-ტესტირება.

ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის სხდომების ძირითადი თემები 2024 წლის განმავლობაში იყო:

მარტი	ივნისი	სექტემბერი	დეკემბერი
• სეზ-ის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის დამოუკიდებლობის წესი. • საბჭოს მემკვიდრეობის დაგეგმვა. • თანამშრომელთა ხმის შეხვედრის განახლება. • გარე შეფასების ქმედებების პროგრესი.	• საბჭოს უნარების მატრიცა. • საბჭოს შემადგენლობა. • საბჭოს მრავალფეროვნება. • საბჭოს მემკვიდრეობის დაგეგმვა. • შიდა შეფასების პროცესი. • გარე შეფასების ქმედებების პროგრესი	• საბჭოს უნარების მატრიცა. • საბჭოს მემკვიდრეობის დაგეგმვა. • აღმასრულებელი მენეჯმენტის მემკვიდრეობის დაგეგმვა. • საბჭოს შემადგენლობის ცვლილებები. • მენეჯმენტის დაწინაურება. • სამუშაო ძალის მრავალფეროვნება. • შიდა შეფასების შედეგები.	• საბჭოს მემკვიდრეობის დაგეგმვა. • საბჭოს შემადგენლობა. • აღმასრულებელი მენეჯმენტის მემკვიდრეობის დაგეგმვა და უნარების ანალიზი. • მენეჯმენტის დაწინაურებები. • ESG ზედამხედველობა. • საბჭოსა და აღმასრულებელი მენეჯმენტის

		კომიტეტის ეფექტურობის შეფასება.	მრავალფეროვნება . - აუდიტისა და რისკების კომიტეტის ჯვარედინი წევრობა. - შიდა შეფასების ქმედებების მიმოხილვა.
--	--	---	---

ანაზღაურების კომიტეტის სხდომების ძირითადი თემები 2024 წლის განმავლობაში იყო:

თებერვალი/მარტი	აპრილი/ივნისი	სექტემბერი	დეკემბერი
- გენერალური დირექტორის საქმიანობის შეფასება KPI-ებთან მიმართებაში. - უფროსი მენეჯმენტის ბონუსები. - თანამშრომელთა ბონუსების მიმოხილვა. 2024 წლის KPI-ებისა და სამიზნეების განსაზღვრა.	- ანაზღაურების პოლიტიკა. - KPI-ების განხილვა.	- ანაზღაურების პოლიტიკა. - გენერალური დირექტორის კონტრაქტის პირობები. - კომიტეტის ეფექტურობის შეფასება.	დასაქმების ბაზრის ანალიზის მიმოხილვა ხელფასებსა და ანაზღაურების პრაქტიკაზე.

მემკვიდრეობის დაგეგმვა და საბჭოს დანიშვნის პროცედურები

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ინიშნებიან კუმულაციური ხმის მიცემით აქციონერთა საერთო კრებაზე. აქციონერებს შეუძლიათ რეკომენდაცია გაუწიონ კანდიდატებს, მაგრამ გარკვეული პირები (მაგ., დანაშაულისთვის მსჯავრდებულები) ვერ აირჩევიან. ნომინაციის კომიტეტი უზრუნველყოფს, რომ საბჭომ შეინარჩუნოს უნარების, მრავალფეროვნებისა და გამოცდილების სწორი ბალანსი და მართავს მემკვიდრეობის დაგეგმვას. 2024 წელს კომიტეტმა განიხილა საბჭოს შემადგენლობა, ვადა და მრავალფეროვნება, ფოკუსირებით მომავალ პენსიაზე გასვლებზე და დამოუკიდებლობის მოთხოვნების შესაბამისობის უზრუნველყოფაზე.

შესავალი, ტრენინგი და განვითარება

სამეთვალყურეო საბჭოს ახალი წევრები გადიან შესავალ პროგრამას, რომელიც მოიცავს მათ როლებს, სამართლებრივ ვალდებულებებს და საბჭოს ფუნქციებს. მთელი წლის განმავლობაში ტარდება ტრენინგები, მათ შორის განახლებები მარეგულირებელი ცვლილებების შესახებ, როგორცაა ინტერესთა კონფლიქტთან, ESG სახელმძღვანელო პრინციპებთან და მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებული ცვლილებები. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ასევე აქვთ წვდომა დამოუკიდებელ პროფესიულ რჩევაზე, რომელიც დაფინანსებულია ბანკის მიერ

სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობის შეფასება

სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად აფასებს თავის საქმიანობას მისი ეფექტურობის გასაუმჯობესებლად. ყოველწლიური თვითშეფასების გარდა, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ექვემდებარებიან სავალდებულო გარე ეფექტურობის შეფასებას, რომელსაც ატარებს დამოუკიდებელი მესამე მხარე. ბოლო გარე შეფასება ჩატარდა 2023 წელს. 2024 წელს სამეთვალყურეო საბჭოს გარე შეფასება არ ჩატარებულა.

დირექტორთა საბჭო და ბანკის აღმასრულებელი მმართველი გუნდი

ამ ანგარიშის თარიღისთვის, ინფორმაცია საქართველოს ბანკის დირექტორთა საბჭოსა და აღმასრულებელი მენეჯმენტის წევრების, მათი როლებისა და პასუხისმგებლობების, ასევე მათი პროფესიული გამოცდილების შესახებ ხელმისაწვდომია ბანკის ვებგვერდზე მისამართზე: <https://bankofgeorgia.ge/en/about/management>.

საქართველოს ბანკის დირექტორთა საბჭო შედგება შემდეგი პირებისგან:

დირექტორთა საბჭოს წევრი	ამჟამინდელი პოზიცია
არჩილ გაჩეჩილაძე	გენერალური დირექტორი
სულხან გვალია	გენერალური დირექტორის მოადგილე, უფროსი ფინანსური ოფიცერი
დავით ჭყონია	გენერალური დირექტორის მოადგილე, უფროსი რისკების ოფიცერი
დავით დავითაშვილი	გენერალური დირექტორის მოადგილე, მონაცემები და საინფორმაციო ტექნოლოგიები
მიხეილ გომართელი	გენერალური დირექტორის მოადგილე, სტრატეგიული პროექტების მმართველობა

ეთერ ირემაძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, პრემიუმ ბანკინგი
ზურაბ ქოქოსაძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორაციული ბანკინგი

დირექტორთა საბჭოს ყველა წევრის საქმიანი მისამართია გაგარინის ქუჩა 29ა, თბილისი 0160, საქართველო.

დირექტორებს წარადგენს გენერალური დირექტორი ხოლო მათ შეფასებასა და დამტკიცებას ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო, გენერალური დირექტორის მოადგილეების შემთხვევაში, კი მარეგულირებელი ნებართვის გათვალისწინებით. შერჩევის პროცესი ფოკუსირებულია სპეციფიკურ ცოდნაზე, კეთილსინდისიერებასა და მრავალფეროვნებაზე ეფექტური მმართველობის უზრუნველსაყოფად. რეგულარული მიმოხილვა ხელს უწყობს კარგად დაბალანსებული და მაღალკვალიფიციური დირექტორთა საბჭოს შენარჩუნებას. გენერალური დირექტორი და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები აფასებენ და განიხილავენ დირექტორთა საბჭოს თითოეული წევრის, ისევე როგორც ფართო აღმასრულებელი მენეჯმენტის საქმიანობას და სათანადო ყურადღება ეთმობა ასეთი დირექტორების განვითარებისა და გაუმჯობესების სფეროებს, როგორც ტექნიკური, ისე პერსონალური უნარების თვალსაზრისით.

დირექტორთა საბჭოს პასუხისმგებლობები

დირექტორთა საბჭო და გაფართოებული აღმასრულებელი მენეჯმენტის გუნდი პასუხისმგებელია ბანკის ყოველდღიურ მართვაზე, წესდებაში განსაზღვრული კონკრეტული ფუნქციებით. გარდა ერთჯერადი (დაუგეგმავი) უფლებამოსილებისა, დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს უფლებამოსილებები და მოვალეობები მკაფიოდ არის განსაზღვრული საქართველოს საბანკო კანონმდებლობის, ასევე ბანკის წესდებისა და შიდა მმართველობითი დოკუმენტების შესაბამისად. ნებისმიერი ერთჯერადი დელეგირება სათანადოდ არის აღრიცხული და ინახება სამეთვალყურეო საბჭოს ოქმებში. დირექტორთა საბჭო ანგარიშვალდებულია აქციონერებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე და მისი წევრები ინიშნებიან და თავისუფლდებიან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს ანაზღაურებას და დასაქმების სხვა პირობებს ბანკის დირექტორთა საბჭოს თითოეული წევრისთვის. ბანკის დირექტორთა საბჭოს გარკვეული გადაწყვეტილებები ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წინასწარ თანხმობას.

დირექტორთა საბჭოს ძირითადი პასუხისმგებლობები:

- ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობას
- მოამზადოს დღის წესრიგის საკითხები აქციონერთა საერთო კრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს შეხვედრებისთვის, შეიმუშაოს ოქმები და უზრუნველყოს საჭირო ინფორმაციის გაზიარება

- სამეთვალყურეო საბჭოს დასამტკიცებლად წარუდგინოს ბიზნესგეგმა, ბიუჯეტი, მოგებისა და ზარალის პროგნოზი და საინვესტიციო გეგმები
- მართოს სესხების გაცემა, ანგარიშსწორება, დაფინანსება, ნაღდი ფულის მომსახურება, უსაფრთხოება, ბუღალტრული აღრიცხვა, ანგარიშგება და შიდა კონტროლი
- მიიღოს გადაწყვეტილებები ფილიალისა და მომსახურების ცენტრის ოპერაციების შესახებ და უზრუნველყოს ფილიალის მენეჯერების მიერ დავალებების სათანადოდ შესრულება
- განიხილოს შიდა აუდიტისა და გარე ინსპექტირების ანგარიშები და მიიღოს გადაწყვეტილებები
- განახორციელოს აქციონერთა საერთო კრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები
- შეიმუშაოს და აღასრულოს ბანკის პოლიტიკები და მარეგულირებელი დოკუმენტები
- მართოს თანამშრომელთა დაქირავება, ტრენინგი და ანაზღაურება
- საჭიროების შემთხვევაში მოიწვიოს რიგგარეშე საერთო კრებები
- სხვა დავალებები, რომლებიც დაკისრებულია სამეთვალყურეო საბჭოს ან აქციონერთა საერთო კრების მიერ
- უზრუნველყოს ბანკის წესდებებსა და მოქმედი კანონმდებლობასთან ბანკის შესაბამისობა

გენერალური დირექტორის როლი

გენერალური დირექტორი ხელმძღვანელობს დირექტორთა საბჭოს და პასუხისმგებელია:

- ბანკის სახელით (სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობით) დამოუკიდებლად მოქმედებაზე
- დირექტორთა საბჭოს შეხვედრების თავმჯდომარეობაზე
- დირექტორთა საბჭოს, სამეთვალყურეო საბჭოსა და აქციონერთა საერთო კრების გადაწყვეტილებების განხორციელების ზედამხედველობაზე
- დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის დავალებების მიცემასა და შესაბამისი დირექტივების გაცემაზე
- თანამშრომელთა ანაზღაურებისა და ბონუსების შესახებ რეკომენდაციების წარდგენაზე სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დასამტკიცებლად

- თანამშრომელთა დანიშვნასა და გათავისუფლებაზე თანამშრომელთა დაქირავების გეგმის შესაბამისად
- დავალებების დელეგირებაზე, საჭიროებისამებრ, დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრებზე ან დეპარტამენტის უფროსებზე

დირექტორთა საბჭოს უფლებამოსილებებისა და მოვალეობების გარდა, სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობა საჭიროა შემდეგისთვის:

- მნიშვნელოვანი შესყიდვები, გასხვისებები ან გარიგებები, რომლებიც აღემატება კონკრეტულ ზღვრებს (მაგ., წილები, უძრავი ქონება, ინვესტიციები, სესხება)
- ფილიალების დაფუძნება ან ლიკვიდაცია
- საბანკო საქმიანობაში მნიშვნელოვანი ცვლილებები
- ბიზნეს სტრატეგიის, ბიუჯეტისა და განვითარების გეგმების დამტკიცება
- მნიშვნელოვანი ხელშეკრულებების ან ხარჯების დამტკიცება
- უმაღლესი მენეჯმენტის ანაზღაურების განსაზღვრა
- სესხების გაცემის, ინვესტირების, აქტივების მართვის და ა.შ. შიდა პოლიტიკის განსაზღვრა და დამტკიცება
- ბანკის აქციების გამოსყიდვა მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად

აქციების გამოსყიდვა

წლის განმავლობაში არც ბანკს და არც ჯგუფს არ შეუძენია სს საქართველოს ბანკის აქციები.

Sanne Fiduciary Services Limited მოქმედებს როგორც ჯგუფის ხელმძღვანელების აქციებით ანაზღაურების გეგმის ("EECP") ნდობით აღჭურვილი მმართველი (შემდგომში „ტრასტი“). EECP-ის ფარგლებში გაცემული აქციების შესაძენად, ჯგუფი ტრასტს უზრუნველყოფს შესაბამისი შენატანებით. JSC BGEO ჯგუფს აქვს სამართლებრივი ვალდებულება განახორციელოს ასეთი აქციების გადაცემის უზრუნველყოფა. აქციების ბონუსად გაცემისას, ბანკი მოქმედებს როგორც მშობელი და საბოლოო მშობელი კომპანიის აგენტი.

2019 წელს, ჯგუფმა ჩამოაყალიბა თანამშრომელთა აქციებით ანაზღაურების ტრასტი კვლავ Sanne Fiduciary Services Limited-ის სახით, რომელიც მოქმედებს როგორც ჯგუფის თანამშრომელთა აქციებით ანაზღაურების გეგმის ("EECP") ტრასტი.

2024 წელს, ჯგუფმა გამოყო 77.4 მილიონი ლარი (2023: 109.7 მილიონი ლარი; 2022: 71.9 მილიონი ლარი) როგორც ჯგუფის შიდა გადაანგარიშება ზემოთ აღწერილი აქციებზე დაფუძნებული კომპენსაციის სქემების ფარგლებში.

ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები და რისკების მართვა

ჯგუფისა და ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები ცენტრალიზებულია და მათ მართავს და მონიტორინგს უწევს საქართველოს ბანკის ფინანსური დეპარტამენტი და ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების განყოფილება. თითოეულ შვილობილ კომპანიას ჰყავს სპეციალური ფინანსური ანგარიშგების გუნდი, რომლის ფუნქციებსა და საქმიანობას კოორდინაციას უწევს ჯგუფის ანგარიშგების გუნდი. მთლიან პროცესზე ზედამხედველობას ახორციელებს ბანკის უფროსი ფინანსური ოფიცერი (CFO).

ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები მიზნად ისახავს სრული წლიური და შუალედური შეჯამებული ცალკეული და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებას ფასს-ისა და ევროკავშირის ფასს-ის მოთხოვნების შესაბამისად. 2007 წელს ჯგუფმა შეიმუშავა ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების სახელმძღვანელო, რომელიც შეიცავს ინსტრუქციებსა და შაბლონებს ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისთვის საჭირო ძირითად კომპონენტებზე, წესებზე, პროცედურებსა და ვადებზე. სახელმძღვანელო რეგულარულად განახლდება ჯგუფში ან ანგარიშგების სტანდარტებში ცვლილებების შესაბამისად. ფინანსური ანგარიშგების პროცესი იწყება შვილობილ კომპანიებში: თითოეული მათგანის ფინანსური დეპარტამენტი ამზადებს სრულ ფინანსურ პაკეტს, რომელსაც

მიმოიხილავენ და საბოლოოდ ამტკიცებენ შვილობილი კომპანიების ფინანსური დირექტორები. შემდეგი ეტაპზე, შვილობილების ფინანსური ანგარიშგებები და საინფორმაციო პაკეტი გადაეგზავნება ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების გუნდს, რომელიც მიმოიხილავს და აერთიანებს მათ ბანკისა და ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში. კონსოლიდირებული სრული პაკეტი საბოლოოდ განიხილება და ნებადართულია ბანკის უფროსი ფინანსური ოფიცერის მიერ.

უფროსი ფინანსური დირექტორის დამტკიცების შემდეგ, ფინანსური ანგარიშგებები განიხილება დირექტორთა საბჭოს, აუდიტის კომიტეტისა და რისკების კომიტეტის, სამეთვალყურეო საბჭოსა და გარე აუდიტორების მიერ. ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგებები ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოს, აუდიტის კომიტეტისა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

ბანკისა და ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი რეგულარულად განიხილავს ბანკისა და ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშებსა და ფინანსურ ანგარიშგებებს და უზრუნველყოფს ფინანსურ მიმართულებასა და ჯგუფის ანგარიშგებისა და ბიუჯეტირების გუნდს განხილვის საკითხებითა და გაუმჯობესების წინადადებებით.

დირექტორთა საბჭოს განცხადება

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია მმართველობითი ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებაზე მოქმედი კანონმდებლობისა და რეგულაციების შესაბამისად. მიგვაჩნია, რომ მენეჯმენტის ანგარიში და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები, მთლიანობაში, არის სამართლიანი, დაბალანსებული და გასაგები და აძლევს აქციონერებს საჭირო ინფორმაციას ჯგუფის პოზიციისა და საქმიანობის, ბიზნეს მოდელისა და სტრატეგიის შესაფასებლად.

სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს ბრძანებით:

არჩილ გაჩეჩილაძე

გენერალური დირექტორი

14 მაისი 2025

მელ კარვილი

თავჯდომარე

14 მაისი 2025

მიმოიხილავენ და საბოლოოდ ამტკიცებენ შვილობილი კომპანიების ფინანსური დირექტორები. შემდეგი ეტაპზე, შვილობილების ფინანსური ანგარიშგებები და საინფორმაციო პაკეტი გადაეგზავნება ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების გუნდს, რომელიც მიმოიხილავს და აერთიანებს მათ ბანკისა და ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში. კონსოლიდირებული სრული პაკეტი საბოლოოდ განიხილება და ნებადართულია ბანკის უფროსი ფინანსური ოფიცერის მიერ.

უფროსი ფინანსური დირექტორის დამტკიცების შემდეგ, ფინანსური ანგარიშგებები განიხილება დირექტორთა საბჭოს, აუდიტის კომიტეტისა და რისკების კომიტეტის, სამეთვალყურეო საბჭოსა და გარე აუდიტორების მიერ. ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგებები ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოს, აუდიტის კომიტეტისა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

ბანკისა და ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი რეგულარულად განიხილავს ბანკისა და ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებსა და ფინანსურ ანგარიშგებებს და უზრუნველყოფს ფინანსურ მიმართულებასა და ჯგუფის ანგარიშგებისა და ბიუჯეტირების გუნდს განხილვის საკითხებითა და გაუმჯობესების წინადადებებით.

დირექტორთა საბჭოს განცხადება

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია მმართველობითი ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებაზე მოქმედი კანონმდებლობისა და რეგულაციების შესაბამისად. მიგვაჩნია, რომ მენეჯმენტის ანგარიში და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები, მთლიანობაში, არის სამართლიანი, დაბალანსებული და გასაგები და აძლევს აქციონერებს საჭირო ინფორმაციას ჯგუფის პოზიციისა და საქმიანობის, ბიზნეს მოდელისა და სტრატეგიის შესაფასებლად.

სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს ბრძანებით:

არჩილ გაჩეჩილაძე
გენერალური დირექტორი
14 მაისი 2025

მელ კარვილი
თავჯდომარე
14 მაისი 2025

განმარტებები

ალტერნატიული შესრულების შეფასება (APMs) წინამდებარე ანგარიშში ხელმძღვანელობა იყენებს სხვადასხვა APM-ს, რომლებიც, მათი აზრით, დამატებით სასარგებლო ინფორმაციას იძლევა ბანკის ფინანსური საქმიანობის შესახებ. APM-ები არ არის განსაზღვრული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებით, ასევე არ შეიძლება მათი პირდაპირი შედარება სხვა კომპანიებთან, რომლებიც იყენებენ მსგავს მონაცემებს. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ აღნიშნული APM-ები უზრუნველყოფს ჩვენი ფინანსური საქმიანობის უკეთესად წარმოდგენას, რადგან ამ ზომებს ხელმძღვანელობა იყენებს ჩვენი ოპერაციების შესაფასებლად და ყოველდღიური საოპერაციო გადაწყვეტილებების მისაღებად;

საოპერაციო ტერმინები

აქტიური მოვაჭრე: მინიმუმ ერთი ტრანზაქცია აქვს განხორციელებული გასულ თვეში;

MAU (თვიური აქტიური მომხმარებელი - საცალო თუ ბიზნეს) იმ მომხმარებლების რაოდენობა, ვინც დააკმაყოფილა აქტიურობის განსაზღვრება გასულ თვეში;

ყოველთვიური აქტიური ციფრული მომხმარებელი (ციფრული MAU): მობაილ, ინტერნეტბანკში და sCoolApp-ში ერთხელ მაინც შესული მომხმარებლების საშუალო რაოდენობა გასულ თვეში;

ყოველდღიური აქტიური ციფრული მომხმარებელი (ციფრული DAU): მობაილ და ინტერნეტბანკში, sCoolApp ყოველდღიურად შესული მომხმარებლების ყოველდღიური რაოდენობის საშუალო გასულ თვეში;

გადახდების MAU: საცალო ბანკის იმ კლიენტების რიცხვი, ვინც ერთხელ მაინც გამოიყენა BOG ბარათი გადასახდელად, გასულ თვეში;

მონაცემთა განმარტებები

საბაზისო შემოსავალი ერთ აქციაზე ჯგუფის აქციონერებისთვის განკუთვნილი წლის მოგება, შეფარდებული იმავე წლის მიმოქცევაში მყოფი აქციების საშუალო შეწონილ რაოდენობასთან;

საბალანსო ღირებულება ერთ აქციაზე ჯგუფის აქციონერებისათვის განკუთვნილი მთლიანი კაპიტალის ფარდობა წლის ბოლოს განთავსებულ აქციებთან; წმინდა განთავსებული აქციები ტოლია წლის ბოლოს განთავსებული ჩვეულებრივი აქციების მთლიანი რაოდენობისა, წლის ბოლოს სახაზინო აქციების გამოკლებით;

მუდმივი სავალუტო ბაზა იცვლება სავალუტო კურსის მუდმივი ცვლილების მიხედვით. წლიური ზრდის გამოსათვლელად, სავალუტო გადაცვლის ეფექტის გარეშე, საჭირო ვალუტებისთვის, გამოვიყენეთ 2023 წლის 31 დეკემბრის სავალუტო კურსი;

კლიენტთა დეპოზიტების ხარჯი მომხმარებლების დეპოზიტებზე პერიოდის განმავლობაში დარიცხული საპროცენტო ხარჯი, შეფარდებული იმავე პერიოდის მომხმარებლების დეპოზიტების თვიურ საშუალო მაჩვენებელთან;

მოზიდული სახსრების ხარჯი პერიოდის საპროცენტო ხარჯი, შეფარდებული პერიოდის საკრედიტო ვალდებულებების თვიურ საშუალო მაჩვენებელთან;

საკრედიტო რისკის ხარჯი მოსალოდნელი ზარალი პერიოდში მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, შეფარდებული მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, ფინანსური საიჯარო მოთხოვნებისა და ფაქტორინგული მოთხოვნების პერიოდის ყოველთვიურ საშუალო მაჩვენებელზე;

ხარჯების შემოსავალთან ფარდობის კოეფიციენტი პერიოდის მთლიანი საოპერაციო ხარჯები, შეფარდებული იმავე პერიოდის მთლიან შემოსავლებთან;

მომხმარებელთა საერთო სესხები: წმინდა ECL ამ ანგარიშში წარმოდგენილია კონტრაქტულად გამომდინარე საპროცენტო განაკვეთით;

საპროცენტო ხარჯის მქონე ვალდებულებები: ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე, მომხმარებელთა დეპოზიტები, და გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები;

საპროცენტო სარგებლის მქონე აქტივები (ფულადი სახსრების გარეშე) მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (კორპორატიული აქციების გამოკლებით) და მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები;

ლევერიჯი მთლიანი ვალდებულებების ფარდობა მთლიან კაპიტალთან;

ლიკვიდური აქტივები: ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები;

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR) მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (როგორც ეროვნული ბანკი განსაზღვრავს) შეფარდებული წმინდა ფულადი სახსრების გადინებასთან მომდევნო 30 დღის განმავლობაში (როგორც ეროვნული

ბანკი განსაზღვრავს). კალკულაციები შესრულებულია მხოლოს საქართველოს ბანკისთვის, IFRS-ზე დაყრდნობით;

სესხის სარგებელი პერიოდის განმავლობაში მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან, დავალიანების შესყიდვიდან და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავალი, შეფარდებული მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, დავალიანების შესყიდვის და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების საშუალო ყოველთვიურ ბალანსთან;

NBG (Basel III) ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ძირითადი პირველადი კაპიტალის თანაფარდობა რისკის მიხედვით შეწონილ რისკის პოზიციებთან, ორივე გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად. კალკულაციები შესრულებულია მხოლოს საქართველოს ბანკისთვის, IFRS-ზე დაყრდნობით;

NBG (Basel III) პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი პირველადი კაპიტალის თანაფარდობა რისკის მიხედვით შეწონილ რისკის პოზიციებთან, ორივე გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად. კალკულაციები შესრულებულია მხოლოს საქართველოს ბანკისთვის, IFRS-ზე დაყრდნობით;

NBG (Basel III) მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი საზედამხედველო კაპიტალის თანაფარდობა რისკის მიხედვით შეწონილ მთლიან რისკის პოზიციებთან, ორივე გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად. კალკულაციები შესრულებულია მხოლოს საქართველოს ბანკისთვის, IFRS-ზე დაყრდნობით;

წმინდა საპროცენტო მარჟა (NIM) უდრის წმინდა საპროცენტო შემოსავალს, შეფარდებულს იმავე პერიოდის საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივების საშუალო მაჩვენებელთან;

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (NSFR) სტაბილური დაფინანსების ხელმისაწვდომი ოდენობა (როგორც ეროვნული ბანკი განსაზღვრავს) შეფარდებული სტაბილური დაფინანსების საჭირო ოდენობასთან (როგორც ამას ადგენს ეროვნული ბანკი). კალკულაციები შესრულებულია მხოლოს საქართველოს ბანკისთვის, IFRS-ზე დაყრდნობით;

უმოქმედო სესხები (NPLs) ძირის ან/და პროცენტის გადახდა სესხებზე ვადაგადაცილებულია 90-ზე მეტი დღით; ან ფინანსური ინსტრუმენტები განიცდიან გადახდისუნარიანობის მნიშვნელოვან გაუარესებას და შეფასებულია, რომ არ არის

მოსალოდნელი, მსესხებლებმა სრულად დაფარონ ვალდებულება უზრუნველყოფის რეალიზაციის გარეშე;

საოპერაციო „ლევერეჯი“: პროცენტული ცვლილება საოპერაციო შემოსავალში შეფარდებული საოპერაციო ხარჯების პროცენტულ ცვლილებასთან;

უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი: მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგისთვის შექმნილი რეზერვები მომხმარებლებზე გაცემული სესხებზე, დავალიანების შესყიდვაზე და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებზე, შეფარდებული NPL-თან;

უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით: გამოითვლება როგორც მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების რეზერვის თანხა, რომელიც შექმნილია მომხმარებელთა სესხებზე, ფინანსურ ლიზინგებსა და ფაქტორინგებზე, დამატებული უმოქმედო სესხების უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულება (არაუმეტეს შესაბამისი სესხის ოდენობისა), გაყოფილი უმოქმედო სესხების (NPL) მთლიან მოცულობაზე;

ერთჯერადი მუხლები მუხლები, რომლებიც ბიზნესის ჩვეულებრივი მიმდინარეობისას თავს არ იჩენს;

საშუალო აქტივებზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAA) პერიოდის მოგება, შეფარდებული პერიოდის მთლიანი აქტივების თვიურ საშუალო მაჩვენებელთან;

საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) პერიოდის მოგება, შეფარდებული პერიოდის მთლიანი კაპიტალის თვიურ საშუალო მაჩვენებელთან;

ჩვეულებრივი აქციების შეწონილი საშუალო რიცხვი: ყოველდღიური საშუალო აქციების რიცხვის შეფარდებული ყოველდღიური სახაზინო აქციების რიცხვთან;

შეწონილი საშუალო გაზავებული რიცხვი: შეწონილი საშუალო რიცხვი ჩვეულებრივი აქციებისა, პლიუს შეწონილი საშუალო გაზავებული რიცხვი აქციებისა;

NMF უმნიშვნელო.

აღმასრულებელი მენეჯმენტის ფუნქციები

CEO უფროსი აღმასრულებელი დირექტორი

CFO უფროსი ფინანსური ოფიცერი (დირექტორი)

CLO უფროსი იურიდიული ოფიცერი

CMO უფროსი მარკეტინგის ოფიცერი

CRO უფროსი რისკის ოფიცერი

მიითითებები

ბანკი	სს საქართველოს ბანკი
LFG PLC	Lion Finance Group PLC
საბჭო	სამეთვალყურეო საბჭო; ან თუ საუბარია LFG PLC-ზე, LFG PLC-ის დირექტორთა საბჭო
დირექტორები	LFG PLC - ის დირექტორთა საბჭოს წევრები
ანგარიში	სს საქართველოს ბანკის მმართველობითი ანგარიში
წესდება	სს საქართველოს ბანკის წესდება
GMS	აქციონერთა საერთო კრება
სებ კოდექსი	საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 27 სექტემბრის #215/04 ბრძანებით დამტკიცებული კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსი, მასში შეტანილი ცვლილებების გათვალისწინებით.
ფასს	საერთაშორისო ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტები
სამეთვალყურეო საბჭო	ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო
დირექტორთა საბჭო	ბანკის დირექტორთა საბჭო (მთავარი აღმასრულებელი დირექტორი (გენერალური დირექტორი) და აღმასრულებელი დირექტორის (გენერალური დირექტორის) მოადგილეები)
აღმასრულებელი ხელმძღვანელობა/მენეჯმენტი	ბანკის აღმასრულებელი მენეჯმენტი როგორც წარმოდგენილია ბანკის ვებგვერდზე https://bankofgeorgia.ge/ka/about/management .

ფინანსური დირექტორი	ბანკის ფინანსური დირექტორი
რისკების დირექტორი	ბანკის რისკების დირექტორი
ჩვენ/ჩვენი	წინამდებარე ანგარიშში „ჩვენ“ ან „ჩვენი“ გულისხმობს ბანკს, თუ წინამდებარე მმართველობით ანგარიშში სხვა რამ არ არის მითითებული.

სს „საქართველოს ბანკი“ და
შვილობილი საწარმოები
კონსოლიდირებული ფინანსური
ანგარიშგება

31 დეკემბერი, 2024 წ.

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	1
კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგება.....	2
კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	3
კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	4
კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	5

კონსოლიდირებული ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა.....	9
2. მომზადების საფუძველი	10
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა.....	12
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები	35
5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ.....	44
6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	49
7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	49
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც დაგირავებულია გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულებებით და ფასიანი ქაღალდების გასესხება	50
9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები.....	52
10. აქტივის გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები.....	75
11. საინვესტიციო ქონება.....	80
12. დასაკუთრებული აქტივები	81
13. გუდვილი	81
14. გადასახადები.....	82
15. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები.....	85
16. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები.....	86
17. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე.....	87
18. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები.....	88
19. პირობითი ვალდებულებები	90
20. საკუთარი კაპიტალი.....	91
21. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი.....	94
22. წმინდა საკომისიო შემოსავალი.....	95
23. ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები და ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები..	96
24. რისკის ხარჯი.....	98
25. წმინდა სხვა შემოსულობა/(ზარალი).....	99
26. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები	99
27. რისკის მართვა.....	102
28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	129
29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	134
30. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	137
31. კაპიტალის ადეკვატურობა.....	138
32. საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები.....	139

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „საქართველოს ბანკისა“ და მისი შვილობილი საწარმოების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგების, კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ასევე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ არსებითი ინფორმაციისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლობები ვართ ჯგუფისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის (მათ შორის დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტები) (ბესსს-ის კოდექსი) და იმ ეთიკური მოთხოვნების შესაბამისად, რომლებიც ეხება საქართველოში კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ჩვენ მიერ ჩატარებულ აუდიტს და შესრულებული გვაქვს ამ მოთხოვნებით და ბესსს-ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტის მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

აუდიტის ძირითადი საკითხები

აუდიტის ძირითად საკითხებად მიიჩნევა ისეთი საკითხები, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული შეფასებით, ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ჩვენ მიერ ჩატარებულ აუდიტში. ეს საკითხები მთლიანობაში განვიხილეთ ჩვენ მიერ ჩატარებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისა და თანდართული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ ჩვენი მოსაზრების ჩამოყალიბების კონტექსტში და ამ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვთქვამთ. ქვემოთ თითოეული საკითხისთვის მოცემული განმარტება იმისა, თუ როგორ განვიხილეთ აღნიშნული საკითხი აუდიტის განმავლობაში, წარმოდგენილია ჩატარებული აუდიტის კონტექსტში.

ჩვენ შევასრულეთ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“, აღნიშნული საკითხების ჩათვლით. შესაბამისად, ჩვენი აუდიტი მოიცავდა ისეთი პროცედურების ჩატარებასაც, რომელთა მიზანიც იყო რეაგირება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობების ჩვენ მიერ შეფასებულ რისკებზე. ჩვენი აუდიტის პროცედურების, მათ შორის ქვემოთ მოცემული საკითხების განსახილველად ჩატარებული პროცედურების შედეგები, წარმოადგენს თანდართულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების საფუძველს.

აუდიტის ძირითადი საკითხები	როგორ მივუდექით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი და ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ გამოყენება	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი გამოითვლება ერთდროულად კოლექტიური დარეზერვების მოდელითა და კონკრეტული სასესხო რეზერვის შექმნით, დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზისა და აგრეთვე რეგრესული საპროგნოზო შეფასებების საფუძველზე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი დიდწილად ექვემდებარება განსჯას და დაშვებებში შესულმა ცვლილებებმა შეიძლება არსებითი გავლენა იქონიოს გაცხადებულ მოგებაზე.	▶ ჩვენ საფუძვლიანად შევისწავლეთ, კრიტიკულად გავაანალიზეთ და შევაფასეთ კონტროლის ძირითადი მექანიზმების გამართულობა და საოპერაციო ეფექტურობა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის რელევანტური ყველა პროცესისთვის. ეს მოიცავს კონტროლებს მონაცემთა სიზუსტესა და სისრულეზე, საკრედიტო მონიტორინგს, მსესხებლების განაწილებას თავიანთ შესაბამის გაუფასურების სტადიაზე, ინდივიდუალურ დარეზერვებას, საჭურნალო გატარებების წარმოებას და განმარტებითი შენიშვნების მომზადებას.

აუდიტის ძირითადი საკითხები	როგორ მივუდევით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
კოლექტიური და კონკრეტული დარეზერვება დამოკიდებულია მთელ რიგ დაშვებასა და განსჯაზე, რომელთა შორისაა: ▶ სესხების გადანაწილება პირველ, მეორე, მესამე სტადიებზე ან „შექმნილ ან შექმნილ გაუფასურებულ“ კატეგორიაზე ფასს 9-ში „ფინანსური ინსტრუმენტები“ წარმოდგენილი კრიტერიუმების მიხედვით; ▶ სააღრიცხვო ინტერპრეტაციები და დაშვებები, რომელთა მიხედვით ხდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელი მოდელის შექმნა და გამოყენება; ▶ სხვადასხვა ეკონომიკური სცენარის გავლენის შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და დაშვებები, გამოყენებული წონების ჩათვლით; ▶ დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში ზარალისა და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების განსაზღვრა, უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით, და ▶ ინდივიდუალურად დადგენილი რეზერვების შეფასება, მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადებისა და უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით. რისკები ასევე უკავშირდება შემდეგს: ▶ სესხის შესახებ იმ საბაზისო მონაცემების სიზუსტე და სისრულე, რომლებიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში გამოიყენება; ▶ ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნების სიზუსტე და ადეკვატურობა.	▶ ფასს 9-ის სპეციალისტების დახმარებით შევაფასეთ და გადავამოწმეთ ჯგუფის ფასს 9-ის მიხედვით დარეზერვების მეთოდოლოგია, რათა დაგვედგინა, ბუღალტრული სტანდარტის დაკმაყოფილება თანმიმდევრულად თუ ხდებოდა და რომ მეთოდოლოგიაში შესული ცვლილებები მართებული იყო. ▶ მოდელირების სპეციალისტების დახმარებით გამოვცადეთ დაშვებები, ამოსავალი მონაცემები და ფორმულები, რომლებიც გამოყენებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში, რათა დაგვედასტურებინა, რომ მოდელი შესაბამისობაშია აღნიშნულ მეთოდოლოგიასთან. ეს მოიცავდა მოდელის სტრუქტურისა და გამოყენებული ფორმულების მართებულობის შეფასებას და დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში ზარალისა და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გადაანგარიშებას შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული ნიმუშების საფუძველზე. ▶ დეტალური მიმოხილვის ჩატარებაში და მოდელში შესული ცვლილებების გატესტვაში ჩავრთეთ სპეციალისტები. ჩვენ გადავიანგარიშეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული ნიმუშების საფუძველზე, რომლებიც მოიცავდა სტადიებად განაწილების პროცედურებს და შესაბამის რისკის პარამეტრებს. ▶ შევაფასეთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული მაკროეკონომიკური სცენარების მართებულობა და შევამოწმეთ, სათანადოდ იყო ისინი თუ არა გამოყენებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელში.

Building a better
working world

აუდიტის ძირითადი საკითხები	როგორ მივუდევით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
რეზერვის დონის დადგენაში განსჯის მონაწილეობის შედეგად, არსებობს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვისას თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული უზუსტობების უფრო დიდი რისკი, მათ შორის, ხელმძღვანელობის მიერ კონტროლის მექანიზმების უგულებელყოფის შედეგად. რისკის დონე წინა წლის შესაბამისი რჩება. მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ ინფორმაცია შესულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართულ მე-9 შენიშვნაში „მომხმარებლებზე გაცემული სესხები“ და 27-ე შენიშვნაში „რისკის მართვა“.	▶ შევამოწმეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში გამოყენებული ძირითადი ამოსავალი მონაცემების სისრულე და სიზუსტე სესხებისა და ავანსების შეჯერებით საბაზისო წყაროს სისტემებსა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელს შორის. ▶ გადავამოწმეთ კრიტერიუმები, რომლებიც გამოიყენება 1-ელ, მე-2 და მე-3 სტადიებზე ან შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებულის კატეგორიაზე აქტივების გადასანაწილებლად ფასს 9-ის მიხედვით, რომლებიც გამოიყენება კონკრეტულად საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის და სტადიების განსაზღვრისთვის. შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული სესხები ინდივიდუალურად შევაფასეთ, რათა დაგვედგინა შესაფერის სტადიაზე იყვნენ თუ არა განაწილებულები, საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ან დეფოლტის პოტენციური მაჩვენებლების გათვალისწინებით და ასევე ხელმძღვანელობას გამოვკითხეთ სტადიებს შორის გადატანის საფუძველი. ▶ ჩვენ ჩავატარეთ პროცედურები სესხების უზრუნველყოფის საგნის არსებობის დასადაგენად და შესაფასებლად, როდესაც უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციიდან მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები გავლენას ახდენდა სესხებიდან მიღებული ზარალის შეფასებაზე. შეფასების სპეციალისტების დახმარებით შევაფასეთ უზრუნველყოფის საგნების შეფასების მეთოდოლოგიის მართებულობა. ▶ შევაფასეთ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებული განმარტებების მართებულობა ფასს-ის მოთხოვნების დაკმაყოფილებასთან მიმართებით.

ჯგუფის 2024 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც შეტანილია ჯგუფის 2024 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ჯგუფის 2024 წლის მმართველობის ანგარიშგება ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება აუდიტორის წინამდებარე დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და ჩვენ არანაირი ფორმის მარწმუნებელ დასკვნას არ წარმოვადგენთ მასზე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია.

ხელმძღვანელობის და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ▶ ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტის პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტის მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორის პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- ▶ დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძველად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტის მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტის მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.

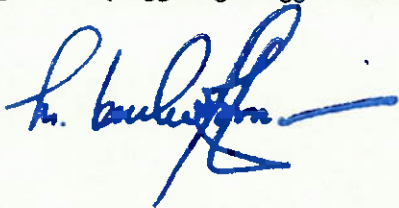
- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

აუდიტის კომიტეტს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

ამასთან, აუდიტის კომიტეტს წარვუდგენთ განცხადებას, სადაც ვადასტურებთ, რომ დავიცავით დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული სათანადო ეთიკური მოთხოვნები და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს ვაცნობთ ყველა ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც, გონივრულ ფარგლებში, შეიძლება მიჩნეულიყო, რომ გავლენას ახდენს ჩვენს დამოუკიდებლობაზე, ასევე საფრთხეების აღმოსაფხვრელად გატარებული ზომების ან გამოყენებული შესაბამისი დამცავი ზომების შესახებ, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

აუდიტის კომიტეტისთვის ინფორმირებული საკითხებიდან განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში და, მაშასადამე, მიიჩნევა აუდიტის ძირითად საკითხებად. ამ საკითხებს აღვწერთ ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონმდებლობით არ იკრძალება საჯაროდ მოცემული საკითხის ინფორმირება ან, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, თვითონ არ გადავწყვეტთ, რომ აუდიტორის დასკვნაში არ უნდა მოხდეს ამა თუ იმ საკითხის ინფორმირება, რადგან, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ამგვარი ქმედებით განპირობებული მოსალოდნელი უარყოფითი შედეგები გადააჭარბებს მისი ინფორმირებით მოსალოდნელ სარგებელს, რომელიც საზოგადოებრივ ინტერესებს ემსახურება.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია რუსლან ხოროშვილი.

რუსლან ხოროშვილი (SARAS-A-615243)

შპს „იუაის“ სახელით (SARAS-F-855308)

2025 წლის 30 აპრილი

თბილისი, საქართველო

სს „საქართველოს ბანკი“ და შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

შენიშვნები	2024	2023	2022
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	2,278,476	3,042,832
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	2,456,690	1,752,658
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	7,826,790	4,880,815
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		1,910,479	524,108
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		5,916,311	4,356,707
გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულების თანახმად დაგირავებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და ფასიანი ქაღალდების გასესხება	8	138,945	-
გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულების თანახმად დაგირავებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და ფასიანი ქაღალდების გასესხება, შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		138,945	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9	24,316,155	20,248,067
მოთხოვნები და სხვა სესხები	10	2,790	3,530
გადახდილი ავანსები		39,136	32,032
დასაკუთრებული აქტივები	12	372,577	271,712
აქტივის გამოყენების უფლება	10	163,104	134,422
საინვესტიციო ქონება	11	140,737	127,924
ძირითადი საშუალებები	10	441,399	404,303
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	4	569,137	9,537
გუდვილი	13	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	10	172,367	144,357
მოგების გადასახადის აქტივები	14	46,058	464
სხვა აქტივები	15	255,342	280,615
გასაყიდად გამოიზნული აქტივები		20,007	27,389
სულ აქტივები		39,273,163	31,394,110
ვალდებულებები			
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	16	25,341,733	20,776,816
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	17	6,710,494	5,133,029
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	18	1,099,337	421,359
საიჯარო ვალდებულებები	10	177,365	137,554
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი		143,353	124,397
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	14	21,054	199,058
სხვა ვალდებულებები	15	149,329	149,847
სულ ვალდებულებები		33,642,665	26,942,060
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	20	27,994	27,994
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		140,779	151,336
გამოსყიდული აქციები		(11)	(11)
სხვა რეზერვები		51,452	2,087
გაუნაწილებელი მოგება		5,410,284	4,270,644
სულ საკუთარი კაპიტალი, მიკუთვნებადი ჯგუფის აქციონერებისთვის		5,630,498	4,452,050
არამაკონტროლებელი წილები		-	-
სულ საკუთარი კაპიტალი		5,630,498	4,452,050
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		39,273,163	31,394,110

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე

სულხან გვალია

მელ კარვილი

30 აპრილი, 2025 წ.

გენერალური დირექტორი

ფინანსური დირექტორი

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2024	2023	2022
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	2,278,476	3,042,832	3,495,728
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	2,456,690	1,752,658	2,417,306
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	7,826,790	4,880,815	4,343,749
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		1,910,479	524,108	378,537
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		5,916,311	4,356,707	3,965,212
გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულების თანახმად დაგირავებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და ფასიანი ქაღალდების გასესხება	8	138,945	-	-
გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულების თანახმად დაგირავებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და ფასიანი ქაღალდების გასესხება, შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		138,945	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9	24,316,155	20,248,067	16,841,603
მოთხოვნები და სხვა სესხები	10	2,790	3,530	3,398
გადახდილი ავანსები		39,136	32,032	47,176
დასაკუთრებული აქტივები	12	372,577	271,712	119,924
აქტივის გამოყენების უფლება	10	163,104	134,422	115,404
საინვესტიციო ქონება	11	140,737	127,924	170,629
ძირითადი საშუალებები	10	441,399	404,303	363,606
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	4	569,137	9,537	9,249
გუდვილი	13	33,453	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	10	172,367	144,357	130,307
მოგების გადასახადის აქტივები	14	46,058	464	864
სხვა აქტივები	15	255,342	280,615	245,096
გასაყიდად გამოიზნული აქტივები		20,007	27,389	29,566
სულ აქტივები		39,273,163	31,394,110	28,367,058
ვალდებულებები				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	16	25,341,733	20,776,816	18,274,061
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	17	6,710,494	5,133,029	5,191,494
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	18	1,099,337	421,359	646,137
საოჯარო ვალდებულებები	10	177,365	137,554	112,624
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი		143,353	124,397	102,250
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	14	21,054	199,058	99,533
სხვა ვალდებულებები	15	149,329	149,847	153,591
სულ ვალდებულებები		33,642,665	26,942,060	24,579,690
საკუთარი კაპიტალი	20			
სააქციო კაპიტალი		27,994	27,994	27,994
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		140,779	151,336	190,033
გამოსყიდული აქციები		(11)	(11)	(10)
სხვა რეზერვები		51,452	2,087	(4,304)
გაუნაწილებელი მოგება		5,410,284	4,270,644	3,573,655
სულ საკუთარი კაპიტალი, მიკუთვნებადი ჯგუფის აქციონერებისთვის		5,630,498	4,452,050	3,787,368
არამაკონტროლებელი წილები		-	-	-
სულ საკუთარი კაპიტალი		5,630,498	4,452,050	3,787,368
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		39,273,163	31,394,110	28,367,058

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე

გენერალური დირექტორი

სულხან გვალია

ფინანსური დირექტორი

მელ კარვილი

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე

30 აპრილი, 2025 წ.

სს „საქართველოს ბანკი“ და შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება
მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

		შენიშვნები	2024	2023	2022
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			3,329,299	2,715,232	2,223,455
სხვა საპროცენტო შემოსავალი			9,142	14,053	20,573
საპროცენტო შემოსავალი			3,338,441	2,729,285	2,244,028
საპროცენტო ხარჯი			(1,464,937)	(1,123,038)	(1,051,700)
დეპოზიტის დაზღვევის საკომისიო			(30,757)	(20,247)	(17,717)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	21		1,842,747	1,586,000	1,174,611
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო			786,447	669,536	548,782
საკომისიო ხარჯი			(398,639)	(328,864)	(287,362)
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო, წმინდა	22		387,808	340,672	261,420
წმინდა სავალუტო შემოსულობა			446,719	370,847	463,202
წმინდა შემოსულობა/ (ზარალი) სესხის დაფარვის შედეგად			12	564	(8,462)
წმინდა სხვა შემოსულობა/ (ზარალი)	25		49,443	114,546	40,556
საოპერაციო შემოსავალი			2,726,729	2,412,629	1,931,327
ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები	23		(455,912)	(379,716)	(330,376)
ადმინისტრაციული ხარჯები	23		(210,073)	(184,857)	(151,712)
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	10		(118,144)	(110,740)	(95,977)
სხვა საოპერაციო ხარჯები			(6,034)	(3,642)	(3,603)
საოპერაციო ხარჯები			(790,163)	(678,955)	(581,668)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	4		293,070	984	819
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე			2,229,636	1,734,658	1,350,478
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე და შესყიდულ მოთხოვნებზე	24		(83,675)	(124,009)	(129,704)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე	24		1,055	(2,762)	(3,208)
სხვა მოსალოდნელი კრედიტების ამოღება/ (საკრედიტო ზარალი)	24		(5,161)	3,117	(16,745)
სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვის ხარჯი და ანარიცხები			(14,383)	(18,317)	(18,007)
რისკის ხარჯი			(102,164)	(141,971)	(167,664)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე			2,127,472	1,592,687	1,182,814
წმინდა არარეგულარული მუხლები			-	-	(203)
მოგება გადასახადით დაბეგვრამდე			2,127,472	1,592,687	1,182,611
მოგების გადასახადის ხარჯი	14		(289,573)	(258,968)	(190,607)
წლის მოგება			1,837,899	1,333,719	992,004
საბაზისო და განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე	20		65.6800	47.6609	35.4492

9-139 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

		შენიშვნები	2024	2023	2022
წლის მოგება			1,837,899	1,333,719	992,004
სხვა სრული შემოსავალი / (ზარალი)					
<i>სხვა სრული შემოსავალი / (ზარალი), რომელიც მომდევნო წლებში რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში:</i>					
– სავალო ინსტრუმენტებში, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ინვესტიციების სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება	8		20,845	26,381	29,683
– რეალიზებული შემოსულობა ფინანსური აქტივებიდან, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით			(1,631)	(14,322)	(7,528)
– ცვლილება იმ სავალო ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვში, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, და რეკლასიფიცირებული კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში			2,513	1,041	7,379
– შემოსულობა (ზარალი) საკუროს სხვაობებიდან			9,266	(37,259)	(18,110)
– წილობრივად აღრიცხული ინვესტირებული საწარმოები - სხვა სრული შემოსავლის წილი	4		17,526	-	-
წმინდა სხვა სრული შემოსავალი / (ზარალი), რომლის მოგებაში ან ზარალში რეკლასიფიცაცია ხდება მომდევნო წლებში			48,519	(24,159)	11,424
<i>სხვა სრული შემოსულობა / (ზარალი), რომლის რეკლასიფიცაცია მოგებაში ან ზარალში არ ხდება მომდევნო წლებში:</i>					
– საინვესტიციო ქონებაში რეკლასიფიცირებული ძირითადი საშუალებების გადაფასება			1,144	-	-
– წმინდა შემოსულობა / (ზარალი) ინვესტიციებიდან წილობრივ ინსტრუმენტებში, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით			911	1,775	(1,369)
წმინდა სხვა სრული შემოსულობა / (ზარალი), რომლის რეკლასიფიცაცია არ ხდება მოგებაში ან ზარალში მომდევნო წლებში			2,055	1,775	(1,369)
წლის სხვა სრული შემოსავალი / (ზარალი), გადასახადის გათვალისწინებით			50,574	(22,384)	10,055
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი			1,888,473	1,311,335	1,002,059

სს „საქართველოს ბანკი“ და შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება
კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

სააქციო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	გამოსყიდული აქციები	სხვა რეზერვები	გაუნაწილებელი მოგება	სულ საკუთარი კაპიტალი
27,994	180,969	(10)	(24,070)	2,866,340	3,051,223
წლის მოგება	-	-	-	992,004	992,004
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	19,766	(9,711)	10,055
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	19,766	982,293	1,002,059
საკუთარი კაპიტალის ზრდა აქციებზე დაფუძნებული გადახდებით	-	80,955	-	-	80,955
ბანკის აქციონერებზე გაცემული დივიდენდები (შე-20) შენიშვნა)	-	-	-	(274,978)	(274,978)
შენატანები აქციებზე დაფუძნებული გადახდების პროგრამის ფარგლებში (26-ე შენიშვნა)	-	(71,891)	-	-	(71,891)
27,994	190,033	(10)	(4,304)	3,573,655	3,787,368
წლის მოგება	-	-	-	1,333,719	1,333,719
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	6,391	(28,775)	(22,384)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	6,391	1,304,944	1,311,335
საკუთარი კაპიტალის ზრდა აქციებზე დაფუძნებული გადახდებით	-	70,970	-	-	70,970
გამოსყიდული აქციების შეძენა	-	-	(1)	-	(1)
ბანკის აქციონერებზე გაცემული დივიდენდები (შე-20) შენიშვნა)	-	-	-	(607,955)	(607,955)
შენატანები აქციებზე დაფუძნებული გადახდების პროგრამის ფარგლებში (26-ე შენიშვნა)	-	(109,667)	-	-	(109,667)
27,994	151,336	(11)	2,087	4,270,644	4,452,050
წლის მოგება	-	-	-	1,837,899	1,837,899
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	49,365	1,209	50,574
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	49,365	1,839,108	1,888,473
საკუთარი კაპიტალის ზრდა აქციებზე დაფუძნებული გადახდებით	-	66,820	-	-	66,820
ბანკის აქციონერებზე გაცემული დივიდენდები (შე-20) შენიშვნა)	-	-	-	(699,468)	(699,468)
შენატანები აქციებზე დაფუძნებული გადახდების პროგრამის ფარგლებში (26-ე შენიშვნა)	-	(77,377)	-	-	(77,377)
27,994	140,779	(11)	51,452	5,410,284	5,630,498

31 დეკემბერი, 2024 წ.

კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

		შენიშვნები	2024	2023	2022
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები					
მიღებული პროცენტი			3,215,331	2,692,111	2,286,511
გადახდილი პროცენტი			(1,440,028)	(1,074,119)	(1,012,989)
მიღებული საკომისიო			796,894	575,226	511,899
გადახდილი საკომისიო			(398,639)	(291,356)	(287,362)
წმინდა რეალიზებული შემოსულობა უცხოური ვალუტებიდან			429,585	355,436	453,871
მომხმარებლებზე გაცემული ჩამოწერილი სესხების ამოღება	9		46,530	47,029	84,542
მიღებული სხვა შემოსავალი			18,792	14,006	16,933
გადახდილი ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები			(374,118)	(308,746)	(249,421)
გადახდილი ზოგადი და ადმინისტრაციული, და საოპერაციო ხარჯები			(208,201)	(186,357)	(157,350)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე			2,086,146	1,823,230	1,646,634
<i>საოპერაციო აქტივების წმინდა ზრდა (კლება)</i>					
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ			(668,366)	608,407	(899,984)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, შესყიდული და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები			(4,056,899)	(3,697,647)	(2,477,673)
გადახდილი ავანსები და სხვა აქტივები			8,970	14,692	(51,870)
დასაკუთრებული აქტივები			68,181	159,204	11,700
<i>საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა (კლება)</i>					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ			1,515,518	(51,309)	1,143,916
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები			24,787	(45,673)	(15,142)
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები			4,116,402	2,455,281	5,478,689
სხვა ვალდებულებები			17,928	(44,500)	46,441
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადის გადახდამდე			3,112,667	1,221,685	4,882,711
გადახდილი მოგების გადასახადი			(513,171)	(159,043)	(202,514)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები			2,599,496	1,062,642	4,680,197
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული (გამოყენებული) ფულადი ნაკადები					
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების (შესყიდვა) გაყიდვა, წმინდა			(2,855,320)	(497,814)	(1,832,499)
მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციების შესყიდვა	4		(249,805)	-	-
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების და გასაყიდად გამოზნული აქტივების გაყიდვიდან			35,031	47,950	92,860
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების გაყიდვიდან			164	195	3,157
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შესყიდვა			(156,974)	(139,623)	(108,052)
მიღებული დივიდენდები			802	696	-
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები			(3,226,102)	(588,596)	(1,844,534)
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული) მიღებული ფულადი ნაკადები					
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვა	18		-	(20,980)	(617,194)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი ნაწილის დაფარვა	18		(283,570)	(230,995)	(31,581)
შემოსულობა გამოშვებული მეორადი კაპიტალის თამასუქებისგან	18		51,126	78,921	-
შემოსულობა დამატებითი პირველადი კაპიტალიდან	17		800,970	-	148,120
საიჯარო ვალდებულების ძირითადი ნაწილის დასაფარად ფულადი გადახდები	18		(36,340)	(31,606)	(25,020)
გადახდილი დივიდენდები			(697,960)	(606,779)	(274,345)
შენატანები აქციებზე დაფუძნებული გადახდის პროგრამის ფარგლებში	26		(77,377)	(109,667)	(71,891)
გამოსყიდული აქციების შეძენა			-	(1)	-
ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები			(243,151)	(921,107)	(871,911)
<i>სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ</i>					
ეკვივალენტებზე			105,149	(5,653)	37,858
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ			252	(182)	(334)
ეკვივალენტებზე					
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა (შემცირება) ზრდა			(764,356)	(452,896)	2,001,276
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	6		3,042,832	3,495,728	1,494,452
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	6		2,278,476	3,042,832	3,495,728

9-139 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სს „საქართველოს ბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) 1994 წლის 21 ოქტომბერს დაარსდა როგორც სააქციო საზოგადოება („სს“) საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკი საქმიანობას ახორციელებს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“ ან „საქართველოს ცენტრალური ბანკი“) მიერ 1994 წლის 15 დეკემბერს გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიის საფუძველზე.

ბანკი იღებს ანაზრებს მოსახლეობისგან, გასცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ და აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს. ბანკის სათავე ოფისი მდებარეობს თბილისში, საქართველოში. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ყველა დიდ ქალაქში ბანკის 189 ფილიალი მოქმედებდა (2023 წლის 31 დეკემბერი: 189, 2022 წლის 31 დეკემბერი: 211). ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი 0160, გაგარინის ქ. 29ა. ბანკის საიდენტიფიკაციო ნომერია 204378869.

2024 წლის 31 დეკემბრისთვის საჯარო სააქციო საზოგადოება Lion Finance Group (წარსულში საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“) წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ საწარმო. 2023 წელს ჯგუფის საბოლოო მშობელმა საწარმომ შიდა რეორგანიზაციის პროცესი წამოიწყო თავისი შვილობილი საწარმოების მესაკუთრეობის სტრუქტურის ოპტიმიზაციის მიზნით. ამის შედეგად, ჯგუფის 99.56%-იანი წილობრივი მონაწილეობა კონსოლიდირდა სს „ბიჯეო“ ქვეშ. რეორგანიზაციის შედეგად არ შეცვლილა ჯგუფის საბოლოო მშობელი საწარმო. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „საქართველოს კაპიტალი“ იყო საჯარო სააქციო საზოგადოება Lion Finance Group-ის ერთადერთი აქციონერი, რომელიც ფლობდა აქციების 10%-ზე მეტს, 19.23%-იანი წილით (2023 წლის 31 დეკემბერი: 19.71%, 2022 წლის 31 დეკემბერი: 20.60%).

ბანკი, მისი შვილობილი საწარმოები და არსებითი მეკავშირე საწარმო, რომელიც სომხეთში ფუნქციონირებს, შეადგენენ ძირითადად საქართველოში, ბელარუსსა და სომხეთში დაფუძნებული კომპანიების ჯგუფს (შემდგომში „ჯგუფი“). მათი ძირითადი საქმიანობაა საბანკო მომსახურების გაწევა იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის. ბანკი არის ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო ერთეული და მასზე მოდის ჯგუფის საქმიანობის დიდი წილი.

2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ბიჯეო ჯგუფი“ („სს „ბიჯეო“) ბანკის მთავარი აქციონერი იყო:

აქციონერი	31 დეკემბერი, 2024 წ.	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.
სს „ბიჯეო ჯგუფი“	99.56%	99.56%	79.78%
საჯარო სააქციო საზოგადოება „Lion Finance Group“	0.00%	0.00%	19.78%
სხვა*	0.44%	0.44%	0.44%
სულ	100.00%	100.00%	100.00%

* საქართველოს საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული აქციები

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს ("ბასსს") მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) და ფინანსური ანგარიშგების ინტერპრეტაციების საერთაშორისო კომიტეტის („ფასიკ“) ინტერპრეტაციების შესაბამისად, რომლებიც ძალაშია 2024 წლის ანგარიშგებისთვის.

ბანკი და მისი საქართველოში მდებარე შვილობილი საწარმოები ვალდებული არიან, ბუღალტრული აღრიცხვა აწარმოონ და ფინანსური ანგარიშგება მარეგულირებელი ორგანოსთვის მოამზადონ ქართულ ლარში, ხოლო ბანკის საქართველოს ფარგლებს გარეთ მდებარე შვილობილი საწარმოები ამას შესაბამის ადგილობრივ ვალუტებში ახორციელებენ. ეს ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, შემდეგი გამონაკლისებით:

- ▶ გარკვეული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების, წარმოებული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების, საინვესტიციო უძრავი ქონებისა და გარკვეული სხვა ფინანსური აქტივების სამართლიანი ღირებულების შეფასება;
- ▶ დასაკუთრებული აქტივების შეფასება თვითღირებულებასა და წმინდა გასაყიდ ღირებულებას შორის უმცირესით; და
- ▶ გასაყიდად გამიზნულად კლასიფიცირებული გრძელვადიანი აქტივების შეფასება საბალანსო ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლარი“), თითო აქციის ღირებულების გარდა, და თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

ფუნქციონირებადი საწარმო

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებისას ხელმძღვანელობამ მხედველობაში მიიღო ჯგუფის ბიზნესსაქმიანობა, მიზნები და სტრატეგია, მთავარი რისკები და გაურკვევლობა, რაც ახლავს ამ მიზნების მიღწევას, და საქმიანობის შედეგები. დირექტორთა საბჭომ საფუძვლიანად შეაფასა ჯგუფის ფინანსური პროგნოზები, რაც მოიცავს მთელ რიგ სცენარებს ფინანსური ანგარიშგების გამოსაცემად დამტკიცებიდან 12 თვის განმავლობაში, სტრესული მდგომარეობის ტესტების ჩატარებით, უკიდურესად პესიმისტური სცენარის ჩართვით და სტრესული მდგომარეობის უკუტესტირებით, რაც მოიცავდა შეფერხების იმ დონის შეფასებას, რომელმაც შეიძლება ჯგუფის მარცხი განაპირობოს. ამაზე დაყრდნობით დირექტორთა საბჭო ადასტურებს, რომ აქვს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ბანკი და ჯგუფი, მთლიანობაში ფლობს საკმარის რესურსს, რომ გააგრძელოს საოპერაციო საქმიანობა ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად დამტკიცების თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. ამასთან, ხელმძღვანელობა არ ფლობს ინფორმაციას ისეთი არსებითი განუსაზღვრელობის შესახებ, რომელიც მნიშვნელოვანი ეჭვის ქვეშ დააყენებდა ჯგუფის უნარს, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ განჭვრეტად მომავალში. აქედან გამომდინარე, ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადობის პრინციპის საფუძველზე.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

კლიმატთან დაკავშირებული რისკების გავლენა ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობასა და შედეგებზე

როგორც ფინანსური ანგარიშგების 27-ე შენიშვნაშია აღწერილი, ჯგუფმა კლიმატის რისკი ახალ რისკად განსაზღვრა. თუმცა, იმ გავლენის ხარისხობრივი ანალიზი, რომელიც ექნება კლიმატურ ცვლილებას და დაბალნახშირბადიან ეკონომიკაზე გადასვლას ტრადიციულ საბანკო საქმიანობაზე და იმ სექტორებზე, რომლებშიც ჯგუფის კლიენტები ფუნქციონირებდნენ, გვაფიქრებინებს, რომ ამჟამად მოსალოდნელი არ არის კლიმატური ცვლილების არსებითი მოკლე (2 წელზე ნაკლები) და საშუალო (2-დან 5 წლამდე) ვადიანი გავლენა. ჯგუფი აგრძელებს ასეთი რისკების შეფასების დახვეწას და გადააფასებს იმას, გასათვალისწინებელია თუ არა კლიმატთან დაკავშირებული რისკების გავლენა თავის ფინანსურ მდგომარეობაზე და შედეგებზე მომავალ საანგარიშგებო პერიოდებში.

შვილობილი საწარმოები, მეკავშირე საწარმოები და კორპორაციული წილები 10%-ზე მეტი მონაწილეობით

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება 2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოიცავს შემდეგ შვილობილ, მეკავშირე საწარმოებს და 10%-ზე მეტ კორპორაციულ წილებს:

შვილობილი საწარმოები	ბმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქტივების წილი ხაზის დამფუძნებელს შორის			რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შემგნის თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / სტატუსი
	31 დეკემბერი, 2024 წ.	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.						
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა გაერთიანებულ სამეფოში	100.00%	100.00%	100.00%	გაერთიანებული სამეფო	ლონდონი, ბრუკსტრიტი 42, W1K 5DH	ინფორმაციის გაზიარება და საბანკო კვლევა	17/8/2010	–	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
ააიპ „ერწილი სივრცეების ზე“ (ყოფილი ააიპ „საქართველოს ბანკის მომსახურების ფონდი“)	100.00%	100.00%	100.00%	საქართველო	თბილისი, 0105, პუშკინის ქ. 3	საქველმოქმედო საქმიანობა	25/8/2008	–	არაკომერციული ორგანიზაცია
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა უნგრეთში (ა)	100.00%	100.00%	100.00%	უნგრეთი	1054 ბუდაპეშტი, თავისუფლების მოედნის #7; საბანკო ცენტრი	წარმომადგენლობა	18/6/2012	–	წარმომადგენლობა
სს „საქართველოს ბანკის“ წარმომადგენლობა თურქეთში (ბ)*	N/A	100.00%	100.00%	თურქეთი	Süleyman Şeha Caddesi No:48 A Blok Daire 82 Akantler Beşiktas 34357 სტამბოლი	წარმომადგენლობა	25/12/2013	–	წარმომადგენლობა
შს „საქართველოს ფინანსური ინვესტიცი“	100.00%	100.00%	100.00%	იზრაელი	7 Menahem Begin, Ramat Gan 52681, იზრაელი	ინფორმაციის გაზიარება და საბანკო კვლევა	9/2/2009	–	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
„ბენდერლოკ ინვესტიმენტ ლიმიტედი“	100.00%	100.00%	100.00%	კვიპროსი	არქ. მაკარი III 58, ორის თავერი, მე-8 სართ., ოფისი 702; 1075, ნიქოზია	ინვესტიციები	12/5/2009	13/10/2009	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
ბ სს „ბელარუსის ეროვნული ბანკი“ (გ)	99.98%	99.98%	99.98%	ბელარუსი	ნეზავისიისკი ავენიუ 87ა, მინსკი, 220012	საბანკო საქმიანობა	16/4/1992	3/6/2008	სააქციო საზოგადოება
ბ შს „ბელარუსის ეროვნული ბანკის ლიზინგი“	99.90%	99.90%	99.90%	ბელარუსი	ნეზავისიისკი ავენიუ 87ა, მე-3 ოთახი, მინსკი, 220012	ოჯარა	30/3/2006	3/6/2008	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
შს „საქართველოს სალონიერო კომპანია“	100.00%	100.00%	100.00%	საქართველო	თბილისი, ვაჟაფშის ქ. 3-5	ოჯარა	29/10/2001	31/12/2004	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
ბ პრაიმ ლიზინგი	100.00%	100.00%	100.00%	საქართველო	თბილისი, დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონი, აკ წერეთლის გამზ. 114	ოჯარა	27/1/2012	21/1/2015	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
მეკავშირე საწარმოები									
მეკავშირე საწარმოები	ბმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქტივების წილი ხაზის დამფუძნებელს შორის			რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შემგნის თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / სტატუსი
	31 დეკემბერი, 2024 წ.	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.						
სს „კრედიტრეი“	21.08%	21.08%	21.08%	საქართველო	საქართველო, თბილისი, თარხნიშვილის ქ. 2	ფინანსური შეამცობა	14/2/2005	14/2/2005	სააქციო საზოგადოება
დსს „ამერიაბანკი“	30.00%	N/A	N/A	სომხეთი	ვაზუგენ ხარჭინიანის ქუჩა 2, ერევანი 0010, სომხეთის რესპუბლიკა	საბანკო საქმიანობა	8/12/1992	31/3/2024	დაზღუდული სააქციო საზოგადოება
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, კორპორატიული აქტივები									
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, კორპორატიული აქტივები	ბმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქტივების წილი ხაზის დამფუძნებელს შორის			რეგისტრაციის ქვეყანა	Address	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შემგნის თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / სტატუსი
	31 დეკემბერი, 2024 წ.	31 დეკემბერი, 2023 წ.	31 დეკემბერი, 2022 წ.						
სს „გაერთიანებული საკლირინგო ცენტრი“	16.67%	16.67%	16.67%	საქართველო	სულხან-საბას ქ. 5/1, თბილისი, საქართველო	ეკოლოგიური გადამამუშავება	22/07/2008	15/09/2008	სააქციო საზოგადოება

(ა) ინვესტიცია სრულად იყო გაუფასურებული ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(ბ) სს „საქართველოს ბანკმა თურქეთში საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა 2024 წლის 24 აგვისტოს დახურა.

(გ) წარმოდგენილი თანხა არის ჯამური ინვესტიცია, რომელიც პირდაპირ სს „საქართველოს ბანკმა“ და „Benderlock Investments Limited“-მა განახორციელეს 66,575 ლარისა და 37,836 ლარის ოდენობით, შესაბამისად.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

კონსოლიდაციის საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ჯგუფისა და მისი შვილობილი საწარმოების ფინანსურ ანგარიშგებას 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ჯგუფი ახდენს შვილობილი საწარმოს კონსოლიდაციას მასზე კონტროლის შეძენისთანავე. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც ჯგუფი იღებს ან აქვს უფლება მიიღოს, ცვლადი უკუგება ინვესტირებული საწარმოსგან და აქვს უნარი, გავლენა მოახდინოს უკუგებაზე ინვესტირებულ საწარმოზე ზემოქმედებით. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტირებულ საწარმოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ▶ ჯგუფს აქვს ინვესტირებულ საწარმოზე ზეგავლენა (ანუ ამჟამინდელი უფლებები მას საშუალებას აძლევს, ინვესტირებული საწარმოს რელევანტური საქმიანობა მართოს);
- ▶ ჯგუფი იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტირებულ საწარმოში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება; და
- ▶ შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტირებულ საწარმოზე თავისი გავლენის გამო.

შვილობილი საწარმოს კონსოლიდაცია იწყება მაშინ, როდესაც ჯგუფი მოიპოვებს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე და წყდება მაშინ, როდესაც ჯგუფი კარგავს მასზე კონტროლს. შვილობილი საწარმოს წლის განმავლობაში შეძენილი ან გასხვისებული შემოსავალი და ხარჯები აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში შვილობილ საწარმოზე ჯგუფის მიერ კონტროლის შეძენის თარიღიდან კონტროლის დაკარგვის თარიღამდე.

მოგება ან ზარალი და სხვა სრული შემოსავლის თითოეული კომპონენტი მიეკუთვნება ჯგუფის მშობელი საწარმოს აქციონერებსა და არამაკონტროლებელი წილის მფლობელებს მაშინაც კი, თუ ეს არამაკონტროლებელი წილები ბალანსის დეფიციტს იწვევს. საჭიროების შემთხვევაში ხდება შვილობილი საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების დაკორექტირება, რათა მათი სააღრიცხვო პოლიტიკა შესაბამისობაში მოვიდეს ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკასთან. ჯგუფის წევრებს შორის შემდგარ გარიგებებთან დაკავშირებული ყველა შიდაჯგუფური აქტივი და ვალდებულება, საკუთარი კაპიტალი, შემოსავალი, ხარჯი და ფულადი ნაკადი კონსოლიდაციისას მთლიანად ელიმინირდება.

შვილობილი საწარმოს საკუთრების წილის შეცვლა, კონტროლის დაკარგვის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღირიცხება.

საწარმოთა გაერთიანება და გუდვილი

საწარმოთა გაერთიანება აღირიცხება შეძენის მეთოდით. შესყიდვის ღირებულება გამოითვლება შემდეგი კომპონენტების დაჯგუფებით: შესყიდვის ღირებულება სამართლიანი ღირებულებით გადახდილი საფასური და შეძენილი კომპანიის ნებისმიერი არამაკონტროლებელი წილის მოცულობა.

გუდვილის აღიარება თავდაპირველად ხდება თვითღირებულებით (რაც არის გადაცემული საზღაურის, არამაკონტროლებელი წილების აღიარებული ოდენობის, ასევე მანამდე ფლობილი წილების ჯამურ თანხას გამოკლებული წმინდა იდენტიფიცირებადი შეძენილი აქტივები და ნაკისრი ვალდებულებები. თუ შეძენილი წმინდა აქტივების სამართლიანი ღირებულება მეტია მთლიანად გადახდილ ანაზღაურებაზე, ჯგუფი ხელახლა აფასებს, სწორად ამოიცნო თუ არა ყველა შეძენილი აქტივი და ნაკისრი ვალდებულება და გადასინჯავს შეძენის თარიღისთვის ასაღიარებელი თანხების შესაფასებლად გამოყენებულ პროცედურას. თუ ხელახალი შეფასების შედეგად წმინდა აქტივების სამართლიანი ღირებულება მაინც გადააჭარბებს მთლიანად გადახდილ ანაზღაურებას, მაშინ ხდება მოგების აღიარება მოგებაში ან ზარალში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენენ საწარმოებს, რომლებშიც ჯგუფი ზოგადად ფლობს ხმის უფლების 20%-დან 50%-მდე, ან სხვაგვარად შესწევს უნარი მოახდინოს მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, მაგრამ რომელსაც ის არ აკონტროლებს ან სხვა პირთან ერთად აკონტროლებს. მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციები აღირიცხება წილობრივი მეთოდით და თავდაპირველად მათი აღიარება ხდება თვითღირებულებასა და იდენტიფიცირებად წმინდა აქტივებსა და ვალდებულებებში ჯგუფის წილს შორის უდიდესით. თუ იდენტიფიცირებადი წმინდა აქტივებისა და ვალდებულებების წილი უფრო მაღალია, ვიდრე საზღაურის თანხა შემენისას, ზედმეტობა აღიარდება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, „მეკავშირე საწარმოებისგან მოგების“ მუხლში. შემდგომი ცვლილებები საბალანსო ღირებულებაში ასახავს მეკავშირე საწარმოში ჯგუფის წმინდა აქტივების წილში შესყიდვის შემდგომ მომხდარ ცვლილებებს. მეკავშირე საწარმოების მოგება-ზარალში ჯგუფის წილი აისახება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, ხოლო რეზერვების ცვლილების დინამიკაში მისი წილი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. თუმცა, როდესაც ჯგუფის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოში უტოლდება ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, ჯგუფი არ ასახავს შემდგომ დანაკარგებს, თუ ის ვალდებული არ არის შემდგომი გადახდების განხორციელებაზე მეკავშირე საწარმოში ან მისი სახელით.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

გარკვეულ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს, წარმოებულ ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს, საინვესტიციო ქონებას და გარკვეულ სხვა ფინანსურ აქტივებს ჯგუფი აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ბალანსის ყოველი თარიღისთვის. გარდა ამისა, ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 28-ე შენიშვნაში.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძევა, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს ემპირიულ ამოსავალ მონაცემებს და მინიმალურად – არაემპირიულ ამოსავალ მონაცემებს.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- ▶ დონე 1 – მსგავსი აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

ჯგუფი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია და შეფასება

ჯგუფი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, სავალო ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში გადატანით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, წილობრივი ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანის გარეშე; და
- ამორტიზებული ღირებულება.

ფინანსური ვალდებულებები, სასესხო დავალიანებისა და ფინანსური გარანტიების გარდა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი ვაჭრობისთვის არის განკუთვნილი.

ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტები არ არის გამოყოფილი შესაბამისი ფინანსური აქტივისგან. ამის ნაცვლად, ფინანსური აქტივების კლასიფიცირება ხდება ბიზნესმოდელისა და მათი სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით.

ყველა წარმოებული ინსტრუმენტი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასება საწყისი აღიარებისას

ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისი აღიარებისას მათი აღრიცხვა ხდება სამართლიანი ღირებულებით, და ის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, კორექტირდება გარიგებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ხარჯებით.

საწყისი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი. თუ ჯგუფი გადაწყვეტს, რომ საწყისი აღიარებისას შეფასებული სამართლიანი ღირებულება განსხვავდება გარიგების ფასისგან, მაშინ:

- ▶ თუ სამართლიანი ღირებულება დასტურდება აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასით (ე.ი. 1-ელი დონის ამოსავალი მონაცემი) ან ეყრდნობა შეფასების მეთოდს, რომელიც გამოიყენებს მხოლოდ საბაზრო ინფორმაციას, მაშინ ჯგუფი აღიარებს სხვაობას საწყისი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის, როგორც შემოსულობას ან ზარალს.
- ▶ ყველა დანარჩენ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისი შეფასება დაკორექტირდება, რომ გადაავადოს სხვაობა საწყისი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის. საწყისი აღიარების შემდეგ ჯგუფი ამ გადავადებულ სხვაობას შემოსულობად ან ზარალად აღიარებს მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც მას წარმოშობს ისეთი ფაქტორის (დროის ჩათვლით) ცვლილება, რომელსაც ბაზრის მონაწილეები გაითვალისწინებდნენ ამ აქტივის თუ ვალდებულების ფასის განსაზღვრისას.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჯგუფი ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსური აქტივებს, თუ დაკმაყოფილებულია შემდეგი ორი პირობა:

- ფინანსური აქტივი იმართება ისეთი ბიზნესმოდელით, რომლის მიზანიც არის ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად.
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდებს (SPPI) ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე.

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ.

ბიზნესმოდელი

ჯგუფი თავის ბიზნესმოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახავს იმას, თუ როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს თავისი ბიზნესამოცანების მისაღწევად. ბიზნესმოდელი თითოეული ინსტრუმენტისთვის კი არ ფასდება, არამედ უფრო მაღალ, ინსტრუმენტის თითოეული ტიპის აგრეგირებული პორტფელების, დონეზე და ეყრდნობა შემდეგ დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ.
- ▶ როგორ ხდება საკმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს).
- ▶ როგორ ხდება კონკრეტული ბიზნესმოდელის ფარგლებში ფლობილი ფინანსური აქტივების შეფასება და წარდგენა უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის.

გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს. ბიზნესმოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, „ყველაზე ცუდი“ და „სტრესული შემთხვევის“ სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ საწყისი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადების რეალიზაცია ჯგუფის თავდაპირველი მოლოდინისგან განსხვავებულად ხდება, ჯგუფი ამ ბიზნესმოდელის დანარჩენი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას კი არ ცვლის, არამედ ამ ინფორმაციას ითვალისწინებს მომავალში ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შესყიდული ფინანსური აქტივების შეფასებისას.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

ფას 9-ის მიხედვით სამი ბიზნესმოდელი არსებობს:

- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად: მისი მიზანია აქტივის ფლობა ვადის ამოწურვამდე საპროცენტო შემოსავლის, კონტრაქტისგან ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდების მისაღებად.
- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად: ეს მოდელი ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის მოდელის მსგავსია, იმ განსხვავებით, რომ საწარმომ შეიძლება გადაწყვიტოს თავისი ყველა ან ზოგიერთი აქტივის გაყიდვა მათი ვადის ამოწურვამდე, გარემოებების ცვლილების გამო, ან აქტივების ფლობა ლიკვიდურობის მიზნით.
- სხვა: ყველა ის მოდელი, რომელიც არ აკმაყოფილებს „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის“ ან „ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად ფლობის“ კრიტერიუმებს.

მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდები (SPPI)

თუ ფინანსური აქტივი ფლობილია ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად“ ბიზნესმოდელის, ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად“ ბიზნესმოდელის ფარგლებში, მაშინ კლასიფიკაციის განსაზღვრისთვის საწყისი აღიარებისას ჯგუფი აფასებს, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდას (SPPI) წარმოადგენს თუ არა. SPPI ტესტირება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე ხდება.

სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდებს, შეესაბამება მთავარ საკრედიტო შეთანხმებებს. პროცენტი არის ფულის დროითი ღირებულებისა და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში დაუფარავ ძირითად თანხასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის კომპენსაცია. იგი ასევე შეიძლება მოიცავდეს დაკრედიტებასთან დაკავშირებული სხვა ძირითადი რისკების (მაგ. ლიკვიდურობის რისკი) და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული დანახარჯების (მაგ. ადმინისტრაციული დანახარჯები) ანაზღაურებას, და ასევე ძირითად საკრედიტო შეთანხმებით გათვალისწინებულ მოგების მარჟას.

იმის შესაფასებლად, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტის გადახდებია (SPPI) თუ არა, ჯგუფი განიხილავს, ხომ არ შეიცავს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები ისეთი პირობას, რომელმაც შეიძლება შეცვალოს ინსტრუმენტის ვადის განმავლობაში წარმოშობილი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოძრაობის დრო ან სიდიდე, რამაც, შესაძლოა, გავლენა მოახდინოს იმაზე, ჩაითვლება თუ არა, რომ ინსტრუმენტმა გაიარა SPPI ტესტირება.

თუ ფინანსური აქტივები SPPI ტესტირებას ვერ გაივლის, ისინი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ხოლო მიღებული პროცენტის აღიარება ხდება სხვა საპროცენტო შემოსავალში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალ ინსტრუმენტები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

ჯგუფი სავალ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (FVOCI), როდესაც კმაყოფილება ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ინსტრუმენტი ფლობილია ბიზნესმოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანიც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებით, ფინანსური აქტივების გაყიდვით და ამ ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობით ლიკვიდურობის მართვის მიზნებისთვის.
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები აკმაყოფილებს SPPI ტესტს.

სავალ საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შემდეგ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და სამართლიან ღირებულებაში შესული ცვლილებების შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. საპროცენტო შემოსავალი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში იმავე წესით, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები. აღიარების შეწყვეტისას სხვა სრულ შემოსავალში ასახული დაგროვილი შემოსულობა ან ზარალი სხვა სრული შემოსავლიდან რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

მოთხოვნების შესყიდვა

მოთხოვნების შესყიდვა, რომელიც წარმოდგენილია, როგორ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, შესყიდული და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით. ისინი თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რასაც ემატება დამატებითი პირდაპირი გარიგების დანახარჯები, ხოლო შემდგომში – ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

წილობრივი ინსტრუმენტები რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ოფციონი

საწყისი აღიარებისას ჯგუფმა შეიძლება არჩიოს წილობრივ ინსტრუმენტებში თავისი ინვესტიციის შეუქცევადად კლასიფიცირება წილობრივ ინსტრუმენტებად, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ისინი აკმაყოფილებს კაპიტალის განმარტებას ბასს 32-ით „ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა“ მიხედვით და არ არის სავაჭროდ განკუთვნილი. ამგვარი კლასიფიკაცია განისაზღვრება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე.

ჯგუფს არ გადააქვს ამ წილობრივი ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში და არც ამ ინსტრუმენტების გაუფასურების შეფასებას ახდენს. მიღებული დივიდენდების აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ისეთი ბიზნესმოდელით მართული ფინანსური აქტივების ჯგუფები, რომლის მიზანი არც „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობა“ და არც „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობა და გაყიდვა“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ჯგუფი სხვადასხვა კონტრაქტთან აქვს გარიგებები წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის სვოპებს, ფორვარდებს და სხვა მსგავს ინსტრუმენტებს. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით და აისახება აქტივებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და ვალდებულებებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებაში წმინდა ცვლილებები აისახება სხვა წმინდა შემოსულობაში/(ზარალში), გარდა წარმოებული სავალუტო ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობისა / ზარალისა, რომლებიც წარმოდგენილია წმინდა სავალუტო შემოსულობაში. 2019 წლის დასაწყისიდან ჯგუფი აფორმებს გარკვეულ სავალუტო სვოპის შეთანხმებებს, რათა თავისი დაფინანსების დანახარჯები გარკვეულ ვალუტებში შეუსაბამოს ამავე ვალუტებში საკრედიტო საქმიანობიდან წარმოქმნილ შემოსავალს. ამის შედეგად, ჯგუფი ახდენს საპროცენტო გადაკვეთის რისკის ეკონომიკურ ჰეჯირებას, თუმცა ფასს 9-ის მიხედვით ჰეჯირების აღრიცხვა არ გამოიყენება. წმინდა ცვლილებები ისეთი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებში, რომლებიც წარმოდგენილია წმინდა სავალუტო შემოსულობაში, არ მოიცავს დაფიქსირებული სავალუტო განაკვეთის სხვაობების (დიფერენციალის) შემოზღუდვას. ეს უკანასკნელი წარმოდგენილია საპროცენტო ხარჯის ნაწილში, რათა ასახოს ჯგუფის რისკის მართვის ამოცანა.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი აფორმებს ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებს, რომელთა მიხედვითაც მას მოეთხოვება გარკვეული გადახდების განხორციელება, რომ აუნაზღაუროს გარანტიის მფლობელს ზარალი, რომელიც მან განიცადა კონკრეტული დებიტორის მიერ გადახდის დაგვიანების გამო. ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარებულია ფინანსურ ანგარიშგებებში სამართლიანი ღირებულებით, და წარმოადგენს მიღებულ პრემიას. საწყისი აღიარების შემდეგ ჯგუფის ვალდებულება თითოეული გარანტიის მიხედვით ფასდება ან თავდაპირველად აღიარებული თანხით, რომელსაც აკლდება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული კუმულაციური ამორტიზაცია, ან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვით, იმისდა მიხედვით, თუ რომელია უფრო მეტია.

არაფინანსური გარანტიები

ჯგუფი აფორმებს არაფინანსურ საგარანტიო ხელშეკრულებებს, რომლებითაც მას მოეთხოვება გარანტიის მფლობელის კომპენსირება, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. არაფინანსური გარანტიები თავდაპირველად აღიარებულია ფინანსურ ანგარიშგებებში სამართლიანი ღირებულებით და წარმოადგენს მიღებულ პრემიას, რომელიც ამორტიზებულია ხელშეკრულების ვადაზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით. საწყისი აღიარების შემდეგ, არაფინანსური გარანტიის თანახმად ჯგუფის ვალდებულება ფასდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხებით, რაც ითვალისწინებს იმის ალბათობას, რომ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს თავის ვალდებულებებს, ასევე არსებულ უზრუნველყოფის საგანს გარანტიის ხელშეკრულებების თანახმად და აღიარდება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდ ფულს, ცენტრალური ბანკების მიმართ მოთხოვნებს, გარდა მათში განთავსებული სავალდებულო რეზერვებისა, მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, რომლებსაც აქვს წარმოქმნიდან 90-დღიანი ვადა, კონტრაქტის მიხედვით უფლებრივად არ იტვირთება და თავისუფლად არის კონვერტირებადი ფულის გარკვეულ ოდენობებამდე. ამასთანავე, ჯგუფი თავისი კლიენტების სახელზე ფლობს ფულად სახსრებს ნომინალური საკუთრებით. ჯგუფი ამ ფულად სახსრებს არ აკონტროლებს და ამ ფულს არც აქვს ჯგუფისთვის ეკონომიკური სარგებლის წარმოქმნის პოტენციალი, შესაბამისად, ამ შემთხვევებში არ კმაყოფილდება აქტივის აღიარების კრიტერიუმები. შესაბამისად, ჯგუფი ამ თანხებს არ აღიარებს თავის კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ნასესხები სახსრები

ჯგუფი გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტების ან მათი კომპონენტების კლასიფიცირებას ვალდებულებების სახით ახდენს მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო გარიგებების შედეგად ჯგუფს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს საკრედიტო დაწესებულებებისა და მომხმარებლების წინაშე (მარტივი თამასუქების ჩათვლით). ჯგუფი ამ ვალდებულებებს თავდაპირველად აღიარებს მიღებული საზღაურის სამართლიანი ღირებულებით, რასაც აკლდება პირდაპირ მიკუთვნებადი გარიგების დანახარჯები. საწყისი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხდება ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

დამატებით გამოშვებული პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტები უვადო ანუ იტეტი და პროცენტის ნებაყოფლობითი გადახდის პირობით, კლასიფიცირდება ფინანსურ ვალდებულებებამდე მაშინ, როდესაც ინსტრუმენტები არ არის კონვერტირებადი საკუთარ კაპიტალად და ჯგუფს არ აქვს უპირობო უფლება, თავიდან აიცილოს ფულადი სახსრების მიწოდება წინასწარ განსაზღვრული გამომწვევი მოვლენის შემთხვევაში, რომელიც როგორც ინსტრუმენტის ემიტენტის, ისე მისი მფლობელის კონტროლს მიღმაა. ასეთი ინსტრუმენტები ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ხოლო შესაბამისი პროცენტი აისახება კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების საპროცენტო ხარჯის მუხლში.

თუ ჯგუფი შეისყიდის საკუთარ სესხს, მას ამოიღებენ კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საფასურს შორის აღირიცხება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

სუბორდინირებული ვალი

სუბორდინირებული ვალი წარმოადგენს ბანკის მიერ საერთაშორისო ან ადგილობრივი საფინანსო ბაზრებიდან მოზიდულ გრძელვადიან ფულად სახსრებს. ბანკის ლიკვიდაციის შემთხვევაში, სუბორდინირებული ვალის მფლობელებს სხვა კრედიტორებთან შედარებით ექნებათ სესხის დაფარვის უფრო დაბალი პრიორიტეტი. სუბორდინირებული ვალი ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ფასიანი ქაღალდების გასესხება და გაყიდვისა და გამოსყიდვის გარიგებები

გაყიდვისა და გამოსყიდვის (რეპო) ხელშეკრულებების ფარგლებში გაყიდული ფასიანი ქაღალდები აღირიცხება, როგორც უზრუნველყოფილი საფინანსო ოპერაციები, რა დროსაც ფასიანი ქაღალდები რჩება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, ხოლო კონტრაქტის ვალდებულება აისახება რეპო გარიგებების თანახმად გადასახდელ თანხებში. სხვაობა გაყიდვისა და გამოსყიდვის ფასებს შორის წარმოადგენს საპროცენტო ხარჯს და მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღირიცხება რეპო ხელშეკრულების ვადაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. თუ კონტრაქტს, ხელშეკრულების თანახმად, უფლება აქვს გაყიდოს ან დააგირაოს ფასიანი ქაღალდები, ჯგუფი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ახდენს მათ რეკლასიფიკაციას გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულების თანახმად დაგირავებულ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებად და ფასიანი ქაღალდების გასესხებად.

გადაყიდვის (უკურეპო ოპერაციები) ხელშეკრულებების ფარგლებში შესყიდული ფასიანი ქაღალდები აღირიცხება, როგორც უკურეპოს ოპერაციების თანახმად მისაღები თანხები. სხვაობა ყიდვისა და გადაყიდვის ფასებს შორის წარმოადგენს საპროცენტო შემოსავალს და მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღირიცხება რეპო ხელშეკრულების ვადაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

თუ გადაყიდვის ხელშეკრულების ფარგლებში შესყიდული აქტივები მესამე მხარეებზე გაიყიდება, ფასიანი ქაღალდების დაბრუნების ვალდებულება აღირიცხება, როგორც სავაჭრო ვალდებულება და ფასდება სამართლიანი ღირებულებით.

იჯარა

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

ჯგუფის ძირითადი საიჯარო საქმიანობა მოიცავს მომსახურების ცენტრების, ბანკომატების სივრცეებისა და საწყობების იჯარას. შეუქცევად იჯარას ოც წლამდე ვადა აქვს. საიჯარო გადახდები, უმეტესად, ფიქსირებულია. ხელშეკრულებებში, როგორც წესი, არ არის შესული იჯარის ვადის გაგრძელების ან შეწყვეტის პირობა და არ შეიცავს დათქმებს.

აქტივის გამოყენების უფლების და საიჯარო ვალდებულების აღიარება

ჯგუფი აქტივის გამოყენების უფლებას აღიარებს იჯარის დაწყების თარიღიდან საიჯარო ვალდებულების საწყისი თანხით, რომელსაც აკორექტირებს იჯარის დაწყების თარიღით ან თარიღამდე საიჯარო გადახდების შესაბამისად. ამის შემდეგ აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთა ერიცხება იჯარის ვადის განმავლობაში ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება მომავალი საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულებით, გარდა დღ-ის გადახდებისა, და მისი დისკონტირება ხდება ჯგუფის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთით. საიჯარო ვალდებულება შემდეგ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

აღიარებიდან გამონაკლისები

ჯგუფი იყენებს აღიარების გამონაკლისებს იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა მიხედვითაც, იჯარის ვადა მთავრდება 12 თვეში თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის, და აგრეთვე იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა საიჯარო აქტივი დაბალი ღირებულებისაა. ჯგუფი ამ იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადახდებს აღიარებს, როგორც შენობის დატვირთვის და ქირის ხარჯს იჯარის ვადაზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით და მათ წარმოადგენს ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯების მუხლში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე (გაგრძელება)

საიჯარო ხელშეკრულებების მოდიფიკაცია

თუ საიჯარო ხელშეკრულების მოდიფიკაცია ხდება იჯარის გამოყენების სფეროს ან იჯარის ღირებულების შეცვლით, რომელიც იჯარის თავდაპირველი პირობების ნაწილი არ ყოფილა, ჯგუფი განსაზღვრავს, მოდიფიკაციის შედეგად წარმოიქმნება თუ არა:

- ▶ განცალკევებული იჯარა, ან
- ▶ ცვლილება არსებული იჯარის აღრიცხვის წესში.

იჯარის მოდიფიკაციების შემთხვევაში, რომლებიც არ აღირიცხება განცალკევებულ იჯარებად, ჯგუფი ხელახლა აფასებს საიჯარო ვალდებულებას ან იჯარის ნაწილობრივ ან სრულად შეწყვეტასთან დაკავშირებული შემოსულობის ან ზარალის აღიარებით, ან შესაბამისი აქტივის გამოყენების უფლების დაკორექტირებით.

ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

იჯარის დასაწყისში ჯგუფი თავის თითოეულ იჯარას ან საოპერაციო იჯარის, ან ფინანსური იჯარის კლასიფიკაციას ანიჭებს.

ფინანსური იჯარა

ჯგუფი იჯარებს, რომლებიც საიჯარო აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ პრაქტიკულად ყველა რისკსა და სარგებელს მოიჯარეს გადასცემს, ფინანსური იჯარის კატეგორიას მიაკუთვნებს. ყველა დანარჩენი იჯარა საოპერაციო იჯარაა. ჯგუფი ფინანსურ იჯარაზე დავალიანებას აღიარებს კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში იჯარაში განხორციელებული წმინდა ინვესტიციის თანხის ოდენობით, იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან. მინიმალური საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების გამოთვლისას ჯგუფი დისკონტირების ფაქტორად იყენებს საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევ საპროცენტო განაკვეთს. თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები შედის ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პირველად შეფასებაში. მიღებული საიჯარო გადახდები გადანაწილდება ფინანსურ შემოსავალსა და დაუფარავ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შემცირებას შორის. ფინანსური შემოსავლის აღიარება ხდება იმისდა მიხედვით, თუ როგორია მუდმივი პერიოდული უკუგების კოეფიციენტი მიმდინარე წმინდა ინვესტიციაზე.

საოპერაციო იჯარა

ჯგუფი საოპერაციო იჯარის აქტივებს წარმოადგენს კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აქტივების ხასიათის მიხედვით. საოპერაციო იჯარებიდან საიჯარო შემოსავლის აღიარება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხდება წრფივი მეთოდით, იჯარის ვადის განმავლობაში, როგორც წმინდა სხვა შემოსულობისა/(ზარალისა).

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის პრინციპების მიმოხილვა

ჯგუფი ყველა სესხსა და სხვა სავალო ფინანსურ აქტივებზე (რომლებიც არ არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღრიცხავს სასესხო ვალდებულებებთან და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებთან ერთად. ამ თავში ყველა მოიხსენიება „ფინანსურ აქტივებად“.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)

რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც უკავშირდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობას, თუ სესხის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა. ასეთ შემთხვევაში რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). თუ ფინანსური აქტივი შეესაბამება „შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული“ ფინანსური აქტივის განმარტებას, მაშინ რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებას.

ჯგუფი გამარტივებულ მიდგომას იყენებს სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისა და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის და აღრიცხავს მათი არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისადმი სტადიების მიხედვით მიდგომა

ჯგუფმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ჯგუფი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს აჯგუფებს შემდეგნაირად: პირველი სტადია, მეორე სტადია, მესამე სტადია და „შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული“, ქვემოთ აღწერილი წესით:

- 1-ელი სტადია: ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს იმ ოდენობით, რომ გაუტოლდეს 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. ეს ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე დეფოლტის შემთხვევების გამო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც მოსალოდნელია საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში იმ დაშვებით, რომ საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი. 12 თვეზე ნაკლები დარჩენილი ვადის მქონე ფინანსური აქტივების შემთხვევაში გამოიყენება დეფოლტის ალბათობა, რომელიც შეესაბამება დარჩენილ ვადას.
- მე-2 სტადია: იმ ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, რომელთა საკრედიტო რისკი ამ ინსტრუმენტების საწყისი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაზრდილად ითვლება, ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით. ამისათვის საჭიროა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობაზე დაყრდნობით, რაც ნიშნავს ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის ალბათობას. საკრედიტო ზარალის რეზერვი ამ სტადიაზე უფრო მაღალია საკრედიტო რისკის ზრდის გამო და აგრეთვე იმიტომ, რომ უფრო გრძელვადიანი დროითი ჰორიზონტია გასათვალისწინებელი პირველი სტადიის 12-თვიან პერიოდთან შედარებით. ფინანსური ინსტრუმენტები მეორე სტადიაზე ჯერ არ ითვლება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად.
- მე-3 სტადია: თუ ფინანსური ინსტრუმენტები საკრედიტო რისკით უფასურდება, ისინი გადაინაცვლებს მესამე სტადიაზე. ჯგუფი ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით, რაც ასახავს ამ საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების დეფოლტის 100%-იან ალბათობას.

შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებული თუ არ არის, ახლად წარმოქმნილი აქტივები კლასიფიცირდება პირველ სტადიად და ამ სტადიაზე რჩება მანამ, სანამ ჩაითვლება, რომ საწყისი აღიარების შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, რა შემთხვევაშიც აქტივი გადადის მე-2 სტადიაზე.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისადმი სტადიების მიხედვით მიდგომა (გაგრძელება)

შემდგომი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც საკრედიტო რისკით გაუფასურებულია საწყისი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით საწყისი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ითვალისწინებს ფინანსური აქტივის ყველა სახელშეკრულებო პირობას და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად, თუ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით. შემდგომი ან შექმნილი გაუფასურებულ აქტივად აღიარებული აქტივი ამ სტატუსს ჩამოწერამდე შეინარჩუნებს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლასთან დაკავშირებით გამოყენებული ძირითადი განსჯა და შეფასებები წარმოდგენილია მე-4 შენიშვნაში.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა

ჯგუფი წვეტს ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარებას, თუ

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ჯგუფმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია

ჯგუფი ზოგჯერ ახდენს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების რესტრუქტურისა და სხვაგვარ მოდიფიკაციას. ასეთ დროს ჯგუფი რაოდენობრივი და ხარისხობრივი კრიტერიუმების საფუძველზე აფასებს, ახალი პირობები არის თუ არა არსებითად განსხვავებული თავდაპირველი პირობებისგან. ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წვეტს მაშინ, როდესაც რესტრუქტურისა და შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ხელშეკრულების პირობების რესტრუქტურისა და განპირობებულია მსესხებლის ფინანსური სიძნელეებით. როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა, სხვაობის აღიარება ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, თუკი გაუფასურების ზარალი უკვე არ არის აღრიცხული. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შემდგომი ან შექმნილი გაუფასურებულად.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია (გაგრძელება)

ჯგუფი ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტას მიმართავს მაშინ, თუ დაკმაყოფილებულია ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელიმე კრიტერიუმი:

- სესხის ვალუტის ცვლილება.
- საპროცენტო განაკვეთის ტიპის ცვლილება.
- წილობრივი მახასიათებლის შემოტანა.
- კონტრაქტის ცვლილება.

თუ პირობები არსებითად განსხვავებული არ არის, ან რესტრუქტურიზაცია განპირობებულია მსესხებლის ფინანსური სიძნელეებით, ამ შემთხვევაში, რესტრუქტურიზაცია ან მოდიფიკაცია არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას და ჯგუფი გადაიანგარიშებს მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულებას ფინანსური აქტივის გადაფასებული ფულადი ნაკადების საფუძველზე და მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს საპროცენტო შემოსავალში აღიარებს. ახალი მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულება გამოითვლება მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებით.

იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება და სესხების მოდიფიკაცია

ზოგჯერ ჯგუფი დათმობაზე მიდის ან, როდესაც მსესხებელს ფინანსური სიძნელეები აქვს, ცვლის სესხის თავდაპირველ პირობებს, ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს ან იძულებითი ღონისძიების გზით მიიღოს უზრუნველყოფის საგანი. ჯგუფი იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავს იკავებს მაშინ, როდესაც მიდის ასეთ დათმობებსა და მოდიფიკაციებზე მსესხებლის არსებული ან მოსალოდნელი ფინანსური სიძნელეების პასუხად და, მსესხებელი ფინანსურად გამართული რომ ყოფილიყო, ჯგუფი ამ პირობებს არ დათანხმდებოდა. იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება შესაძლოა მოიცავდეს სესხის დაფარვის გადავადებას და სესხის ახალ პირობებზე შეთანხმებას. პირობების შეცვლის შემდეგ ნებისმიერი გაუფასურება ფასდება თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც გაანგარიშებულია პირობების მოდიფიკაციამდე. აქტივები, რომლებზეც ხდება იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება, მიეკუთვნება მესამე სტადიას. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, თუ რამდენ ხანს დარჩება აქტივი ამ კატეგორიაში, მიიღება ინდივიდუალურად კომერციული და მცირე და საშუალო ზომის სესხების შემთხვევაში, ხოლო დანარჩენი სესხების შემთხვევაში, მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული გადახდაა საჭირო იმისთვის, რომ სესხი ამ კატეგორიიდან მეორე სტადიაზე გადავიდეს. სესხის მეორე სტადიაზე გადასვლის შემდეგ ჯგუფი ხელახლა აფასებს, ხომ არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, თუმცა, პირველ სტადიაზე გადატანამდე ასეთი აქტივები მეორე სტადიაზე რჩება მინიმუმ 12-თვიანი საცდელი ვადით.

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ჯგუფი ფინანსური ვალდებულებების აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ არსებული ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

დასაკუთრებული აქტივები

ყველა დასაკუთრებული მიწა და შენობა-ნაგებობა საწყისი აღიარებისას კლასიფიცირებული იყო, როგორც საინვესტიციო ქონება, იმ პირობით, რომ ისინი იმართებოდა კაპიტალის ღირებულების ზრდის ან საიჯარო შემოსავლის მიღების მიზნით. 2022 წლიდან მოყოლებული, ჯგუფმა განაახლა თავისი ქონების მართვის სტრატეგია და გადაწყვიტა, ასეთი ქონების რეალიზაციის უმეტესი ნაწილი უფრო სწრაფი ტემპით მოეხდინა. შესაბამისად, ყველა დასაკუთრებული უზრუნველყოფა, მათ შორის მიწა და შენობა-ნაგებობები, ახლა კლასიფიცირებულია, ან როგორც საინვესტიციო ქონება, ან დასაკუთრებული აქტივები, იმისდა მიხედვით, თუ რა არის ჯგუფის განზრახვა ამ აქტივების ამოღებასთან დაკავშირებით.

დასაკუთრებული აქტივები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა გასაყიდ ღირებულებას შორის უმცირესით. გარკვეული აქტივების შემთხვევაში, ჯგუფს ყოფილი მფლობელისთვის მიცემული აქვს გამოსყიდვის ოფციონი 1-1.5 წლის საშუალო ვადით. ჯგუფს არ შეუძლია ოფციონის ვადის განმავლობაში დასაკუთრებული აქტივის გაყიდვა. ჯგუფი არ აღიარებს ოფციონს ცალკე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, მაგრამ წმინდა გასაყიდი ღირებულების შეფასებისას ითვალისწინებს ოფციონის აღსრულების ფასს, როდესაც ეს რელევანტურია.

ჯგუფის დასაკუთრებული აქტივების უმეტესობა შედგება უძრავი ქონების აქტივებისა, რომლებიც დასაკუთრებული იქნა დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი სესხების ამოღების დროს. ასეთი აქტივები არის სპეციფიკური ხასიათის და, როგორც წესი, არ არის ურთიერთშენაცვლებადი, შესაბამისად, ჯგუფი მათი ინდივიდუალური თვითღირებულების კონკრეტულ იდენტიფიკაციას ახდენს. ზემოაღნიშნული აქტივების რეალიზაციით განპირობებული შემოსულობა/ზარალი აისახება სხვა წმინდა შემოსულობაში/(ზარალში) ჯგუფის კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

გასაყიდად გამიზნული გრძელვადიანი აქტივები

გრძელვადიან აქტივებსა და გასასხვისებელ ჯგუფს გასაყიდად არსებულის კატეგორიას ჯგუფი იმ შემთხვევაში მიაკუთვნებს, თუ მათი საბალანსო ღირებულების ამოღება ძირითადად გაყიდვის ოპერაციიდან და არა მათი უწყვეტი გამოყენებით მოხდება. გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები და გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფები ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

გასაყიდად გამიზნულის კატეგორიაში შესული აქტივები და ვალდებულებები სხვა აქტივებისა და ვალდებულებებისგან ცალკეა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

გადასახადები

მოგების გადასახადის მიმდინარე ხარჯს ჯგუფი გამოიანგარიშებს შესაბამის ტერიტორიაზე მოქმედი ნორმატიული აქტების შესაბამისად, სადაც ჯგუფი და მისი შვილობილი საწარმოები საქმიანობენ.

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები გამოითვლება დროებით სხვაობებთან მიმართებით, რომლებიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო ბაზასა და საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის.

გადავადებულ საგადასახადო აქტივს ჯგუფი აღიარებს მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც ძალაში იყო შესული ან ფაქტობრივად ძალაში შესული იყო საანგარიშგებო თარიღისთვის.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

გადასახადები (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები წარმოდგენილია დროებით სხვაობებზე, რომლებიც წარმოიშობა ინვესტიციებიდან შვილობილ საწარმოებში, მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც შესაძლოა გაკონტროლებულ იქნას დროებითი სხვაობის გაუქმების დრო და ახლო მომავალში მათი გაუქმება არ არის მოსალოდნელი.

საქართველოსა და ბელარუსში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ჯგუფის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები ასახულია სხვა საოპერაციო ხარჯების კომპონენტებად.

განუსაზღვრელი საგადასახადო სტატუსი

ჯგუფი ხელახლა აფასებს განუსაზღვრელ საგადასახადო სტატუსს ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულს. შეფასება ეფუძნება საგადასახადო კანონმდებლობების ინტერპრეტაციებს, რომლებიც ამოქმედდა ან ფაქტობრივად შევიდა ძალაში საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის, ასევე ამ საკითხებთან დაკავშირებით სასამართლოს ან სხვა უწყების ნებისმიერ გადაწყვეტილებას. ვალდებულებები აღირიცხება მოგების გადასახადის იმ პოზიციებისთვის, რომლებზეც უფრო არის მოსალოდნელი დამატებითი გადასახადების დაკისრება, თუ ამ პოზიციებს საგადასახადო ორგანოები ექვეყნებ დააყენებენ. ვალდებულებები ჯარიმების, პროცენტის და გადასახადების სახით, რომლებიც არ არის დაკავშირებული მიღებულ შემოსავალთან, აღიარებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ამ ვალდებულებების დაფარვისთვის საჭირო დანახარჯების საუკეთესო შეფასების ოდენობით.

საინვესტიციო ქონება

ჯგუფი საინვესტიციო ქონებას თავდაპირველად აღიარებს თვითღირებულებით, გარიგების დანახარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელმეორედ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ჯგუფის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება.

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეცვლით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი, ასევე იჯარიდან მიღებული შემოსავალი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში სხვა წმინდა შემოსულობის/(ზარალის) მუხლში.

ძირითადი საშუალებები

ჯგუფი ძირითადი საშუალებებს აღრიცხავს თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება.

აქტივის ცვეთა აითვლება იმ თარიღიდან, როდესაც აქტივი ექსპლუატაციისთვის მზად არის და ხელმისაწვდომია. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით ძირითადი საშუალებების შემდეგი სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადების მიხედვით:

	წლები
საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	100-მდე
ავეჯი და მოწყობილობები	3-20
კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	5-10
სატრანსპორტო საშუალებები	2-7

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს აქტივების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო მომსახურების ვადები და მეთოდები გადაისინჯება და დაკორექტირდება შესაბამისად.

დაუმთავრებელი მშენებლობები თვითღირებულებით აღირიცხება და ცვეთა არ ერიცხება მანამ, სანამ არ გახდება ექსპლუატაციისთვის ვარგისი და მოხდება მათი კლასიფიცირება ძირითადი საშუალებების შესაბამის ჯგუფში.

საიჯარო ქონების გაუმჯობესებების ცვეთა ხდება შესაბამისი საიჯარო აქტივის მთლიანი ვადის განმავლობაში, ან იჯარის მოსალოდნელ ვადაზე, რომელიც უფრო ხანმოკლეა.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ ისინი არ ექვემდებარება კაპიტალიზაციას.

გუდვილის გაუფასურება

გუდვილის გაუფასურების შეფასება ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად თუ მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულება შეიძლება გაუფასურებული იყოს.

გაუფასურების შემოწმების მიზნით, საწარმოთა გაერთიანებისას დარიცხული გუდვილი შესყიდვის თარიღიდან გადანაწილდება ჯგუფის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ერთეულებზე ან ასეთ ერთეულთა ჯგუფებზე, რომლებიც სავარაუდოდ საწარმოთა გაერთიანების შედეგად მიღებული სინერგიიდან სარგებელს მიიღებენ, განურჩევლად იმისა, აღნიშნულ ერთეულებს ან ერთეულთა ჯგუფებს ჯგუფის სხვა აქტივები განეკუთვნება, თუ ვალდებულებები. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეული ან ერთეულთა ჯგუფი, რომლებზეც გუდვილია გადანაწილებული:

- ▶ წარმოადგენს უმცირეს დონეს, რომელზეც ჯგუფი ახდენს გუდვილის მონიტორინგს შიდა მართვის მიზნებისთვის; და
- ▶ არ აღემატება ფასს (IFRS) 8-ის „საოპერაციო სეგმენტები“ შესაბამისად განმარტებული სეგმენტის სიდიდეს.

გაუფასურება განისაზღვრება იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებით, რომელსაც გუდვილი უკავშირდება. თუ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულება ნაკლებია საბალანსო ღირებულებაზე, ხდება გაუფასურების ზარალის აღიარება. გაუფასურების ზარალის აღდგენა მომავალ პერიოდებში შეუძლებელია.

არამატერიალური აქტივები

ჯგუფის არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფას, ლიცენზიებს და ჯგუფის შიგნით წარმოქმნილ აქტივებს.

ცალკე შემენილი არამატერიალური აქტივები თავდაპირველად ფასდება თვითღირებულებით და შემდეგ აღირიცხება თვითღირებულებით, რომელსაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადები ითვლება სასრულად, ამორტიზდება ოთხიდან 15 წლამდე ვადაზე და გაუფასურების დასადგენად მოწმდება მაშინ, როდესაც არსებობს არამატერიალური აქტივების გაუფასურების ნიშნები. არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება, სულ მცირე, ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

კომპიუტერული პროგრამების მართვასთან დაკავშირებული დანახარჯები მათი გაწვევითანავე აღირიცხება ხარჯების ნაწილში. პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნის დანახარჯები (რომლებიც უკავშირდება ახალი ან არსებითად გაუმჯობესებული პროგრამული უზრუნველყოფის დიზაინს და ტესტირებას) აღიარებულია არამატერიალურ აქტივებში.

ანარიცხები

ჯგუფი ანარიცხებს აღიარებს მაშინ, როდესაც აქვს მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება და ვალდებულებების მოცულობის მეტ-ნაკლები სიზუსტით შეფასება არის შესაძლებელი.

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციები

ჯგუფის თანამშრომლები (უმაღლესი რგოლის აღმასრულებელი პირების ჩათვლით) იღებენ აქციებზე დაფუძნებულ ანაზღაურებას, რომლის მიხედვითაც ისინი სწევენ მომსახურებას და, გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ, ანაზღაურების სახით იღებენ საჯარო სააქციო საზოგადოება Lion Finance Group-ის წილობრივ ინსტრუმენტებს („ოპერაციები წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით“).

ოპერაციები წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით

თანამშრომლებთან წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით გარიგებების ხარჯი ფასდება გადაცემის თარიღისთვის მათი სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე. ფულადი სახით გამოხატული აქციების გადაცემა ფასდება მათი ფულადი ღირებულების მიხედვით (გადაცემის დროისთვის), რომელიც, საჭიროების შემთხვევაში, კორექტირდება ფულის დროითი ღირებულების შესაბამისად.

წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების ოპერაციების ღირებულების აღიარება, დამატებით შეტანილი კაპიტალის ფარგლებში საკუთარი კაპიტალის შესაბამის ზრდასთან ერთად, ხდება იმ პერიოდში, რომლის განმავლობაშიც შესრულდა სამუშაო და/ან გაიწია მომსახურება, დასრულებული იმ თარიღით, როდესაც შესაბამის თანამშრომლებს სრულად გადაეცა აქციების ფლობის უფლება (შემდგომში „უფლების გადაცემის თარიღი“). შემდგომი ფლობის პერიოდი არ გულისხმობს რამე დასაქმების პირობას აქციის მიმღების მხრიდან, ამიტომ ის არ მოქმედებს ხარჯის აღიარების პერიოდზე. კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების ხარჯი ან დანარიცხი მოცემული პერიოდისთვის წარმოადგენს ამ პერიოდის დასაწყისში და დასასრულს აღიარებული კუმულაციური ხარჯების ცვლილების დინამიკას.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების პირობები შეიცვლება, ჯგუფი აღიარებს მინიმალურ ხარჯს ისე, თითქოს პირობები არ შეცვლილა. დამატებითი ხარჯის აღიარება მოხდება ნებისმიერი ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც ცვლილების დღეს ჩატარებული შეფასებით აქციებზე დაფუძნებული გადახდის სისტემის მთლიან სამართლიან ღირებულებას ზრდის ან სხვაგვარად არის სარგებლის მომტანი თანამშრომლისთვის.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული ახალი გადახდა განისაზღვრება, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გაუქმებული გადახდის ჩანაცვლება, წილობრივი ინსტრუმენტების ჩანაცვლება აღირიცხება მოდიფიკაციის სახით.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციები (გაგრძელება)

ოპერაციები წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით (გაგრძელება)

თუ ჯგუფი აუქმებს აქციების გადაცემას წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით, ეს აღირიცხება ისე, თითქოს უფლების გადაცემა მოხდა გაუქმების დღეს და მასთან დაკავშირებული ყოველგვარი ხარჯი, რომელიც ჯერ არ არის აღიარებული, დაუყოვნებლივ აღიარდება. თუმცა თუ ახალი აქციების გადაცემა ჩაანაცვლებს გაუქმებულს და გადაცემის დღეს აღირიცხება, როგორც ჩანაცვლებული გადაცემა, გაუქმებული და ახალი გადაცემა აისახება ისე, თითქოს ისინი წარმოადგენდნენ თავდაპირველი გადაცემის მოდიფიკაციას, წინა აზრებში აღწერილის შესაბამისად.

საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია საკუთარ კაპიტალად. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღირიცხება საკუთარი კაპიტალის შემოსულობიდან გამოქვითვების სახით.

დამატებით შეტანილი კაპიტალი

გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი. გარდა ამისა, აქციებზე დაფუძნებული გადახდების ეფექტების აღიარება ასევე ხდება დამატებით შეტანილი კაპიტალის ფარგლებში.

გამოსყიდული აქციები

როდესაც ჯგუფი იძენს საკუთარ აქციებს, გადახდილი საფასური, გარიგებისთვის მიკუთვნებადი ყოველგვარი დანახარჯის ჩათვლით (მოგების გადასახადის გარდა), გამოიქვითება მთლიანი საკუთარი კაპიტალიდან, როგორც გამოსყიდული აქციები მათ გაუქმებამდე ან ხელახლა გამოშვებამდე. შემდგომში ასეთი აქციების გაყიდვის ან ხელახლა გამოშვების შემთხვევაში ხდება მიღებული საფასურის ჩართვა საკუთარ კაპიტალში. გამოსყიდული აქციები აღირიცხება ნომინალური ღირებულებით და დაკორექტირდება პრემიებით დამატებით შეტანილ კაპიტალთან მიმართებით.

დივიდენდები

ჯგუფი დივიდენდებს აღიარებს ვალდებულებად და კაპიტალიდან გამოქვითავს საანგარიშგებო თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია საანგარიშგებო თარიღამდე ან საანგარიშგებო თარიღით და არ საჭიროებს შემდგომ დამტკიცებას. დივიდენდები გაცხადდება მაშინ, როდესაც მათი შეთავაზება საანგარიშგებო თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია საანგარიშგებო თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე. დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ემატება დივიდენდის თანხას და პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში აღირიცხება.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაფარვის მიზნით დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღება მოსალოდნელია.

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება

ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია მისი სანდოდ შეფასება. ამონაგებისა და ხარჯის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული და პროცენტის ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში საპროცენტო შემოსავალი ან ხარჯი აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

პირველ და მეორე სტადიებზე მყოფი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ჯგუფი საპროცენტო შემოსავალს გამოითვლის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე. მესამე სტადიაზე მყოფი ფინანსური აქტივების საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამორტიზებულ ღირებულებაზე (ანუ მთლიან საბალანსო ღირებულებას გამოკლებული საკრედიტო ზარალის რეზერვი). ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც კლასიფიცირდება, როგორც მხოლოდ შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებელ ფინანსურ ინსტრუმენტებად, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამ შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. ჯგუფი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილ საპროცენტო ამონაგებს ცალკე წარმოადგენს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

ჯგუფი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი აღირიცხება მაშინ, როდესაც ჯგუფი აკმაყოფილებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. საკომისიო საზღაური შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საზღაური

ჯგუფი გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებულ საკომისიო შემოსავალს აღიარებს ამავე პერიოდში. აღნიშნული გასამრჯელო მოიცავს შემოსავალს საკომისიო მოსაკრებლიდან და გასამრჯელოებს აქტივების მართვიდან, მეურვეობიდან, მომსახურებების ან პროდუქტების პაკეტიდან, ასევე სხვა მართვის თუ საკონსულტაციო მომსახურებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა დამატებით დანახარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

მომხმარებელთა წახალისების პროგრამა

ბიზნესში მომხმარებელთა წახალისების პროგრამის დაგროვილი ქულები აღირიცხება როგორც გადავადებული შემოსავალი და მისი აღიარება თანდათანობით, მათი მიღებისთანავე ხდება ამონაგებში. ჯგუფი მომხმარებელთა წახალისების პროგრამიდან მიღებულ საერთო ამონაგებს აღიარებს მაშინ, როდესაც შესრულებულია სახელშეკრულებო ვალდებულება ანუ როდესაც მომხმარებელი გამოისყიდის ქულებს ან ქულებს ვადა გაუვა. აქ ჯგუფი მოქმედებს როგორც მარწმუნებელი. ჯგუფი თავის ამონაგებს აფასებს, როგორც თავის ანგარიშზე შენარჩუნებულ წმინდა თანხას, რომელიც წარმოადგენს სხვაობას სასაჩუქრე ქულებზე მიკუთვნებულ ანაზღაურებასა და სასაჩუქრე ქულების გაცემისთანავე საჩუქრების მოწოდებისთვის მესამე მხარისათვის გადასახდელ თანხას შორის. ამ შემთხვევაში ჯგუფი მოქმედებს როგორც რწმუნებელი).

სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება დროის გარკვეულ მომენტში ხდება

ისეთი ტრანსაქციის ტიპის მომსახურების გაწევის შედეგად მიღებული საკომისიო შემოსავალი, როგორიცაა ანგარიშსწორება, საბროკერო საქმიანობა, ნაღდი ფულის და ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები, აღირიცხება მაშინ, როდესაც დასრულებულია მომსახურების გაწევა იმ პირობით, რომ ასეთი საკომისიო არ ექვემდებარება დაბრუნებას ან სხვა პირობით ვალდებულებას, რომელიც ჯგუფის კონტროლს არ ექვემდებარება. ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი წარმოადგენს დამატებით საკომისიოს (გარდა უცხოურ ვალუტაში შესრულებული გარიგებებისა, რომლის ამონაგებიც აღირიცხება წმინდა სავალუტო შემოსულობაში), რომელიც მომხმარებლებს ეკისრება ვალუტის კონვერტაციის მომსახურებისთვის საზღვარგარეთ ბარათების გამოყენების შემთხვევაში.

შემოსავალი დივიდენდის სახით

დივიდენდიდან ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როცა ჯგუფს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

არარეგულარული მუხლები

ჯგუფი ცალკე ახდენს არარეგულარული ხასიათის შემოსავლისა და ხარჯების კლასიფიცირებასა და გაცხადებას. ჯგუფი არარეგულარულ შემოსავალს ან ხარჯს განსაზღვრავს, როგორც ეკონომიკური, ბიზნესის ან ფინანსური მოვლენის შედეგად განპირობებულ ან მისგან გამომდინარე შემოსავალს ან ხარჯს, რომელიც არ არის ჯგუფის ჩვეულებრივი და რეგულარული საქმიანობისთვის დამახასიათებელი და გამოწვეულია წინასწარ გაურკვეველი და არაპროგნოზირებადი გარე ფაქტორებით, რომელთა წინასწარ განჭვრეტა შეუძლებელია და ამიტომ მათი გათვალისწინება არ უნდა მოხდეს სამომავლო პროგნოზების გაკეთებიდან.

სამუშაო, წარსადგენი ვალუტები და უცხოური ვალუტის გადაყვანა

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც ჯგუფის წარსადგენი ვალუტაა. ბანკის სამუშაო ვალუტა ქართული ლარია. ჯგუფის თითოეული წევრი თავად განსაზღვრავს სამუშაო ვალუტას და თითოეული მათგანის ფინანსურ ანგარიშგებაში შესული მუხლები ფასდება ამ სამუშაო ვალუტის გამოყენებით.

უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის გადაყვანა ხდება ოპერაციის დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშება სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამუშაო, წარსადგენი ვალუტები და უცხოური ვალუტის გადაყვანა (გაგრძელება)

უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა. როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა სრულ შემოსავალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება სხვა სრულ შემოსავალში. ხოლო როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა მოგებაში ან ზარალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

სხვაობები გარკვეული ოპერაციების სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს, აისახება წმინდა სავალუტო შემოსულობაში. სებ-ის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო:

	ლარი გირვანჯა სტერლინგთან მიმართებით	ლარი აშშ დოლართან მიმართებით	ლარი ევროსთან მიმართებით	ლარი ბელარუსულ რუბლთან მიმართებით
2024 წლის 31 დეკემბერი	3.5349	2.8068	2.9306	0.8594
2023 წლის 31 დეკემბერი	3.4228	2.6894	2.9753	0.8162
2022 წლის 31 დეკემბერი	3.2581	2.7020	2.8844	1.0730

საანგარიშგებო თარიღისთვის იმ სამეურნეო სუბიექტების აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამუშაო ვალუტა ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან განსხვავდება, ლარში გადაიყვანება საანგარიშგებო თარიღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსით, ხოლო მათი მოგება-ზარალის ანგარიშგების კონვერტაცია ხდება წლის საშუალო სავალუტო კურსით. ვალუტის გადაყვანისას წარმომდგარი საკურსო სხვაობა აისახება სხვა სრულ შემოსავალში.

უცხოური ქვედანაყოფის შეძენის შედეგად მიღებული გუდვილი და ამ შეძენის შედეგად აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში სამართლიანი ღირებულების კორექტირებები აღირიცხება, როგორც უცხოური ქვედანაყოფების აქტივები და ვალდებულებები და კონვერტირდება საანგარიშგებო თარიღისთვის მოქმედი კურსით.

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება

2024 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი ცვლილებები

ცვლილებები ბასს (IAS) 1-ში – „ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად“ და „გრძელვადიანი ვალდებულებები ფინანსური პირობებით“

ცვლილებები ბასს (IAS) 1-ში აკონკრეტებს ვალდებულებების მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად კლასიფიცირების წესებს. ცვლილებები განმარტავს:

- რა იგულისხმება ანგარიშსწორების გადავადების უფლებაში
- რომ გადავადების უფლება უნდა არსებობდეს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს
- რომ კლასიფიკაციაზე არ მოქმედებს იმის ალბათობა, გამოიყენებს თუ არა საწარმო გადავადების უფლებას.
- რომ თუ კონვერტირებად ვალდებულებაში ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტი თავად წარმოადგენს წილობრივ ინსტრუმენტს, მხოლოდ ამ შემთხვევაში არ იმოქმედებს ვალდებულების პირობები მის კლასიფიკაციაზე.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

გარდა ამისა, საწარმოს მოეთხოვება ინფორმაციის წარდგენა მაშინ, როდესაც სასესხო ხელშეკრულებიდან წარმომდგარი ვალდებულება გრძელვადიანად კლასიფიცირდება და საწარმოს უფლება, გადაავადოს სესხის დაფარვა დამოკიდებულია თორმეტი თვის განმავლობაში სამომავლო პირობების შესრულებაზე.

ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ბასს (IAS) 7-ში და ფასს (IFRS) 7-ში – ფინანსური გარიგებები მომწოდებლებთან

ცვლილებები განმარტავს მომწოდებლებთან ფინანსური გარიგებების თავისებურებებს და მოითხოვს ასეთი გარიგებების შესახებ დამატებითი ინფორმაციის გამჟღავნებას. ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები ამ ცვლილებებში მიზნად ისახავს ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებს დაეხმაროს, უკეთ გაიგონ მომწოდებლებთან ფინანსური გარიგებების გავლენა საწარმოს ვალდებულებებზე, ფულად ნაკადებზე და ლიკვიდურობის რისკის მოცულობაზე.

ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ფასს (IFRS) 16-ში: საიჯარო ვალდებულება უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაციაში

ცვლილებები ფასს 16-ში აზუსტებს იმ მოთხოვნებს, რომლებსაც გამყიდველი მოიჯარე იყენებს საიჯარო ვალდებულების შესაფასებლად აქტივის უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაციებში, რათა გამყიდველმა მოიჯარემ არ აღიაროს შემოსულობის ან ზარალის რამე თანხა, რომელიც უკავშირდება მის მიერ შენარჩუნებულ აქტივის გამოყენების უფლებას.

ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ახალი სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ჯგუფი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (თუ მას შეეხო) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია და შეფასება – ფასს (IFRS) 9-ისა და ფასს (IFRS) 7-ის ცვლილებები

2024 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა ცვლილებები „ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაციასა და შეფასებაში“, რითაც ჩასწორდა ფასს 9 და ფასს 7. ცვლილებები:

- ▶ განმარტავს, რომ ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა ხდება „საანგარიშსწორებო თარიღით“, ანუ მაშინ, როდესაც ხდება შესაბამისი ვალდებულების დაფარვა ან გაუქმება, ან ვალდებულება ამოიწურება ან სხვა მიზეზის გამო დაექვემდებარება აღიარების შეწყვეტას. მათ ასევე შემოაქვთ სააღრიცხვო პოლიტიკის ოფციონი, რომ შეწყვიტონ იმ ფინანსური ვალდებულებების აღიარება, რომელთა ანგარიშსწორება ხდება გადახდის ელექტრონული სისტემით, საანგარიშსწორებო თარიღამდე, თუ დაკმაყოფილებულია გარკვეული პირობები;
- ▶ განმარტავენ, როგორ უნდა შეფასდეს იმ ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლები, რომლებიც მოიცავს გარემოს დაცვასთან, სოციალურ საკითხებთან და მმართველობასთან დაკავშირებულ და სხვა მსგავს პირობით თვისებებს;
- ▶ განმარტავენ არა-რეგრესის უფლების მქონე აქტივებისა და ხელშეკრულებით დაკავშირებული ინსტრუმენტების აღრიცხვას;
- ▶ მოითხოვენ დამატებითი ინფორმაციის გამჟღავნებას ფასს 7-ში ისეთი ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ, რომელთა ხელშეკრულების ვადები დაკავშირებულია პირობით მოვლენასთან (მათ შორის გარემოს დაცვასთან, სოციალურ საკითხებთან და მმართველობასთან დაკავშირებული) და წილობრივი ინსტრუმენტების შესახებ, რომლებიც კლასიფიცირებულია, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული (გაგრძელება)

მოთხოვნები ძალაში შევა 2026 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენება.

ჯგუფი ამჟამად აფასებს ახალი ცვლილებების გავლენას.

ფასს (IFRS) 18 – ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა და განმარტებითი შენიშვნები

2024 წლის აპრილში ბასსს-მა გამოუშვა ფასს 18, რომელიც ჩაანაცვლებს ბასს 1-ს „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“. ფასს 18-ს შემოაქვს ახალი მოთხოვნები მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ინფორმაციის, მათ შორის კონკრეტული ჯამებისა და ქვეჯამების წარდგენასთან დაკავშირებით. გარდა ამისა, საწარმოებს ევალებათ ყველა შემოსავლისა და ხარჯის კლასიფიცირება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხუთიდან რომელიმე კატეგორიაში: საოპერაციო, საინვესტიციო, საფინანსო, მოგების გადასახადები და შეწყვეტილი ოპერაციები. აქედან პირველი სამი კატეგორია ახალია.

იგი ასევე მოითხოვს ხელმძღვანელობის მიერ ახლად განსაზღვრულ საქმიანობის შედეგების შეფასების საზომებს, შემოსავლისა და ხარჯების ქვეჯამებს და მოიცავს ფინანსური ინფორმაციის აგრეგირებისა და დეზაგრეგირების ახალ მოთხოვნებს, ძირითადი ფინანსური ანგარიშგებებისა და მათზე დართული შენიშვნების კონკრეტული „როლების“ შესაბამისად.

გარდა ამისა, ბასს 7-ში „ფულადი ნაკადების ანგარიშგება“ შევიდა ვიწრო მიმართულების ცვლილებები, რომლებიც მოიცავს არაპირდაპირი მეთოდით წარმოებული ოპერაციებიდან მიღებული ფულადი ნაკადების განსაზღვრის საწყისი წერტილის შეცვლას „მოგება-ზარალიდან“ „საოპერაციო მოგება ან ზარალზე“ და დივიდენდებიდან პროცენტში ფულადი ნაკადების გადატანასთან დაკავშირებული არჩევითობის გაუქმებას. ამასთან, რამდენიმე სხვა სტანდარტში შევიდა სხვა ცვლილებებით გამოწვეული ცვლილებები.

ფასს 18 და სხვა სტანდარტებში შესული ცვლილებები ძალაში შედის 2027 წლის 1 იანვრიდან ან მის შემდგომ დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, თუმცა ნებადართულია ვადაზე ადრე მიღება და ამის შესახებ ინფორმაცია უნდა გაცხადდეს. ფასს 18 იმოქმედებს რეტროსპექტიულად.

ჯგუფი ამჟამად ცდილობს განსაზღვროს ყველა გავლენა, რომელიც ამ ცვლილებებს ექნება ძირითად ფინანსურ ანგარიშგებებზე და ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართულ შენიშვნებზე.

ურთიერთგაცვლის შესაძლებლობის არარსებობა – ცვლილება ბასს (IAS) 21-ში

ბასსს-მა გამოაქვეყნა „ურთიერთგაცვლის შესაძლებლობის არარსებობა“ (ცვლილებები ბასს 21-ში), რომელიც მოიცავს დაზუსტებას იმისა, თუ როდის არის ვალუტა გადაცვლადი და როგორ უნდა განისაზღვროს სავალუტო კურსი ასეთ შემთხვევებში. ცვლილებები ძალაშია 2025 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. დასაშვებია უფრო ადრე გამოყენებაც.

ცვლილებებს, სავარაუდოდ, არ ექნება არსებითი გავლენა ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

საინვესტიციო ქონების, გასაყიდად ფლობილი აქტივების და დასაკუთრებული აქტივების ღირებულების განსაზღვრასთან დაკავშირებული შეფასებები

საინვესტიციო ქონების, გასაყიდად გამიზნული აქტივების სამართლიანი ღირებულება და დასაკუთრებული აქტივების წმინდა გასაყიდი ღირებულება განისაზღვრება კვალიფიციური დამოუკიდებელი პროფესიონალი შემფასებლების მიერ. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შიდა კაპიტალიზაციისა (იგივე დისკონტირებული სამომავლო ფულადი ნაკადების მეთოდი) და გაყიდვების შედარების მეთოდების კომბინაციის გამოყენებით.

ჯგუფი თავის საინვესტიციო ქონებას, გასაყიდად გამიზნულ აქტივებს და დასაკუთრებულ აქტივებს საკმარისი სიხშირით აფასებს, რომ საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს იმ ღირებულებისგან, რომელიც განისაზღვრებოდა სამართლიანი ღირებულების და შეფასების შესაბამისი პრინციპების გამოყენებით საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

უძრავი ქონების ბაზრის აღმავალი ტენდენციის გათვალისწინებით, ჯგუფმა 2024 წელს განაახლა თავისი საინვესტიციო ქონების შეფასება. შეფასების შედეგები წარმოდგენილია მე-11 შენიშვნაში, ხოლო შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და ხერხები აღწერილია 28-ე შენიშვნაში. ჯგუფის უძრავი ქონება ქვეყნის სხვადასხვა ნაწილში მდებარეობს. მართალია, საქართველოში მეორადი ბაზარი საკმარისი საბაზრო ინფორმაციას იძლევა მცირე და საშუალო ზომის ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასებისთვის, დიდი ზომის ქონების შეფასება მოითხოვს სხვადასხვა ემპირიული და არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების გამოყენებას ხელმისაწვდომ შედარებად გასაყიდ ფასებში შესატანი კორექტირებების განსაზღვრისთვის. მიუხედავად იმისა, რომ ეს შეფასებები და დაშვებები ეყრდნობა ყველაზე ზუსტ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება მაინც განსხვავებული იყოს.

მეკავშირე საწარმოში ინვესტიციის შეძენა

2024 წლის 31 მარტს, 2024 წლის 18 თებერვალს გაფორმებული წილის ნასყიდობის ხელშეკრულებაზე დაყრდნობით, სს „საქართველოს ბანკმა“ შეიძინა სომხეთის ერთ-ერთი წამყვანი ბანკის – დახურული სააქციო საზოგადოების „ამერიიბანკის“ – სააქციო კაპიტალის 30%. ინვესტიციისთვის გადაცემული საზღაური იყო 248,859 ლარი, რომელიც სრულად დაიფარა 2024 წლის ბოლოსთვის. ბანკისთვის მიკუთვნებადი შეძენილი წმინდა აქტივების სამართლიანი ღირებულება 454,624 ლარი იყო. რაც შეეხება შეძენასთან დაკავშირებით ინვესტიციების თვითღირებულებაზე კაპიტალიზებულ ხარჯს, 2024 წელს მან 946 ლარი შეადგინა. ჯგუფი დსს „ამერიიბანკში“ ინვესტიციას აღრიცხავს წილობრივი მეთოდით, როგორც ინვესტიციას მეკავშირე საწარმოში ბასს (IAS) 28-ის შესაბამისად.

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ჯგუფმა აღიარა 205,765 ლარის ოდენობის შემოსულობა დსს „ამერიიბანკში“ 30%-ის ინვესტიციასთან დაკავშირებული ხელსაყრელი შესყიდვიდან, რაც წარმოადგენს სხვაობას გადასახდელ საზღაურსა და შეძენილი საწარმოს წმინდა აქტივებში ჯგუფის წილს შორის.

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის, მეკავშირე საწარმოს საქმიანობის შედეგები, რომლებიც აღიარებულია მოგებასა და ზარალში და სხვა სრულ შემოსავალში, მოიცავს შემდეგს:

შეძენის შემდეგ მეკავშირე საწარმოების წილი მოგებაში ან ზარალში	85,958 ლარი
შემოსულობა მეკავშირე საწარმოს ხელსაყრელ ფასად შეძენის შედეგად	205,765 ლარი
მთლიანი მოგება მეკავშირე საწარმოდან	291,723 ლარი
მეკავშირე საწარმოს წილი სხვა სრულ შემოსავალში	17,526 ლარი
მეკავშირე საწარმოს მთლიანი სრული შემოსავალი	309,249 ლარი

დსს „ამერიიბანკში“ ინვესტიციის საბალანსო ღირებულება 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 559,054 ლარს გაუტოლდა.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მეკავშირე საწარმოში ინვესტიციის შეძენა (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია „ამერიკაბანკის“ ფინანსური ინფორმაცია და მეკავშირე საწარმოში ინვესტიციის საბალანსო ღირებულებასთან შეჯერება.

	ამერიკაბანკის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,409,223
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	821,780
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,447,557
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9,265,003
ძირითადი საშუალებები	74,671
არამატერიალური აქტივები	121,175
აქტივის გამოყენების უფლება	89,178
სხვა აქტივები	142,121
სულ აქტივები	13,370,708
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	7,949,083
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,956,445
გამომგებული სავალი ფასიანი ქაღალდები	1,155,679
სხვა ვალდებულებები	449,140
სულ ვალდებულებები	11,510,347
ამერიკაბანკის წმინდა აქტივები:	1,860,361
ჯგუფის წილი წმინდა აქტივებში:	558,108
ინვესტიციის ღირებულებაზე კაპიტალიზებული შემენასთან დაკავშირებული დანახარჯები	946
ამერიკაბანკის ინვესტიციის საბალანსო ღირებულება	559,054

	ამერიკაბანკის სრული შემოსავლის ანგარიშგება
საპროცენტო შემოსავალი	794,616
საპროცენტო ხარჯი	(278,991)
საკომისიო შემოსავალი	133,108
საკომისიო ხარჯი	(43,185)
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(40,818)
მოგების გადასახადის ხარჯი	(73,073)
მოგება ან ზარალი	286,528
ჯგუფის წილი მოგებაში ან ზარალში	85,958
სხვა სრული შემოსავალი	58,419
ჯგუფის წილი სხვა სრულ შემოსავალში:	17,526
მთლიანი სრული შემოსავალი	344,947
ჯგუფის წილი მთლიან სრულ შემოსავალში:	103,484

ფინანსური აქტივების რეზერვი

ფასს 9 ხელმძღვანელობას ავალდებულებს მთელი რიგი გადაწყვეტილების (განსჯის), დაშვების და შეფასების გაკეთებას ხელმძღვანელობის ცოდნაზე და გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რაც გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვზე. ხელმძღვანელობის მიერ მიღებული ძირითადი გადაწყვეტილებები მოცემულია ქვემოთ.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მეკავშირე საწარმოში ინვესტიციის შეძენა (გაგრძელება)

დეფოლტის, საკრედიტო რისკით გაუფასურების და გამოსწორების (აღმოფხვრის) განმარტება (27-ე შენიშვნა)

ჯგუფი დეფოლტს განმარტავს რაოდენობრივ და ხარისხობრივ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით. განმარტება შეიძლება სხვადასხვა პროდუქტისთვის განსხვავებული იყოს. განმარტება შეესაბამება შიდა საკრედიტო რისკის მართვის მიზნებისთვის გამოყენებულ განმარტებას და აკმაყოფილებს ფინანსური ინსტრუმენტების რისკის კლასიფიკაციის შიდა წესებს. კონტრაქტის დეფოლტში მყოფად კლასიფიცირდება ან პროცენტის, ძირითადი თანხის თუ საკომისიოს გადახდის 90 დღით დაგვიანების შემთხვევაში, ან გაკოტრების, თაღლითობის წარმოების, იძულებითი ლიკვიდაციის პროცესის დაწყების თუ გადახდის ვალდებულების შეუსრულებლობის სხვა მტკიცებულების აღმოჩენის შემთხვევაში, იმისდა მიხედვით, თუ რომელი დგება უფრო გვიან. იმის განსაზღვრა, ფინანსური ინსტრუმენტი არის თუ არა საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, ეყრდნობა დეფოლტის რისკს და არ ითვალისწინებს საკრედიტო რისკის შემამცირებელ ისეთ ფაქტორებს, როგორიცაა უზრუნველყოფის საგანი ან გარანტია (თავდებობა).

ინსტრუმენტი საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად ითვლება მაშინ, თუ კონტრაქტის არის დეფოლტის სიტუაციაში და/ან ინსტრუმენტი არის შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული.

როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად (გარდა შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივებისა), იგი ინარჩუნებს ამ კლასიფიკაციას, თუ ყველა ვადაგადაცილებული თანხა არ არის ამოღებული ან არ არსებობს კრედიტის დაფარვის ზოგადი მტკიცებულება.

საკრედიტო რისკის გამო რესტრუქტურირებული ფინანსური აქტივების გასვლის კრიტერიუმებად გამოიყენება მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული თვის გადახდები. გამონაკლისია კორპორაციული სესხების პორტფელი და სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. მათ შემთხვევაში გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება გაკოტრებული ან კრედიტუნარო სტატუსის შეცვლა, ლიკვიდურობის პრობლემების აღმოფხვრა ან კრედიტის ამოღების სხვა ზოგადი მტკიცებულება, რაც ინდივიდუალურად ფასდება.

საკრედიტო რისკით გაუფასურებული სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება მთლიანი ვადაგადაცილებული თანხის დაფარვა, რეფინანსირების ან უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გარდა.

როდესაც საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივი დააკმაყოფილებს დეფოლტის სიტუაციიდან გასვლის კრიტერიუმებს, იგი დარჩება მეორე სტადიაზე მინიმუმ მომდევნო 12 თანმიმდევრული თვის განმავლობაში. იმ შემთხვევაში, თუ 12 თანმიმდევრული თვის განმავლობაში დეფოლტის სტატუსი არ არის მინიჭებული, იგი გადადის პირველ სტადიაზე, თუ საკრედიტო რისკი ინსტრუმენტის შექმნის თარიღის შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა არ არის ფასს 9-ით განმარტებული ტერმინი და ამიტომ მის მნიშვნელობას განსაზღვრავს ხელმძღვანელობა თავისი გამოცდილებისა და განსჯის საფუძველზე. იმის შესაფასებლად, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი თუ არა, ჯგუფმა დაადგინა მთელი რიგი ხარისხობრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმი სხვადასხვა ფაქტორის ჰოლისტიკური ანალიზის საფუძველზე. ამ ფაქტორებს შორისაა როგორც კონკრეტული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ან მსესხებლისთვის სპეციფიკური, ისე პორტფელის გარკვეული ნაწილებისთვის დამახასიათებელი ფაქტორები. ეს კრიტერიუმებია:

- საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, რომელიც გამოიხატება საწყისი აღიარების შემდეგ დეფოლტის რისკის ფარდობითი და/ან აბსოლუტური ზრდით. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა განისაზღვრება სესხის გაცემის თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების (შიდა და გარე) და საანგარიშგებო თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების თითოეული აქტივისთვის ინდივიდუალურად შედარების საფუძველზე. ზღვარი (ლიმიტები) ცალ-ცალკე განისაზღვრება კორპორაციული, საცალო და მცირე/საშუალო საწარმოებისთვის და სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების პორტფელებისთვის იმისდა მიხედვით, თუ რა თავდაპირველი რეიტინგი ჰქონდა მინიჭებული ამ ინსტრუმენტებს მათი წარმოქმნისას. დადგენილი ზღვარი დამოკიდებულია მსესხებლების თავდაპირველ საკრედიტო რეიტინგზე. უფრო მაღალი ზღვარი განისაზღვრება იმ ინსტრუმენტებისთვის, რომლებსაც თავდაპირველად დეფოლტის დაბალი ალბათობა ჰქონდათ.

ცხრილში შეჯამებულია საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზღვრები (ფაქტობრივი ზღვრები უფრო ვიწრო კატეგორიებისთვის გამოიყენება):

სასესხო პორტფელის ტიპი	რეიტინგის ტიპი	საწყისი რეიტინგი	საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზღვარი (ნიშნულები)
	შიდა მოხმარებისთვის		
კომერციული სესხები	განკუთვნილი	2-4+	5-12
	შიდა მოხმარებისთვის		
კომერციული სესხები	განკუთვნილი	5-7+	1-5
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	გარე	A-C	5-8
იპოთეკური სესხები	გარე	A-C	6-8
სამომხმარებლო სესხები	გარე	A-C	4-10
სალომბარდო სესხები	გარე	A-C	6-10
მიკრო და მცირე და საშუალო ზომის სესხები, იპოთეკური, სამომხმარებლო, სალომბარდო სესხები	გარე	D-E	1-5

- კომერციულ, ფინანსურ ან ეკონომიკური პირობებში უარყოფითი ცვლილებების პროგნოზის არსებობა, რომლებიც ცუდად აისახება მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე.
- სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიკაცია მსესხებლის ფინანსური პრობლემების გამო, გარდა დეფოლტისა
- კონტრაქტის დონეზე ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა აღემატება დადგენილ 30-დღიან ნორმას.
- სხვა ხარისხობრივი მაჩვენებლები, მაგალითად, საკრედიტო რისკის გარე საბაზრო მაჩვენებლები ან ზოგადი ეკონომიკური პირობები, რომლებიც მიანიშნებს იმაზე, რომ სესხის გაცემის თარიღიდან რისკის დონე მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზემოაღნიშნული ნიშნები ვლინდება ფინანსური ინსტრუმენტის დონეზე, რათა მოხდეს საწყისი აღიარების თარიღიდან საკრედიტო რისკის ცვლილების დაფიქსირება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასახავს მიუკერძოებელ, ალბათობით შეწონილ შეფასებას შემდეგი ძირითადი ფაქტორების ერთობლიობის საფუძველზე: დეფოლტის ალბათობა, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება, რომლებიც უფრო დაწვრილებით ქვემოთ არის განმარტებული:

დეფოლტის ალბათობის შეფასება: ჯგუფი დეფოლტის ალბათობას აფასებს სარეიტინგო მოდელის კლასიფიკაციის შედეგებისა და მიგრაციის მატრიცების მიდგომის ერთობლიობაზე დაყრდნობით, რაც კორექტირდება მინიმუმ სამწლიანი მაკროეკონომიკური მოლოდინების მიხედვით ყველა პორტფელისთვის, რათა წარმოადგენდეს დეფოლტის ალბათობის პარამეტრების საპროგნოზო (მომავალზე ორიენტირებული) შეფასებებს. მიგრაციის მატრიცა იქმნება ისე, რომ ასახავდეს მონაცემების ისტორიული პერიოდის განმავლობაში წლიური მიგრაციის საშუალო შეწონილს. რისკის ჯგუფები განისაზღვრება იმგვარად, რომ უზრუნველყოფდეს შიდაჯგუფურ ერთგვაროვნებას და დეფოლტის ალბათობის მოსალოდნელი დონეების დიფერენციაციას. სასესხო პორტფელების შემთხვევაში, გარდა კორპორაციული სესხებისა, დეფოლტის ალბათობა დამატებით კორექტირდება ფინანსური ინსტრუმენტის წარმოქმნიდან გასული დროის გათვალისწინებით. მოდელები მოიცავს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, სადაც შესაძლებელია, ეფუძნება წამყვანი სარეიტინგო სააგენტოების, საკრედიტო ბიუროს და შიდა საკრედიტო რეიტინგის სისტემების ინფორმაციას. ვინაიდან მესამე სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტები ვადაგადაცილებულია, დეფოლტის ალბათობა ამ შემთხვევაში 100%-ს უდრის.

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება: დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მოცულობას ფინანსური აქტივის არსებობის განმავლობაში პოტენციური დეფოლტის დადგომის მომენტისთვის. იგი წარმოადგენს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ ფულად ნაკადებს, ძირითადი თანხის, პროცენტის და ჯარიმების მოსალოდნელი გადახდების გათვალისწინებით, რომლებიც დისკონტირებულია ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. პირველი სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად ბანკი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, რათა გამოიანგარიშოს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. მეორე სტადიისა და შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ფასდება ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე მომხდარი მოვლენებისთვის. ჯგუფი დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას სხვადასხვანაირად აფასებს დაფარვის გრაფიკის მქონე პროდუქტებისა და დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტებისთვის. დაფარვის გრაფიკის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ჯგუფი აფასებს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ საპროგნოზო დავალიანებას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიდგომის გამოყენებით, რომელშიც შეაქვს კორექტირებები მოსალოდნელი ავანსებისა და ვადაგადაცილებული დღეების გათვალისწინებით. დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტების შემთხვევაში, როგორცაა საკრედიტო ბარათები, საკრედიტო ხაზები და ფინანსური გარანტიები, ჯგუფი გამოითვლის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ მოსალოდნელ დავალიანებას ლიმიტის ათვისების მიდგომის გამოყენებით. ზემოაღნიშნული მეთოდით დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი მოსალოდნელი დავალიანება გამოითვლება მოსალოდნელი უტილიზაციის განაკვეთის გამოყენებით და რეალურად ათვისებული თანხების ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება (გაგრძელება)

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში: დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში განიმარტება, როგორც კონტრაქტის მხრიდან გადაუხდელობის შედეგად მოსალოდნელი დანაკარგი. იგი წარმოადგენს დავალიანების შეფასებას, რომლის ამოღებაც ვერ მოხერხდება დეფოლტის შემთხვევის გამო და ამიტომ თვალსაჩინოდ ასახავს დანაკარგების სერიოზულობას. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების დადგენისას გასათვალისწინებელია უზრუნველყოფის საგნიდან და კრედიტის საგარანტიო სხვა საშუალებებიდან მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადები ან გაკოტრების პროცესიდან მოსალოდნელ თანხებს არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, ასევე, სადაც შესაძლებელია, ქონების რეალიზაციისთვის საჭირო დროს და მოთხოვნების დაკმაყოფილების რიგითობას. ჯგუფი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს ყოფს ერთგვაროვან პორტფელებად იმ ძირითადი მახასიათებლების მიხედვით, რომლებიც აქტუალურია სამომავლო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად. გამოყენებული მონაცემები მოიცავს წარსულში მიღებული ზარალის მონაცემებს და გარიგების უფრო მეტ მახასიათებლებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის ტიპების უფრო ფართო სპექტრი). ამ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ჯგუფი აფასებს დავალიანების ამოღების მაჩვენებელს (არა უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით), დეფოლტის აღმოფხვრის მაჩვენებელს და ხელახალი დეფოლტის ალბათობას. უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით დავალიანების ამოღება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე განიხილება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების გაანგარიშებისას.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას გათვალისწინებული აქტივები

ფასს 9-ის მიხედვით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაში უნდა აისახოს უზრუნველყოფის საგნიდან და კრედიტის საგარანტიო სხვა საშუალებებიდან მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები. უზრუნველყოფის საგნის ბუღალტრული აღრიცხვა და ასახვა ფასს 9-ის მიზნებისთვის შეესაბამება ჯგუფის რისკის მართვის ზოგად პრინციპებს, პოლიტიკასა და პროცესებს. უზრუნველყოფის საგანი, თუ დასაკუთრებული არ არის, არ აისახება ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაზე. იგი, ჩვეულებრივ, ფასდება უზრუნველყოფის გადაცემის თარიღიდან და გადაფასდება ყოველწლიურად, რათა ასახოს ყველა არსებითი რისკი.

საპროგნოზო ინფორმაცია

ფასს 9-ის მიხედვით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება გონივრულ და დასაბუთებულ საპროგნოზო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მიიღება გაუმართლებელი დანახარჯისა და ძალისხმევის გარეშე და ითვალისწინებს წარსულში მომხდარ მოვლენებს, ამჟამად არსებულ პირობებს და სამომავლო ეკონომიკური პირობების პროგნოზს.

იმისათვის, რომ ჯგუფმა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვში ასახოს საპროგნოზო ინფორმაცია, იგი იყენებს სებ-ის მიერ გამოცემულ მაკროეკონომიკურ პროგნოზებს საქართველოში მოქმედი შვილობილი საწარმოებისთვის, ხოლო ბელარუსის ეროვნული ბანკი იყენებს ბელარუსში მოქმედი არასამთავრობო კვლევითი ცენტრისგან მიღებულ ინფორმაციას. მაკროეკონომიკური ცვლადები, რომლებსაც ეს პროგნოზები შეიცავს და რომლებსაც ჯგუფი იყენებს თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელში, მოიცავს მშპ-ის ზრდის ტემპს, სავალუტო კურსსა და ინფლაციის ტემპს. ეს საპროგნოზო მაკროეკონომიკური ცვლადები, როგორც წესი, ახლდება ნახევარ წელიწადს ერთხელ ქართული კომპანიების, ხოლო კვარტალურად – ბელარუსის ეროვნული ბანკის შემთხვევაში.

ალბათობით შეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასადგენად საჭიროა მთელი რიგი სამომავლო ეკონომიკური პირობის შეფასება. ამ მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად ჯგუფი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის სამ სხვადასხვა ეკონომიკურ სცენარს მიმართავს: ოპტიმისტურს, საბაზოსა და პესიმისტურს თითოეული შესაბამისი პორტფელისთვის. თითოეული სცენარისთვის წონა გამოითვლება ალბათური ეკონომიკური მოდელის გამოყენებით, რომელიც ითვალისწინებს უახლეს ინფორმაციას და სებ-ისგან მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება (გაგრძელება)

ჯგუფის აზრით, ეს პროგნოზები ყველაზე ზუსტად აფასებს მოვლენების შესაძლო განვითარებას იმ სარწმუნო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მისთვის ხელმისაწვდომია.

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები

ქვემოთ წარმოდგენილია 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით თითოეული გეოგრაფიული სეგმენტისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული პერიოდის ბოლოს ყველაზე მნიშვნელოვანი დაშვებები. ყველა პორტფელისთვის გამოყენებულია „საბაზო“, „ოპტიმისტური“ და „პესიმისტური“ სცენარები.

საქართველო

მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული წონა	2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			მინიჭებული წონა	2023 წლის 31 დეკემბრის			მინიჭებული წონა	2022 წლის 31 დეკემბრის		
			2025	2026	2027		2024	2025	2026		2023	2024	2025
მშპ-ის პროცენტული ზრდა													
	ოპტიმისტური	25%	7%	6%	6%	25%	6.50%	5.50%	5.00%	25%	6.00%	5.00%	5.00%
	საბაზისო	50%	5%	6%	6%	50%	5.00%	4.50%	5.00%	50%	4.00%	5.50%	5.00%
	პესიმისტური	25%	2%	3%	5%	25%	3.00%	4.00%	5.00%	25%	2.00%	4.00%	5.00%
ლარი/აშშ დოლარის გაცვლითი კურსი													
	ოპტიმისტური	25%	2%	3%	0%	25%	3.00%	2.00%	0.00%	25%	2.00%	0.00%	0.00%
	საბაზისო	50%	0%	0%	0%	50%	0.00%	0.00%	0.00%	50%	0.00%	0.00%	0.00%
	პესიმისტური	25%	-15%	0%	5%	25%	-15.00%	0.00%	5.00%	25%	-15.00%	5.00%	5.00%
სფი ინფლაციის ტემპი %													
	ოპტიმისტური	25%	3%	3%	3%	25%	3.25%	3.00%	3.00%	25%	5.00%	3.00%	3.00%
	საბაზისო	50%	3%	4%	3%	50%	3.60%	3.10%	3.00%	50%	5.30%	3.10%	3.00%
	პესიმისტური	25%	8%	5%	3%	25%	5.00%	4.00%	3.00%	25%	9.00%	6.00%	3.00%

ბელარუსი

მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული წონა	2024 წლის 31 დეკემბრის		მინიჭებული წონა	2023 წლის 31 დეკემბრის		მინიჭებული წონა	2022 წლის 31 დეკემბრის	
			2025	2026		2024	2025		2023	2024
მშპ-ის პროცენტული ზრდა										
	ოპტიმისტური	25.00%	4.75%	4.62%	25%	3.77%	3.13%	10%	2.66%	4.26%
	საბაზისო	50.00%	2.64%	1.90%	50%	1.95%	0.49%	50%	0.31%	0.50%
	პესიმისტური	25.00%	0.53%	-0.83%	25%	0.14%	-2.15%	40%	-2.05%	-3.26%
ბელარუსული რუბლი/აშშ დოლარის სავალუტო კურსი, %										
	ოპტიმისტური	25.00%	-0.24%	-0.08%	25%	0.66%	0.62%	10%	0.71%	0.65%
	საბაზისო	50.00%	0.82%	1.64%	50%	1.00%	1.23%	50%	2.53%	1.65%
	პესიმისტური	25.00%	1.73%	2.98%	25%	1.31%	1.77%	40%	4.09%	2.41%
სფი ინფლაციის ტემპი %										
	ოპტიმისტური	25.00%	-0.38%	-0.45%	25%	-0.09%	-0.52%	10%	0.38%	-0.58%
	საბაზისო	50.00%	1.61%	1.91%	50%	1.94%	1.82%	50%	2.20%	1.66%
	პესიმისტური	25.00%	3.50%	4.12%	25%	3.86%	4.01%	40%	3.93%	3.76%

ყველა სხვა პარამეტრი თუ უცვლელი დარჩება, მშპ-ის ზრდა, ხოლო სავალუტო კურსის ვარდნა და ინფლაციის ტემპის კლება გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას, ხოლო ამის საპირისპირო ცვლილებები გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას. მშპ-ის ზრდის მაჩვენებელი ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე. მას მოჰყვება სავალუტო კურსი და ინფლაცია. საცალო პორტფელზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ნაკლებად მოქმედებს სავალუტო კურსი, რადგან დიდი წილი ლარში გამოხატულ დავალიანებაზე მოდის. თუმცა, საცალო პორტფელიდან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მოქმედებს ინფლაცია, რომელსაც საწარმოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მნიშვნელოვანი გავლენა არ აქვს.

ცხრილში ნაჩვენებია აღიარებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხების მგრძნობელობა ამ მოდელში გამოყენებული საპროგნოზო დაშვებების მიმართ. ამ მიზნით, თითოეულ მაკროეკონომიკურ სცენარს ინდივიდუალურად 100%-იანი წონა მიენიჭა და გადაანგარიშდა შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მგრძნობელობა საპროგნოზო დაშვებების მიმართ

მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორები	2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმისტური
კომერციული სესხები	130,218	1.49%	1.47%	1.48%	1.51%
იპოთეკური სესხები	10,498	0.21%	0.21%	0.21%	0.21%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	77,958	1.76%	1.73%	1.75%	1.79%
სამომხმარებლო სესხები	136,987	2.21%	2.14%	2.18%	2.36%
სალომზარდო სესხები	1,013	0.66%	0.66%	0.66%	0.66%

მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორები	2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმისტური
კომერციული სესხები	98,359	1.41%	1.37%	1.40%	1.44%
იპოთეკური სესხები	22,748	0.50%	0.49%	0.50%	0.51%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	71,661	1.76%	1.74%	1.76%	1.78%
სამომხმარებლო სესხები	131,633	2.80%	2.75%	2.79%	2.86%
სალომზარდო სესხები	1,389	0.92%	0.92%	0.92%	0.93%

მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორები	2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმისტური
კომერციული სესხები	89,418	1.69%	1.55%	1.67%	1.78%
იპოთეკური სესხები	30,053	0.72%	0.71%	0.71%	0.73%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	63,490	1.66%	1.61%	1.65%	1.70%
სამომხმარებლო სესხები	135,450	3.76%	3.70%	3.74%	3.84%
სალომზარდო სესხები	5,440	3.31%	3.30%	3.30%	3.31%

ფინანსური ინსტრუმენტების დაჯგუფება კოლექტიური შეფასებისთვის

გაუფასურების კოლექტიურად შეფასების მიზნებისთვის, ერთგვაროვანი ფინანსური ინსტრუმენტები ერთიანდება შემდეგი წესით: კორპორაციული სესხების პორტფელი ჯგუფდება სესხის დაფარვის წყაროს ტიპების მიხედვით; ხოლო საცალო სესხების პორტფელი ჯგუფდება საკრედიტო რისკის ისეთი მახასიათებლების საფუძველზე, როგორიცაა აქტივის ტიპი, უზრუნველყოფის დონე, დაფარვის წყაროს ტიპი და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორები. რაც შეეხება საშუალო და მცირე საწარმოებზე გაცემულ და მიკროსესხების პორტფელს, აქ ფინანსური ინსტრუმენტები ჯგუფდება აქტივის ტიპის, ვადაგადაცილების პერიოდის, უზრუნველყოფის დონისა და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორების მიხედვით.

განახლებადი პროდუქტების მოსალოდნელი ვადის განსაზღვრა

განახლებადი პროდუქტების შემთხვევაში, ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადა განისაზღვრება ან მომდევნო განახლების თარიღზე დაყრდნობით, ან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ ფაქტობრივ ვადაზე დაყრდნობით, რომელიც განისაზღვრება ემპირიული დაკვირვებით ამ ინსტრუმენტის არსებობის განმავლობაში.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)

ჩამოწერები

ჯგუფი ფინანსურ აქტივებს ჩამოწერს მაშინ, როდესაც მათი ამოღების გონივრული მოლოდინი აღარ არსებობს. იპოთეკური სესხების ჩამოწერის საჭიროება ინდივიდუალურად ფასდება, იპოთეკების და უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სხვა სესხების შემთხვევაში ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა, რომლის შემდეგაც ნაშთები მიიჩნევა უიმედოდ და ჩამოიწერება, შეადგენდა 1,460 დღეს, ხოლო სხვა არაუზრუნველყოფილი პორტფელი ჩამოიწერება 150-დღიანი ვადაგადაცილების შემდეგ. თუ ჩამოსაწერი თანხა სესხებზე შესაძლო დანაკარგების დარიცხულ რეზერვზე მეტია, სხვაობა ჯერ აღირიცხება, როგორც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის უკუტესტირება

ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის ხარისხისა და საიმედოობის მონიტორინგისთვის ჯგუფი პერიოდულად ატარებს უკუტესტირების და საბაზრო მონაცემებთან შედარების პროცედურებს, რაც გულისხმობს მოდელის შედეგების შედარებას ფაქტობრივ შედეგებთან, შიდა გამოცდილებასა და გარე დაკვირვებადი მონაცემების მიხედვით. დეფოლტის ალბათობის განსაზღვრისთვის ჯგუფი მიმართავს სტატისტიკურ მოდელირებას, რათა მიიღოს დეფოლტის რაოდენობის პროგნოზირებული განაწილება. დეფოლტების დაკვირვებადი რაოდენობა შემდეგ ედრება ამ განაწილებას, რაც ჯგუფს მოდელში სტატისტიკური ნდობის ინტერვალის მიღების საშუალებას აძლევს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განსაზღვრისთვის უკუტესტირებისას ხდება ემპირიული ზარალების შედარება პროგნოზირებულ ზარალთან დეფოლტის შემთხვევაში. თუ სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი გადახრის ან პარამეტრიზაციის ნაკლოვანებების აღმოჩენის შემთხვევაში, ხდება შესაბამისი მოდელების დახვეწა და გადახედვა. უკუტესტირების პროცედურების შედეგად მოდელში შესული ნებისმიერი ცვლილებები აღირიცხება, როგორც ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში პერსპექტიულად გამოყენებით.

კლიმატთან დაკავშირებული რისკის გავლენა მნიშვნელოვან სააღრიცხვო შეფასებებზე და დაშვებებზე

კლიმატი და კლიმატის გავლენა ჯგუფის ბალანსზე მიიჩნევა სააღრიცხვო შეფასების და განსჯის ასპექტად, რომელსაც ახასიათებს სამომავლო მოვლენების განუსაზღვრელობა და ამ განუსაზღვრელობის გავლენა ჯგუფის აქტივებსა და ვალდებულებებზე. მართალია, კლიმატის ცვლილება განუსაზღვრელობის წყაროა, 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ კლიმატი რაოდენობრივად არსებით გავლენას არ ახდენს ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ქვემოთ წარმოდგენილია ჯგუფის მიერ თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე კლიმატის რისკის გავლენის შეფასება.

შეფასება იყო მხოლოდ ხარისხობრივი და მოიცავს სავარაუდო გავლენის შემდეგი ასპექტები: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და გავლენა საკრედიტო პორტფელზე, მათ შორის ფიზიკური რისკი იპოთეკური სესხების პორტფელზე და საპროგნოზო ფულადი ნაკადები, რომლებიც გავლენას ახდენს გარკვეული აქტივების ამოღებაზე. გარდამავლობის რისკის მართვა ხდება ჯგუფის რისკის მართვის განყოფილების მიერ კლიენტების გადამოწმებით, რაც მოიცავს გარდამავლობის რისკების (კლიმატის ცვლილების შემცირებაზე გადასვლის რისკების) მიმართ მგრძნობიარე კლიენტების გამოვლენის მუდმივ პროცესს.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)

ჯგუფის კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული რისკების მართვის გუნდმა ჩაატარა ფასს 9-ის მიხედვით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის შექმნაზე კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული რისკების გავლენის „ზემოდან ქვემოთ“ ხარისხობრივი შეფასება. შეფასებამ ძირითადად მოიცვა კორპორაციული და იპოთეკური სესხების პორტფელები. კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული რისკების მიმართ ყველაზე მგრძნობიარე აღმოჩნდა სამთო-მოპოვებითი, მძიმე ლითონების და მშენებლობის დარგები, რომელთა კონცენტრაცია არ არის მნიშვნელოვანი ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელისთვის. პორტფელების შეფასება ხდება სესხების ვადიანობის ანალიზის გათვალისწინებით, რომელიც უფრო ხანმოკლეა კლიმატის გრძელვადიან გავლენასთან შედარებით. ამ შეფასებებს არანაირი არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

მაშინ, როცა ზოგიერთი მაჩვენებელი, რომლებზეც უფრო მეტ გავლენას ახდენს კლიმატური ცვლილება ასახულია დეფოლტის ალბათობის არსებულ მოდელებში, სადაც ისინი სტატისტიკურად რელევანტურია, ჯგუფი ამჟამად დამატებით არ იყენებს კონკრეტულ კლიმატის რისკთან დაკავშირებულ სცენარს, გარდა არსებული ეკონომიკური სცენარებისა, რომლებიც გამოიყენება საშუალო შეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისაღებად. ამის მიზეზია საკმარისი ისტორიული მონაცემების არარსებობა და რისკის შეფასებების შეზღუდული ხასიათი. იმ შემთხვევებში, თუ კლიმატურმა ფაქტორებმა გავლენა მოახდინა ეკონომიკაზე უახლოეს წარსულში ამ ახლა ახდენს გავლენას, ეს გავლენები არაპირდაპირ ჩართულია ფასს 9-ის მიხედვით ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის მოდელებში მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების (მაგ. ინფლაციის განაკვეთები) პროგნოზირებით და კორპორაციულ სესხთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების ინდივიდუალური ანალიზით.

ასევე უნდა აღინიშნოს, რომ ჯგუფი ამჟამად მუშაობს კორპორაციულ გეგმაზე, რომელიც ეხება კლიმატის რისკზე მის რეაგირებას, რაც მოიცავს ვალდებულების აღებას, რომ გადაინაცვლოს მაღალნახშირბადიანი სექტორის დაფინანსებიდან ან შეზღუდოს ამ სექტორის დაფინანსება და დანერგოს უფრო „მწვანე“ ფინანსური პროდუქტები.

ამ კონსოლიდირებული წლიური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისთვის ხელმისაწვდომი ყველაზე ზუსტი ინფორმაციის საფუძველზე, ჯგუფს მიაჩნია, რომ დამატებითი კლიმატური ცვლილების რისკს არ ექნება არსებითი გავლენა მის საკუთარ კაპიტალზე, ფინანსურ სიტუაციაზე და შედეგებზე 2025 წელს. თუმცა, ვინაიდან ეს სფერო მუდმივად იცვლება, ჯგუფი მუშაობს ისეთი მეთოდოლოგიის შემუშავებაზე, რომელიც უკეთ შეაფასებს პოტენციურ ზარალს სესხებზე ახალი მართვის საჭიროებების, საუკეთესო პრაქტიკისა და მარეგულირებლის მოთხოვნების შესაბამისად.

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ

ხელმძღვანელობა მიმოიხილავს ჯგუფის შიდა ანგარიშგებას, რათა შეაფასოს საქმიანობის შედეგები და გამოყოს რესურსები. 2024 წლის განმავლობაში ჯგუფმა გადახედა სეგმენტაციას აგრეგირებული სეგმენტების მიხედვით შესაბამისი ბიზნეს მიმართულებების ქვეშ, გეოგრაფიის, ბიზნესის ხასიათისა და სხვა ეკონომიკური მახასიათებლების გათვალისწინებით. გარდა ამისა, ჯგუფმა გამიჯნა კორპორაციული ცენტრი, როგორც სეგმენტი „ქართული ფინანსური სერვისების“ მიმართულების ქვეშ. ჯგუფმა გადააფასა წმინდა საპროცენტო შემოსავლის და წმინდა საკომისიო შემოსავლის წარდგენა და გადაწყვიტა ამ მუხლების დეზაგრეგირება და სეგმენტებშორის საპროცენტო შემოსავლის/ხარჯების ცალ-ცალკე წარდგენა. შესადარისი რიცხვები შესაბამისად გადაანგარიშდა, რომ ეს ცვლილება აეახა.

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

მართვის მიზნებისათვის ჯგუფი დაყოფილია საქმიანობის შემდეგ მიმართულებებად და შესაბამის საოპერაციო სეგმენტებად:

„ქართული ფინანსური სერვისების“ ბიზნეს მიმართულება:

საცალო საბანკო მომსახურება (ბელარუსის ეროვნული ბანკის საცალო საბანკო მომსახურების გამოკლებით) – ძირითადად გულისხმობს სამომხმარებლო, იპოთეკური სესხების, ოვერდრაფტების, საკრედიტო ბარათების და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ფულადი გზავნილების და ანგარიშსწორების მომსახურებას, იურიდიული და ფიზიკური პირების ანაზრების მართვას. საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულება კონცენტრირებულია მასობრივ საცალო, მასობრივ შეძლებულ და დიდი კაპიტალის მქონე კლიენტების სეგმენტებზე.

მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები – მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების საბანკო მომსახურება (ბელარუსის ეროვნული ბანკის მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების საბანკო მომსახურების გამოკლებით) – ძირითადად მოიცავს მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხებს, მიკროსესხებს, სამომხმარებლო და იპოთეკურ სესხებს, ფულად გადარიცხვებს და ანგარიშსწორების მომსახურებად, ასევე მომხმარებლების ანაზრების მართვას იურიდიული პირებისთვის. მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების საბანკო მომსახურების მიმართულება კონცენტრირებულია მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებზე და მიკრობიზნესებზე.

კორპორაციული საბანკო მომსახურება – ძირითადად გულისხმობს სესხებისა და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ფულად გზავნილებსა და ანგარიშსწორების მომსახურებას, დოკუმენტური ოპერაციების მხარდაჭერას და კორპორაციული მომხმარებლებისთვის შემნახველი და ვადიანი ანაზრების მართვას;

კორპორაციული ცენტრი – ძირითადად მოიცავს სახაზინო და შენახვის ოპერაციებს.

სხვა მიმართულებები:

სხვა - ძირითადად მოიცავს სს „ბელარუსის ეროვნულ ბანკს“, რომელიც ძირითადად საცალო და კორპორაციულ საბანკო მომსახურებას სწევს ბელარუსში, შემოსულობას სომხეთში მოქმედი მეკავშირე საწარმოსგან და შესაბამის ელიმინირებს.

ხელმძღვანელობა აკონტროლებს თავისი სეგმენტების საოპერაციო შედეგებს ცალ-ცალკე, რათა მიიღოს გადაწყვეტილებები რესურსების განაწილებასა და შესრულებული საქმიანობის შეფასებაზე. სეგმენტის საქმიანობა, რომელიც ქვემოთ მოყვანილ ცხრილშია განმარტებული, ისევე ფასდება, როგორც მოგება ან ზარალი კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში

საოპერაციო სეგმენტებს შორის გარიგებები ხდება გაშლილი ხელის პრინციპით, ანუ მესამე პირებთან შემდგარი გარიგებების მსგავსად.

ჯგუფის ძირითადი საქმიანობა საქართველოშია კონცენტრირებული, გარდა ბელარუსის ეროვნული ბანკისა, რომელიც ბელარუსში საქმიანობს და მეკავშირე საწარმოსი, რომელიც სომხეთში საქმიანობს.

2024, 2023 და 2022 წლებში არცერთ გარე მომხმარებელთან ან კონტრაქტთან დადებული გარიგებებიდან მიღებული ამონაგები არ შეადგენდა ჯგუფის საოპერაციო შემოსავლის 10%-ს ან მეტს.

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საბაზო საქმიანობა	მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები	კორპორაციული საინვესტიციო საბაზო საქმიანობა	კორპორაციული ცენტრი	ელემინირებები	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ბიზნესები	ჯამური სულ
საპროცენტო შემოსავალი	1,523,883	554,087	927,582	248,621	-	5,254,173	84,268	3,338,441
საპროცენტო ხარჯი	(614,146)	(130,780)	(476,927)	(242,621)	-	(1,464,474)	(31,220)	(1,495,694)
სეგმენტებშიორისი საპროცენტო შემოსავალი/(ხარჯი)	46,352	(149,307)	98,775	4,180	-	-	-	-
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	956,089	274,000	549,430	10,180	-	1,789,699	53,048	1,842,747
საკომისიო შემოსავალი	598,958	59,915	68,655	8,830	-	736,358	50,089	786,447
ანგარიშსწორების ოპერაციები	539,859	43,665	14,532	5,104	-	603,160	43,299	646,459
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	47,387	1,722	3,185	-	-	52,294	1	52,295
გარანტიები და აკრედიტორი	406	8,437	45,502	-	-	54,345	704	55,049
საკაპო ოპერაციები	7,431	5,857	4,446	584	-	18,318	5,637	23,955
საპროცენტო მომსახურების საკომისიო სხვა	3	224	162	-	-	389	-	389
საკომისიო ხარჯი	3,872	10	828	3,142	-	7,852	448	8,300
საკომისიო ხარჯი	(325,448)	(16,385)	(13,280)	(4,006)	-	(357,117)	(41,522)	(398,639)
ანგარიშსწორების ოპერაციები	(294,977)	(14,327)	(5,051)	-	-	(314,355)	(35,925)	(350,280)
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	(8,694)	(320)	(585)	-	-	(9,599)	(554)	(10,153)
გარანტიები და აკრედიტორი	(5)	(11)	(217)	-	-	(233)	(5)	(238)
საკონსულტაციო	(6,744)	(1,326)	(5,996)	(3,999)	-	(18,065)	(5,039)	(23,104)
საკაპო ოპერაციები	(864)	(399)	(432)	(7)	-	(1,702)	-	(1,702)
საპროცენტო მომსახურების საკომისიო სხვა	(12,164)	-	(999)	-	-	(13,163)	1	(13,163)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	275,510	43,532	55,375	4,834	-	379,241	8,567	387,808
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	177,689	44,241	108,262	57,170	-	387,362	59,357	446,719
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) სესხის დაფარვიდან	-	2	8	-	-	10	2	12
წმინდა სხვა შემოსულობა/(ზარალი)	21,901	7,145	17,106	2,137	(78)	48,211	1,232	49,443
საოპერაციო შემოსავალი	1,431,189	368,920	730,181	74,311	(78)	2,604,523	122,206	2,726,729
საოპერაციო ხარჯები	(463,418)	(108,562)	(117,379)	(25,614)	78	(714,895)	(75,268)	(790,163)
მოგება მეკავშირე საწარმოებისგან	-	-	-	1,347	-	1,347	291,723	293,070
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	967,771	260,358	612,802	50,044	-	1,890,975	338,661	2,229,636
რისკის ხარჯი	(44,458)	(16,782)	(35,126)	(1,949)	-	(98,315)	(3,849)	(102,164)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი	923,313	243,576	577,676	48,095	-	1,792,660	334,812	2,127,472
არარეგულარულ მუხლებამდე	-	-	-	-	-	-	-	-
წმინდა არარეგულარული მუხლები	-	-	-	-	-	-	-	-
დასაბეგრი მოგება	923,313	243,576	577,676	48,095	-	1,792,660	334,812	2,127,472
მოგების გადასახადის ხარჯი	(161,298)	(42,429)	(98,160)	26,335	-	(275,552)	(14,021)	(289,573)
წლის მოგება	762,015	201,147	479,516	74,430	-	1,517,108	320,791	1,837,899
აქტივები და ვალდებულებები								
სულ აქტივები	16,070,301	5,771,629	11,070,966	4,570,475	(509)	37,482,862	1,790,301	39,273,163
სულ ვალდებულებები	13,976,374	4,955,018	9,124,047	4,308,976	(509)	32,363,906	1,278,759	33,642,665
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ								
ძირითადი საშუალებები	83,285	8,174	3,067	63	-	94,589	2,928	97,517
არამატერიალური აქტივები	41,258	7,929	2,535	250	-	51,972	7,702	59,674
კაპიტალური დანახარჯები	124,543	16,103	5,602	313	-	146,561	10,630	157,191
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(91,120)	(13,198)	(4,996)	(219)	-	(109,533)	(8,611)	(118,144)

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საბანკო საქმიანობა	მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები	კორპორაციული საინვესტიციო საბანკო საქმიანობა	კორპორაციული ცენტრი	ელიმინირებები	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ბიზნესები	ჯამური სულ
საპროცენტო შემოსავალი	1,243,950	505,719	744,824	163,421	-	2,657,914	71,371	2,729,285
საპროცენტო ხარჯი	(460,026)	(109,876)	(395,373)	(155,200)	-	(1,120,475)	(22,810)	(1,143,285)
სეგმენტებშიშორის საპროცენტო შემოსავალი/(ხარჯი)	(8,823)	(126,741)	135,075	489	-	-	-	-
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	775,101	269,102	484,526	8,710	-	1,537,439	48,561	1,586,000
საკომისიო შემოსავალი	507,838	51,080	55,999	8,041	-	622,958	46,578	669,536
ანგარიშსწორების ოპერაციები	446,112	34,659	12,316	5,394	-	498,481	39,249	537,730
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	45,252	1,690	2,421	-	-	49,363	7	49,370
გარანტიები და აკრედიტორი	221	8,308	36,240	-	-	44,769	554	45,323
საკასო ოპერაციები	10,931	5,918	3,665	1,016	-	21,530	6,405	27,935
საბროკერო მომსახურების საკომისიო	-	405	211	-	-	616	-	616
სხვა	5,322	100	1,146	1,631	-	8,199	363	8,562
საკომისიო ხარჯი	(264,157)	(17,566)	(6,196)	(1,747)	-	(289,666)	(39,198)	(328,864)
ანგარიშსწორების ოპერაციები	(241,627)	(15,797)	(455)	-	-	(257,879)	(33,226)	(291,105)
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	(7,831)	(302)	(424)	-	-	(8,577)	(394)	(8,971)
გარანტიები და აკრედიტორი	(2)	(15)	(212)	-	-	(229)	(10)	(239)
საკონსულტაციო	-	-	-	-	-	-	-	-
საკასო ოპერაციები	(6,817)	(1,035)	(4,309)	(1,744)	-	(13,905)	(5,568)	(19,473)
საბროკერო მომსახურების საკომისიო	(823)	(416)	(357)	(4)	-	(1,600)	-	(1,600)
სხვა	(7,037)	(1)	(439)	1	-	(7,476)	-	(7,476)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	243,681	33,514	49,803	6,294	-	333,292	7,380	340,672
წმინდა სავალუტო შემოსულობა (ზარალი)	153,269	37,263	90,758	47,954	-	329,244	41,603	370,847
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) სესხის დაფარვიდან	-	81	262	-	-	343	221	564
წმინდა სხვა შემოსულობა/(ზარალი)	7,022	3,127	84,101	18,562	(83)	112,729	1,817	114,546
საოპერაციო შემოსავალი	1,179,073	343,087	709,450	81,520	(83)	2,313,047	99,582	2,412,629
საოპერაციო ხარჯები	(396,841)	(95,219)	(104,684)	(16,737)	83	(613,398)	(65,557)	(678,955)
მოგება მეკვეშირე საწარმოებისგან	-	-	-	984	-	984	-	984
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	782,232	247,868	604,766	65,787	-	1,700,633	34,025	1,734,658
რისკის ხარჯი	(83,491)	(33,035)	(28,826)	732	-	(144,620)	2,649	(141,971)
დასახეგრი მოგება	698,741	214,833	575,940	66,499	-	1,556,013	36,674	1,592,687
მოგების გადასახადის ხარჯი	(125,455)	(37,676)	(97,705)	10,346	-	(250,490)	(8,478)	(258,968)
წლის მოგება	573,286	177,157	478,235	76,845	-	1,305,523	28,196	1,333,719
აქტივები და ვალდებულებები								
სულ აქტივები	13,600,818	5,224,194	8,498,832	2,811,590	(880)	30,134,554	1,259,556	31,394,110
სულ ვალდებულებები	11,964,056	4,541,098	7,000,703	2,328,184	(880)	25,833,161	1,108,899	26,942,060
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ								
ძირითადი საშუალებები	75,475	8,487	2,574	-	-	86,536	5,273	91,899
არამატერიალური აქტივები	32,443	6,261	2,191	-	-	40,895	7,031	47,926
კაპიტალური დანახარჯები	107,918	14,748	4,765	-	-	127,431	12,304	139,735
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(84,189)	(12,411)	(4,880)	-	-	(101,480)	(9,260)	(110,740)

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საბანკო საქმიანობა	მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები	კორპორაციული საინვესტიციო საბანკო საქმიანობა	კორპორაციული ცენტრი	ელემენტარული სერვისები	ქართული ფინანსური სერვისები	სხვა ბიზნესები	ჯამური სულ
საპროდენტო შემოსავალი	1,066,600	405,896	525,216	174,698	-	2,172,410	71,618	2,244,028
საპროდენტო ხარჯი	(421,147)	(127,072)	(294,521)	(192,655)	-	(1,035,395)	(34,022)	(1,069,417)
სეგმენტური შემოსავალი / (ხარჯი)	(77,983)	(75,845)	152,234	1,594	-	-	-	-
წმინდა საპროდენტო შემოსავალი	567,470	202,979	382,929	(16,363)	-	1,137,015	37,596	1,174,611
საკომისიო შემოსავალი	412,790	42,006	47,790	8,379	-	510,965	37,817	548,782
ანგარიშსწორების ოპერაციები	365,888	29,139	12,631	2,683	-	410,341	34,288	444,629
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	30,413	1,241	2,891	-	-	34,545	1	34,546
გარანტიები და აკრედიტო	2	5,901	28,585	-	-	34,488	795	35,283
საკასო ოპერაციები	14,040	5,642	3,001	4,563	-	27,246	984	28,230
სამრეწველო მომსახურების საკომისიო	-	49	-	-	-	49	-	49
სხვა	2,447	34	682	1,133	-	4,296	1,749	6,045
საკომისიო ხარჯი	(237,164)	(13,870)	(3,407)	(6,605)	-	(261,046)	(26,316)	(287,362)
ანგარიშსწორების ოპერაციები	(220,809)	(11,526)	(572)	-	-	(232,907)	(15,623)	(248,530)
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	(4,538)	(159)	(367)	-	-	(5,064)	(314)	(5,378)
გარანტიები და აკრედიტო	(1)	(6)	(109)	-	-	(116)	(207)	(323)
საკონსულტაციო	-	-	-	-	-	-	-	-
საკასო ოპერაციები	(5,940)	(1,897)	(1,795)	(6,622)	-	(16,254)	(10,172)	(26,426)
სამრეწველო მომსახურების საკომისიო	(658)	(282)	(229)	17	-	(1,152)	-	(1,152)
სხვა	(5,218)	-	(335)	-	-	(5,553)	-	(5,553)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	175,626	28,136	44,383	1,774	-	249,919	11,501	261,420
წმინდა სავალუტო შემოსულობა (ზარალი)	161,153	34,637	108,339	94,580	-	398,709	64,493	463,202
წმინდა შემოსულობა / (ზარალი) სესხის დაფარვიდან	-	(2,837)	(5,321)	-	-	(8,158)	(304)	(8,462)
წმინდა სხვა შემოსულობა / (ზარალი)	10,313	1,881	16,824	7,352	-	36,370	4,186	40,556
საოპერაციო შემოსავალი	914,562	264,796	547,154	87,343	-	1,813,855	117,472	1,931,327
საოპერაციო ხარჯები	(327,194)	(90,153)	(92,005)	(14,449)	-	(523,801)	(57,867)	(581,668)
მოგება მეკავშირე საწარმოებისგან	-	-	-	819	-	819	-	819
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	587,368	174,643	455,149	73,713	-	1,290,873	59,605	1,350,478
რისკის ხარჯი	(163,632)	(8,900)	32,655	(1,960)	-	(141,837)	(25,827)	(167,664)
დასაბეგრი მოგება	423,736	165,743	487,804	71,753	-	1,149,036	33,575	1,182,611
მოგების გადასახადის ხარჯი	(83,346)	(29,636)	(81,196)	11,255	-	(182,923)	(7,684)	(190,607)
წლის მოგება	340,390	136,107	406,608	83,008	-	966,113	25,891	992,004
აქტივები და ვალდებულებები								
სულ აქტივები	12,458,908	4,755,147	7,310,942	2,542,226	(486)	27,066,737	1,300,321	28,367,058
სულ ვალდებულებები	10,930,881	4,132,009	6,127,639	2,242,638	(486)	23,432,681	1,147,009	24,579,690
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ								
ძირითადი საშუალებები	59,156	6,925	2,406	-	-	68,487	2,249	70,736
არამატერიალური აქტივები	21,540	5,706	1,992	-	-	29,238	4,886	34,124
კაპიტალური დანახარჯები	80,696	12,631	4,398	-	-	97,725	7,135	104,860
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(72,064)	(13,296)	(4,539)	-	-	(89,919)	(6,058)	(95,977)

(ათას ლარში)

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2024	2023	2022
ნაღდი ფული	1,105,924	966,670	1,000,596
მიმდინარე ანგარიშები საკრედიტო დაწესებულებებში	675,438	650,630	927,388
90-დღემდე ვადის მქონე ანაზრები საკრედიტო დაწესებულებები	307,938	712,786	762,592
მიმდინარე ანგარიშები ცენტრალურ ბანკებში, სავალდებულო რეზერვების გარდა	189,410	713,212	805,503
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, მთლიანი	2,278,710	3,043,298	3,496,079
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(234)	(466)	(351)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, წმინდა	2,278,476	3,042,832	3,495,728

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 711,548 ლარი (2023 წ.: 974,224 ლარი, 2022 წ.: 1,453,123 ლარი) იყო განთავსებული მიმდინარე და ვადიან ანაზრებზე ეთგოს საერთაშორისო დონეზე აღიარებულ და ცენტრალურ ბანკებში, რომლებიც კონტრაქტებად გამოდიან ჯგუფის მიერ განხორციელებულ საერთაშორისო ანგარიშსწორების ოპერაციებში. ჯგუფმა მიიღო 0.00%-დან 4.60%-მდე წლიური პროცენტი ამ ანაზრებზე (2023 წ.: 10.35%-მდე, 2022 წ.: 11.10%-მდე). ხელმძღვანელობა არ მოელის ზარალს, რომელიც გამოწვეულია ისეთი კონტრაქტების მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით, სადაც განთავსებულია ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები. ამასთან, მათი სააღრიცხვო და სამართლიანი ღირებულებები არსებითად არ განსხვავდება.

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	2024	2023	2022
სავალდებულო რეზერვები ცენტრალურ ბანკებში	2,440,549	1,746,289	2,354,470
უკურეპო ოპერაციებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	13,423	-	-
შეზღუდული წვდომის ფულადი სახსრები	3,209	7,263	68,154
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მთლიანი	2,457,181	1,753,552	2,422,624
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(491)	(894)	(5,318)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, წმინდა	2,456,690	1,752,658	2,417,306

ცენტრალურ ბანკებში განთავსებული სავალდებულო რეზერვები წარმოადგენს სებ-ში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში განთავსებულ თანხებს. საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში დეპოზიტების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. ნორმატიული აქტის შესაბამისად, ჯგუფს შეზღუდული აქვს დეპოზიტზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება. ჯგუფს არ მიუღია პროცენტი საქართველოს ეროვნულ ბანკსა და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში განთავსებულ სავალდებულო რეზერვებზე 2024 წლის 31 დეკემბრით, 2023 წლის 31 დეკემბრითა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში.

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც დაგირავებულია გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულებებით და ფასიანი ქაღალდების გასესხება

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2024	2023	2022
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები [1]	5,907,282	4,349,609	3,960,300
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - წილობრივი ინსტრუმენტები	9,029	7,098	4,912
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	5,916,311	4,356,707	3,965,212
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები [2]	1,910,870	524,433	381,735
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(391)	(325)	(3,198)
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, წმინდა	1,910,479	524,108	378,537

[1] სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები მოიცავს შემდეგს:

	2024	2023	2022
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	3,336,867	1,891,684	1,350,555
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	106,139	155,955	176,483
აშშ-ის სახაზინო თამასუქები	1,283,392	1,621,219	1,062,095
აშშ-ის სახაზინო ობლიგაციები	310,718	-	-
უცხოური სახაზინო თამასუქები	61,354	-	-
უცხოური სახაზინო ობლიგაციები	-	54,151	92,816
ცენტრალური ბანკების სადეპოზიტო სერტიფიკატები	27,630	10,855	17,675
სხვა სავალო ინსტრუმენტები [1.1]	781,182	615,745	1,260,676
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	5,907,282	4,349,609	3,960,300

[1.1] სხვა სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, მოიცავს შემდეგს:

	2024	2023	2022
ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკი	316,680	326,916	531,351
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია	116,089	203,617	56,523
აზიის განვითარების ბანკი	110,989	30,594	107,835
Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V.	75,552	-	-
ნიდერლანდების განვითარების საფინანსო კომპანია	-	-	131,126
შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკი	-	-	200,913
სხვა სავალო ინსტრუმენტები	161,872	54,618	232,928
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სხვა სავალო ინსტრუმენტები	781,182	615,745	1,260,676

[2] ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები მოიცავს შემდეგს:

	2024	2023	2022
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	58,393	-	119,918
აშშ-ის სახაზინო ობლიგაციები	263,212	-	-
სხვა სავალო ინსტრუმენტები [2.1]	1,589,265	524,433	261,817
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები, მთლიანი	1,910,870	524,433	381,735
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(391)	(325)	(3,198)
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, წმინდა	1,910,479	524,108	378,537

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც დაგირავებულია გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულებებით და ფასიანი ქაღალდების გასესხება (გაგრძელება)

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

[2.1] სხვა სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, მოიცავს შემდეგს:

	2024	2023	2022
ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკი	1,011,633	-	-
აზიის განვითარების ბანკი	318,713	287,326	-
Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V.	100,267	100,297	-
შპს „თეგეტა მოტორსი“	43,022	40,647	-
FMO	-	-	100,341
სს „თიბისი ბანკი“	-	-	53,608
სხვა ობლიგაციები	115,630	96,163	107,868
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სხვა სავალო ინსტრუმენტები	1,589,265	524,433	261,817

ცენტრალური ბანკებისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხებისთვის დაგირავებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2024	2023	2022
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	1,336,096	1,375,687	709,597
კორპორაციული ობლიგაციები	541,939	127,685	121,592
სულ	1,878,035	1,503,372	831,189

საიდანაგ:

შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	1,336,096	1,375,687	831,189
შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით	541,939	127,685	-

MOF-ისთვის დაგირავებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2024	2023	2022
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	300,256	-	-
კორპორაციული ობლიგაციები	543,513	-	-
სულ	843,769	-	-

საიდანაგ:

შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	300,256	-	-
შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით	543,513	-	-

კომერციულ ბანკებთან რეპო ოპერაციებისთვის დაგირავებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2024	2023	2022
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	-	-	380,065
სულ	-	-	380,065

საიდანაგ:

შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	-	-	380,065
შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით	-	-	-

2024 ლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების აღიარების შეწყვეტიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა შედგებოდა 1,631 ლარისგან (2023 წ.: 18,512 ლარი, 2022 წ.: 7,528 ლარი), რომელიც აისახა წმინდა სხვა შემოსავალში.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იმ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებზე, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი შეადგენდა 10,811 ლარს (2023 წ.: 7,673 ლარი, 2022 წ.: 7,068 ლარი).

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც დაგირავებულია გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულებებით და ფასიანი ქაღალდების გასესხება

	2024	2023	2022
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც დაგირავებულია გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულებებით და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ფასიანი ქაღალდების გასესხება	138,945	-	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც დაგირავებულია გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულებებით და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფასიანი ქაღალდების გასესხება	138,945	-	-

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	2024	2023	2022
კომერციული სესხები	8,762,318	6,979,330	5,279,956
სამომხმარებლო სესხები	6,187,049	4,699,969	3,602,054
იპოთეკური სესხები	5,032,418	4,557,525	4,193,204
მიკრო და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	4,441,390	4,073,022	3,820,513
სალომბარდო სესხები	154,242	150,228	164,554
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი	24,577,417	20,460,074	17,060,281
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(356,674)	(325,790)	(323,851)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, წმინდა	24,220,743	20,134,284	16,736,430
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი	68,998	70,091	90,742
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(9,754)	(11,208)	(8,698)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	59,244	58,883	82,044
მოთხოვნების შესყიდვა, მთლიანი	36,180	55,027	23,411
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(12)	(127)	(282)
მოთხოვნების შესყიდვა, წმინდა	36,168	54,900	23,129
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	24,316,155	20,248,067	16,841,603

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული 1,044,929 ლარის საბალანსო ღირებულების სესხებით (2023 წ.: 954,695 ლარი, 2022 წ.: 1,092,475 ლარი) იყო უზრუნველყოფილი სეზონისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხებისა და სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების რეზერვის ცვლილების დინამიკა სეგმენტების მიხედვით, სადაც შექმნილ ან შეძენილ ახალ ფინანსურ აქტივებში და წლის განმავლობაში დაფარულ აქტივებში შედის განახლებადი სესხებისა და კლიენტების დავალიანების ზრდის ეფექტი, როცა არსებული სესხები გადაიფარება წლის განმავლობაში გაფორმებული ახალი ხელშეკრულებებით: ყველა ახალი ფინანსური აქტივი წარმოიქმნება ან პირველ სტადიაზე, ან „შემენილი ან შექმნილი გაუფასურების“ კატეგორიაში. არსებულ ფინანსურ აქტივებზე დამატებითი ტრანშებს ათვისება ასახულია მეორე და მესამე სტადიებში, თუ მსესხებლის საკრედიტო რისკი გაუარესებულია. საკურსო სხვაობები უკავშირდება ჯგუფის იმ შვილობილი საწარმოების მიერ გაცემულ სესხებს, რომელთა სამუშაო ვალუტა განსხვავდება ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან, ხოლო სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა უკავშირდება ჯგუფის მიერ გაცემულ სესხებს, რომლებიც უცხოურ ვალუტაშია გამოხატული. წმინდა სხვა ცვლილებები მთლიან სასესხო ნაშთებში მოიცავს დარიცხულ პროცენტში მომხმარებლის ცვლილებების ეფექტებს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება მოიცავს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებების ეფექტს, რომელიც გამოწვეულია მოდელირების შემდგომი კორექტირებით, დეფოლტის ალბათობების და სხვა ამოსავალი მონაცემების ცვლილებით, ასევე დარიცხული პროცენტის ცვლილებებისთვის მისაკუთვნილებელი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ეფექტით.

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული
სესხები, მთლიანი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	6,342,245	515,789	97,721	23,575	6,979,330
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	7,088,579	79,500	1,810	3,307	7,173,196
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	95,934	(95,934)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(240,626)	244,577	(3,951)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(767)	(126,968)	127,735	-	-
დაფარული აქტივები	(5,257,895)	(347,114)	(53,554)	(14,261)	(5,672,824)
ხელახალი სეგმენტაცია	64,659	(1,644)	(3,641)	-	59,374
მოდიფიკაციების გავლენა	(373)	(1,176)	(92)	(24)	(1,665)
ჩამოწერა	-	-	(3,121)	-	(3,121)
ადრე ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	1,797	129	1,926
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,331	677	3,008
საკურსო სხვაობები	19,378	326	872	-	20,576
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	134,832	9,108	2,520	656	147,116
სხვა წმინდა ცვლილებები	51,803	1,607	3,303	(1,311)	55,402
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	8,297,769	278,071	173,730	12,748	8,762,318
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	165,081	11,194	176,275
კოლექტიურად შეფასებული	8,297,769	278,071	8,649	1,554	8,586,043
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	8,297,769	278,071	173,730	12,748	8,762,318

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული
სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	14,098	33,193	42,127	8,941	98,359
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	19,837	724	760	2,071	23,392
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	2,537	(2,537)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(4,559)	4,559	-	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(263)	(26,706)	26,969	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,557)	5,205	47,622	-	51,270
დაფარული აქტივები	(11,052)	(12,717)	(17,522)	(5,014)	(46,305)
ხელახალი სეგმენტაცია	162	(84)	(1,667)	-	(1,589)
მოდიფიკაციების გავლენა	(2)	9	78	(10)	75
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	64	97	818	301	1,280
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	(5,112)	4,813	1,989	(1,362)	328
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები	55	(26,637)	59,047	(4,014)	28,451
ჩამოწერები	-	-	(3,121)	-	(3,121)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	1,797	129	1,926
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,331	677	3,008
საკურსო სხვაობები	(97)	(87)	1,779	-	1,595
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	14,056	6,469	103,960	5,733	130,218
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	99,430	5,719	105,149
კოლექტიურად შეფასებული	14,056	6,469	4,530	14	25,069
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	14,056	6,469	103,960	5,733	130,218

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური
სესხები, მთლიანი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,300,338	174,052	50,946	32,189	4,557,525
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,576,144	1	235	6,028	1,582,408
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	252,566	(252,566)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(286,243)	304,904	(18,661)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(5,106)	(30,102)	35,208	-	-
დაფარული აქტივები	(1,025,579)	(37,326)	(28,048)	(13,080)	(1,104,033)
მოდIFIკაციების გავლენა	1,242	71	897	12	2,222
ჩამოწერები	-	-	(4,109)	(1,425)	(5,534)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	3,385	(67)	3,318
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(49)	(10)	(59)
საკუროს სხვაობები	1,293	23	8	-	1,324
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	27,934	560	539	418	29,451
სხვა წმინდა ცვლილებები	(31,591)	(21,795)	11,933	7,249	(34,204)
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,810,998	137,822	52,284	31,314	5,032,418
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	3,704	-	3,704
კოლექტიურად შეფასებული	4,810,998	137,822	48,580	31,314	5,028,714
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,810,998	137,822	52,284	31,314	5,032,418

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური
სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,970	2,036	11,867	4,875	22,748
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,303	-	16	933	3,252
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	2,374	(2,374)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(1,229)	4,476	(3,247)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(18)	(469)	487	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების					
გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,459)	(1,572)	2,484	-	(547)
დაფარული აქტივები	(713)	(707)	(9,286)	(3,604)	(14,310)
მოდIFIკაციების გავლენა	11	4	240	106	361
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	5	3	20	45	73
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	(4,043)	(814)	4,084	1,963	1,190
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/ დარიცხვები	(2,769)	(1,453)	(5,202)	(557)	(9,981)
ჩამოწერები	-	-	(4,109)	(1,425)	(5,534)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	3,385	(67)	3,318
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(49)	(10)	(59)
საკუროს სხვაობები	2	(1)	5	-	6
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,203	582	5,897	2,816	10,498
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	141	-	141
კოლექტიურად შეფასებული	1,203	582	5,756	2,816	10,357
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,203	582	5,897	2,816	10,498

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები, მთლიანად:	1-ლი	მე-2	მე-3	შემენილი ან შექმნილი	
	სტადია	სტადია	სტადია	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,709,870	191,530	168,425	3,197	4,073,022
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,692,833	967	1,407	12,237	2,707,444
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	144,721	(144,721)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(288,337)	311,055	(22,718)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(9,747)	(97,127)	106,874	-	-
დაფარული აქტივები	(2,140,954)	(60,408)	(84,365)	(1,337)	(2,287,064)
ხელახალი სეგმენტაცია	(60,042)	1,644	3,641	-	(54,757)
მოდIFIკაციების გავლენა	82	(283)	(1,257)	29	(1,429)
ჩამოწერები	-	-	(20,130)	(90)	(20,220)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	9,366	124	9,490
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,746	30	2,776
საკურსო სხვაობები	4,785	299	507	-	5,591
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	39,474	1,508	1,966	(282)	42,666
სხვა წმინდა ცვლილებები	(29,726)	(12,114)	5,270	441	(36,129)
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,062,959	192,350	171,732	14,349	4,441,390
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	23,093	10,690	33,783
კოლექტიურად შეფასებული	4,062,959	192,350	148,639	3,659	4,407,607
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,062,959	192,350	171,732	14,349	4,441,390

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი	მე-2	მე-3	შემენილი ან შექმნილი	
	სტადია	სტადია	სტადია	გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	11,004	5,538	54,286	833	71,661
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	11,277	2	293	7,924	19,496
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	4,270	(4,270)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(3,589)	8,771	(5,182)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(757)	(5,102)	5,859	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(2,331)	(51)	19,218	-	16,836
დაფარული აქტივები	(5,400)	(2,044)	(33,809)	(281)	(41,534)
ხელახალი სეგმენტაცია	(161)	84	1,667	-	1,590
მოდIFIკაციების გავლენა	4	4	(462)	21	(433)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	44	(15)	475	(224)	280
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	(3,283)	1,335	19,634	(237)	17,449
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები	74	(1,286)	7,693	7,203	13,684
ჩამოწერები	-	-	(20,130)	(90)	(20,220)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	9,366	124	9,490
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,746	30	2,776
საკურსო სხვაობები	68	63	436	-	567
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	11,146	4,315	54,397	8,100	77,958
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	7,641	7,128	14,769
კოლექტიურად შეფასებული	11,146	4,315	46,756	972	63,189
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	11,146	4,315	54,397	8,100	77,958

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანად:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,325,760	234,229	111,469	28,511	4,699,969
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	6,072,381	29,708	4,132	3,652	6,109,873
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	317,072	(317,013)	(59)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(573,696)	615,638	(41,942)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(6,832)	(102,783)	109,615	-	-
დაფარული აქტივები	(4,419,207)	(116,406)	(69,282)	(11,019)	(4,615,914)
ხელახალი სეგმენტაცია	(4,686)	-	-	-	(4,686)
მოდIFIკაციების გავლენა	(750)	-	(4,818)	(90)	(5,630)
ჩამოწერები	-	(3)	(78,373)	(1,446)	(79,822)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	31,146	241	31,387
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,749	(27)	1,722
საკუროს სხვაობები	9,717	75	200	-	9,992
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	12,382	239	192	88	12,901
სხვა წმინდა ცვლილებები	71,971	(89,988)	38,793	6,481	27,257
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,804,112	253,724	102,822	26,391	6,187,049
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	5,859	-	5,859
კოლექტიურად შეფასებული	5,804,112	253,724	96,963	26,391	6,181,190
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,804,112	253,724	102,822	26,391	6,187,049

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	41,947	18,044	63,888	7,754	131,633
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	77,530	1,664	2,203	932	82,329
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	19,210	(19,181)	(29)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(31,501)	57,304	(25,803)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(179)	(21,301)	21,480	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების	(9,597)	2,719	28,102	-	21,224
გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(61,257)	(21,938)	(66,705)	(4,909)	(154,809)
დაფარული აქტივები	(1)	-	-	-	(1)
ხელახალი სეგმენტაცია	(481)	1	(2,336)	(39)	(2,855)
მოდIFIკაციების გავლენა	-	9	73	17	99
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	19,762	6,518	77,845	1,757	105,882
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	13,486	5,795	34,830	(2,242)	51,869
მოგება-ზარალის ანგარიშებაში (გაუქმებები) / დარიცხვები	-	(3)	(78,373)	(1,446)	(79,822)
ჩამოწერები	-	-	31,146	241	31,387
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	1,749	(27)	1,722
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	113	-	198
საკუროს სხვაობები	62	23	-	-	-
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	55,495	23,859	53,353	4,280	136,987
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	3,200	-	3,200
კოლექტიურად შეფასებული	55,495	23,859	50,153	4,280	133,787
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	55,495	23,859	53,353	4,280	136,987

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო
სესხები, მთლიანად:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	137,416	8,696	4,116	-	150,228
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	199,792	-	885	-	200,677
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	9,208	(9,208)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(13,774)	15,041	(1,267)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(1,114)	(1,548)	2,662	-	-
დაფარული აქტივები	(176,370)	(7,352)	(3,964)	-	(187,686)
ხელახალი სეგმენტაცია	69	-	-	-	69
ჩამოწერები	-	(1)	(40)	-	(41)
ადრე ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	3	-	3
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(1)	-	(1)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	4	-	-	-	4
სხვა წმინდა ცვლილებები	(9,365)	21	333	-	(9,011)
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	145,866	5,649	2,727	-	154,242
კოლექტიურად შეფასებული	145,866	5,649	2,727	-	154,242
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	145,866	5,649	2,727	-	154,242

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო
სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	43	24	1,322	-	1,389
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	5	-	58	-	63
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	13	(13)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(6)	75	(69)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(1)	(2)	3	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების	(7)	(62)	136	-	67
გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(22)	(10)	(373)	-	(405)
დაფარული აქტივები	(13)	(6)	(43)	-	(62)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	(31)	(18)	(288)	-	(337)
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/ დარიცხვები	-	(1)	(40)	-	(41)
ჩამოწერები	-	-	3	-	3
ადრე ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	(1)	-	(1)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	-	-	-
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	12	5	996	-	1,013
კოლექტიურად შეფასებული	12	5	996	-	1,013
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	12	5	996	-	1,013

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული
სესხები, მთლიანი:

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანა 1-ელ სტადიაზე

გადატანა მე-2 სტადიაზე

გადატანა მე-3 სტადიაზე

დაფარული აქტივები

ხელახალი სეგმენტაცია

მოდIFIკაციების გავლენა

ჩამოწერა

ადრე ჩამოწერილი თანხების ამოღება

დისკონტის ამორტიზაცია

საკუროს სხვაობები

სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა

სხვა წმინდა ცვლილებები

ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
4,482,716	608,307	172,983	15,950	5,279,956
6,307,552	62,180	8	15,820	6,385,560
218,262	(218,262)	-	-	-
(408,476)	413,729	(5,253)	-	-
(9,314)	(35,720)	45,034	-	-
(4,377,108)	(316,022)	(97,131)	(10,324)	(4,800,585)
76,352	(56)	2,959	-	79,255
(755)	733	(143)	9	(156)
-	-	(11,502)	-	(11,502)
-	-	8,723	957	9,680
-	-	(2,224)	416	(1,808)
(113,669)	(3,701)	(4,516)	-	(121,886)
105,029	4,490	(365)	83	109,237
61,656	111	(10,852)	664	51,579
6,342,245	515,789	97,721	23,575	6,979,330
-	-	89,158	21,497	110,655
6,342,245	515,789	8,563	2,078	6,868,675
6,342,245	515,789	97,721	23,575	6,979,330

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული
სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანა 1-ელ სტადიაზე

გადატანა მე-2 სტადიაზე

გადატანა მე-3 სტადიაზე

წლის განმავლობაში სტადიების შორის კრედიტის მოცულობების

გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე

დაფარული აქტივები

ხელახალი სეგმენტაცია

მოდIFIკაციების გავლენა

სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება

მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები

ჩამოწერები

ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა

დისკონტის ამორტიზაცია

საკუროს სხვაობები

ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
19,090	23,469	42,292	4,567	89,418
31,952	697	1	-	32,650
3,811	(3,811)	-	-	-
(5,004)	6,393	(1,389)	-	-
(994)	(1,406)	2,400	-	-
(1,777)	4,522	17,549	-	20,294
(13,682)	(11,978)	(29,709)	(1,325)	(56,694)
1,102	(1,224)	870	-	748
(1)	17	(149)	3	(130)
(14)	103	(641)	127	(425)
(20,107)	16,327	16,960	4,195	17,375
(4,714)	9,640	5,892	3,000	13,818
-	-	(11,502)	-	(11,502)
-	-	8,723	957	9,680
-	-	(2,224)	416	(1,808)
(278)	84	(1,054)	1	(1,247)
14,098	33,193	42,127	8,941	98,359
-	-	37,559	8,936	46,495
14,098	33,193	4,568	5	51,864
14,098	33,193	42,127	8,941	98,359

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იმოთეკური
სესხები, მთლიანად:

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანა 1-ელ სტადიაზე

გადატანა მე-2 სტადიაზე

გადატანა მე-3 სტადიაზე

დაფარული აქტივები

მოდიფიკაციების გავლენა

ჩამოწერები

ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა

დისკონტის ამორტიზაცია

საკურსო სხვაობები

სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა

სხვა წმინდა ცვლილებები

ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
3,925,906	169,566	69,657	28,075	4,193,204
1,527,164	32	-	14,796	1,541,992
268,798	(268,798)	-	-	-
(320,140)	352,400	(32,260)	-	-
(17,355)	(33,670)	51,025	-	-
(1,081,098)	(45,148)	(37,682)	(11,487)	(1,175,415)
530	137	(83)	(185)	399
-	-	(2,534)	(263)	(2,797)
-	-	1,385	543	1,928
-	-	215	94	309
(6,950)	(170)	(85)	-	(7,205)
11,210	(150)	(263)	165	10,962
(7,727)	(147)	1,571	451	(5,852)
4,300,338	174,052	50,946	32,189	4,557,525
-	-	168	2,092	2,260
4,300,338	174,052	50,778	30,097	4,555,265
4,300,338	174,052	50,946	32,189	4,557,525

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იმოთეკური
სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანა 1-ელ სტადიაზე

გადატანა მე-2 სტადიაზე

გადატანა მე-3 სტადიაზე

წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების

გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე

დაფარული აქტივები

მოდიფიკაციების გავლენა

სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება

მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები

ჩამოწერები

ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა

დისკონტის ამორტიზაცია

საკურსო სხვაობები

ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
8,860	2,601	14,085	4,507	30,053
8,396	-	-	-	8,396
4,415	(4,415)	-	-	-
(2,766)	9,962	(7,196)	-	-
(3,612)	(1,152)	4,764	-	-
(1,133)	(5,845)	5,016	-	(1,962)
(1,516)	(747)	(8,701)	(3,395)	(14,359)
19	5	1,049	43	1,116
(1)	(3)	(46)	28	(22)
(8,690)	1,632	3,842	3,318	102
(4,888)	(563)	(1,272)	(6)	(6,729)
-	-	(2,534)	(263)	(2,797)
-	-	1,385	543	1,928
-	-	215	94	309
(2)	(2)	(12)	-	(16)
3,970	2,036	11,867	4,875	22,748
-	-	50	271	321
3,970	2,036	11,817	4,604	22,427
3,970	2,036	11,867	4,875	22,748

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები, მთლიანი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,470,689	200,463	146,517	2,844	3,820,513
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,718,907	606	1,502	1,685	2,722,700
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	147,013	(147,013)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(308,398)	332,863	(24,465)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(20,855)	(115,229)	136,084	-	-
დაფარული აქტივები	(2,258,325)	(81,221)	(65,159)	(1,572)	(2,406,277)
ხელახალი სეგმენტაცია	(75,858)	88	(3,141)	-	(78,911)
მოდიფიკაციების გავლენა	(86)	616	(2,971)	(7)	(2,448)
ჩამოწერები	-	-	(36,568)	(70)	(36,638)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	7,998	124	8,122
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,316	56	2,372
საკუროს სხვაობები	(15,785)	(1,998)	(2,369)	-	(20,152)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	27,031	1,678	2,494	7	31,210
სხვა წმინდა ცვლილებები	25,537	677	6,187	130	32,531
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,709,870	191,530	168,425	3,197	4,073,022
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	29,131	-	29,131
კოლექტიურად შეფასებული	3,709,870	191,530	139,294	3,197	4,043,891
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,709,870	191,530	168,425	3,197	4,073,022

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	20,066	5,448	37,317	659	63,490
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	16,897	-	128	-	17,025
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	4,627	(4,627)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(5,665)	11,372	(5,707)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(2,902)	(6,647)	9,549	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(754)	(4,692)	29,590	-	24,144
დაფარული აქტივები	(7,501)	(3,001)	(18,746)	(524)	(29,772)
ხელახალი სეგმენტაცია	(1,093)	1,226	(868)	-	(735)
მოდიფიკაციების გავლენა	2	19	(1,241)	(7)	(1,227)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	129	149	1,179	(1)	1,456
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	(12,663)	6,463	30,543	596	24,939
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები	(8,923)	262	44,427	64	35,830
ჩამოწერები	-	-	(36,568)	(70)	(36,638)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	7,998	124	8,122
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,316	56	2,372
საკუროს სხვაობები	(139)	(172)	(1,204)	-	(1,515)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	11,004	5,538	54,286	833	71,661
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	14,564	-	14,564
კოლექტიურად შეფასებული	11,004	5,538	39,722	833	57,097
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	11,004	5,538	54,286	833	71,661

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანად:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,243,192	213,875	121,992	22,995	3,602,054
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	4,547,920	5,818	833	17,964	4,572,535
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	289,459	(289,423)	(36)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(473,300)	524,075	(50,775)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(72,199)	(110,688)	182,887	-	-
დაფარული აქტივები	(3,179,954)	(107,858)	(69,753)	(12,030)	(3,369,595)
ხელახალი სეგმენტაცია	(494)	(32)	517	-	(9)
მოდIFIკაციების გავლენა	699	(11)	(12,180)	(600)	(12,092)
ჩამოწერები	-	-	(113,820)	(2,408)	(116,228)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	25,870	1,376	27,246
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	4,199	530	4,729
საკურსო სხვაობები	(34,164)	(259)	(355)	-	(34,778)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	5,109	65	524	89	5,787
სხვა წმინდა ცვლილებები	(508)	(1,333)	21,566	595	20,320
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,325,760	234,229	111,469	28,511	4,699,969
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	2,464	-	2,464
კოლექტიურად შეფასებული	4,325,760	234,229	109,005	28,511	4,697,505
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,325,760	234,229	111,469	28,511	4,699,969

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	40,598	19,309	67,956	7,587	135,450
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	128,968	702	380	-	130,050
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	19,103	(19,094)	(9)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(23,869)	54,205	(30,336)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(49,393)	(21,319)	70,712	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(2,120)	(24,929)	26,592	-	(457)
დაფარული აქტივები	(41,913)	(8,393)	(41,821)	(4,886)	(97,013)
ხელახალი სეგმენტაცია	(9)	(2)	(2)	-	(13)
მოდIFIკაციების გავლენა	13	(7)	(5,235)	(122)	(5,351)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	13	4	34	(4)	47
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	(29,175)	17,623	59,529	5,681	53,658
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები	1,618	(1,210)	79,844	669	80,921
ჩამოწერები	-	-	(113,820)	(2,408)	(116,228)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	25,870	1,376	27,246
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	4,199	530	4,729
საკურსო სხვაობები	(269)	(55)	(161)	-	(485)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	41,947	18,044	63,888	7,754	131,633
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,062	-	1,062
კოლექტიურად შეფასებული	41,947	18,044	62,826	7,754	130,571
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	41,947	18,044	63,888	7,754	131,633

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო
სესხები, მთლიანი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	147,525	8,613	8,416	-	164,554
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	103,553	-	401	-	103,954
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	11,660	(11,660)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(16,775)	18,268	(1,493)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(2,147)	(2,800)	4,947	-	-
დაფარული აქტივები	(106,379)	(3,676)	(2,124)	-	(112,179)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	(335)	-	(335)
ჩამოწერები	-	-	(5,438)	-	(5,438)
ადრე ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	(13)	-	(13)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	549	-	549
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(2)	(1)	(48)	-	(51)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(19)	(48)	(746)	-	(813)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	137,416	8,696	4,116	-	150,228
კოლექტიურად შეფასებული	137,416	8,696	4,116	-	150,228
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	137,416	8,696	4,116	-	150,228

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო
სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	69	32	5,339	-	5,440
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	32	(32)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(19)	184	(165)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(2)	(8)	10	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების	-	(1)	-	-	(1)
გადატანების გაკლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(24)	(8)	1,007	-	975
დაფარული აქტივები	(13)	(143)	33	-	(123)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	(26)	(8)	885	-	851
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები	-	-	(5,438)	-	(5,438)
ჩამოწერები	-	-	(13)	-	(13)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	549	-	549
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	43	24	1,322	-	1,389
კოლექტიურად შეფასებული	43	24	1,322	-	1,389
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	43	24	1,322	-	1,389

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული
სესხები, მთლიანად:

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანა 1-ელ სტადიაზე

გადატანა მე-2 სტადიაზე

გადატანა მე-3 სტადიაზე

დაფარული აქტივები

ხელახალი სეგმენტაცია

მოდიფიკაციების გავლენა

ჩამოწერა

ადრე ჩამოწერილი თანხების ამოღება

დისკონტის ამორტიზაცია

საჯურსო სხვაობები

სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა

სხვა წმინდა ცვლილებები

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
4,742,975	374,933	223,401	18,014	5,359,323
4,489,689	34,779	693	6,969	4,532,130
202,422	(202,422)	-	-	-
(761,225)	791,522	(30,297)	-	-
(5,553)	(98,586)	104,139	-	-
(3,890,950)	(207,872)	(83,237)	(9,763)	(4,191,822)
194,578	2,622	(6,567)	-	190,633
1,330	1,983	184	2	3,499
-	-	(55,962)	-	(55,962)
-	-	42,501	2,865	45,366
-	-	(1,921)	359	(1,562)
(36,086)	(1,051)	(1,888)	-	(39,025)
(505,333)	(89,055)	(24,019)	(1,843)	(620,250)
50,869	1,454	5,956	(653)	57,626
4,482,716	608,307	172,983	15,950	5,279,956
-	-	155,882	13,603	169,485
4,482,716	608,307	17,101	2,347	5,110,471
4,482,716	608,307	172,983	15,950	5,279,956

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული
სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანა 1-ელ სტადიაზე

გადატანა მე-2 სტადიაზე

გადატანა მე-3 სტადიაზე

წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების

გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე

დაფარული აქტივები

ხელახალი სეგმენტაცია

მოდიფიკაციების გავლენა

სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება

მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები

ჩამოწერები

ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა

დისკონტის ამორტიზაცია

საჯურსო სხვაობები

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
12,858	6,893	133,426	2,926	156,103
23,237	166	230	2,997	26,630
4,323	(4,323)	-	-	-
(6,165)	12,301	(6,136)	-	-
(485)	(1,503)	1,988	-	-
(2,382)	(3,448)	28,233	-	22,403
(9,220)	(4,189)	(59,906)	(3,151)	(76,466)
5,404	(27)	(997)	-	4,380
30	104	1	2	137
(871)	(1,696)	(10,614)	(883)	(14,064)
(6,849)	20,270	(25,611)	(547)	(12,737)
7,022	17,655	(72,812)	(1,582)	(49,717)
-	-	(55,962)	-	(55,962)
-	-	42,501	2,865	45,366
-	-	(1,921)	359	(1,562)
(790)	(1,079)	(2,940)	(1)	(4,810)
19,090	23,469	42,292	4,567	89,418
-	-	35,537	4,496	40,033
19,090	23,469	6,755	71	49,385
19,090	23,469	42,292	4,567	89,418

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იმოთეკური
სესხები, მთლიანი:

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანა 1-ელ სტადიაზე

გადატანა მე-2 სტადიაზე

გადატანა მე-3 სტადიაზე

დაფარული აქტივები

ხელახალი სეგმენტაცია

მოდიფიკაციების გავლენა

ჩამოწერები

ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა

დისკონტის ამორტიზაცია

საკუროს სხვაობები

სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა

სხვა წმინდა ცვლილებები

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იმოთეკური
სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანა 1-ელ სტადიაზე

გადატანა მე-2 სტადიაზე

გადატანა მე-3 სტადიაზე

წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების

გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე

დაფარული აქტივები

მოდიფიკაციების გავლენა

სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება

მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები

ჩამოწერები

ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა

დისკონტის ამორტიზაცია

საკუროს სხვაობები

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუქმებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,629,369	259,970	104,514	28,205	4,022,058
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,466,957	14	-	13,524	1,480,495
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	403,540	(403,398)	(142)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(375,932)	443,567	(67,635)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(45,171)	(49,817)	94,988	-	-
დაფარული აქტივები	(901,792)	(57,945)	(49,096)	(10,849)	(1,019,682)
ხელახალი სეგმენტაცია	(603)	-	-	-	(603)
მოდიფიკაციების გავლენა	179	37	(2,949)	(169)	(2,902)
ჩამოწერები	-	-	(4,445)	(730)	(5,175)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	3,937	357	4,294
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	182	109	291
საკუროს სხვაობები	(4,670)	(98)	(23)	-	(4,791)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(254,899)	(20,553)	(10,022)	(2,527)	(288,001)
სხვა წმინდა ცვლილებები	8,928	(2,211)	348	155	7,220
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,925,906	169,566	69,657	28,075	4,193,204
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	2,940	-	2,940
კოლექტიურად შეფასებული	3,925,906	169,566	66,717	28,075	4,190,264
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,925,906	169,566	69,657	28,075	4,193,204

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Total
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	9,701	3,803	17,039	2,493	33,036
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	14,452	-	-	2,403	16,855
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	5,673	(5,608)	(65)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(3,236)	15,977	(12,741)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(7,463)	(1,484)	8,947	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების	(1,807)	(10,903)	6,767	-	(5,943)
გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,731)	(961)	(11,220)	(2,103)	(16,015)
დაფარული აქტივები	4	1	937	64	1,006
მოდიფიკაციების გავლენა	(244)	(122)	(1,652)	(498)	(2,516)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(6,487)	1,898	6,399	2,412	4,222
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	(839)	(1,202)	(2,628)	2,278	(2,391)
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები	-	-	(4,445)	(730)	(5,175)
ჩამოწერები	-	-	3,937	357	4,294
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	182	109	291
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	-	-	(2)
საკუროს სხვაობები	(2)	-	-	-	(2)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	8,860	2,601	14,085	4,507	30,053
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	576	-	576
კოლექტიურად შეფასებული	8,860	2,601	13,509	4,507	29,477
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	8,860	2,601	14,085	4,507	30,053

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები, მთლიანად:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,276,167	293,473	151,499	6,635	3,727,774
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,926,540	7,854	1,859	2,435	2,938,688
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	337,049	(337,049)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(441,995)	501,852	(59,857)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(50,683)	(106,474)	157,157	-	-
დაფარული აქტივები	(2,116,730)	(125,805)	(71,105)	(5,917)	(2,319,557)
ხელახალი სეგმენტაცია	(224,709)	(4,680)	5,034	-	(224,355)
მოდიფიკაციების გავლენა	194	139	(2,627)	(36)	(2,330)
ჩამოწერები	-	-	(37,629)	(98)	(37,727)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	11,875	79	11,954
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,262	58	1,320
საკურო სხვაობები	(11,551)	(1,097)	(1,147)	-	(13,795)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(275,010)	(27,918)	(17,669)	(350)	(320,947)
სხვა წმინდა ცვლილებები	51,417	168	7,865	38	59,488
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,470,689	200,463	146,517	2,844	3,820,513
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	39,448	-	39,448
კოლექტიურად შეფასებული	3,470,689	200,463	107,069	2,844	3,781,065
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,470,689	200,463	146,517	2,844	3,820,513

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	28,160	6,556	39,584	124	74,424
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	38,841	81	97	281	39,300
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	7,921	(7,921)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(8,872)	20,801	(11,929)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(8,295)	(7,503)	15,798	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(962)	(9,903)	29,077	-	18,212
დაფარული აქტივები	(13,592)	(3,065)	(24,514)	(496)	(41,667)
ხელახალი სეგმენტაცია	(5,935)	(129)	541	-	(5,523)
მოდიფიკაციების გავლენა	10	(24)	(1,147)	16	(1,145)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(1,071)	(114)	(3,448)	(67)	(4,700)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	(15,996)	6,765	18,514	762	10,045
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები	(7,951)	(1,012)	22,989	496	14,522
ჩამოწერები	-	-	(37,629)	(98)	(37,727)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	11,875	79	11,954
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,262	58	1,320
საკურო სხვაობები	(143)	(96)	(764)	-	(1,003)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	20,066	5,448	37,317	659	63,490
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	10,552	-	10,552
კოლექტიურად შეფასებული	20,066	5,448	26,765	659	52,938
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	20,066	5,448	37,317	659	63,490

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანად:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,635,438	215,026	107,642	23,199	2,981,305
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	3,313,393	7,566	969	15,493	3,337,421
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	344,640	(344,445)	(195)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(534,425)	608,146	(73,721)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(121,557)	(167,897)	289,454	-	-
დაფარული აქტივები	(2,357,992)	(102,236)	(64,593)	(12,241)	(2,537,062)
ხელახალი სეგმენტაცია	30,506	2,058	1,578	-	34,142
მოდიფიკაციების გავლენა	1,152	(84)	(24,515)	(1,236)	(24,683)
ჩამოწერები	-	-	(171,142)	(4,431)	(175,573)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	22,074	879	22,953
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	4,252	922	5,174
საკურსო სხვაობები	(14,539)	(80)	(163)	-	(14,782)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(86,830)	(4,100)	(1,319)	(611)	(92,860)
სხვა წმინდა ცვლილებები	33,406	(79)	31,671	1,021	66,019
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,243,192	213,875	121,992	22,995	3,602,054
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	2,650	(1)	2,649
კოლექტიურად შეფასებული	3,243,192	213,875	119,342	22,996	3,599,405
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,243,192	213,875	121,992	22,995	3,602,054

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	57,083	19,410	58,731	811	136,035
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	131,916	1,199	478	4,325	137,918
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	26,886	(26,872)	(14)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(36,429)	72,075	(35,646)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(61,445)	(37,845)	99,290	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(3,821)	(29,191)	48,501	-	15,489
დაფარული აქტივები	(41,829)	(8,884)	(38,047)	(3,763)	(92,523)
ხელახალი სეგმენტაცია	531	156	456	-	1,143
მოდიფიკაციების გავლენა	121	(12)	(10,792)	122	(10,561)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(191)	(60)	(763)	(63)	(1,077)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	(32,188)	29,344	90,779	8,785	96,720
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები	(16,449)	(90)	154,242	9,406	147,109
ჩამოწერები	-	-	(171,142)	(4,431)	(175,573)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	22,074	879	22,953
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	4,252	922	5,174
საკურსო სხვაობები	(36)	(11)	(201)	-	(248)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	40,598	19,309	67,956	7,587	135,450
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,054	-	1,054
კოლექტიურად შეფასებული	40,598	19,309	66,902	7,587	134,396
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	40,598	19,309	67,956	7,587	135,450

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო სესხები, მთლიანი:

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანა 1-ელ სტადიაზე

გადატანა მე-2 სტადიაზე

გადატანა მე-3 სტადიაზე

დაფარული აქტივები

ხელახალი სეგმენტაცია

ჩამოწერები

ადრე ჩამოწერილი თანხების ამოღება

დისკონტის ამორტიზაცია

სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა

სხვა წმინდა ცვლილებები

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
152,787	10,116	2,514	-	165,417
122,438	1	54	-	122,493
17,460	(17,460)	-	-	-
(24,040)	25,642	(1,602)	-	-
(7,251)	(2,757)	10,008	-	-
(112,603)	(6,938)	(4,054)	-	(123,595)
228	-	(45)	-	183
-	-	(635)	-	(635)
-	-	(25)	-	(25)
-	-	1	-	1
(33)	(4)	4	-	(33)
(1,461)	13	2,196	-	748
147,525	8,613	8,416	-	164,554
-	-	4,337	-	4,337
147,525	8,613	4,079	-	160,217
147,525	8,613	8,416	-	164,554

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

გადატანა 1-ელ სტადიაზე

გადატანა მე-2 სტადიაზე

გადატანა მე-3 სტადიაზე

დაფარული აქტივები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება

მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები

ჩამოწერები

ჩამოწერილი თანხების ამოღება

დისკონტის ამორტიზაცია

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
1,822	11	241	-	2,074
27	(27)	-	-	-
(16)	149	(133)	-	-
(2,502)	(6)	2,508	-	-
(18)	(6)	(30)	-	(54)
756	(89)	3,412	-	4,079
(1,753)	21	5,757	-	4,025
-	-	(635)	-	(635)
-	-	(25)	-	(25)
-	-	1	-	1
69	32	5,339	-	5,440
-	-	4,337	-	4,337
69	32	1,002	-	1,103
69	32	5,339	-	5,440

მომხმარებლებზე გაცემული ყველა სესხის დაუფარავი სახელშეკრულებო თანხები, რომლებიც საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაშია ჩამოწერილი, მაგრამ მათზე მაინც ვრცელდება იძულებითი აღსრულების ღონისძიება შეადგენდა 97,660 ლარს (2023 წ.: 138,972 ლარი, 2022 წ.: 188,545 ლარი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)**უზრუნველყოფის საგანი და კრედიტის საგარანტიო სხვა საშუალებები**

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაქტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- კომერციული სესხებისათვის – უძრავი ქონება, მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა, კომპანიის აქციები/წილები, მარაგები, სავაჭრო მოთხოვნები, მესამე მხარის კორპორაციული თავდებობა და აქციონერების პირადი თავდებობა.
- ფიზიკური პირების სესხებისთვის – საცხოვრებელი ფართის იპოთეკა, ავტომანქანები, ოქრო და ძვირფასეულობა, მესამე მხარის კომპანიის გარანტია და კომპანიის მფლობელების თავდებობა.

ხელმძღვანელობა მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის შესაბამისი ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / სესხების გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

ჯგუფის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის ობიექტების რეალიზაცია ხდება სათანადო წესით ან ნარჩუნდება კაპიტალის ღირებულების ზრდისა თუ საიჯარო შემოსავლის მიღების მიზნით. ზოგადად, ჯგუფი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს.

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასეთი იქნებოდა:

2024	საკრედიტო რისკით გაუფასურებულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე
კომერციული სესხები	109,693	177,215
იპოთეკური სესხები	8,713	46,174
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	62,497	165,347
სამომხმარებლო სესხები	57,633	91,720
სალომზარდო სესხები	996	2,212
სულ	239,532	482,668
2023	საკრედიტო რისკით გაუფასურებულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე
კომერციული სესხები	51,068	116,365
იპოთეკური სესხები	16,742	56,851
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	55,119	152,430
სამომხმარებლო სესხები	71,642	105,437
სალომზარდო სესხები	1,322	3,290
სულ	195,893	434,373
2022	საკრედიტო რისკით გაუფასურებულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე
კომერციული სესხები	46,859	185,698
იპოთეკური სესხები	18,592	67,537
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	37,976	131,404
სამომხმარებლო სესხები	75,543	103,597
სალომზარდო სესხები	5,339	6,947
სულ	184,309	495,183

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / სესხების გაუფასურების რეზერვი 243,136 ლარით მეტი იქნებოდა 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2023 წ.: 238,480 ლარით მეტი, 2022 წ.: 310,874 ლარით მეტი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 1,622,915 ლარს, ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 7%-ს (2023 წ.: 1,507,812 ლარი და 7%, შესაბამისად, 2022 წ.: 1,017,629 ლარი და 6%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი 1,596 ლარის ოდენობით (2023 წ.: 13,524 ლარი, 2022 წ.: 8,209 ლარი).

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე (მსესხებელი და მისი დაკავშირებული მხარეები) გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 2,823,628 ლარს, ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 11%-ს (2023 წ.: 2,414,054 ლარი და 12%, შესაბამისად; 2022 წ.: 1,736,614 ლარი და 10%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 3,667 ლარის ოდენობით (2023 წ.: 3,599 ლარი, 2022 წ.: 17,392 ლარი).

2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სესხები, ძირითადად, საქართველოს ტერიტორიაზე იყო გაცემული და საქმიანობის სფეროებზე შემდეგნაირად ნაწილდებოდა:

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია (გაგრძელება)

	2024	2023	2022
ფიზიკური პირები	13,523,394	11,445,733	10,011,378
უმრავი ქონება	2,462,948	1,608,487	1,024,364
ვაჭრობა	1,769,292	1,422,273	1,119,739
წარმოება	1,359,028	1,475,982	1,029,298
ელექტროენერგიის, გაზის მიწოდება და წყალმომარაგება	914,765	665,454	458,415
მასპინძლობის ბიზნესი	874,530	975,621	828,577
სოფლის მეურნეობა	867,671	710,440	719,077
ფინანსური შუამავლობა	566,457	418,103	308,121
მომსახურება	495,904	306,465	302,442
მშენებლობა	410,076	377,857	512,345
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	313,881	273,071	190,175
სამთო-მოპოვებითი მრეწველობა	152,050	160,261	144,799
სხვა	867,421	620,327	411,551
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	24,577,417	20,460,074	17,060,281
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(356,674)	(325,790)	(323,851)
კლიენტებზე გაცემული სესხები, წმინდა	24,220,743	20,134,284	16,736,430

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული ის სესხები, რომლებისთვისაც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არ აღიარებულა მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფის საგნის არსებობის გამო, იყო 553,177 ლარი (2023 წ.: 6,096,377, 2022 წ.: 5,227,783 ლარი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	2024	2023	2022
იჯარაზე მისაღები მინიმალური გადახდები	97,070	86,839	114,850
გამოკლებული: გამოუმუშავებელი ფინანსური იჯარის შემოსავალი	(28,072)	(16,748)	(24,108)
	68,998	70,091	90,742
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების ზარალის რეზერვი	(9,754)	(11,208)	(8,698)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	59,244	58,883	82,044

სხვაობა მომავალში მისაღებ მინიმალურ საიჯარო გადახდებსა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს შორის წარმოადგენს გამოუმუშავებელ ფინანსურ შემოსავალს.

2024 წლის 31 დეკემბრისა და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები არ დაგირავებულა მიღებული ბანკთაშორისი სესხების უზრუნველსაყოფად (2022 წ.: 16,965 ლარი).

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ინვესტიციის კონცენტრაცია ხუთ უმსხვილეს იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნაზე შეადგენდა 14,112 ლარს ანუ ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მთლიანი მოთხოვნების 20%-ს (2023 წ.: 18,436 ლარი, ანუ 25%; 2022 წ.: 20,273 ლარი, ანუ 21%) და მათგან მიღებული ფინანსური შემოსავალი 2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 2,123 ლარს, ანუ იჯარიდან მიღებული მთლიანი ფინანსური შემოსავლის 23%-ს (2023 წ.: 2,857 ლარი, ანუ 20%, 2022 წ.: 793 ლარი, ანუ 4%).

ქვემოთ მოცემულია სამომავლო მინიმალური საიჯარო გადახდები, რომელთა მიღებაც მოსალოდნელია 2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ:

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

	2024	2023	2022
1 წლამდე	56,247	46,531	49,228
1-დან 2 წლამდე	7,203	9,203	21,711
2-დან 3 წლამდე	9,776	7,288	17,123
3-დან 4 წლამდე	1,925	1,894	7,037
4-დან 5 წლამდე	4,120	2,913	2,727
5 წელზე მეტი	17,799	19,010	17,025
მისაღები მინიმალური საიჯარო გადასახდელები	97,070	86,839	114,850

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების ცვლილების დინამიკა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების გაუფასურების შესაბამისი რეზერვი:

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	33,899	5,048	12,064	19,080	70,091
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	28,652	-	-	6,578	35,230
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	1,994	(1,867)	(127)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(4,109)	4,418	(309)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(179)	(3,732)	3,911	-	-
დაფარული აქტივები	(23,975)	(3,119)	(5,988)	(8,642)	(41,724)
მოდიფიკაციების გავლენა	(13)	-	-	-	(13)
ჩამოწერები	-	-	(1,845)	-	(1,845)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	1	405	406
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	30	(67)	(37)
საკუროს სხვაობები	1,833	72	(51)	(1)	1,853
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	1,165	26	(33)	(424)	734
სხვა წმინდა ცვლილებები	3,751	109	175	268	4,303
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	43,018	955	7,828	17,197	68,998
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	962	-	962
კოლექტურად შეფასებული	43,018	955	6,866	17,197	68,036
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	43,018	955	7,828	17,197	68,998

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები,
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,169	484	5,706	3,849	11,208
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	299	-	-	-	299
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	67	(61)	(6)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(86)	90	(4)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(4)	(485)	489	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების	(53)	191	322	-	460
გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(83)	(149)	(1,631)	(3,238)	(5,101)
დაფარული აქტივები	11	(2)	15	-	24
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(153)	97	2,540	779	3,263
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	(2)	(319)	1,725	(2,459)	(1,055)
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები	(851)	-	1	405	(445)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	30	(67)	(37)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	30	(67)	(37)
საკუროს სხვაობები	21	11	51	-	83
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	337	176	7,513	1,728	9,754
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	645	-	645
კოლექტურად შეფასებული	337	176	6,868	1,728	9,109
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	337	176	7,513	1,728	9,754

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი	შეგნებილი ან შეგნებილი				
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	54,971	6,451	14,110	15,210	90,742
შეგნებილი ან შეგნებილი ახალი ფინანსური აქტივი	24,001	-	-	10,525	34,526
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	9,296	(8,702)	(594)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(17,016)	21,008	(3,992)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(1,291)	(10,139)	11,430	-	-
დაფარული აქტივები	(32,717)	(3,377)	(5,056)	(6,389)	(47,539)
მოდიფიკაციების გავლენა	(221)	-	138	-	(83)
ჩამოწერები	-	-	(3,429)	313	(3,116)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	66	-	66
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	23	284	307
საკუროს სხვაობები	(6,401)	(389)	(601)	-	(7,391)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	2,285	198	117	(804)	1,796
სხვა წმინდა ცვლილებები	992	(2)	(148)	(59)	783
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	33,899	5,048	12,064	19,080	70,091
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	286	-	286
კოლექტიურად შეფასებული	33,899	5,048	11,778	19,080	69,805
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	33,899	5,048	12,064	19,080	70,091

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები,
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შეგნებილი ან შეგნებილი				
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	818	258	3,541	4,081	8,698
შეგნებილი ან შეგნებილი ახალი ფინანსური აქტივი	964	-	-	-	964
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	275	(262)	(13)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(650)	769	(119)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(236)	(434)	670	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(142)	234	291	-	383
დაფარული აქტივები	(538)	(170)	(2,816)	(2,394)	(5,918)
მოდიფიკაციების გავლენა	(2)	-	-	-	(2)
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	51	37	3	-	91
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	425	(53)	5,307	1,565	7,244
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები	147	121	3,323	(829)	2,762
ჩამოწერები	-	-	(316)	313	(3)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	66	-	66
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	23	284	307
საკუროს სხვაობები	204	105	(931)	-	(622)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,169	484	5,706	3,849	11,208
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	60	-	60
კოლექტიურად შეფასებული	1,169	484	5,646	3,849	11,148
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,169	484	5,706	3,849	11,208

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები,
მთლიანი

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანა 1-ელ სტადიაზე

გადატანა მე-2 სტადიაზე

გადატანა მე-3 სტადიაზე

დაფარული აქტივები

მოდიფიკაციების გავლენა

ჩამოწერები

დისკონტის ამორტიზაცია

საკუროს სხვაობები

სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა

სხვა წმინდა ცვლილებები

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
73,181	17,559	16,447	9,582	116,769
43,731	-	-	12,081	55,812
23,502	(18,121)	(5,381)	-	-
(24,194)	31,532	(7,338)	-	-
(3,093)	(15,782)	18,875	-	-
(54,166)	(7,662)	(5,148)	(6,537)	(73,513)
278	-	-	-	278
-	-	(2,724)	-	(2,724)
-	-	105	-	105
(5,461)	(1,020)	(1,024)	-	(7,505)
865	(66)	86	-	885
328	11	212	84	635
54,971	6,451	14,110	15,210	90,742
-	-	1,199	-	1,199
54,971	6,451	12,911	15,210	89,543
54,971	6,451	14,110	15,210	90,742

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები,
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანა 1-ელ სტადიაზე

გადატანა მე-2 სტადიაზე

გადატანა მე-3 სტადიაზე

წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების

გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე

დაფარული აქტივები

სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება

მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები

ჩამოწერები

დისკონტის ამორტიზაცია

საკუროს სხვაობები

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
1,031	762	2,686	1,196	5,675
793	-	-	-	793
1,322	(680)	(642)	-	-
(537)	1,309	(772)	-	-
(151)	(1,253)	1,404	-	-
(1,284)	276	2,093	-	1,085
(569)	(192)	(1,559)	(1,856)	(4,176)
64	(3)	5	-	66
70	56	573	4,741	5,440
(292)	(487)	1,102	2,885	3,208
-	-	(480)	-	(480)
-	-	105	-	105
79	(17)	128	-	190
818	258	3,541	4,081	8,698
-	-	306	-	306
818	258	3,235	4,081	8,392
818	258	3,541	4,081	8,698

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ჯგუფი ჩამოწერს ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები ნაშთს, როდესაც იგი დაისაკუთრებს საიჯარო აქტივს. სხვაობა მთლიან და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაშთებს შორის ჩამოწერის მომენტში წარმოადგენს დასაკუთრებული აქტივის ღირებულებას.

მოთხოვნების შესყიდვა

მოთხოვნების შესყიდვა, მთლიანი

გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

მოთხოვნების შესყიდვა, წმინდა

2024	2023	2022
36,180	55,027	23,411
(12)	(127)	(282)
36,168	54,900	23,129

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოთხოვნების შესყიდვა (გაგრძელება)

მოთხოვნების შესყიდვა, მთლიანი

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	54,749	180	98	-	55,027
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	47,606	-	-	-	47,606
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(1,926)	1,926	-	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(205)	-	352	-	-
დაფარული აქტივები	(64,697)	(513)	(422)	-	(65,632)
საკურსო სხვაობები	133	7	3	-	143
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	406	-	-	-	406
სხვა წმინდა ცვლილებები	-	(1,371)	1	-	(1,370)
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	36,066	82	32	-	36,180
კოლექტიურად შეფასებული	36,066	82	32	-	36,180
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	36,066	82	32	-	36,180

მოთხოვნების შესყიდვა, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	28	1	98	-	127
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	243	-	-	-	243
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(32)	32	-	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(205)	-	205	-	-
დაფარული აქტივები	(28)	(1)	(241)	-	(270)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	11	(31)	36	-	16
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები	(11)	-	-	-	(11)
საკურსო სხვაობები	(5)	(1)	(98)	-	(104)
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	12	-	-	-	12
კოლექტიურად შეფასებული	12	-	-	-	12
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	12	-	-	-	12

მოთხოვნების შესყიდვა, მთლიანი

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	20,365	3,000	46	-	23,411
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	89,935	-	-	-	89,935
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(765)	765	-	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(306)	(2)	308	-	-
დაფარული აქტივები	(53,456)	(3,546)	(231)	-	(57,233)
საკურსო სხვაობები	(1,019)	(37)	(25)	-	(1,081)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(5)	-	-	-	(5)
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	54,749	180	98	-	55,027
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	98	-	98
კოლექტიურად შეფასებული	54,749	180	-	-	54,929
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	54,749	180	98	-	55,027

მოთხოვნების შესყიდვა, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	175	61	46	-	282
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	411	-	-	-	411
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(13)	13	-	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(306)	-	306	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	4	1	-	5
დაფარული აქტივები	(245)	(75)	(307)	-	(627)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	32	(3)	-	-	29
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები	(121)	(61)	-	-	(182)
საკურსო სხვაობები	(26)	1	52	-	27
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	28	1	98	-	127
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	98	-	98
კოლექტიურად შეფასებული	28	1	-	-	29
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	28	1	98	-	127

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, დავალიანების შესყიდვა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოთხოვნების შესყიდვა (გაგრძელება)

მოთხოვნების შესყიდვა, მთლიანი

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	33,048	25	165	-	33,238
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	116,579	-	-	-	116,579
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	1,680	(1,680)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(14,310)	14,310	-	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(46)	-	46	-	-
დაფარული აქტივები	(115,785)	(9,652)	(151)	-	(125,588)
საკუროს სხვაობები	(812)	(2)	(15)	-	(829)
სავალუტო კუროს ცვლილების დინამიკა	-	-	-	-	-
სხვა წმინდა ცვლილებები	11	(1)	1	-	11
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	20,365	3,000	46	-	23,411
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	46	-	46
კოლექტიურად შეფასებული	20,365	3,000	-	-	23,365
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	20,365	3,000	46	-	23,411

მოთხოვნების შესყიდვა, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	246	1	124	-	371
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	744	-	-	-	744
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	364	(364)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(712)	712	-	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(37)	-	37	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(229)	310	11	-	92
დაფარული აქტივები	(481)	(243)	(86)	-	(810)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება	341	(354)	38	-	25
მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში (გაუქმებები)/დარიცხვები	(10)	61	-	-	51
საკუროს სხვაობები	(61)	(1)	(78)	-	(140)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	175	61	46	-	282
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	46	-	46
კოლექტიურად შეფასებული	175	61	-	-	236
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	175	61	46	-	282

10. აქტივის გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები

	2024	2023	2022
აქტივის გამოყენების უფლება	163,104	134,422	115,404
საიჯარო ვალდებულება	177,365	137,554	112,624

ადმინისტრაციული ხარჯები მოიცავს დატვირთვის და იჯარის ხარჯებს იმ საიჯარო ხელშეკრულებებიდან, რომლებზეც გავრცელდა აღიარების გამონაკლისები:

	2024	2023	2022
მოკლევადიანი იჯარები	(4,323)	(4,601)	(4,413)
დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები	(1,519)	(1,665)	(1,385)
	(5,842)	(6,266)	(5,798)

(ათას ლარში)

10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	საიჯარო ვალდებულებების ცვლილების დინამიკა
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1 იანვრისთვის	85,098
ფულადი გადახდები საიჯარო ვალდებულების ძირითად ნაწილზე	(25,020)
დარიცხული პროცენტის ცვლილება	1,089
შემოსვლები	70,095
სხვა ცვლილების დინამიკა*	(18,638)
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	112,624
ფულადი გადახდები საიჯარო ვალდებულების ძირითად ნაწილზე	(31,606)
დარიცხული პროცენტის ცვლილება	(743)
შემოსვლები	59,709
სხვა ცვლილების დინამიკა*	(2,430)
საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის	137,554
ფულადი გადახდები საიჯარო ვალდებულების ძირითად ნაწილზე	(36,340)
დარიცხული პროცენტის ცვლილება	677
შემოსვლები	67,873
სხვა ცვლილების დინამიკა*	7,601
საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის	177,365

*სხვა ცვლილების დინამიკა ძირითადად მოიცავს უცხოურ ვალუტაში ხელშეკრულებების და გაუქმებული საიჯარო ხელშეკრულებების გადაყვანის ეფექტს.

აქტივის გამოყენების უფლების ცვლილების დინამიკა ასე გამოიყურება:

	საოფისე შენობები და მომსახურების ცენტრები	კომპიუტერები და აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება			
31 დეკემბერი, 2023 წ.	217,675	1,774	219,449
შემოსვლები	66,766	-	66,766
გასვლები	(14,783)	-	(14,783)
საკურსო სხვაობები	977	94	1,071
31 დეკემბერი, 2024 წ.	270,635	1,868	272,503
დაგროვილი ცვეთა			
31 დეკემბერი, 2023 წ.	83,928	1,099	85,027
ცვეთის ხარჯი	35,818	267	36,085
გასვლები	(12,078)	-	(12,078)
საკურსო სხვაობები	299	66	365
31 დეკემბერი, 2024 წ.	107,967	1,432	109,399
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
31 დეკემბერი, 2023 წ.	133,747	675	134,422
31 დეკემბერი, 2024 წ.	162,668	436	163,104

(ათას ლარში)

10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	საოფისე შენობები და მომსახურების ცენტრები	კომპიუტერები და აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება			
31 დეკემბერი, 2022 წ.	177,533	2,333	179,866
შემოსვლები	59,974	-	59,974
გასვლები	(14,548)	-	(14,548)
საკუროს სხვაობები	(5,284)	(559)	(5,843)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	217,675	1,774	219,449
დაგროვილი ცვეთა			
31 დეკემბერი, 2022 წ.	63,362	1,100	64,462
ცვეთის ხარჯი	31,782	315	32,097
გასვლები	(10,164)	-	(10,164)
საკუროს სხვაობები	(1,052)	(316)	(1,368)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	83,928	1,099	85,027
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
31 დეკემბერი, 2022 წ.	114,171	1,233	115,404
31 დეკემბერი, 2023 წ.	133,747	675	134,422
	საოფისე შენობები და მომსახურების ცენტრები	კომპიუტერები და აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება			
31 დეკემბერი, 2021 წ.	123,669	2,631	126,300
შემოსვლები	73,773	-	73,773
გასვლები	(18,960)	-	(18,960)
საკუროს სხვაობები	(949)	(298)	(1,247)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	177,533	2,333	179,866
დაგროვილი ცვეთა			
31 დეკემბერი, 2021 წ.	47,760	864	48,624
ცვეთის ხარჯი	24,473	345	24,818
გასვლები	(8,656)	-	(8,656)
საკუროს სხვაობები	(215)	(109)	(324)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	63,362	1,100	64,462
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
31 დეკემბერი, 2021 წ.	75,909	1,767	77,676
31 დეკემბერი, 2022 წ.	114,171	1,233	115,404

(ათას ლარში)

10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებების ცვლილების დინამიკა ასეთია:

	საოფისე შენობები და მომსახურების ცენტრები	აგეიცი და ინვენტარი	კომპიუტერები და აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობესებები	მშენებარე აქტივები	სულ
თვითღირებულება							
31 დეკემბერი, 2023 წ.	251,904	213,526	234,269	8,032	33,811	6,480	748,022
შემოსვლები	6,532	27,891	30,472	4,589	416	27,617	97,517
გადატანები	4,671	(1,225)	1,368	-	14,535	(19,349)	-
გადაფასება	1,144	-	-	-	-	-	1,144
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(9,669)	-	-	-	-	-	(9,669)
გადატანები გასაყიდად გამოიწველი აქტივებიდან	927	-	-	-	-	-	927
გადატანები სხვა აქტივებში	(281)	(1,953)	(9,846)	-	-	(2,016)	(14,096)
გასვლები	-	(213)	(108)	(25)	(53)	-	(399)
ჩამოწერები	(1,342)	(11)	(56)	(107)	(2,392)	-	(3,908)
საკუროს სხვაობები	549	89	442	25	104	29	1,238
31 დეკემბერი, 2024 წ.	254,435	238,104	256,541	12,514	46,421	12,761	820,776
დაგროვილი გაუფასურება							
31 დეკემბერი, 2023 წ.	2,557	36	98	8	-	-	2,699
საკუროს სხვაობები	(290)	(24)	(82)	(8)	-	-	(404)
31 დეკემბერი, 2024 წ.	2,267	12	16	-	-	-	2,295
დაგროვილი ცვეთა							
31 დეკემბერი, 2023 წ.	32,277	129,561	160,103	4,041	15,038	-	341,020
ცვეთის ხარჯი	4,979	12,608	24,130	1,534	6,611	-	49,862
გადატანები	-	(970)	970	-	-	-	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(2,037)	-	-	-	-	-	(2,037)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,230)	(7,712)	-	-	-	(8,942)
გასვლები	-	(210)	(100)	(26)	(49)	-	(385)
ჩამოწერები	(276)	(134)	(814)	(85)	(2,053)	-	(3,362)
საკუროს სხვაობები	649	20	208	7	42	-	926
31 დეკემბერი, 2024 წ.	35,592	139,645	176,785	5,471	19,589	-	377,082
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
31 დეკემბერი, 2023 წ.	217,070	83,929	74,068	3,983	18,773	6,480	404,303
31 დეკემბერი, 2024 წ.	216,576	98,447	79,740	7,043	26,832	12,761	441,399

	საოფისე შენობები და მომსახურების ცენტრები	აგეიცი და ინვენტარი	კომპიუტერები და აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობესებები	მშენებარე აქტივები	სულ
თვითღირებულება							
31 დეკემბერი, 2022 წ.	229,184	190,730	219,231	6,063	26,574	1,346	673,128
შემოსვლები	20,379	24,936	25,362	2,795	1,544	16,793	91,809
გადატანები	2,557	-	-	-	8,507	(11,064)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(641)	-	-	-	-	-	(641)
გადატანები გასაყიდად გამოიწველი აქტივებში	(1,363)	-	-	-	-	-	(1,363)
გადატანები დასაჯილდოებული აქტივებიდან	3,516	-	-	-	-	-	3,516
გადატანები სხვა (აქტივებში) აქტივებიდან	934	(1,421)	(7,714)	(207)	(29)	(243)	(8,680)
გასვლები	-	(267)	(480)	(194)	(222)	-	(1,163)
ჩამოწერები	-	-	(2)	(284)	(2,161)	(318)	(2,765)
საკუროს სხვაობები	(2,662)	(452)	(2,128)	(141)	(402)	(34)	(5,819)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	251,904	213,526	234,269	8,032	33,811	6,480	748,022
დაგროვილი გაუფასურება							
31 დეკემბერი, 2022 წ.	2,557	36	98	8	-	-	2,699
31 დეკემბერი, 2023 წ.	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი ცვეთა							
31 დეკემბერი, 2022 წ.	29,859	119,721	141,695	3,556	11,992	-	306,823
ცვეთის ხარჯი	4,947	11,583	26,109	910	4,576	-	48,125
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(225)	(1)	-	-	-	-	(226)
გადატანები გასაყიდად გამოიწველი აქტივებში	(1,065)	-	-	-	-	-	(1,065)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(996)	(5,526)	(203)	-	-	(6,725)
გასვლები	-	(194)	(445)	(112)	(217)	-	(968)
ჩამოწერები	-	(354)	(745)	(85)	(1,147)	-	(2,331)
საკუროს სხვაობები	(1,239)	(198)	(985)	(25)	(166)	-	(2,613)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	32,277	129,561	160,103	4,041	15,038	-	341,020
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
31 დეკემბერი, 2022 წ.	196,768	70,973	77,438	2,499	14,582	1,346	363,606
31 დეკემბერი, 2023 წ.	217,070	83,929	74,068	3,983	18,773	6,480	404,303

	საოფისე შენობები და მომსახურების ცენტრები	აგეიცი და ინვენტარი	კომპიუტერები და აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობესებები	მშენებარე აქტივები	სულ
თვითღირებულება							
31 დეკემბერი, 2021 წ.	210,883	186,683	194,705	5,029	26,863	1,095	625,258
შემოსვლები	120	10,566	30,290	1,952	72	27,736	70,736
გადატანები	23,333	32	77	-	3,804	(27,246)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებიდან	769	-	-	-	-	-	769
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,571)	(2,135)	(265)	-	(231)	(4,202)
გასვლები	(3,011)	(83)	(439)	(365)	(27)	(1)	(3,926)
ჩამოწერები	(29)	(4,699)	(2,455)	(241)	(4,051)	-	(11,475)
საკუროს სხვაობები	(2,881)	(198)	(812)	(47)	(87)	(7)	(4,032)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	229,184	190,730	219,231	6,063	26,574	1,346	673,128
დაგროვილი გაუფასურება							
31 დეკემბერი, 2021 წ.	2,557	36	98	8	-	-	2,699
31 დეკემბერი, 2022 წ.	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი ცვეთა							
31 დეკემბერი, 2021 წ.	27,512	111,842	124,814	3,381	11,985	-	279,534
ცვეთის ხარჯი	4,159	13,618	22,606	643	4,130	-	45,156
გადატანები	(13)	13	-	-	-	-	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(155)	-	-	-	-	-	(155)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(916)	(2,479)	(230)	-	-	(3,625)
გასვლები	(795)	(176)	(366)	(88)	(25)	-	(1,450)
ჩამოწერები	2	(4,546)	(2,414)	(130)	(4,027)	-	(11,115)
საკუროს სხვაობები	(851)	(114)	(466)	(20)	(71)	-	(1,522)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	29,859	119,721	141,695	3,556	11,992	-	306,823
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
31 დეკემბერი, 2021 წ.	180,814	74,805	69,793	1,640	14,878	1,095	343,025
31 დეკემბერი, 2022 წ.	196,768	70,973	77,438	2,499	14,582	1,346	363,606

(ათას ლარში)

10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივების ცვლილების დინამიკა ასეთი იყო:

	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია			სხვა	სულ
თვითღირებულება					
31 დეკემბერი, 2023 წ.	248,157	26,253			274,410
შემოსვლები	59,478	196			59,674
გასვლები	(6,397)	-			(6,397)
საკურსო სხვაობები	1,020	-			1,020
31 დეკემბერი, 2024 წ.	302,258	26,449			328,707
დაგროვილი გაუფასურება					
31 დეკემბერი, 2023 წ.	2,201	-			2,201
31 დეკემბერი, 2024 წ.	2,201	-			2,201
დაგროვილი ამორტიზაცია					
31 დეკემბერი, 2023 წ.	122,399	5,453			127,852
ამორტიზაციის ხარჯი	32,178	19			32,197
გასვლები	(6,233)	-			(6,233)
საკურსო სხვაობები	323	-			323
31 დეკემბერი, 2024 წ.	148,667	5,472			154,139
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
31 დეკემბერი, 2023 წ.	123,557	20,800			144,357
31 დეკემბერი, 2024 წ.	151,390	20,977			172,367
	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია			სხვა	სულ
თვითღირებულება					
31 დეკემბერი, 2022 წ.	212,765	26,253			239,018
შემოსვლები	47,926	-			47,926
გასვლები	(8,320)	-			(8,320)
საკურსო სხვაობები	(4,214)	-			(4,214)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	248,157	26,253			274,410
დაგროვილი გაუფასურება					
31 დეკემბერი, 2022 წ.	-	-			-
გაუფასურების ხარჯი	2,201	-			2,201
31 დეკემბერი, 2023 წ.	2,201	-			2,201
დაგროვილი ამორტიზაცია					
31 დეკემბერი, 2022 წ.	103,273	5,438			108,711
ამორტიზაციის ხარჯი	28,302	15			28,317
გასვლები	(7,814)	-			(7,814)
ჩამოწერები	(4)	-			(4)
საკურსო სხვაობები	(1,358)	-			(1,358)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	122,399	5,453			127,852
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
31 დეკემბერი, 2022 წ.	109,492	20,815			130,307
31 დეკემბერი, 2023 წ.	123,557	20,800			144,357

(ათას ლარში)

10. აქტივების გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია			სხვა	სულ
თვითღირებულება					
31 დეკემბერი, 2021 წ.	187,760	26,254			214,014
შემოსვლები	34,124	-			34,124
გასვლები	(7,330)	-			(7,330)
ჩამოწერები	(376)	(1)			(377)
საკურსო სხვაობები	(1,413)	-			(1,413)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	212,765	26,253			239,018
დაგროვილი ამორტიზაცია					
31 დეკემბერი, 2021 წ.	83,820	5,419			89,239
ამორტიზაციის ხარჯი	25,983	20			26,003
გასვლები	(5,683)	-			(5,683)
ჩამოწერები	(377)	(1)			(378)
საკურსო სხვაობები	(470)	-			(470)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	103,273	5,438			108,711
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
31 დეკემბერი, 2021 წ.	103,940	20,835			124,775
31 დეკემბერი, 2022 წ.	109,492	20,815			130,307

11. საინვესტიციო ქონება

	2024	2023	2022
1 იანვარს	127,924	170,629	231,707
შემოსვლები	-	4,882	5,845
გასვლები	(20,246)	(38,175)	(54,713)
წმინდა შემოსულობა (ზარალი) საინვესტიციო ქონების			
გადაფასებიდან	21,595	579	6,645
გადატანები გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში	(2,069)	(10,756)	(16,955)
გადატანები ძირითადი საშუალებებიდან (საშუალებებში)	7,632	415	(924)
გადატანები დასაკუთრებული აქტივებიდან	5,346	3,428	-
საკურსო სხვაობები	555	(3,078)	(976)
31 დეკემბერს	140,737	127,924	170,629

საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის შემდგარი ნებაყოფლობითი ოპერაციის პირობებში. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ქონების სამართლიანი ღირებულებები ეყრდნობა აკრედიტებული დამოუკიდებელი ექსპერტის მიერ ჩატარებულ შეფასებას. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეფასება დაწვრილებით აღწერილია 28-ე შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

12. დასაკუთრებული აქტივები

	2024	2023	2022
1 იანვარს	271,712	119,924	3,216
შემოსვლები	176,310	239,872	128,170
გასვლები	(66,528)	(77,324)	(8,063)
ჩამოფასება	(3,019)	(2,114)	(3,399)
გადატანები ძირითად საშუალებებში	(673)	(3,516)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(5,359)	(3,428)	-
საქურსო სხვაობები	134	(1,702)	-
31 დეკემბერს	372,577	271,712	119,924

ჯგუფის დასაკუთრებული აქტივების უმეტესობა შედგება უძრავი ქონების აქტივებისა, რომლებიც დასაკუთრებული იქნა დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი სესხების ამოღების დროს.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საბალანსო ღირებულება დასაკუთრებული აქტივებისა, რომლებიც ექვემდებარება გამოსყიდვის ოფციონს, იყო 187,756 ლარი (2023 წ.: 157,507 ლარი; 2022 წ.: 27,798 ლარი).

13. გუდვილი

გუდვილის ცვლილების დინამიკა ასე გამოიყურება:

	2024	2023	2022
თვითღირებულება			
1 იანვარი	57,209	57,209	57,209
31 დეკემბერს	57,209	57,209	57,209
დაგროვილი გაუფასურება			
1 იანვარი	23,756	23,756	23,756
31 დეკემბერს	23,756	23,756	23,756
წმინდა საბალანსო ღირებულება:			
1 იანვარი	33,453	33,453	33,453
31 დეკემბერს	33,453	33,453	33,453

გუდვილის გაუფასურების ტესტირება

საწარმოთა გაერთიანებების მეშვეობით შეძენილი გუდვილი გაუფასურების ტესტირების მიზნით განაწილდა ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ორ ინდივიდუალურ ერთეულზე: კორპორაციული საბანკო საქმიანობა და საცალო საბანკო საქმიანობა „ქართული ფინანსური სერვისების“ ბიზნეს მიმართულებაში.

ფულადი სახსრების წარმომქმნელ თითოეულ ერთეულზე განაწილებული გუდვილის საბალანსო ღირებულება შემდეგია:

	2024	2023	2022
საცალო საბანკო მომსახურება	23,488	23,488	23,488
კორპორატიული საბანკო მომსახურება	9,965	9,965	9,965
სულ	33,453	33,453	33,453

(ათას ლარში)

13. გუდვილი (გაგრძელება)

გამოყენების ღირებულების გაანგარიშების ძირითადი დაშვებები

ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ანაზღაურებადი ღირებულებები განისაზღვრა ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის მიერ დამტკიცებულ, ერთიდან სამ წლამდე ვადის, ფინანსურ ბიუჯეტებზე დაყრდნობით ფულადი ნაკადების პროგნოზების გამოყენებით გაანგარიშებული გამოყენების ღირებულების საფუძველზე. დისკონტირების განაკვეთი არ დაკორექტირდა მუდმივი ან კლებადი ზრდის ტემპისთვის იმ სამწლიანი პერიოდების მიღმა, რომლებსაც ფინანსური ბიუჯეტები მოიცავს. გაუფასურების შემოწმების მიზნებისთვის, დაშვებულია მუდმივი ზრდის 3%-იანი ტემპი ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი ერთეულის სამომავლო საოპერაციო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად ფინანსურ ბიუჯეტებში გათვალისწინებული სამწლიანი ვადის შემდეგ.

ჯგუფმა დისკონტირების შემდეგი განაკვეთები გამოიყენა კორპორაციული საბანკო მომსახურებისა და საცალო საბანკო მომსახურებისთვის:

	კორპორაციული საბანკო საქმიანობა			საცალო საბანკო საქმიანობა		
	2024, %	2023, %	2022, %	2024, %	2023, %	2022, %
დისკონტირების განაკვეთი	6.8%	5.3%	4.3%	6.2%	6.6%	8.4%

დისკონტირების განაკვეთები

დისკონტირების განაკვეთები ასახავს ხელმძღვანელობის მოლოდინს თითოეული მიმართულებიდან მისაღები უკუგების მიმართ. სწორედ ამაზე დაყრდნობით აფასებს ხელმძღვანელობა საოპერაციო საქმიანობის შედეგებს და სამომავლო საინვესტიციო წინადადებებს. დისკონტირების განაკვეთები გამოითვლება კაპიტალის საშუალო შეწონილ ღირებულებაზე დაყრდნობით, გადასახადით დაბეგრამდე.

საცალო საბანკო მომსახურების და კორპორაციული საბანკო მომსახურების ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის შემდეგი დამატებითი დაშვებები გაკეთდა:

- ▶ სესხებისა და ანაზღაურების სტაბილური, ორგანული ზრდა;
- ▶ თვითღირებულებაში / შემოსავლების სტრუქტურაში ან კოეფიციენტში არსებითი ცვლილებების გარეშე; და
- ▶ ვაჭრობის დაფინანსების ან სხვა დოკუმენტური საქმიანობების სტაბილური, ორგანული ზრდა.

მგრძნობელობა დაშვებებში შესული ცვლილებების მიმართ

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულების განსაზღვრისთვის გამოყენებულ ძირითად დაშვებებში გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილებები არ გამოიწვევს გუდვილის გაუფასურებას. გამოყენების ღირებულების ნამეტი საბალანსო ღირებულებაზე განისაზღვრება 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული წმინდა სააღრიცხვო ღირებულების საფუძველზე. შესაძლო ცვლილებად მიჩნეული იქნა +/-3% დისკონტირების განაკვეთისა და ზრდის ტემპში.

14. გადასახადები

მოგების გადასახადის ხარჯი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში მოიცავს:

	2024	2023	2022
მიმდინარე მოგების გადასახადის სარგებელი (ხარჯი)	(283,148)	(324,449)	(137,386)
გადავადებული მოგების გადასახადის სარგებელი (ხარჯი)	(6,425)	65,481	(53,221)
მოგების გადასახადის ხარჯი	(289,573)	(258,968)	(190,607)

ჯგუფის შემოსავლის დიდ ნაწილზე ვრცელდება მოგების გადასახადის განაკვეთი, რომლითაც იბეგრება შვილობილი საწარმოების შემოსავალი, და მერყეობს 15%-დან 25%-მდე (2023 წ.: 15%-დან 25%-მდე, 2022 წ.: 15%-დან 25%-მდე).

(ათას ლარში)

14. გადასახადები (გაგრძელება)

2022 წლის 16 დეკემბერს საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილება შევიდა, რომლითაც გაუქმდა მოსალოდნელი გადასვლა განაწილებული მოგების დაბეგვრაზე 2023 წლის 1 იანვრიდან. ცვლილების მიხედვით, რომელიც ძალაში შევიდა 2023 წლის 1 იანვრიდან, შენარჩუნდება არსებული საგადასახადო წესები ფინანსური დაწესებულებებისთვის, მათ შორის ბანკებისთვის. ამავდროულად, ბანკებისთვის არსებული მოგების გადასახადის განაკვეთი 2023 წლიდან 15%-დან 20%-მდე გაიზარდა. გარდა ამისა, 2023 წლიდან დასაბეგრი საპროცენტო შემოსავალი და მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლის გამოქვითვა შესაძლებელია, განისაზღვრა ფასს-ის და არა საქართველოს ეროვნული ბანკის ადგილობრივი რეგულაციების მიხედვით. სტანდარტებზე გადასვლით განპირობებული სხვაობები მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში და საპროცენტო შემოსავალში ერთჯერადად, შესაბამისად, 15%-ით და 20%-ით, დაიბეგრა.

ცვლილებამ მაშინვე მოახდინა გავლენა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების ნაშთებზე, რომლებიც მიკუთვნებადია წინა პერიოდებთან დაკავშირებით აღიარებული დროებითი სხვაობებისთვის. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთები გადაფასდა განახლებული კანონმდებლობის შესაბამისად. ცვლილებამ განაპირობა არსებითი ერთჯერადი გადავადებული საგადასახადო ხარჯი, ვინაიდან მანამდე ბანკმა აღიარა გადავადებული გადასახადები მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც მოსალოდნელი იყო მათი რეალიზება 2023 წლის 1 იანვრამდე.

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ მოცემულია 2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის კანონმდებლობით დადგენილი განაკვეთების მიხედვით გამოთვლილი მოგების გადასახადის ხარჯის და რეალური ხარჯის შედარება:

	2024	2023	2022
მოგება გადასახადით დაბეგვრამდე	2,127,472	1,592,687	1,182,611
კანონმდებლობით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი საქართველოში	20%	20%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი საშუალო საგადასახადო განაკვეთის შემთხვევაში	(425,494)	(318,537)	(177,392)
დაუბეგრავი შემოსავალი	135,972	61,739	47,610
გამოუქვითავი ხარჯები	(4,121)	(2,086)	(1,371)
წინა წლის დეკლარაციების შესწორება	910	(2,342)	(2,846)
გადასახადი თითოეულ ქვეყანაში მოგების გადასახადის ადგილობრივი განაკვეთის შემთხვევაში	(2,725)	(965)	(3,585)
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილებების ეფექტი	-	110	(53,074)
მხოლოდ საგადასახადო მიზნებისთვის აღიარებული ხარჯები სხვა	7,013	7,030	-
	(1,128)	(3,917)	51
მოგების გადასახადის ხარჯი	(289,573)	(258,968)	(190,607)

დაუბეგრავი შემოსავალი ძირითადად მოიცავს მეკავშირე საწარმოს ხელსაყრელი შესყიდვის შედეგად მიღებულ შემოსულობაზე საგადასახადო ეფექტს, მეკავშირე საწარმოების მოგების ან ზარალის წილს შემქნის შემდეგ და საპროცენტო შემოსავალს საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან, რომლებიც არ იბეგრება მიმდინარე მოგების გადასახადით.

საქართველოსა და ბელარუსში მოქმედი გადასახადები მოიცავს მოგების გადასახადს, საშემოსავლო გადასახადს, ქონების გადასახადს, დამატებითი ღირებულების გადასახადს და სხვ. თუმცა მათი რეგულირება ხშირად ბუნდოვანია ან საერთოდ არ ხდება, და არასაკმარისი პრეცედენტი არსებობს. ამის გამო საგადასახადო რისკები საქართველოსა და ბელარუსში ჩვეულებრივ გაცილებით მაღალია, ვიდრე უფრო განვითარებული საგადასახადო სისტემის მქონე ქვეყნებში. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფი არსებითად აკმაყოფილებს იმ საგადასახადო კანონებს, რომლებიც მის საქმიანობას ეხება. ამის მიუხედავად, მაინც არსებობს იმის რისკი, რომ შესაბამისმა ორგანოებმა ამა თუ იმ კანონის სხვაგვარი ინტერპრეტაცია მოახდინონ.

(ათას ლარში)

14. გადასახადები (გაგრძელება)

მოგების გადასახადის აქტივები და ვალდებულებები 2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2024	2023	2022
მოგების გადასახადის მიმდინარე აქტივები	45,738	-	224
მოგების გადასახადის გადავადებული აქტივები	320	464	640
მოგების გადასახადის აქტივები	46,058	464	864
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	1,155	185,440	20,258
მოგების გადასახადის გადავადებული ვალდებულებები	19,899	13,618	79,275
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	21,054	199,058	99,533

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი ცვლილების დინამიკა შესაბამის წლებში:

	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და შემოტრუნება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში		დროებითი სხვაობების წარმოშობა და შემოტრუნება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში		დროებითი სხვაობების წარმოშობა და შემოტრუნება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი:						
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	193	193	(30)	163	(72)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	294	294	(489)	(195)	210
საინვესტიციო ქონება	167	1,954	2,121	(2,121)	-	328
სადაზღვევო პრემიებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	-	-	-	-
გაუფასურების რეზერვი და ანარიზები სხვა ზარალებისთვის	-	-	-	-	-	-
მომდევრო პერიოდებზე გადატანილი საგადასახადო ზარალი	-	-	-	-	-	-
ძირითადი საშუალებები	2,414	(182)	2,232	(1,072)	1,160	298
არამატერიალური აქტივები	-	-	-	24	24	(24)
გასაყიდად გამოჩნული აქტივები	-	465	465	(127)	338	73
საიჯარო ვალდებულება	3,770	19,389	23,159	5,012	28,171	8,028
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	19,744	18,388	38,132	5,393	43,525	3,173
სხვა აქტივები და ვალდებულებები	435	3,845	4,280	1,415	5,695	(1,233)
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	26,530	44,346	70,876	8,005	78,881	10,781
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი:						
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,287	1,660	3,947	(651)	3,296	1,119
გამოვადებული საგადასახადო ფასიანი ქაღალდები	692	1,259	1,951	(414)	1,537	1,062
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	-	-	240	240	(240)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	-	-	-
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	29,874	30,697	60,571	(57,006)	3,565	2,697
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	-	-	104	104	(77)
ძირითადი საშუალებები	5,900	37,342	43,242	4,309	47,551	3,509
აქტივის გამოყენების უფლება	3,216	20,606	23,822	3,719	27,541	4,981
საინვესტიციო ქონება	965	7,822	8,787	(1,277)	7,510	3,144
არამატერიალური აქტივები	-	-	-	-	-	-
გასაყიდად გამოჩნული აქტივები	485	(485)	-	-	-	162
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	113	(113)	-	-	-	-
სხვა აქტივები და ვალდებულებები	8,412	(1,221)	7,191	(6,500)	691	849
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	51,944	97,567	149,511	(57,476)	92,035	17,206
წმინდა გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(25,414)	(53,221)	(78,635)	65,481	(13,154)	(6,425)
						(19,579)

მეკავშირე საწარმოში წილის შეძენის შედეგად წარმოშობილ ხელსაყრელი შესყიდვიდან შემოსულობაზე არ აღიარებულა გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება, ვინაიდან ჯგუფი, თავის საბოლოო მშობელ საწარმოსთან ერთად, რომელიც არის „ამერიკაბანკის“ მაკონტროლებელი ინვესტორი, არ აპირებს „ამერიკაბანკის“ გაყიდვას ან შეძენამდე აკუმულირებული მოგებიდან დივიდენდების განაწილებას.

(ათას ლარში)

15. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2024	2023	2022
ფულადი გზავნილების ოპერაციებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	96,210	138,833	86,701
სხვა მოთხოვნები	76,490	70,538	69,907
წარმოებული ფინანსური აქტივები მარაგები	24,186	10,942	39,270
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების მარჟა	12,296	13,756	11,441
საოპერაციო საგადასახადო აქტივები	11,199	12,129	21,053
ფინანსური იჯარის მიზნებისთვის შესყიდული აქტივები	3,876	6,219	3,897
სხვა	1,441	2,019	2,140
სხვა აქტივები, მთლიანი	44,012	40,975	27,540
გამოკლებული სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი	269,710	295,411	261,949
სხვა აქტივები, წმინდა	(14,368)	(14,796)	(16,853)
	255,342	280,615	245,096

სხვა მოთხოვნები ძირითადად მოიცავს საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს და მოთხოვნებს გარანტიებიდან და აკრედიტივებიდან.

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2024	2023	2022
კრედიტორები	43,269	36,878	32,381
ფულადი გზავნილების ოპერაციებთან დაკავშირებული ვალდებულებები	33,060	59,079	24,671
გადარიცხვები გზაში	31,991	-	-
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	5,633	25,779	59,020
სხვა საგადასახადო დავალიანება	5,628	3,926	5,619
გადასახდელი დივიდენდები	5,030	3,522	2,346
ანარიცხები	4,321	6,304	5,127
მიღებული ავანსები	2,460	629	805
სავაჭრო ვალდებულებები	1,282	1,469	2,131
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების მარჟა	419	-	-
სხვა	16,236	12,261	21,491
სხვა ვალდებულებები	149,329	149,847	153,591

2024 წელს ჯგუფმა გადასინჯა გარკვეული ვალდებულებების კლასიფიკაცია, რომლებიც აღრიცხულია სატრანზიტო ანგარიშებზე საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის და წარმოადგინა წინა პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში, კლიენტების ანაბრებისა და თამასუქების ქვეშ. ამ ნაშთების ხასიათის დეტალური შეფასების საფუძველზე, წარდგენის გასაუმჯობესებლად, ჯგუფმა მოახდინა ამ ნაშთების რეკლასიფიკაცია სხვა ვალდებულებებში, „გადარიცხვები გზაში“ მუხლში. წინა პერიოდის ნაშთები არ რეკლასიფიცირდა მათი არაარსებითობის გამო.

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად თავიანთ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის შესაბამისი აქტივის ან ვალდებულების, განაკვეთის ან ინდექსის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2024		
	პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება აქტივი	ვალდებულება
სავალუტო ხელშეკრულებები			
ფორვარდები და სვოპები - ადგილობრივი	874,302	1,170	3,923
ფორვარდები და სვოპები - უცხოური	3,885,120	23,016	1,710
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები	4,759,422	24,186	5,633

(ათას ლარში)

15. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები (გაგრძელება)

	2023			2022		
	პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება		პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება	
		აქტივი	ვალდებულება		აქტივი	ვალდებულება
სავალუტო ხელშეკრულებები						
ფორვარდები და სვოპები -						
ადგილობრივი	1,099,787	2,703	3,712	1,392,118	5,688	2,873
ფორვარდები და სვოპები -						
უცხოური	3,776,221	8,239	22,067	4,615,758	33,234	56,147
საპროცენტო განაკვეთის						
ხელშეკრულებები						
ფორვარდები და სვოპები -						
უცხოური	-	-	-	1,209	348	-
ოფციონები - უცხოური	-	-	-	-	-	-
სულ წარმოებული						
აქტივები/ვალდებულებები	4,876,008	10,942	25,779	6,009,085	39,270	59,020

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის, 136,058 ლარი იქნა აღიარებული, როგორც წმინდა სავალუტო შემოსულობა წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან (2023 წ.: 59,662 ლარი, 2022 წ.: 277,513 ლარი).

16. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს:

	2024	2023	2022
მიმდინარე ანგარიშები	13,890,159	12,445,328	11,029,798
ვადიანი ანაზრები	11,451,574	8,331,488	7,244,263
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	25,341,733	20,776,816	18,274,061
კრედიტივების და გარანტიების უზრუნველსაყოფად	285,428	334,092	121,753
ფლობილი (მე-19 შენიშვნა)			

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლების წინაშე ვალდებულებები 3,503,756 ლარის (14%) ოდენობით ათ უმსხვილეს მეანაზრეზე მოდიოდა (2023 წ.: 2,042,323 ლარი (10%), 2022 წ.: 2,107,058 ლარი (12%)).

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს ანგარიშებს მომხმარებლების შემდეგ ტიპებით:

	2024	2023	2022
ფიზიკური პირები	14,990,138	12,883,062	11,158,313
კერძო საწარმოები	8,999,812	7,399,436	6,424,514
სახელმწიფო და სახელმწიფო საკუთრებაში მყოფი			
სუბიექტები	1,351,783	494,318	691,234
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	25,341,733	20,776,816	18,274,061

(ათას ლარში)

16. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები (გაგრძელება)

მომხმარებელთა ანგარიშები საქმიანობის სფეროების მიხედვით:

	2024	2023	2022
ფიზიკური პირები	14,990,138	12,883,062	11,158,313
ფინანსური შუამავლობა	2,243,039	1,716,673	1,316,330
ვაჭრობა	1,495,994	1,367,950	1,158,681
მშენებლობა	1,238,856	1,140,925	796,019
სახელმწიფო მომსახურება	1,271,027	445,880	682,809
მომსახურება	938,882	862,354	734,205
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	798,335	621,322	488,132
წარმოება	580,349	492,516	758,774
ელექტროენერგიის, გაზის მიწოდება და წყალმომარაგება	440,015	76,384	186,517
უძრავი ქონება	419,687	346,751	233,177
მასპინძლობის ბიზნესი	107,778	108,103	172,925
სოფლის მეურნეობა	63,475	37,337	26,066
სხვა	754,158	677,559	562,113
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	25,341,733	20,776,816	18,274,061

17. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	2024	2023	2022
მოკლევადიანი სესხები საქართველოს ეროვნული ბანკისგან	2,546,574	2,101,653	1,715,257
საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან ნასესხები	2,467,757	1,771,716	1,500,037
საკორესპონდენტო ანგარიშები	541,352	431,232	660,768
ვადიანი ანაზრები და ბანკთაშორისი სესხები	465,227	130,382	777,638
	6,020,910	4,434,983	4,653,700
არაკონვერტირებადი სუბორდინირებული ვალი	548,151	562,520	401,733
დამატებითი პირველადი	141,433	135,526	136,061
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	6,710,494	5,133,029	5,191,494

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა 13.76%-მდე და 11.12%-მდე გადაიხადა საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან აშშ დოლარში და ევროში ნასესხებ სახსრებზე (2023 წ.: 9.36%-მდე და 0.00%-მდე, 2022 წ.: 7.52%-მდე და 0.95%-მდე). 2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა 12.25%-მდე და 9.22%-მდე გადაიხადა აშშ დოლარში და ევროში აღებულ სუბორდინირებულ სესხზე (2023 წ.: 11.82%-მდე და 0.00%-მდე, 2022 წ.: 10.73%-მდე და 0.00%-მდე).

საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან ზოგი გრძელვადიანი სესხი აღებულია გარკვეული პირობებით („კრედიტორის პირობები“), რომ ჯგუფი შეინარჩუნებს კაპიტალის ადეკვატურობის გარკვეულ ლიმიტებს, ლიკვიდურობას, სავალუტო პოზიციებს, საკრედიტო რისკების მოცულობას, მოზიდული სახსრების წილს და ა.შ. 2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან აღებულ მნიშვნელოვან სესხებზე აკმაყოფილებდა კრედიტორთა ყველა პირობას და იგი არ განსაზღვრავს მნიშვნელოვან რისკს იმისა, რომ არ დააკმაყოფილოს კრედიტორთა პირობები მომდევნო 12 თვის განმავლობაში.

(ათას ლარში)

17. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე (გაგრძელება)

2023 წლის 31 აგვისტოს ბანკმა გაფორმა 100 მილიონი აშშ დოლარის სასესხო ხელშეკრულება იაპონიის საერთაშორისო თანამშრომლობის სააგენტოსთან, როგორც კრედიტორმა, ხუთწლიანი ვადით, რომელიც სრულად იყო ათვისებული 2023 წლის 31 დეკემბრის ბოლოსთვის.

2023 წლის 13 სექტემბერს ბანკმა გააფორმა სასესხო ხელშეკრულება აზიის განვითარების ბანკთან, როგორც კრედიტორმა, ხუთწლიანი ვადით, 100 მილიონი აშშ დოლარის ეკვივალენტურ თანხაზე ლარში, რომელიც 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სრულად იყო ათვისებული.

2022 წლის 31 მაისს ბანკმა გააფორმა 50 მილიონი აშშ დოლარის დამატებითი პირველადი კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული სინდიცირებული სესხის ხელშეკრულება კრედიტორებთან – ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკთან და Swedfund International AB-თან. ეს თანხა მთლიანად იყო ათვისებული 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის.

2022 წლის ივნისში ბანკმა დაფარა მიმდინარე 70 მილიონი აშშ დოლარი საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციისგან მიღებული თავდაპირველი 90 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხიდან, საიდანაც 42 მილიონი აშშ დოლარი მიეკუთვნება მეორად კაპიტალს.

სუბორდინირებული ვალის ხელშეკრულების დეტალები (მთლიანი სუბორდინირებული ვალის 10%-ზე მეტი, ხელშეკრულების საფუძველზე):

სესხის გამწევი	გაფორმის თარიღი	დაფარვის თარიღი	საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	თავდაპირველი სახელშეკრულებო დირიჟულობა	სახალისო დირიჟულობა 2024 წლის 31 დეკემბრისთვის	სახალისო დირიჟულობა 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის	სახალისო დირიჟულობა 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის
FMO - ნიდერლანდების სამეწარმეო განვითარების ბანკი	20-Dec-19	20-Dec-29	10.5%	USD	127,000	359,183	345,364	345,709
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი	7-Jun-22	10-Jun-27	13.4%	USD	35,000	99,003	94,868	95,243
ფონდი მუცანე ზრდისთვის, სამხრეთ-აღმოსავლეთი ევროპა S.A SICAV	27-Dec-23	15-Dec-33	8.0%	EUR	25,000	72,642	74,459	-
						530,828	514,691	440,952

18. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

დამატებითი პირველადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები
მეორადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები
სადეპოზიტო სერტიფიკატები
გამოშვებული ევროობლიგაციები და თამასუქები
ადგილობრივი ობლიგაციები

გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

	2024	2023	2022
	850,397	267,113	267,702
	140,620	83,158	-
	91,814	64,278	107,022
	-	-	226,857
	16,506	6,810	44,556
	1,099,337	421,359	646,137

2024 წლის აპრილში სს „საქართველოს ბანკი“ გამოუშვა 300 მილიონი აშშ დოლარის (800,970 ლარის) 9.5%-იანი უვადო სუბორდინირებული გამოთხოვადი დამატებითი პირველადი კაპიტალის თამასუქები.

2024 წლის ივნისში საქართველოს ბანკმა სრულად დაფარა 100 მილიონი აშშ დოლარის (283,570 ლარი) დამატებითი პირველადი კაპიტალის თამასუქები, რომლებიც 2019 წელს იყო გამოშვებული.

ბანკის დამატებითი პირველადი კაპიტალის ნებისმიერ ინსტრუმენტთან მიმართებით დეფოლტის შემთხვევა არ შეიძლება გამოცხადდეს და, ამრიგად, ფინანსური ვალდებულების დაფარვის დაჩქარება არ უნდა განაპირობოს.

გარდა ამისა, ბანკის გადახდის ვალდებულება დამატებითი პირველადი კაპიტალის ნებისმიერი ინსტრუმენტისთვის წარმოადგენს ბანკის პირდაპირ, არაუზრუნველყოფილ და სუბორდინირებულ ვალდებულებებს, მაგრამ ექვემდებარება ნებისმიერ სხვა რიგითობას, რომელიც მასზე შეიძლება გავრცელდეს საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სავალდებულო დადგენილებით, და ბანკის გადახდისუნარიობის ან ლიკვიდაციის შემთხვევაში, მიენიჭოს:

(ათას ლარში)

18. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

- ა. თანაბარი რიგითობა და არანაირი უპირატესობა (ა) ძირითადი თანხის მოთხოვნაზე, ბანკის ხელშეკრულებით სუბორდინირებულ სხვა ვალდებულებებთან მიმართებით, რომელიც აკმაყოფილებს დამატებითი პირველადი ინსტრუმენტების განმარტებას და (ბ) ბანკის ნებისმიერ სხვა სუბორდინირებულ ვალდებულებაზე, რომელსაც, კანონის და/ან მათი პირობების თანახმად, რამდენადაც ეს დაშვებულია საქართველოს კანონმდებლობით, თანაბარი რიგითობა აქვს ბანკის დამატებითი პირველადი ინსტრუმენტით ნაკისრ ვალდებულებებთან მიმართებით;
- ბ. სუბორდინირებული (ა) ბანკის არასუბორდინირებულ ვალდებულებებთან მიმართებით ძირითადი თანხის მოთხოვნის უფლებების მიმართ, (ბ) ბანკის ნებისმიერი სუბორდინირებული ვალდებულებების მიმართ, რომლებიც აკმაყოფილებს მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტების განმარტებას, (გ) ნებისმიერი მოთხოვნის უფლების მიმართ, რომლებიც ეხება ბანკის ხელშეკრულებით სუბორდინირებულ სხვა ვალდებულებებს და არ აკმაყოფილებს დამატებითი პირველადი ინსტრუმენტების განმარტებას და არ შეესაბამება (i) პუნქტს ზემოთ და (ii) პუნქტს ქვემოთ, და (დ) ბანკის ნებისმიერი სხვა სუბორდინირებული ვალდებულების მიმართ, რომელსაც კანონით და/ან მათი პირობებით, რამდენადაც ეს დაშვებულია საქართველოს კანონმდებლობით, აქვს უპირატესი უფლება დამატებითი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტის ფარგლებში ბანკის მიერ ნაკისრ ვალდებულებებზე;
- გ. უპირატესი (ა) ნებისმიერი მოთხოვნების მიმართ, ბანკის კაპიტალში ჩვეულებრივი აქციების ლიკვიდაციის თანხაზე, და (ბ) ბანკის ნებისმიერი სხვა სუბორდინირებული ვალდებულების მიმართ, რომელიც, კანონით და/ან მათი პირობებით, რამდენადაც ეს დაშვებულია საქართველოს კანონმდებლობით, სუბორდინირებულია დამატებითი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტის ფარგლებში ბანკის მიერ ნაკისრი ვალდებულებებისადმი.

ბანკის დამატებითი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტებით არ არის გათვალისწინებული კაპიტალად გარდაქმნის ან სხვა ვალდებულებებად გარდაქმნის პირობები.

ბანკის მეორადი კაპიტალის ნებისმიერ ინსტრუმენტთან მიმართებით დეფოლტის შემთხვევაში შეიძლება გამოცხადდეს და მოხდეს ფინანსური ვალდებულების დაფარვის დაჩქარება მხოლოდ ბანკის გადახდისუუნარობის ან ლიკვიდაციის შემთხვევაში.

გარდა ამისა, ბანკის გადახდის ვალდებულება მეორადი კაპიტალის ნებისმიერი ინსტრუმენტისთვის წარმოადგენს ბანკის პირდაპირ, არაუზრუნველყოფილ და სუბორდინირებულ ვალდებულებებს, მაგრამ ექვემდებარება ნებისმიერ სხვა რიგითობას, რომელიც მასზე შეიძლება გავრცელდეს საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სავალდებულო დადგენილებით, და ბანკის გადახდისუუნარობის ან ლიკვიდაციის შემთხვევაში, მიენიჭოს რიგითობა:

- ა. თანაბარი რიგითობა და არანაირი უპირატესობა (ა) ძირითადი თანხის მოთხოვნაზე, ბანკის ხელშეკრულებით სუბორდინირებულ სხვა ვალდებულებებთან მიმართებით, რომელიც აკმაყოფილებს მეორადი ინსტრუმენტების განმარტებას და (ბ) ბანკის ნებისმიერ სხვა სუბორდინირებულ ვალდებულებაზე, რომელსაც, კანონის და/ან მათი პირობების თანახმად, რამდენადაც ეს დაშვებულია საქართველოს კანონმდებლობით, თანაბარი რიგითობა აქვს ბანკის მეორადი ინსტრუმენტით ნაკისრ ვალდებულებებთან მიმართებით;
- ბ. სუბორდინირებული (ა) ბანკის არასუბორდინირებულ ვალდებულებებთან მიმართებით ძირითადი თანხის მოთხოვნის უფლებების მიმართ, (ბ) ნებისმიერი მოთხოვნის უფლების მიმართ, რომლებიც ეხება ბანკის ხელშეკრულებით სუბორდინირებულ სხვა ვალდებულებებს და არ აკმაყოფილებს მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტების განმარტებას და არ შეესაბამება (i) პუნქტს ზემოთ და (ii) პუნქტს ქვემოთ, და (გ) ბანკის ნებისმიერი სხვა სუბორდინირებული ვალდებულების მიმართ, რომელსაც კანონით და/ან მათი პირობებით, რამდენადაც ეს დაშვებულია საქართველოს კანონმდებლობით, აქვს უპირატესი უფლება მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტის ფარგლებში ბანკის მიერ ნაკისრ ვალდებულებებზე;

(ათას ლარში)

18. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

- გ. უპირატესი (ა) ნებისმიერი მოთხოვნების მიმართ, ბანკის კაპიტალში ჩვეულებრივი აქციების ლიკვიდაციის თანხაზე, და (ბ) ბანკის ნებისმიერი დამატებითი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტების მიმართ, და (გ) ბანკის ნებისმიერი სხვა სუბორდინირებული ვალდებულების მიმართ, რომელიც, კანონთა და/ან მათი პირობებით, რამდენადაც ეს დაშვებულია საქართველოს კანონმდებლობით, სუბორდინირებულია მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტის ფარგლებში ბანკის მიერ ნაკისრი ვალდებულებებისადმი.

ბანკის მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტებით არ არის გათვალისწინებული კაპიტალად გარდაქმნის ან სხვა ვალდებულებებად გარდაქმნის პირობები.

ცვლილებები ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	გამოშვებული ვერობილიგაციები და თამასუქები	დამატებითი პირველადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები	მეორადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები
საბალანსო დირეზულია 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	938,372	306,239	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვა	(617,194)	-	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი ნაწილის დაფარვა	(31,581)	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(39,915)	-	-
სხვა ცვლილების დინამიკა	(22,825)	(38,537)	-
საბალანსო დირეზულია 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	226,857	267,702	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვა	(20,980)	-	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი ნაწილის დაფარვა	(230,995)	-	-
შემოსულობა მეორადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქებიდან	-	-	78,921
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	(860)	-	1,428
სხვა ცვლილების დინამიკა	25,978	(589)	2,809
საბალანსო დირეზულია 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	267,113	83,158
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი ნაწილის დაფარვა	-	(283,570)	-
შემოსულობა პირველადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქებიდან	-	800,970	-
შემოსულობა მეორადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქებიდან	-	-	51,126
სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკა	-	40,881	5,120
სხვა ცვლილების დინამიკა	-	25,003	1,216
საბალანსო დირეზულია 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	850,397	140,620

19. პირობითი ვალდებულებები**იურიდიული საკითხები****საი-ინვესტი**

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა სასამართლო დავა შპს „საი-ინვესტთან“ („საი-ინვესტი“) 7 მილიონი ევროს ოდენობის ანაბარზე გირაოსთან დაკავშირებით, რომლითაც უზრუნველყოფილი იყო სს „საქართველოს ბანკის“ მიმართ შპს „სპორტ ინვესტის“ სესხები. შპს „საი-ინვესტმა“ ანაბარზე გირაოს კანონიერება საქართველოს სასამართლო სისტემაში გაასაჩივრა. მისი სარჩელი სააპელაციო სასამართლომ არსებითად დააკმაყოფილა, რაც ბანკის აზრით, მცდარი და უსაფუძვლო გადაწყვეტილებაა და რომელიც ბანკმა გაასაჩივრა უზენაეს სასამართლოში. საქმეს ამჟამად განიხილავს უზენაესი სასამართლო და ჯერ არ არის ცნობილი, როდის არის მოსალოდნელი გადაწყვეტილების მიღება. ბანკის ხელმძღვანელობის აზრით ამ სარჩელის გამო არსებითი ზარალის მიღების დაბალი ალბათობა არსებობს, შესაბამისად, ანარიცხები ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ შეუქმნია.

ჩვეული საქმიანობის პროცესში ჯგუფის წინააღმდეგ შესაძლოა აღიძრას სარჩელები. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

(ათას ლარში)

19. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)**პირობითი ფინანსური ვალდებულებები**

2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ფინანსური პირობითი ვალდებულებები მოიცავდა შემდეგს:

	2024	2023	2022
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები			
გაცემული ფინანსური და ვალდებულების შესრულების გარანტიები*	1,953,802	1,918,997	1,717,308
აუთვისებელი სესხები	1,009,437	1,014,951	869,061
აკრედიტივები	82,400	77,545	116,309
	3,045,639	3,011,493	2,702,678
გამოკლებული - აკრედიტივებისა და გარანტიების უზრუნველსაყოფად ფლობილი ფულადი სახსრები (მე-16 შენიშვნა)	(285,428)	(334,092)	(121,753)
გამოკლებული - ანარიცხები	(4,321)	(6,304)	(5,127)
კაპიტალური დანახარჯების გაწევის ვალდებულებები	11,123	7,559	6,790
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	2,767,013	2,678,656	2,582,588

* 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაცემული მთლიანი გარანტიებიდან ჯგუფის ფინანსური და ვალდებულების შესრულების გარანტიები შეადგენდა 1,067,216 ლარს (2023 წლის 31 დეკემბერი: 1,162,825 ლარი, 2022 წლის 31 დეკემბერი: 988,094 ლარი) და 886,586 ლარს (2023 წლის 31 დეკემბერი: 756,172 ლარი, 2022 წლის 31 დეკემბერი: 729,214 ლარი), შესაბამისად.

ჯგუფი თავის აუთვისებელ სასესხო ნაშთებს წარმოადგენს ხელშეკრულებების პირობების და ამ თანხების გაცემასთან დაკავშირებით არსებული პრაქტიკის მიხედვით. ნაშთები ვალდებულებების სახით წარმოდგენილია, თუ ჯგუფს აქვს აუთვისებელი თანხების დამატებითი დამტკიცების გარეშე გაცემის დამკვიდრებული პრაქტიკა.

20. საკუთარი კაპიტალი**სააქციო კაპიტალი**

2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნებადართული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 43,308,125 ჩვეულებრივი აქციისგან. 2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 27,993,660 ჩვეულებრივი აქციისგან, რომელთაგან ყველა სრულად განაღდებული იყო. თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულება ერთი (1) ლარია. ქვემოთ მოცემულია 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული და მიმოქცევაში გაშვებული აქციები:

	ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა	ჩვეულებრივი აქციების თანხობრივი ოდენობა
31 დეკემბერი, 2021 წ.	27,993,660	27,994
31 დეკემბერი, 2022 წ.	27,993,660	27,994
31 დეკემბერი, 2023 წ.	27,993,660	27,994
31 დეკემბერი, 2024 წ.	27,993,660	27,994

გამოსყიდული აქციები

ჯგუფის მფლობელობაში არსებული გამოსყიდული აქციების რაოდენობა 2024 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 11,366-ს (2023 წლის 31 დეკემბერი: 11,366, 2022 წლის 31 დეკემბერი: 10,173), რომელთა ნომინალური ღირებულება იყო 11 ლარი (2023 წლის 31 დეკემბერი: 11 ლარი, 2022 წლის 31 დეკემბერი: 10 ლარი).

(ათას ლარში)

20. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)**დივიდენდები**

აქციონერებს ლარში გამოხატული დივიდენდების მიღების უფლება აქვთ.

2024 წლის 26 აგვისტოს სს „საქართველოს ბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭომ გამოაცხადა 2024 წლის შუალედური დივიდენდები 1 აქციაზე 8.62 ლარის ოდენობით. 2024 წლის 23 სექტემბერს აქციონერებმა მიიღეს შუალედური მოგების დივიდენდები სულ 241,297 ლარის ოდენობით.

2024 წლის 26 ივნისს სს „საქართველოს ბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭომ გამოაცხადა 2023 წლის საბოლოო დივიდენდები 1 აქციაზე 9.73 ლარის ოდენობით. 2024 წლის 2 ივლისს აქციონერებმა მიიღეს საბოლოო დივიდენდები სულ 272,171 ლარის ოდენობით.

2024 წლის 13 თებერვალს სს „საქართველოს ბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭომ გამოაცხადა 2023 წლის დივიდენდები 1 აქციაზე 6.65 ლარის ოდენობით. 2024 წლის 1 მარტს აქციონერებმა მიიღეს სულ 186,000 ლარის საბოლოო დივიდენდები.

2023 წლის 23 აგვისტოს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2023 წლის შუალედური დივიდენდები 1 აქციაზე 7.04 ლარის ოდენობით. 2023 წლის 26 სექტემბერს აქციონერებმა მიიღეს შუალედური მოგების დივიდენდები სულ 196,956 ლარის ოდენობით.

2023 წლის 1 მაისს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2022 წლის საბოლოო დივიდენდები 1 აქციაზე 14.69 ლარის ოდენობით. 2023 წლის 8 მაისს აქციონერებმა მიიღეს დივიდენდები სულ 410,999 ლარის ოდენობით.

2022 წლის 16 აგვისტოს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2022 წლის შუალედური დივიდენდები 1 აქციაზე 4.65 ლარის ოდენობით. 2022 წლის 10 ოქტომბერს აქციონერებმა მიიღეს შუალედური დივიდენდები სულ 129,914 ლარის ოდენობით.

2022 წლის 20 ივნისს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2021 წლის საბოლოო დივიდენდები 1 აქციაზე 5.18 ლარის ოდენობით. 2022 წლის 5 ივლისს აქციონერებმა მიიღეს საბოლოო დივიდენდები სულ 145,065 ლარის ოდენობით.

სხვა რეზერვების ხასიათი და დანიშნულება

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)

ეს რეზერვი ასახავს საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიან ღირებულებაში და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში შესულ ცვლილებებს.

არსებულ შვილობილ საწარმოებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებული არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)

ეს რეზერვი ასახავს არსებულ შვილობილ საწარმოებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებულ არარეალიზებულ შემოსულობას (ზარალს)

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის რეზერვი

უცხოური ვალუტის გადაყვანის რეზერვი გამოიყენება იმისათვის, რომ აღრიცხოს ლარისგან განსხვავებული სამუშაო ვალუტის მქონე შვილობილი საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების გადაანგარიშების შედეგად წარმოშობილი საკუროს სხვაობები. ცვლილების დინამიკა ამ ანგარიშზე 2024 წლის 31 დეკემბრით, 2023 წლის 31 დეკემბრით და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში წარმოდგენილია სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებებში.

(ათას ლარში)

20. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

სხვა რეზერვების ცვლილების დინამიკა ასეთია:

	არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი) საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი) არსებულ შვილობილ საწარმოებში აქციების განზავებიდან ან გაყიდვა/შეთენიდან	უცხოური ვალუტის გადაყვანის რეზერვი	სხვა
31 დეკემბერი, 2021 წ.	(7,694)	(7,956)	(5,376)	(3,044)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საავალი ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციების სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება	29,683	-	-	-
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციებიდან წმინდა შემოსულობა (ზარალი)	(1,369)	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ცვლილება იმ საავალი ინსტრუმენტებში ინვესტიციებისთვის, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, რეკლასიფიცირებული კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	7,379	-	-	-
რეალურებული ზარალი სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	(7,528)	-	-	-
ზარალი საკურსო სხვაობებიდან	973	-	(9,372)	-
31 დეკემბერი, 2022 წ.	21,444	(7,956)	(14,748)	(3,044)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საავალი ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციების სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება	26,381	-	-	-
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციებიდან წმინდა შემოსულობა (ზარალი)	1,775	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ცვლილება იმ საავალი ინსტრუმენტებში ინვესტიციებისთვის, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, რეკლასიფიცირებული კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	1,041	-	-	-
რეალურებული ზარალი სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	(14,322)	-	-	-
ზარალი საკურსო სხვაობებიდან	(108)	-	(8,376)	-
31 დეკემბერი, 2023 წ.	36,211	(7,956)	(23,124)	(3,044)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, საავალი ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციების სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება	20,845	-	-	-
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციებიდან წმინდა შემოსულობა (ზარალი)	911	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ცვლილება იმ საავალი ინსტრუმენტებში ინვესტიციებისთვის, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, რეკლასიფიცირებული კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	2,513	-	-	-
რეალურებული ზარალი სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	(1,631)	-	-	-
შემოსულობა საკურსო სხვაობებიდან	303	-	7,754	-
წილობრივი მეთოდით აღრიცხული ინვესტირებული საწარმოები - სხვა	-	-	-	17,526
სრული შემოსავლის წილი	-	-	-	1,144
სხვა ცვლილების დინამიკა	-	-	-	-
31 დეკემბერი, 2024 წ.	59,152	(7,956)	(15,370)	15,626

შემოსავალი აქციაზე

	2024	2023	2022
საბაზისო და განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე			
ბანკის ჩვეულებრივი აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი წლის მოგება	1,837,899	1,333,719	992,004
წლის განმავლობაში მიმოქცევაში გაშვებული ჩვეულებრივი აქციების საშუალო შეწონილი რაოდენობა	27,982,634	27,983,526	27,983,827
შემოსავალი ერთ აქციაზე	65.6800	47.6609	35.4492

ბანკის კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მითითებული „სააქციო კაპიტალი“ წარმოადგენს „განთავსებულ კაპიტალს“ „მეწარმეთა შესახებ“ კანონის მოთხოვნების შესაბამისად. აქედან გამომდინარე, მასზე ვრცელდება „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველო კანონის 169-ე მუხლის ფარგლებში დივიდენდის გაცემასთან და კაპიტალის შემცირებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები. კერძოდ, „მეწარმეთა შესახებ“ კანონით დადგენილი შეზღუდვები, რომლებიც გავრცელდება ბანკზე იმის გამო, რომ მას აქვს შექმნილი „განთავსებული კაპიტალი“ (წინამდებარე დოკუმენტით მოხსენიებული, როგორც „სააქციო კაპიტალი“), არის შემდეგი:

(ათას ლარში)

20. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

- განთავსებული კაპიტალის შემცირების შედეგად აქციონერებისთვის თანხის გადახდა ან განთავსებულ კაპიტალში შენატანის განხორციელებისგან მათი მთლიანად ან ნაწილობრივ გათავისუფლება დასაშვებია მხოლოდ განთავსებული კაპიტალის შემცირების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების თაობაზე ინფორმაციის გამოქვეყნებიდან არანაკლებ 6 თვის შემდეგ, თუ კრედიტორთა ის მოთხოვნები, რომლებიც განთავსებული კაპიტალის შემცირების შესახებ გადაწყვეტილების გამოქვეყნებამდე წარმოიშვა, სააქციო საზოგადოებამ დააკმაყოფილა ან უზრუნველყო, ან თუ სასამართლომ მათი მოთხოვნა არ დააკმაყოფილა.
- აღნიშნული დაკმაყოფილება ან უზრუნველყოფა კრედიტორებმა სააქციო საზოგადოებისგან უნდა მიიღონ, თუ მათ აღნიშნული გადაწყვეტილების გამოქვეყნებიდან 6 თვის განმავლობაში განუცხადეს სააქციო საზოგადოებას ამის თაობაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც, სააქციო საზოგადოების აქტივების გათვალისწინებით, კრედიტორების დაცვა საჭირო არ არის. კრედიტორებს უფლება აქვთ, მოითხოვონ უზრუნველყოფა, თუ სააქციო საზოგადოების მიმართ მათი მოთხოვნები ვადამოსული არ არის.
- კრედიტორთა აღნიშნული უფლებების თაობაზე მითითებული უნდა იყოს გამოქვეყნებულ გადაწყვეტილებაში განთავსებული კაპიტალის შემცირების შესახებ.

შენიშვნა: ზემოაღნიშნული დაცვითი მექანიზმები დივიდენდის გაცემასთან და კაპიტალის შემცირებასთან დაკავშირებით, რომლებიც განსაზღვრულია „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 169-ე მუხლით, მიემართება განთავსებულ კაპიტალს (ბანკის შემთხვევაში „სააქციო კაპიტალს“) და არ ვრცელდება ბანკის საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში წარდგენილ სხვა მუხლებზე.

21. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

	2024	2023	2022
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით			
განგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი	3,329,299	2,715,232	2,223,455
მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან	2,763,346	2,314,972	1,905,508
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	480,306	339,520	296,517
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნებიდან	85,695	74,662	46,192
შესყიდული მოთხოვნებიდან	6,467	458	1,376
წმინდა შემოსულობა (ზარალი) ფინანსური აქტივების			
მოდIFIკაციიდან	(6,515)	(14,380)	(26,138)
სხვა საპროცენტო შემოსავალი	9,142	14,053	20,573
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან	9,142	13,962	20,573
სხვა აქტივებიდან	-	91	-
საპროცენტო შემოსავალი	3,338,441	2,729,285	2,244,028
კლიენტების ანაბრებსა და თამასუქებზე	(969,144)	(811,254)	(573,148)
საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე ვალდებულებებზე	(414,948)	(286,093)	(418,941)
გამოშვებულ სავალო ფასიან ქაღალდებზე	(85,990)	(45,480)	(84,254)
სხვა საპროცენტო ხარჯები	(921)	-	-
სავალუტო სვოპების პროცენტის ელემენტი	11,838	25,276	29,402
საიჯარო ვალდებულებაზე	(5,772)	(5,487)	(4,759)
საპროცენტო ხარჯი	(1,464,937)	(1,123,038)	(1,051,700)
დეპოზიტის დაზღვევის საკომისიო	(30,757)	(20,247)	(17,717)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	1,842,747	1,586,000	1,174,611

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის ჯგუფმა აღიარა 417,927 ლარის (2023 წ.: 297,662, 2022 წ.: 283,381 ლარი) საპროცენტო შემოსავალი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

ჯგუფი ვალდებულია რეგულარული შენატანი განახორციელოს დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოში, რომელიც გამოითვლება მისი დეპოზიტების პორტფელის მიხედვით. კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, ეს შენატანები წარმოდგენილია, როგორც დეპოზიტის დაზღვევის საკომისიო, წმინდა საპროცენტო შემოსავლის ქვეშ, ვინაიდან ისი პირდაპირ უკავშირდება დეპოზიტების მიღების საქმიანობას.

(ათას ლარში)

22. წმინდა საკომისიო შემოსავალი

	2024	2023	2022
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	646,459	537,730	444,629
გარანტიები და აკრედიტივები	55,049	45,323	35,283
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	52,295	49,370	34,546
საკასო ოპერაციები	23,955	27,935	28,230
საბროკერო მომსახურების ღირებულება	389	616	49
სხვა	8,300	8,562	6,045
საკომისიო შემოსავალი	786,447	669,536	548,782
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(350,280)	(291,105)	(248,530)
საკასო ოპერაციები	(23,104)	(19,473)	(26,426)
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	(10,153)	(8,971)	(5,378)
საბროკერო მომსახურების ღირებულება	(1,702)	(1,600)	(1,152)
გარანტიები და აკრედიტივები	(238)	(239)	(323)
სხვა	(13,162)	(7,476)	(5,553)
საკომისიო ხარჯი	(398,639)	(328,864)	(287,362)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	387,808	340,672	261,420

სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს აღიარებული აქვს 64,936 ლარის ამონაგებთან დაკავშირებული სახელშეკრულებო ვალდებულებები (2023 წ.: 60,151 ლარი, 2022 წ.: 50,440 ლარი). სავაჭრო მოთხოვნების აღიარება ხორციელდება მაშინ, როდესაც ანაზღაურებაზე უფლება უპირობო ხდება. გადავადებული შემოსავლის აღიარება ხდება ამონაგებად ჯგუფის მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულებისთანავე.

ჯგუფი არ აკორექტირებს ანაზღაურების დაპირებულ თანხას დაფინანსების მნიშვნელოვანი კომპონენტის შესაბამისად, თუ ჯგუფი ხელშეკრულების გაფორმებისას მოელის, რომ მომხმარებლისთვის ჯგუფის მიერ დაპირებული საქონლის ან მომსახურების გადაცემასა და მომხმარებლის მიერ საქონლის ან მომსახურების ღირებულების გადახდას შორის ვადა მაქსიმუმ ერთი წელია.

2024 წელს ბანკმა აღიარა 54,996 ლარის ამონაგები (2023 წ.: 48,303 ლარი, 2022 წ.: 38,495 ლარი), ძირითადად საქართველოდან, რომელიც უკავშირდება მომდევნო პერიოდზე გადატანილ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და მანამდე ასახული იყო გადავადებულ შემოსავალში.

დარჩენილ შესასრულებელ ვალდებულებებზე განაწილებული გარიგების ფასი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია ამონაგები, რომლის აღიარებაც მოსალოდნელია მომავალში იმ შესასრულებელ ვალდებულებებთან დაკავშირებით, რომლებიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არ არის დაკმაყოფილებული:

	1 წელიში	2 წელიში	3 წელიში	3-დან 5 წლამდე	5-დან 10 წლამდე	სულ
2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	61,370	1,508	1,916	38	104	64,936
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	55,724	2,425	1,324	593	87	60,153
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	47,788	2,465	126	43	18	50,440

(ათას ლარში)

23. ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები და ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები

	2024	2023	2022
ხელფასები და პრემიები	(440,809)	(366,362)	(319,285)
სოციალური უზრუნველყოფის ხარჯი	(8,318)	(7,877)	(6,818)
საპენსიო ხარჯები	(6,785)	(5,477)	(4,273)
ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები	(455,912)	(379,716)	(330,376)

2024 წელს ხელფასები და პრემიები მოიცავს 66,820 ლარის დანახარჯებს წილობრივი ანაზღაურების პროგრამის ფარგლებში (2023 წ.: 70,970 ლარი, 2022 წ.: 80,955 ლარი), რომელიც უკავშირდება აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ჯგუფის მასშტაბით დამტკიცებულ სქემას (26-ე შენიშვნა).

ჯგუფის მიერ დაქირავებული თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა 2024 წლის 31 დეკემბრით, 2023 წლის 31 დეკემბრითა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის:

	2024	2023	2022
ბანკი	7,740	6,981	6,324
ბელარუსის ეროვნული ბანკი	814	802	654
სხვა	17	32	187
დაქირავებულ პირთა საშუალო მთლიანი რაოდენობა	8,571	7,815	7,165

ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები (გაგრძელება)

წლის განმავლობაში თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა:

	2024	2023	2022
მუდმივი დასაქმება:			
უმადლეის რანგის ხელმძღვანელობა	21	15	27
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	156	148	112
სხვა დასაქმებულები	8,388	7,633	6,981
	8,565	7,796	7,120
დროებითი დასაქმება:			
სხვა დასაქმებულები	6	19	45
	6	19	45
სულ	8,571	7,815	7,165

(ათას ლარში)

23. ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები (გაგრძელება)

ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2024	2023	2022
შეკეთება და ტექნიკური მომსახურება	(65,360)	(53,374)	(44,543)
მარკეტინგი და რეკლამა	(51,185)	(45,348)	(36,637)
იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურება	(21,439)	(19,447)	(12,088)
საოპერაციო გადასახადები	(14,337)	(11,846)	(11,578)
საოფისე ინვენტარი	(8,742)	(9,208)	(7,920)
თანამშრომელთა ტრენინგი და აყვანა	(8,609)	(6,888)	(4,290)
კომუნიკაცია	(8,452)	(6,787)	(7,072)
კორპორაციული მასპინძლობა და გართობა	(6,103)	(7,021)	(6,048)
მგზავრობის ხარჯები	(6,594)	(7,005)	(5,298)
შენობის დატვირთვა და იჯარა	(5,842)	(6,266)	(5,798)
დაცვა-უსაფრთხოება	(4,380)	(4,303)	(3,176)
დაზღვევა	(3,259)	(3,242)	(3,727)
სხვა	(5,771)	(4,122)	(3,537)
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	(210,073)	(184,857)	(151,712)

აუდიტორის გასამრჯელო

აუდიტორის გასამრჯელო მოიცავს შემდეგს:

	2024	2023	2022
ბანკის წლიური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო	985	771	634
სხვა მარწმუნებელ მომსახურებაზე დანახარჯები	362	471	386
სხვა პროფესიულ მომსახურებაზე დანახარჯები	-	9	9
ტრანზაქციებთან დაკავშირებული საკომისიოები	655	-	-
სულ გასამრჯელო	2,002	1,251	1,029

ზედა ცხრილში წარმოდგენილი თანხები ასახავს შპს „იუაისთვის“ („იუაი“) და მისი მეკავშირე საწარმოების გასამრჯელოებს. 2024 წელს შმობელი საწარმოსა და ჯგუფის შვილობილი საწარმოების აუდიტში სხვა აუდიტორებისთვის გადახდილი გასამრჯელო, რომლებიც იუაისთან არ არიან დაკავშირებული, შეადგენდა 197 ლარს (2023 წ.: 719 ლარი, 2022 წ.: 106 ლარი), ხოლო ჯგუფისთვის გაწეულ სხვა მომსახურებაში გადახდილი გასამრჯელო იყო 750 ლარი (2023 წ.: 230 ლარი, 2022 წ.: 579 ლარი).

(ათას ლარში)

24. რისკის ხარჯი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებზე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული წლისთვის:

	1-ლი სტადია კოლიკტიური	მე-2 სტადია კოლიკტიური	მე-3 სტადია ინდივიდუალური კოლიკტიური	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ინდივიდუალური კოლიკტიური	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	252	-	-	-	252
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	335	-	-	-	335
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებზე შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით - სავალო ფასიანი ქაღალდები	(142)	-	-	-	(142)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებზე შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში	(2,695)	-	-	-	(2,695)
ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები					
მომხმარებელზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	(10,815)	23,599	(57,717)	(3,640)	3,250 (83,686)
მოთხოვნების შესყიდვა	11	-	-	-	11
ფინანსურ ოქარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	2	319	(416)	(1,399)	2,459 1,055
სხვა ფინანსური აქტივები	(323)	-	-	-	(323)
ფინანსური გარანტიები	(609)	(457)	195	4	(1,572) (867)
კლიენტების აკრედიტო	(68)	-	-	-	(68)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(138)	57	-	-	(81)
2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	(14,190)	23,518	(59,510)	(3,640)	5,709 (87,781)
	1-ლი სტადია კოლიკტიური	მე-2 სტადია კოლიკტიური	მე-3 სტადია ინდივიდუალური კოლიკტიური	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ინდივიდუალური კოლიკტიური	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(182)	-	-	-	(182)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	4,260	-	-	-	4,260
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებზე შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით - სავალო ფასიანი ქაღალდები	3,766	-	-	-	3,766
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებზე შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში	(1,932)	-	-	-	(1,932)
ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები					
მომხმარებელზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	16,933	(8,121)	(157)	(129,119)	(3,727) (124,191)
მოთხოვნების შესყიდვა	121	61	-	-	182
ფინანსურ ოქარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	(147)	(121)	(92)	(3,231)	829 (2,762)
სხვა ფინანსური აქტივები	-	-	(3,855)	-	(3,855)
ფინანსური გარანტიები	284	(2)	24	5	311
კლიენტების აკრედიტო	15	-	-	-	15
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	721	13	-	-	734
2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	23,839	(8,170)	(4,080)	(132,345)	(2,898) (123,654)
	1-ლი სტადია კოლიკტიური	მე-2 სტადია კოლიკტიური	მე-3 სტადია ინდივიდუალური კოლიკტიური	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ინდივიდუალური კოლიკტიური	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(334)	-	-	-	(334)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(5,179)	-	-	-	(5,179)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებზე შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით - სავალო ფასიანი ქაღალდები	(3,199)	-	-	-	(3,199)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებზე შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში	(3,896)	-	-	-	(3,896)
ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები					
მომხმარებელზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	19,970	(15,372)	53,516	(177,169)	(10,598) (129,653)
მოთხოვნების შესყიდვა	10	(61)	-	-	(51)
ფინანსურ ოქარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	292	487	784	(1,886)	(2,885) (3,208)
სხვა ფინანსური აქტივები	(4,204)	-	-	-	(4,204)
ფინანსური გარანტიები	(437)	6	32	2	(397)
კლიენტების აკრედიტო	(33)	-	65	-	32
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	140	292	-	-	432
2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	3,130	(14,648)	54,397	(179,053)	(13,483) (149,657)

სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვის ხარჯი და ანარიცხები მოიცავს შემდეგს:

	2024	2023	2022
გაუფასურების (ხარჯი)/გაუქმება გასაყიდად გამიზნულ აქტივებზე	(1,309)	(4,550)	(4,295)
სასამართლო დავებისთვის შექმნილი ანარიცხების გაუქმება/(ხარჯი)	(713)	(2,388)	341
სხვა გაუფასურების ხარჯი	(12,361)	(11,379)	(14,053)
სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვის ხარჯი და ანარიცხები	(14,383)	(18,317)	(18,007)

(ათას ლარში)

25. წმინდა სხვა შემოსულობა/(ზარალი)

	2024	2023	2022
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უძრავი ქონებიდან	22,400	92,520	21,128
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) საინვესტიციო ქონების გადავსებიდან	21,595	579	6,645
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) იმ ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტიდან, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	1,631	18,512	7,528
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) იმ ფინანსური აქტივებიდან, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	223	-	(1,204)
წმინდა სხვა შემოსულობა/(ზარალი)	3,594	2,935	6,459
წმინდა სხვა შემოსულობა (ზარალი)	49,443	114,546	40,556

2021-2023 წლების განმავლობაში ჯგუფმა დიდი ფასდაკლებით დაისაკუთრა მნიშვნელოვანი მოძრავი და უძრავი აქტივები თავისი მსესხებლების დეფოლტირებული ჯგუფისგან საჯარო აუქციონის გზით. ეს ქონება კლასიფიცირდა, როგორც დასაკუთრებული აქტივები და შეფასდა თვითღირებულებასა და წმინდა გასაყიდ ღირებულებას შორის უმცირესით. 2023 წელს ჯგუფმა მოახერხა სხვადასხვა ქონების რეალიზაცია მაშინდელი მიმდინარე საბაზრო ფასებით და შესაბამისი უძრავი ქონებიდან მიღებული შემოსულობა 81,327 ლარის ოდენობით აღრიცხა თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

26. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა

2015 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია – Apex Group Fiduciary Limited (წარსულში Sanne Fiduciary Services) (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“), რომელიც გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში. ჯგუფი სატრასტო კომპანიაში შენატანებს ხორციელს EEC-ის ფარგლებში გასაცემი კომპენსაციების შესაბამისად. სს „ბიჯეოს“ სამართლებრივი ვალდებულება აქვს გასცეს კომპენსაცია. კომპენსაციის გაცემისას ბანკი გამოდის მშობელი საწარმოსა და საბოლოო მშობელი საწარმოს რწმუნებულად.

2019 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია – Apex Group Fiduciary services limited (წარსულში Sanne Fiduciary Services) (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“), რომელიც გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“.

2024 წელს ჯგუფმა ზემოაღწერილი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების სქემების ფარგლებში 77,377 ლარი გამოყო შიდაჯგუფური გადანაწილებისთვის (2023 წ.: 109,667 ლარი, 2022 წ.: 71,891 ლარი).

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციები ფულადი სახით

2022 წელს ჯგუფმა დანერგა ანაზღაურების ახალი პოლიტიკა დირექტორთა საბჭო და მატერიალური რისკის ამღები (MRT) ძირითადი თანამშრომლებისთვის. ახალი პოლიტიკის მიხედვით, ანაზღაურების ფიქსირებული კომპონენტის ნაწილი გამოიხატება ფულადი სახით ხელშეკრულების თარიღისთვის და გადაიხდება აქციების იმ რაოდენობის გადაცემით, რომელიც გადაცემის თარიღისთვის ეკვივალენტურია ფიქსირებული ფულადი ღირებულებისა. ასეთ აქციებზე უფლების გადაცემა ხდება დაუყოვნებლივ, მათი გამოყოფის წლის შემდეგ და ექვემდებარება ფლობის 4 წლამდე ვადას. გენერალური დირექტორის შემთხვევაში, აქციების სახით გადახდილი ანაზღაურება განისაზღვრება ყოველ სამ წელიწადში ერთხელ, ხოლო დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრებისა და მატერიალური რისკის ამღები პირების შემთხვევაში ანაზღაურება განისაზღვრება ყოველწლიურად. ანაზღაურების ცვალებად ნაწილს რაც შეეხება, იგი გაიცემა ყოველწლიურად ნულოვანი დანახარჯის მქონე ოფციონის სახით საჯარო სააქციო საზოგადოება „Lion Finance Group“-ის აქციებზე და ასევე ფულადი სახით არის ფიქსირებული ხელშეკრულების თარიღისთვის. ასეთი აქციების გადაცემა ექვემდებარება უფლების გადაცემას და ფლობის ვადას.

(ათას ლარში)

26. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები (გაგრძელება)

ფულადი სახით გამოხატული აქციების გადაცემა აღირიცხება, როგორც გარიგებები წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით და ფასდება მათი ფულადი ღირებულების მიხედვით (გადაცემის დროისთვის), რომელიც, საჭიროების შემთხვევაში, კორექტირდება ფულის დროითი ღირებულების შესაბამისად. წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების ოპერაციების ღირებულების აღიარება, დამატებით შეტანილი კაპიტალის ფარგლებში საკუთარი კაპიტალის შესაბამის ზრდასთან ერთად, ხდება იმ პერიოდში, რომლის განმავლობაშიც გაიწია მომსახურება, დასრულებული იმ თარიღით, როდესაც შესაბამის თანამშრომლებს სრულად გადაეცა აქციების ფლობის უფლება (შემდგომში „უფლების გადაცემის თარიღი“).

2024 წელს საჯარო სააქციო საზოგადოება „Lion Finance Group“-ის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „Lion Finance Group“-ის 193,767 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო 16 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „Lion Finance Group“-ის 46,186 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოსთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის ორწლიანი და ფლობის ხუთწლიანი ვადები, ხოლო დანარჩენი 16 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი პერიოდები, და ორივე მათგანის ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი ინსტრუმენტებზე უფლების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2024 წლის 12 თებერვალს. ჯგუფის შეფასებით, 2024 წლის 12 თებერვალს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 128.47 ლარი ერთ აქციაზე.

2023 წელს საჯარო სააქციო საზოგადოება „Lion Finance Group“-ის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „Lion Finance Group“-ის 241,500 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო 18 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „Lion Finance Group“-ის 74,520 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოსთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის ორწლიანი და ფლობის ხუთწლიანი ვადები, ხოლო დანარჩენი 18 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი პერიოდები, და ორივე მათგანის ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2023 წლის 9 თებერვალს, 10 მაისს და 20 ოქტომბერს. ჯგუფის შეფასებით, 2023 წლის 9 თებერვალს, 10 მაისს და 20 ოქტომბერს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 87.65 ლარი, 99.04 ლარი და 106.31 ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად.

2022 წელს საჯარო სააქციო საზოგადოება „Lion Finance Group“-ის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „Lion Finance Group“-ის 350,017 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო 13 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „Lion Finance Group“-ის 54,851 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოსთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის ორწლიანი და ფლობის ორწლიანი ვადები, ხოლო დანარჩენი 13 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი პერიოდები, და ორივე მათგანის ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად განიხილავს 2022 წლის 31 იანვარს. ჯგუფის შეფასებით, 2022 წლის 31 იანვარს გადაცემული თითო აქციის სამართლიანი ღირებულება იყო 59.98 ლარი.

2024 წელს დირექტორთა საბჭოს წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს, 15,777 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი წილობრივი უფლების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2024 წლის 1 იანვარს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 129.23 ქართული ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2023 წლის 25 დეკემბრამდე და უფლების მინიჭების თარიღის გაცვლითი კურსების გამოყენებით, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები ექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და ოთხწლიან ფლობის ვადას.

(ათას ლარში)

26. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები (გაგრძელება)

2024 წელს ჯგუფის სხვა აღმასრულებელმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს, 4,973 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად მიიჩნევს 2024 წლის 1 იანვარს და 2023 წლის 1 ივლისს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 129.23 და 135.03 ქართული ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2023 წლის 25 დეკემბრამდე და უფლების მინიჭების თარიღის გაცვლითი კურსების გამოყენებით, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები ექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და სამწლიან ფლობის ვადას.

2023 წელს დირექტორთა საბჭოს წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს, 16,248 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი წილობრივი უფლების მინიჭების თარიღებად მიიჩნევს 2023 წლის 1 იანვარს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 82.91 ქართული ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2022 წლის 25 დეკემბრამდე, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები ექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და სამწლიან ფლობის ვადას.

2023 წელს ჯგუფის სხვა აღმასრულებელმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს, 4,149 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი წილობრივი უფლების მინიჭების თარიღებად მიიჩნევს 2023 წლის 1 იანვარს, 2023 წლის 1 აპრილს, 2023 წლის 27 აპრილს, 2023 წლის 1 მაისს და 2023 წლის 1 ივნისს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 82.91, 78.44, 76.77, 76.61 და 79.99 ქართული ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2022 წლის 25 დეკემბრამდე, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები ექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და სამწლიან ფლობის ვადას.

2022 წელს დირექტორთა საბჭოს წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს, 46,168 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი წილობრივი უფლების მინიჭების თარიღებად მიიჩნევს 2022 წლის 1 იანვარს და 2022 წლის 30 ივნისს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 64.10 და 60.77 ქართული ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2021 წლის 25 დეკემბრამდე, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები ექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და სამწლიან ფლობის ვადას.

2022 წელს ჯგუფის სხვა აღმასრულებელმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს, 4,493 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი წილობრივი უფლების მინიჭების თარიღებად მიიჩნევს 2022 წლის 1 იანვარს და 2022 წლის 1 ივლისს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 64.10 და 60.76 ქართული ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2021 წლის 25 დეკემბრამდე, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები ექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და სამწლიან ფლობის ვადას.

(ათას ლარში)

26. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები (გაგრძელება)

ბანკი თავის არააღმასრულებელ თანამშრომლებს კომპენსაციის სახით აქციებს გადასცემს. 2024 წელს, 2023 წელსა და 2022 წელს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ გადაწყვიტა, შესაბამისად, 123,762, 127,676 და 189,382 ჩვეულებრივი აქციის გადაცემა თავისი ზოგიერთი არააღმასრულებელი თანამშრომლისთვის. ყველა გადაცემულ აქციაზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა და უფლების გადაცემის ერთადერთი პირობა უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი ამ წილობრივი უფლების მინიჭების თარიღებად, შესაბამისი თანმიმდევრობით, მიიჩნევს 2024 წლის 12 თებერვალს, 2023 წლის 09 თებერვალსა და 2022 წლის 31 იანვარს. ჯგუფის შეფასებით, 2024 წლის 12 თებერვალს, 2023 წლის 09 თებერვალსა და 2022 წლის 31 იანვარს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 128.47, 87.65 და 59.98 ქართული ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად.

შეჯამება

შეფასების თარიღისთვის გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება ბაზარზე არსებული ფასებით.

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ჯილდოების საშუალო შეწონილი სამართლიანი ღირებულება წილობრივი უფლების მინიჭების თარიღისთვის იყო 128.72 ლარი ერთ აქციაზე 2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს (2023 წლის 31 დეკემბერი: 88.47 ლარი ერთ აქციაზე; 2022 წლის 31 დეკემბერი: 62.28 ლარი ერთ აქციაზე).

ჯგუფის მთლიანი აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ხარჯი 2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 66,820 ლარს (2023 წლის 31 დეკემბერი: 70,970 ლარი; 2022 წლის 31 დეკემბერი: 80,955 ლარი) და შევიდა „ხელფასებსა და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოებში“, როგორც „ხელფასები და ბონუსები“. ქვემოთ შეჯამებულია ინფორმაცია აქციებზე დაფუძნებული გადახდების შესახებ:

	2024	2023	2022
გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტების მთლიანი რაოდენობა	524,210	694,826	1,382,444
– მათ შორის დირექტორთა საბჭოსთვის	315,858	437,461	1,071,053
საშუალო შეწონილი ღირებულება უფლებების მინიჭების თარიღისთვის, ერთ აქციაზე (ლარი სრული თანხით)	128.72	88.47	62.28
ღირებულება უფლებების მინიჭების თარიღისთვის, სულ (ლარი)	67,476	61,469	86,105
წლის განმავლობაში აღიარებული მთლიანი ხარჯი (ლარი)	(66,820)	(70,970)	(80,955)

27. რისკის მართვა**შესავალი**

ჯგუფის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი, და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით, რისკების ლიმიტებისა და კონტროლის სხვა მექანიზმების მეშვეობით. რისკის მართვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის რენტაბელურობისათვის და ჯგუფის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამომჟღავნებასა და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ჯგუფს აქვს ფინანსური რისკები (მათ შორის საკრედიტო რისკი, კაპიტალის და ლიკვიდურობის რისკი და საბაზრო რისკი) და ასევე არაფინანსური რისკები.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)**შესავალი (გაგრძელება)***რისკის მართვის სტრუქტურა*

ბანკის რისკის მართვის სისტემისა და რისკის დასაშვები დონის სისტემის პოლიტიკა ეყრდნობა სამ თავდაცვით მოდელს და ასახავს სეზ-ის მიერ შემოღებული კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს. დაცვის სამი მოდელი ხელს უწყობს რისკის მართვის გააზრებას და კონტროლს ბანკის რისკის მართვის სხვადასხვა ორგანოსა და ბიზნესერთეულის როლების და პასუხისმგებლობების განმარტებით, რათა გაიზარდოს რისკის ეფექტური მართვა და კონტროლი.

სამეთვალყურეო საბჭოს დაქვემდებარებაში მომუშავე კომიტეტი:აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს ჯგუფის ფინანსური და ანგარიშგების პროცესების ზედამხედველობაში. იგი აკონტროლებს ფინანსური ანგარიშგების სისრულეს და პასუხს აგებს მართვის ფუნქციაზე როგორც შიდა აუდიტის, ისე გარე აუდიტორის წინაშე, რის შესახებაც ანგარიშებს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს. ამოწმებს საოპერაციო რისკების, შესაბამისობის, საინფორმაციო ტექნოლოგიების და შიდა უსაფრთხოების (კიბერუსაფრთხოების ჩათვლით) და სხვა დანერგილი პოლიტიკის, პროცედურების და სისტემების გამართულობას და მჭიდროდ თანამშრომლობს რისკის კომიტეტთან რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობის შესაფასებლად.

რისკის კომიტეტი

რისკის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება რისკის ზედამხედველობაში. იგი ამოწმებს ჯგუფის ამტანობას რისკების მიმართ სტრატეგიის შესაბამისად, განსაზღვრავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობას და რისკის მართვის ინფრასტრუქტურას, ზედამხედველობს რისკის შემცირების სტრატეგიის განხორციელებას და აუდიტის კომიტეტთან ერთად აფასებს რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობას.

რისკის მართვის სხვა ორგანოები:დირექტორთა საბჭო

დირექტორთა საბჭო პასუხს აგებს ბანკის აქტივების, ვალდებულებების და რისკის მართვაზე, პოლიტიკასა და პროცედურებზე. რისკის მართვის სისტემის ეფექტურად დანერგვის მიზნით, დირექტორთა საბჭო ცალკეული რისკის მართვის ფუნქციის დელეგირებას ახდენს ბანკის სხვადასხვა გადაწყვეტილების მიმღებ და აღმასრულებელ ორგანოზე.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)**შესავალი (გაგრძელება)**ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი

ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი („ალკო“) არის რისკის მართვის უმთავრესი ორგანო, რომელიც ადგენს პოლიტიკასა და სახელმძღვანელოებს კაპიტალის ადეკვატურობის, საბაზრო რისკების, ლიკვიდურობისა და დაფინანსების რისკების, საპროცენტო განაკვეთის და წინასწარ გადახდის რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, ფულადი ბაზრების ზოგადი პირობების და საკრედიტო რისკის ლიმიტების შესახებ. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი გადახედავს სცენარულ ანალიზებს და სტრესული მდგომარეობის ტესტებს, რეგულარულად აკონტროლებს რისკების წინასწარ დადგენილ ლიმიტებთან შესაბამისობას და ამტკიცებს სახაზინო გარიგებებს.

შიდა აუდიტი

შიდა აუდიტის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკის მართვის, შიდა კონტროლის და კორპორაციული მართვის პროცესების აუდიტზე, რომლის მიზანიც არის საოპერაციო და სხვა რისკების დონეების დაწევა, ჯგუფის შიდა კონტროლის სისტემების აუდიტზე და ჯგუფის სხვადასხვა დეპარტამენტისა და სამმართველოს დარღვევების ან შეცდომების გამოვლენაზე. იგი ამოწმებს ჯგუფის ადეკვატურობას და შესაბამისობას ამ პროცესებთან. ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ჯგუფის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ჯგუფის ბიზნესსტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს.

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ადრეული რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი. ამ ინფორმაციის წარდგენა და განმარტება ხდება დირექტორთა საბჭოსთვის და თითოეული ბიზნესგანყოფილების ხელმძღვანელისთვის. ანგარიშები ასახავს აგრეგირებულ საკრედიტო რისკებს და მათ ლიმიტებს, ამ ლიმიტებიდან გამონაკლისებს, ლიკვიდურობის კოეფიციენტებსა და ლიკვიდურობის ლიმიტებს, საბაზრო რისკის კოეფიციენტებს და მათ ლიმიტებს და ცვლილებებს რისკის პროფილში. დირექტორთა საბჭო იღებს საკრედიტო რისკის ამომწურავ ანგარიშს და აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის ანგარიშს. ამ ანგარიშებში ჯგუფის რისკების შეფასებისა და მათზე დასკვნების გამოტანისთვის საჭირო სრული ინფორმაციაა წარმოდგენილი.

რისკების შესახებ სპეციალურად მომზადებული ანგარიშები მზადდება და ვრცელდება ჯგუფის ყველა დონეზე, რათა ყველა განყოფილებას ჰქონდეს წვდომა ამომწურავ, სათანადო და განახლებულ ინფორმაციაზე.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)**შესავალი (გაგრძელება)***რისკის შემცირება*

მთლიანი რისკის მართვისას ჯგუფი იყენებს წარმოებულ და სხვა ინსტრუმენტებს, რომ მართოს საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებით გამოწვეული, სავალუტო, კაპიტალის, საკრედიტო რისკები და მოსალოდნელი სამომავლო გარიგებებიდან წარმოშობილი რისკები. მართალია, ამ ინსტრუმენტების მიზანი ჰეჯირებაა, ჰეჯირების აღრიცხვა მათ არ ეხება.

საკრედიტო რისკის შესამცირებლად ჯგუფი აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფას (უფრო დაწვრილებით იხილეთ ქვემოთ).

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან ეს კონტრაქტები წარმოადგენენ ერთმანეთთან დაკავშირებულ მხარეებს, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაციები ასევე გულისხმობს მნიშვნელოვანი და მსხვილი კრედიტების გაერთიანებულ, აგრეგირებულ რისკებს შესაბამისი ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიან დაუფარავ ნაშთთან შედარებით. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ჯგუფის საქმიანობის მეტ მგრძნობელობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე.

რისკების გადაჭარბებული კონცენტრაციის თავიდან აცილების მიზნით ჯგუფის პოლიტიკა და პროცედურები შეიცავს სპეციალურ მითითებებს ფინანსური აქტივების დივერსიფიცირებული პორტფელის შენარჩუნებაზე. გამოვლენის შემდეგ საკრედიტო რისკების ან ლიკვიდურობის/გადაუხდელობის რისკების კონცენტრაცია შესაბამისად იმართება.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი განიცდის ზარალს, თუ მისმა მომხმარებლებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული კონტრაქტისთვის, ასევე გეოგრაფიული, დარგობრივი, პროდუქტებისა და ვალუტების მიხედვით კონცენტრაციებისთვის, და რისკების ამ ლიმიტებთან დაცვის მონიტორინგით.

ჯგუფმა შეიმუშავა საკრედიტო ხარისხის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. გარიგებაში მონაწილე მხარის შეზღუდვები დგინდება საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის სისტემის გამოყენებით, რომელიც თითოეულ მონაწილე მხარეს ანიჭებს რისკის რეიტინგს. რისკის რეიტინგი ექვემდებარება რეგულარულ შემოწმებებს.

საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები. მაქსიმალური საკრედიტო რისკის ლიმიტი უტოლდება შესაბამისი ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებას და წარმოდგენილი გარანტიების და თავდებობების პირობით თანხებს.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები*

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან წარმოშობილი საკრედიტო რისკის ლიმიტი ყოველთვის უტოლდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ, დადებითი სამართლიანი ღირებულების მქონე წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ჯგუფი თავის მომხმარებლებს სთავაზობს გარანტიებს და აკრედიტივებს, რომელთა მიხედვითაც ჯგუფს შესაძლოა მოუხდეს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება მომხმარებლებისგან ხდება გარანტიისა და აკრედიტივის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი დგას სესხის გაცემისთვის დამახასიათებელი რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ჯგუფი ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხს მართავს საკრედიტო რეიტინგების შიდა და გარე სისტემით, რომლითაც გამოითვლება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

კორპორაციული დაკრედიტების პორტფელების შემთხვევაში, ჯგუფი იყენებს შიდა რეიტინგების მოდელს, რომელიც მოიცავს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, უშუალოდ თითოეული მსესხებლის შესახებ ინფორმაციის გარდა, ასევე გამოიყენებს დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მსესხებლის ქცევაზე. ჯგუფის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროს, გეოგრაფიული არეალისა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაქტის რისკის შეფასებისთვის. რისკის ყველა შიდა რეიტინგი მორგებულია სხვადასხვა კატეგორიებზე და მიიღება ჯგუფის სარეიტინგო პოლიტიკაზე დაყრდნობით. რისკის რეიტინგები ექვემდებარება მუდმივ შეფასებასა და განახლებას.

საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო სესხების შემთხვევაში, ჯგუფი იყენებს საკრედიტო ბიუროსგან მიღებულ გარე რეიტინგებს.

ჯგუფის საბაზინო, სავაჭრო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწევი დაწესებულებები, ბანკები და საბროკერო-სადილერო კომპანიები. თუ სარეიტინგო სააგენტოების გარე რეიტინგები ხელმისაწვდომია ამ სესხებისთვის, ჯგუფის რისკის ფუნქცია ამ გარე რეიტინგებს იყენებს. თუ გარე რეიტინგები არ არის ხელმისაწვდომი, ამ სესხებს ენიჭება შიდა რეიტინგები.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული შიდა და გარე რეიტინგები.

		გარე რეიტინგის შეფასება		
		საკრედიტო	Standard & Poor's	
შიდა რეიტინგის აღწერა*	შიდა რეიტინგის შეფასება	ბიურო		
მაღალი შეფასება				
	Aaa	1	A	AAA
	Aa1	2+	B	AA+
	Aa2	2	C1	AA
	Aa3	2-	C2	AA-
	A1	3+	C3	A+
	A2	3		A
	A3	3-		A-
	Baa1	4+		BBB+
	Baa2	4		BBB
	Baa3	4-		BBB-
სტანდარტული შეფასება				
	Ba2	5	D2	BB
	Ba3	5-	D3	BB-
	B1	6+		B+
	B2	6		B
დაბალი შეფასება				
	Caa1	7+	E2	CCC+
	Caa2	7	E3	CCC
	Caa3	7-		CCC-
	Ca			CC
				C

* სხვადასხვა კატეგორიის რეიტინგები არ უნდა იყოს ერთმანეთთან შესაბამისობაში.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ზარალის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მთლიანი თანხებით, ჯგუფის საკრედიტო რეიტინგის სისტემაზე დაყრდნობით.

გადაუხდელი ფინანსური აქტივი, რომელიც 90 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ფასდება, როგორც უიმედო სესხი ან განისაზღვრება ინდივიდუალურად მსესხებლის ფინანსური სიმძნელების შესახებ სხვა ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სხვა ფინანსური აქტივები მოიცავს გზავნილების ოპერაციებთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს და სხვა მოთხოვნებს.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, ნაღდი ფულის გარდა

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	752,962	752,962
სტანდარტული შეფასება	16,377	16,377
დაბალი შეფასება	57,053	57,053
რეიტინგის გარეშე	346,394	346,394
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,172,786	1,172,786

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	1-ლი სტადია	სულ
სტანდარტული შეფასება	2,424,181	2,424,181
რეიტინგის გარეშე	33,000	33,000
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,457,181	2,457,181

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	2,365,268	2,365,268
სტანდარტული შეფასება	3,471,050	3,471,050
რეიტინგის გარეშე	70,964	70,964
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,907,282	5,907,282

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	1,693,825	1,693,825
სტანდარტული შეფასება	85,725	85,725
რეიტინგის გარეშე	131,320	131,320
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,910,870	1,910,870

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, დაგირავებული გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულებებით და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ფასიანი ქაღალდების გასესხება - სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	138,945	138,945
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	138,945	138,945

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული
კომერციული სესხები

მაღალი შეფასება	6,020,499	42,973	-	389	6,063,861
სტანდარტული შეფასება	1,796,116	65,195	-	425	1,861,736
დაბალი შეფასება	93,300	162,971	-	-	256,271
რეიტინგის გარეშე	387,854	6,932	-	-	394,786
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	173,730	11,934	185,664
უმოქმედო	-	-	-	-	-
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	8,297,769	278,071	173,730	12,748	8,762,318

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შეემნილი გაუფასურებული	სულ
6,020,499	42,973	-	389	6,063,861
1,796,116	65,195	-	425	1,861,736
93,300	162,971	-	-	256,271
387,854	6,932	-	-	394,786
-	-	173,730	11,934	185,664
-	-	-	-	-
8,297,769	278,071	173,730	12,748	8,762,318

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული
იპოთეკური სესხები

მაღალი შეფასება	3,736,156	10,808	-	4,601	3,751,565
სტანდარტული შეფასება	717,635	24,055	-	4,960	746,650
დაბალი შეფასება	97,729	101,558	-	6,958	206,245
რეიტინგის გარეშე	259,478	1,401	-	116	260,995
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	52,284	14,679	66,963
უმოქმედო	-	-	-	-	-
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,810,998	137,822	52,284	31,314	5,032,418

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შეემნილი გაუფასურებული	სულ
3,736,156	10,808	-	4,601	3,751,565
717,635	24,055	-	4,960	746,650
97,729	101,558	-	6,958	206,245
259,478	1,401	-	116	260,995
-	-	52,284	14,679	66,963
-	-	-	-	-
4,810,998	137,822	52,284	31,314	5,032,418

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული მიკრო
და მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული
სესხები

მაღალი შეფასება	2,258,340	25,236	-	346	2,283,922
სტანდარტული შეფასება	985,952	59,770	-	149	1,045,871
დაბალი შეფასება	89,252	80,133	-	345	169,730
რეიტინგის გარეშე	729,415	27,211	91	171	756,888
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	171,641	13,338	184,979
უმოქმედო	-	-	-	-	-
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,062,959	192,350	171,732	14,349	4,441,390

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შეემნილი გაუფასურებული	სულ
2,258,340	25,236	-	346	2,283,922
985,952	59,770	-	149	1,045,871
89,252	80,133	-	345	169,730
729,415	27,211	91	171	756,888
-	-	171,641	13,338	184,979
-	-	-	-	-
4,062,959	192,350	171,732	14,349	4,441,390

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული
სამომხმარებლო სესხები

მაღალი შეფასება	3,503,803	10,343	-	1,879	3,516,025
სტანდარტული შეფასება	1,532,755	41,342	-	3,455	1,577,552
დაბალი შეფასება	370,635	199,161	-	6,754	576,550
რეიტინგის გარეშე	396,919	2,878	-	-	399,797
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	102,821	14,303	117,124
უმოქმედო	-	-	1	-	1
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,804,112	253,724	102,822	26,391	6,187,049

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შეემნილი გაუფასურებული	სულ
3,503,803	10,343	-	1,879	3,516,025
1,532,755	41,342	-	3,455	1,577,552
370,635	199,161	-	6,754	576,550
396,919	2,878	-	-	399,797
-	-	102,821	14,303	117,124
-	-	1	-	1
5,804,112	253,724	102,822	26,391	6,187,049

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული
სალომხმარებლო სესხები

მაღალი შეფასება	70,790	113	-	-	70,903
სტანდარტული შეფასება	49,746	516	-	-	50,262
დაბალი შეფასება	21,442	5,001	-	-	26,443
რეიტინგის გარეშე	3,888	19	-	-	3,907
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	2,727	-	2,727
უმოქმედო	-	-	-	-	-
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	145,866	5,649	2,727	-	154,242

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შეემნილი გაუფასურებული	სულ
70,790	113	-	-	70,903
49,746	516	-	-	50,262
21,442	5,001	-	-	26,443
3,888	19	-	-	3,907
-	-	2,727	-	2,727
-	-	-	-	-
145,866	5,649	2,727	-	154,242

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

მაღალი შეფასება	87	366	-	3,781	4,234
სტანდარტული შეფასება	-	58	-	2,870	2,928
დაბალი შეფასება	92	16	-	3,894	4,002
რეიტინგის გარეშე	42,839	515	-	-	43,354
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	7,828	6,305	14,133
უმოქმედო	-	-	-	347	347
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	43,018	955	7,828	17,197	68,998

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შეემნილი გაუფასურებული	სულ
87	366	-	3,781	4,234
-	58	-	2,870	2,928
92	16	-	3,894	4,002
42,839	515	-	-	43,354
-	-	7,828	6,305	14,133
-	-	-	347	347
43,018	955	7,828	17,197	68,998

მოთხოვნების შესყიდვა

მაღალი შეფასება	31,947	-	-	-	31,947
სტანდარტული შეფასება	1,500	-	-	-	1,500
რეიტინგის გარეშე	2,619	82	-	-	2,701
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	32	-	32
უმოქმედო	-	-	-	-	-
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	36,066	82	32	-	36,180

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შეემნილი გაუფასურებული	სულ
31,947	-	-	-	31,947
1,500	-	-	-	1,500
2,619	82	-	-	2,701
-	-	32	-	32
-	-	-	-	-
36,066	82	32	-	36,180

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სავაჭრო მოთხოვნები

რეიტინგის გარეშე

ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	სულ
8,339	8,339
8,339	8,339

სხვა ფინანსური აქტივები

რეიტინგის გარეშე

ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	სულ
172,700	172,700
172,700	172,700

გაცემული ფინანსური და ვალდებულების შესრულების გარანტიები

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

დაბალი შეფასება

რეიტინგის გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში

სხვა

ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
756,235	-	-	-	756,235
319,599	8,167	-	-	327,766
37,929	28,374	-	-	66,303
797,621	5,623	-	-	803,244
-	-	254	-	254
1,911,384	42,164	254	-	1,953,802

აკრედიტივები

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

რეიტინგის გარეშე

ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
78,830	-	-	-	78,830
3,328	-	-	-	3,328
242	-	-	-	242
82,400	-	-	-	82,400

აუთვისებელი სესხები

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

დაბალი შეფასება

რეიტინგის გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში

უმოქმედო

სხვა

ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
755,232	168	-	-	755,400
163,806	5,784	-	-	169,590
3,877	3,474	-	1	7,352
76,194	166	30	-	76,390
-	-	14	-	14
-	-	677	14	691
999,109	9,592	721	15	1,009,437

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, ნაღდი ფულის გარდა

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

დაბალი შეფასება

რეიტინგის გარეშე

ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

<i>1-ლი</i>	
<i>სტადია</i>	<i>სულ</i>
1,097,398	1,097,398
654,810	654,810
32,372	32,372
292,048	292,048
2,076,628	2,076,628

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

მაღალი შეფასება

რეიტინგის გარეშე

ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

<i>1-ლი</i>	
<i>სტადია</i>	<i>სულ</i>
1,734,224	1,734,224
19,328	19,328
1,753,552	1,753,552

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

რეიტინგის გარეშე

ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

<i>1-ლი</i>	
<i>სტადია</i>	<i>სულ</i>
2,202,596	2,202,596
2,058,495	2,058,495
88,518	88,518
4,349,609	4,349,609

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

რეიტინგის გარეშე

ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

<i>1-ლი</i>	
<i>სტადია</i>	<i>სულ</i>
387,623	387,623
25,101	25,101
111,709	111,709
524,433	524,433

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული
კომერციული სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	4,338,469	68,175	-	339	4,406,983
სტანდარტული შეფასება	1,389,524	58,796	-	755	1,449,075
დაბალი შეფასება	132,266	372,006	-	-	504,272
რეიტინგის გარეშე	481,986	16,812	-	-	498,798
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	97,721	22,481	120,202
უმოქმედო	-	-	97,721	22,481	120,202
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	6,342,245	515,789	97,721	23,575	6,979,330

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული
იპოთეკური სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	3,346,499	11,608	-	4,209	3,362,316
სტანდარტული შეფასება	714,568	45,712	-	3,689	763,969
დაბალი შეფასება	86,008	116,000	-	6,839	208,847
რეიტინგის გარეშე	153,263	732	-	131	154,126
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	37,771	16,214	53,985
უმოქმედო	-	-	37,771	16,214	53,985
სხვა	-	-	13,175	1,107	14,282
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,300,338	174,052	50,946	32,189	4,557,525

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული მიკრო
და მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული
სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	2,480,970	29,931	-	316	2,511,217
სტანდარტული შეფასება	1,012,833	73,925	-	228	1,086,986
დაბალი შეფასება	75,930	76,380	-	242	152,552
რეიტინგის გარეშე	140,137	11,294	48	-	151,479
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	167,506	2,364	169,870
უმოქმედო	-	-	167,506	2,364	169,870
სხვა	-	-	871	47	918
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,709,870	191,530	168,425	3,197	4,073,022

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული
სამომხმარებლო სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	2,693,768	7,996	-	2,405	2,704,169
სტანდარტული შეფასება	1,179,793	50,968	-	3,069	1,233,830
დაბალი შეფასება	233,382	173,992	-	4,607	411,981
რეიტინგის გარეშე	218,817	1,273	90	-	220,180
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	91,584	16,090	107,674
უმოქმედო	-	-	91,584	16,090	107,674
სხვა	-	-	19,795	2,340	22,135
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,325,760	234,229	111,469	28,511	4,699,969

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული
სალომხმარებლო სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	65,002	48	-	-	65,050
სტანდარტული შეფასება	40,495	733	-	-	41,228
დაბალი შეფასება	17,381	7,915	-	-	25,296
რეიტინგის გარეშე	14,538	-	273	-	14,811
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	2,566	-	2,566
უმოქმედო	-	-	2,566	-	2,566
სხვა	-	-	1,277	-	1,277
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	137,416	8,696	4,116	-	150,228

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	5,832	80	-	4,274	10,186
სტანდარტული შეფასება	2,731	381	-	1,697	4,809
დაბალი შეფასება	475	1,261	-	2,161	3,897
რეიტინგის გარეშე	24,861	3,326	-	-	28,187
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	12,064	10,391	22,455
უმოქმედო	-	-	12,064	10,391	22,455
სხვა	-	-	-	557	557
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	33,899	5,048	12,064	19,080	70,091

მოთხოვნების შესყიდვა

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	50,112	-	-	-	50,112
სტანდარტული შეფასება	297	-	-	-	297
დაბალი შეფასება	1,222	-	-	-	1,222
რეიტინგის გარეშე	3,118	180	-	-	3,298
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	98	-	98
უმოქმედო	-	-	98	-	98
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	54,749	180	98	-	55,027

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სავაჭრო მოთხოვნები

რეიტინგის გარეშე
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი	სულ
სტადია	სულ
8,277	8,277
8,277	8,277

სხვა ფინანსური აქტივები

რეიტინგის გარეშე
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი	სულ
სტადია	სულ
209,371	209,371
209,371	209,371

გაცემული ფინანსური და ვალდებულების შესრულების გარანტიები

მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
რეიტინგის გარეშე
დეფოლტის სიტუაციაში
უმოქმედო
სხვა
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი	მე-2	მე-3	შემენილი ან შეემნილი გაუფასურებული	სულ
სტადია	სტადია	სტადია	გაუფასურებული	სულ
997,529	-	-	-	997,529
347,015	257	-	-	347,272
264,715	161,350	-	-	426,065
140,467	8	-	-	140,475
-	-	1,915	-	1,915
-	-	5,741	-	5,741
1,749,726	161,615	7,656	-	1,918,997

აკრედიტივები

მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
რეიტინგის გარეშე
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი	მე-2	მე-3	შემენილი ან შეემნილი გაუფასურებული	სულ
სტადია	სტადია	სტადია	გაუფასურებული	სულ
69,260	-	-	-	69,260
7,546	-	-	-	7,546
307	-	-	-	307
432	-	-	-	432
77,545	-	-	-	77,545

აუთვისებელი სესხები

მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
რეიტინგის გარეშე
დეფოლტის სიტუაციაში
უმოქმედო
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

1-ლი	მე-2	მე-3	შემენილი ან შეემნილი გაუფასურებული	სულ
სტადია	სტადია	სტადია	გაუფასურებული	სულ
668,644	215	12	-	668,871
240,974	1,203	-	-	242,177
23,791	6,757	-	1	30,549
71,305	278	-	-	71,583
-	-	1,764	7	1,771
1,004,714	8,453	1,776	8	1,014,951

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, ნაღდი ფულის გარდა

	1-ლი სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	1,372,649	-	1,372,649
სტანდარტული შეფასება	577,159	-	577,159
დაბალი შეფასება	18,466	-	18,466
რეიტინგის გარეშე	527,209	-	527,209
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	<u>2,495,483</u>	<u>-</u>	<u>2,495,483</u>

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	1-ლი სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	2,396,898	-	2,396,898
რეიტინგის გარეშე	25,726	-	25,726
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	<u>2,422,624</u>	<u>-</u>	<u>2,422,624</u>

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	2,337,630	-	2,337,630
სტანდარტული შეფასება	1,546,899	-	1,546,899
რეიტინგის გარეშე	76,381	1,619	78,000
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	<u>3,960,910</u>	<u>1,619</u>	<u>3,962,529</u>

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	129,670	-	129,670
სტანდარტული შეფასება	197,658	-	197,658
რეიტინგის გარეშე	54,407	-	54,407
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	<u>381,735</u>	<u>-</u>	<u>381,735</u>

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული კომერციული სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუქმასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	2,484,436	78,817	-	-	2,563,253
სტანდარტული შეფასება	1,428,683	123,274	-	310	1,552,267
დაბალი შეფასება	231,148	388,875	-	1,187	621,210
რეიტინგის გარეშე	338,449	17,341	-	-	355,790
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	169,661	14,453	184,114
სხვა	-	-	3,322	-	3,322
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,482,716	608,307	172,983	15,950	5,279,956

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული იპოთეკური სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუქმასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	3,020,624	22,479	-	4,103	3,047,206
სტანდარტული შეფასება	657,117	37,241	-	4,446	698,804
დაბალი შეფასება	107,484	108,764	-	3,402	219,650
რეიტინგის გარეშე	140,681	1,082	-	-	141,763
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	53,073	13,650	66,723
სხვა	-	-	16,584	2,474	19,058
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,925,906	169,566	69,657	28,075	4,193,204

მიკრო და მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული, ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუქმასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	2,025,930	43,580	-	347	2,069,857
სტანდარტული შეფასება	1,018,480	67,959	-	361	1,086,800
დაბალი შეფასება	145,066	75,782	-	45	220,893
რეიტინგის გარეშე	281,213	13,142	10	207	294,572
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	135,965	1,658	137,623
სხვა	-	-	10,542	226	10,768
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,470,689	200,463	146,517	2,844	3,820,513

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სამომხმარებლო სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუქმასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	2,003,630	13,253	-	2,411	2,019,294
სტანდარტული შეფასება	872,122	39,737	-	1,763	913,622
დაბალი შეფასება	202,919	159,751	-	2,021	364,691
რეიტინგის გარეშე	164,521	1,134	103	-	165,758
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	70,885	11,279	82,164
სხვა	-	-	51,004	5,521	56,525
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,243,192	213,875	121,992	22,995	3,602,054

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სალომხმარებლო სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუქმასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	61,635	195	-	-	61,830
სტანდარტული შეფასება	43,456	1,077	-	-	44,533
დაბალი შეფასება	39,509	7,339	-	-	46,848
რეიტინგის გარეშე	2,925	2	493	-	3,420
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	1,318	-	1,318
სხვა	-	-	6,605	-	6,605
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	147,525	8,613	8,416	-	164,554

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუქმასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	17,702	4,495	-	-	22,197
სტანდარტული შეფასება	-	694	-	-	694
რეიტინგის გარეშე	37,269	1,262	5,101	-	43,632
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	3,779	11,909	15,688
სხვა	-	-	5,230	3,301	8,531
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	54,971	6,451	14,110	15,210	90,742

მოთხოვნების შესყიდვა

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუქმასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	690	-	-	-	690
სტანდარტული შეფასება	7,262	-	-	-	7,262
დაბალი შეფასება	7,660	3,000	-	-	10,660
რეიტინგის გარეშე	4,753	-	-	-	4,753
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	35	-	35
სხვა	-	-	11	-	11
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	20,365	3,000	46	-	23,411

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საგაჭრო მოთხოვნები	1-ლი სტადია	მე-3 სტადია	სულ
რეიტინგის გარეშე	4,975	-	4,975
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,975	-	4,975

სხვა ფინანსური აქტივები	1-ლი სტადია	მე-3 სტადია	სულ
რეიტინგის გარეშე	156,608	-	156,608
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	156,608	-	156,608

გაცემული ფინანსური და ვალდებულების შესრულების გარანტიები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	1,049,817	103	-	-	1,049,920
სტანდარტული შეფასება	241,914	4,357	-	-	246,271
დაბალი შეფასება	223,983	20,097	-	-	244,080
რეიტინგის გარეშე	163,278	111	-	-	163,389
დეფოლტის სიტუაციაში სხვა	-	-	13,648	-	13,648
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,678,992	24,668	13,648	-	1,717,308

აკრედიტივები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	76,091	-	-	-	76,091
სტანდარტული შეფასება	39,671	-	-	-	39,671
რეიტინგის გარეშე	547	-	-	-	547
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	116,309	-	-	-	116,309

აუთვისებელი სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	498,164	306	-	-	498,470
სტანდარტული შეფასება	259,919	6,168	-	-	266,087
დაბალი შეფასება	7,719	7,829	-	-	15,548
რეიტინგის გარეშე	87,136	82	-	1	87,219
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	1,537	1	1,538
სხვა	-	-	199	-	199
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	852,938	14,385	1,736	2	869,061

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგნის ტიპები, რომლებსაც ჯგუფი მიიღებს, მოიცავს უძრავ ქონებას, მოძრავ ქონებას, ასევე ფინანსურ აქტივებს (ანაზრებს, აქციებს და გარანტიებს) და სხვა რეგისტრირებულ გირავნობებს. უზრუნველყოფის საგნის შეფასება და ამუშავება ხდება საყოველთაოდ მიღებული სტანდარტების და უზრუნველყოფის საგნისთვის სპეციფიკური მითითებების თანახმად. ეს ტრანსაქციები სტრუქტურირებულია სამართლებრივად დამტკიცებული სტანდარტული ხელშეკრულებების ქვეშ, სადაც გირაო უზრუნველყოფილია საჯარო რეესტრით, რამდენადაც ეს შესაძლებელია. ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია სასესხო პორტფელის თანაფარდობა ჯგუფის მფლობელობაში ამ პორტფელთან დაკავშირებით არსებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებასთან. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების 81.9%-მდე გადაფასებულია ბოლო ორი წლის განმავლობაში (2023 წლის 31 დეკემბერი: 80.1%, 2022 წლის 31 დეკემბერი: 78.6%).

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით									
სესხის ფარდობა უზრუნველყოფის ღირებულებასთან %									
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	არაუზრუნველყოფილი	50%-ზე ნაკლები	50%- 80%	80% - 90%	90%- 100%	100%-200%	200%-300%	300%-400%	400%-ზე მეტად
კომერციული სესხები	6,762,318	1,306,721	2,206,391	1,531,706	832,829	462,629	1,634,381	345,196	139,753
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.49%	0.57%	0.59%	1.36%	0.50%	0.24%	4.20%	0.87%	0.32%
იპოთეკური სესხები	5,032,418	113,721	1,843,223	2,590,036	305,081	96,232	59,997	8,268	1,662
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.21%	0.89%	0.03%	0.13%	0.56%	1.26%	3.83%	2.62%	1.32%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	4,441,390	136,894	1,619,172	1,588,667	400,201	278,311	392,381	14,100	6,849
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.76%	5.50%	0.28%	0.99%	1.57%	3.37%	8.33%	2.16%	11.27%
სამომხმარებლო სესხები	6,187,049	3,020,236	1,365,128	1,383,584	205,634	171,729	31,049	3,657	2,228
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	2.21%	4.08%	0.10%	0.41%	0.89%	0.71%	9.66%	5.50%	12.34%
სალომმარდო სესხები	154,242	-	14,273	56,400	27,254	39,053	16,041	13	1,228
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.66%	N/A	0.01%	0.02%	0.01%	0.06%	0.27%	69.23%	N/A
კლიენტებზე გადებული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი	24,577,417	4,577,572	7,048,387	7,150,393	1,770,979	1,047,954	2,133,849	371,234	151,720
									325,329

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით									
სესხის ფარდობა უზრუნველყოფის ღირებულებასთან %									
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	არაუზრუნველყოფილი	50%-ზე ნაკლები	50%- 80%	80% - 90%	90%- 100%	100%-200%	200%-300%	300%-400%	400%-ზე მეტად
კომერციული სესხები	6,979,530	802,460	1,235,492	1,618,714	297,635	370,658	1,450,549	531,632	133,244
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.41%	0.65%	0.55%	0.42%	0.21%	2.63%	1.98%	4.45%	2.41%
იპოთეკური სესხები	4,557,525	105,607	1,097,126	1,997,629	613,407	533,097	175,455	9,783	5,224
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.50%	2.22%	0.00%	0.24%	0.73%	0.78%	3.56%	1.23%	2.28%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	4,073,022	241,068	885,575	1,131,643	358,909	314,671	981,784	82,058	26,254
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.76%	6.03%	0.01%	0.57%	0.79%	1.23%	3.85%	3.02%	4.57%
სამომხმარებლო სესხები	4,699,969	2,266,702	815,573	919,577	330,004	257,059	87,651	8,396	4,722
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	2.80%	5.16%	0.01%	0.38%	0.83%	1.10%	5.61%	3.85%	4.36%
სალომმარდო სესხები	150,228	-	4,362	49,324	93,706	1,083	790	941	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.92%	N/A	0.00%	0.06%	0.24%	16.25%	27.72%	76.09%	N/A
კლიენტებზე გადებული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი	20,460,074	3,415,837	4,038,128	5,716,887	1,693,661	1,476,568	2,696,229	632,810	169,444
									620,510

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით									
სესხის ფარდობა უზრუნველყოფის ღირებულებასთან %									
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	არაუზრუნველყოფილი	50%-ზე ნაკლები	50%- 80%	80% - 90%	90%- 100%	100%-200%	200%-300%	300%-400%	400%-ზე მეტად
კომერციული სესხები	5,279,956	717,363	1,002,735	900,866	158,713	245,750	1,239,811	340,917	70,694
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.69%	2.76%	0.58%	1.18%	0.82%	1.56%	2.99%	1.18%	1.31%
იპოთეკური სესხები	4,193,204	120,440	981,034	1,859,064	532,412	441,719	230,274	8,114	2,665
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.72%	2.45%	0.01%	0.38%	1.00%	1.45%	3.07%	4.42%	1.43%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	3,820,513	399,853	885,724	966,056	278,684	280,462	800,119	73,083	30,447
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.66%	4.79%	0.02%	0.41%	0.92%	1.48%	2.92%	3.42%	4.59%
სამომხმარებლო სესხები	3,602,054	1,794,034	629,846	694,153	217,045	174,755	83,286	4,026	1,196
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	3.76%	6.79%	0.03%	0.51%	1.36%	1.59%	4.58%	7.69%	0.92%
სალომმარდო სესხები	164,554	-	8,590	58,481	94,082	2,044	1,338	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	3.31%	N/A	50.52%	0.07%	0.30%	13.65%	35.87%	n/a	N/A
კლიენტებზე გადებული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი	17,060,281	3,031,690	3,507,929	4,478,620	1,280,936	1,144,730	2,354,828	427,040	105,002
									729,506

რესტრუქტურირებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კატეგორიების მიხედვით:

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

წლის განმავლობაში ჯგუფმა შეცვალა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მომხმარებლებზე გაცემულ გარკვეულ სესხებზე და ავანსებზე. ყველა ასეთი სესხი მანამდე გადაიტანებოდა, მინიმუმ, მეორე სტადიაზე, ხოლო დანაკარგების რეზერვი ფასდებოდა აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ინფორმაციას ფინანსურ აქტივებზე, რომელთა მოდიფიცირებაც მოხდა მაშინ, როცა მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასდა აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით:

	ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიცირებამდე	მოდიფიცირებით განპირობებული წმინდა შემოსულობა (ზარალი)
2024 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები:		
კომერციული სესხები	595,934	(1,292)
იპოთეკური სესხები	52,254	980
მიჯრო და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	228,178	(1,511)
სამომხმარებლო სესხები	330,820	(4,880)
სალომბარდო სესხები	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,207,186	(6,703)
შესყიდული მოთხოვნები	-	-
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,207,186	(6,703)

2023 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები:	ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიცირებამდე	მოდიფიცირებით განპირობებული წმინდა შემოსულობა (ზარალი)
კომერციული სესხები	710,073	599
იპოთეკური სესხები	44,848	(131)
მიკრო და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	168,593	(2,362)
სამომხმარებლო სესხები	287,667	(12,791)
სალომზარდო სესხები	-	-
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	1,211,181	(14,685)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	839	138
სულ მომხმარებელზე გაცემული სესხები, შეცვდილი მოთხოვნები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,212,020	(14,547)

2022 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები:	ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიცირებამდე	მოდიფიცირებით განპირობებული წმინდა შემოსულობა (ზარალი)
კომერციული სესხები	621,067	2,169
იპოთეკური სესხები	73,863	(3,081)
მიკრო და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	173,382	(2,524)
სამომხმარებლო სესხები	305,726	(25,835)
სალომმარდო სესხები	-	-
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	1,174,038	(29,271)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-
სულ მომხმარებელზე გაცემული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,174,038	(29,271)

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

იმ სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება, რომლებიც ადრე მოდიფიცირდა (როდესაც იყვნენ მეორე ან მესამე სტადიაზე) და ახლა მიკუთვნებულია პირველი სტადიისთვის, ხოლო მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასებულია 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი ზარალის ოდენობით, წარმოდგენილია ქვედა ცხრილში:

საწყისი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული ფინანსური
აქტივები 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

კომერციული სესხები
იპოთეკური სესხები
მიკრო და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები
სამომხმარებლო სესხები
სალომბარდო სესხები
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები
შესყიდული მოთხოვნები
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

მთლიანი საბალანსო ღირებულება	შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
49,381	(369)
53,534	(19)
35,161	(169)
10,132	(109)
-	-
148,208	(666)
-	-
-	-
148,208	(666)

საწყისი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული ფინანსური
აქტივები 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

კომერციული სესხები
იპოთეკური სესხები
მიკრო და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები
სამომხმარებლო სესხები
სალომბარდო სესხები
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

მთლიანი საბალანსო ღირებულება	შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
96,127	(255)
63,193	(51)
39,912	(98)
14,217	(49)
-	-
213,449	(453)
-	-
213,449	(453)

საწყისი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული ფინანსური
აქტივები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

კომერციული სესხები
იპოთეკური სესხები
მიკრო და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები
სამომხმარებლო სესხები
სალომბარდო სესხები
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

მთლიანი საბალანსო ღირებულება	შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
10,100	(24)
72,919	(104)
40,925	(129)
19,482	(204)
-	-
143,426	(461)
-	-
143,426	(461)

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

2024				
საერთო	გეოგრაფიული თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (ერთობა)	სხვა ევრო კვანა	ხელ	
აქტივები:				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	959,205	711,548	607,723	2,278,476
მოთხოვნები საკრედიტო დანქნებულზე	2,423,727		32,663	2,456,600
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	3,650,495	3,569,057	607,238	7,826,790
გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულებებით დაგირავებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და ფასიანი ქაღალდების გასესხება		138,045	-	138,945
მომხმარებელზე გაცემული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ურუნძულ იურისდიქციის და კავშირებით მოთხოვნები საგარეო მოთხოვნები და სხვა სესხები	23,537,615	18,484	760,056	24,316,155
ყველა სხვა აქტივი	1,622	1,168		2,790
	1,494,430	126,009	632,878	2,253,317
	32,067,094	4,564,043	2,642,026	39,273,163
ვალდებულებები:				
კლერტების ქაზინოები და თამაშები	19,138,201	1,212,819	4,990,704	25,341,733
ვალდებულებები საკრედიტო დანქნებულზე	2,081,341	2,963,364	768,789	6,710,494
გაიმოქმედო საჯარო ფასიანი ქაღალდები	942,211	140,620	16,506	1,099,337
საიჯარო ვალდებულება	162,827	-	14,538	177,365
ყველა სხვა ვალდებულება	201,672	33,311	18,733	313,736
	23,486,261	4,350,114	5,806,290	33,642,665
	8,580,833	213,929	(3,164,264)	5,630,498

	2023				2022			
	საქართველო	გეორგიული თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (ერთი)	სხვა უცხო ქვეყანა	ხულ	საქართველო	გეორგიული თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (ერთი)	სხვა უცხო ქვეყანა	ხულ
აქტივები:								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,465,026	974,224	603,582	3,042,832	1,419,835	1,453,123	622,770	3,495,728
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,733,899	-	18,759	1,752,658	2,342,829	54,175	20,302	2,417,306
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,194,483	2,258,203	428,129	4,880,815	1,792,192	2,436,465	115,092	4,343,749
მიზმანერგებლზე გაცემული სესხები, შესავალდო მოთხოვნები და ფინანსურ იურისდიქციის დაქვემდებარებული მოთხოვნები	19,531,162	16,987	609,918	20,248,067	16,303,440	5,821,883	16,841,603	
ჩველა სხვა აქტივი	1,246,815	146,974	75,949	1,469,738	1,070,174	119,933	78,565	1,268,672
	26,171,385	3,396,388	1,826,337	31,394,110	22,928,470	4,080,036	1,358,552	28,367,058
ვალდებულებები:								
კლიენტების ანაზღაურება და თამაშულები	15,083,091	1,189,517	4,504,208	20,776,816	13,018,270	978,029	4,277,762	18,274,061
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,569,365	2,234,149	529,515	5,133,029	2,622,768	2,066,922	501,784	5,191,494
გადაუხდელები საბაზო ფასიანი ქაღალდები	273,923	147,436	-	421,359	333,879	-	-	646,477
საოჯახო ვალდებულებები	124,345	-	13,209	137,554	99,556	-	13,068	112,624
ჩველა სხვა ვალდებულება	381,722	79,352	12,228	473,302	268,425	79,321	7,628	355,374
	18,232,446	3,650,544	5,059,160	26,942,060	16,321,297	3,458,151	4,800,242	24,579,690
წმინდა საბალანსო პოზიცია	7,938,939	(284,066)	(3,232,823)	4,452,050	6,607,173	621,885	(3,441,690)	3,787,368

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმის რისკს, რომ ჯგუფმა ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ხელმძღვანელობა ძირითადი სადეპოზიტო ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდურობის მიხედვით და რეგულარულ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ჯგუფი ფლობს საკმაოდ რეალიზებადი და დივერსიფიცირებული აქტივების პორტფელს, რომელთა ლიკვიდაციაც მარტივად არის შესაძლებელი ფულადი ნაკადების მოულოდნელი შეწყვეტის შემთხვევაში. ჯგუფი ასევე ფლობს საკრედიტო ხაზებს, რომლებიც შეუძლია გამოიყენოს ლიკვიდურობის მიზნით. ამასთან, ჯგუფი ფლობს ფულად დეპოზიტს (სავალდებულო რეზერვი) სებ-ში, რომლის მოცულობაც დამოკიდებულია მოზიდულ სამომხმარებლო სახსრებზე.

ბანკის ლიკვიდურობის პოზიციას ჯგუფი ინდივიდუალურად აფასებს და მართავს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული ლიკვიდურობის კოეფიციენტების მიხედვით. ბანკები ვალდებული არიან, რომ შეინარჩუნონ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი, რომელიც განისაზღვრა როგორც მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების თანაფარდობა წმინდა ფულად გადინებებთან მომდევნო 30 დღის განმავლობაში. ბრძანების თანახმად, სტრესულ პერიოდებს თუ არ ჩავთვლით, კოეფიციენტი 100%-ზე ნაკლები არ უნდა იყოს. ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 138.6%-ს გაუტოლდა (2023 წ.: 125.2%, 2022 წ.: 132.4%).

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ბანკს საკმარისი ბუფერი აქვს, რომელიც აღემატება წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის 100%-იან მოთხოვნას, რომელიც ძალაში შევიდა 2019 წლის 1 სექტემბერს. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის სოლიდური ბუფერი ნიშნავს სტაბილურ დაფინანსების წყაროებს ხანგრძლივი ვადით. ამ მიდგომის მიზანია იმის უზრუნველყოფა, რომ დაფინანსების მექანიზმი საკმარისად მოქნილია, რათა უზრუნველყოფს ლიკვიდურობა სხვადასხვა საბაზრო პირობებში. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის იყო 130.7% (2022 წ.: 130.4%; 2021 წ.: 131.9%), რაც საკმაოდ მაღალია სეზ-ის მიერ მოთხოვნილ მინიმალურ სავალდებულო ბუფერზე.

ჯგუფი ასევე აბალანსებს ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ვადებს და ახდენს უარყოფით გეპებზე მაქსიმალური ლიმიტის რეგულარულ მონიტორინგს, ბანკის ინდივიდუალურ მთლიან საზედამხედველო კაპიტალთან შედარებით, რომელიც გამოითვლება სეზ-ის რეგულაციის შესაბამისად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით, გარდა სხვა ვალდებულებებისა, რომლებიც წარმოდგენილია საბალანსო ღირებულებებით ამ ვალდებულებების მოკლევადიანი ხასიათის გამო. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. ამის მიუხედავად, ჯგუფის მოლოდინით, ბევრი მომხმარებელი არ მოითხოვს ვალდებულებების დაფარვას იმ უადრესი თარიღით, რომლითაც შეიძლება ბანკს დაევალოს გადახდა; და ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულადი ნაკადებს, რომელიც ეფუძნება დეპოზიტების ვადაზე ადრე გატანის ისტორიულ მონაცემებს.

ფინანსური ვალდებულებები 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
კლიენტების ანაბრები და თამასუქები	9,504,361	14,107,535	2,422,975	79,685	26,114,556
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,703,132	962,480	2,277,150	403,458	7,346,220
გამომცემული სავალი ფასიანი ქაღალდები	13,744	157,020	1,181,070	140,620	1,492,454
საოჯარო ვალდებულება	11,026	32,495	106,325	40,522	190,368
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	2,776	980	1,877	-	5,633
სხვა ვალდებულებები	141,582	724	1,281	109	143,696
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	13,376,621	15,261,234	5,990,678	664,394	35,292,927

ფინანსური ვალდებულებები 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
კლიენტების ანაბრები და თამასუქები	8,744,192	10,559,751	1,964,484	73,382	21,341,809
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,777,141	560,049	1,756,366	836,493	5,930,049
გამომცემული სავალი ფასიანი ქაღალდები	406	40,986	374,564	83,158	499,114
საოჯარო ვალდებულება	8,990	26,372	96,425	26,499	158,286
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	12,300	12,302	1,177	-	25,779
სხვა ვალდებულებები	122,013	730	1,192	133	124,068
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	11,665,042	11,200,190	4,194,208	1,019,665	28,079,105

ფინანსური ვალდებულებები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
კლიენტების ანაბრები და თამასუქები	8,311,907	8,362,015	1,951,705	342,592	18,968,219
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,380,461	570,588	1,284,397	654,002	5,889,448
გამომცემული სავალი ფასიანი ქაღალდები	7,849	343,213	411,265	-	762,327
საოჯარო ვალდებულება	7,458	21,841	76,111	16,756	122,166
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	43,876	14,401	743	-	59,020
სხვა ვალდებულებები	93,799	367	287	118	94,571
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	11,845,350	9,312,425	3,724,508	1,013,468	25,895,751

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს სახელშეკრულებო ვადის ამოწურვას ჯგუფის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით, რომელთა მოთხოვნა ხელშეკრულების თანახმად 3 თვის ვადაშია შესაძლებელი.

	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტად	სულ
31 დეკემბერი, 2024 წ.	1,283,060	771,430	960,099	42,173	3,056,762
31 დეკემბერი, 2023 წ.	1,349,928	634,601	1,006,963	27,560	3,019,052
31 დეკემბერი, 2022 წ.	1,280,906	623,036	775,683	29,843	2,709,468

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა გარანტია ან პირობითი ვალდებულება არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების ცვლილების დინამიკა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორიცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები. ჯგუფი ახორციელებს საბაზრო რისკის კლასიფიცირებას სავაჭრო ან არა-სავაჭრო პორტფელურად. სავაჭრო და არასავაჭრო პოზიციები იმართება და მოწმდება მგრძნობელობის ანალიზების გამოყენებით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების სამომავლო ფულად ნაკადებზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. მოცემული ცხრილი ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობას საპროცენტო განაკვეთის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელ ცვლილებაზე, როდესაც სხვა ცვლადები უცვლელია:

კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის დასაშვები ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 2024 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებულ ცვლადი განაკვეთის არა-სავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს. საბაზისო პუნქტებში შესული ცვლილებები გამოითვლება ბოლო თვის განმავლობაში ცვალებადი განაკვეთების ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრების გამრავლებით შესაბამის ცვალებად განაკვეთებზე. 2024 წლის, 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში მგრძნობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ჯგუფის საკუთარ კაპიტალზე.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

	საბაზისო ერთეულით ზრდა	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
	2024	2024	2024
გალუბა			
ლარი	21	5,116	3,933
ევრო	10	358	-
აშშ დოლარი	14	1,179	2,565

	საბაზისო ერთეულით ზრდა	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
	2024	2024	2024
გალუბა			
ლარი	21	(5,116)	(3,933)
ევრო	10	(358)	-
აშშ დოლარი	14	(1,179)	(2,565)

	საბაზისო ერთეულით ზრდა	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
	2023	2023	2023
გალუბა			
ლარი	22	6,541	2,289
ევრო	8	707	2
აშშ დოლარი	12	813	101

	საბაზისო ერთეულით ზრდა	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
	2023	2023	2023
გალუბა			
ლარი	22	(6,541)	(2,289)
ევრო	8	(707)	(2)
აშშ დოლარი	12	(813)	(101)

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

	საბაზრო ერთეულით ზრდა	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
ვალუტა	2022	2022	2022
ლარი	14	2,432	1,348
ევრო	24	3,732	107
აშშ დოლარი	21	1,624	1,022

	საბაზრო ერთეულით ზრდა	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
ვალუტა	2022	2022	2022
ლარი	14	(2,432)	(1,348)
ევრო	24	(3,732)	(107)
აშშ დოლარი	21	(1,624)	(1,022)

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. დირექტორთა საბჭოს სეზ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი ხდება ყოველდღიურად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ის ვალუტები, რომლებშიც გამოხატულ ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე ჯგუფს 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა. ანალიზი გამოითვლის ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების დინამიკის გავლენას, როდესაც ყველა სხვა ცვლადი მუდმივია მოგება-ზარალის ანგარიშში. ქართულ ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების დინამიკის გავლენა გამოითვლება, როგორც 12 თვის განმავლობაში სავალუტო კურსის ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრა. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებას ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას. 2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის, 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მგრძნობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ჯგუფის საკუთარ კაპიტალზე.

ვალუტა	სავალუტო კურსის პროცენტული ცვლილება	ეფექტი დასაბეგრო მოგებაზე	სავალუტო კურსის პროცენტული ცვლილება	ეფექტი დასაბეგრო მოგებაზე	სავალუტო კურსის პროცენტული ცვლილება	ეფექტი დასაბეგრო მოგებაზე
	2024		2023		2022	
ევრო	8.7%	(2,213)	8.8%	(400)	13.4%	1,179
აშშ დოლარი	6.8%	(6,410)	4.9%	1,511	10.9%	4,018

წინასწარ გადახდის რისკი

წინასწარ გადახდის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფის განიცდის ზარალს, თუ მისი მომხმარებლები ან კონტრაქტები გადაიხდიან, ან მოითხოვენ გადახდას მოსალოდნელზე ადრე, მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკის შემთხვევაში, როცა საპროცენტო განაკვეთების შემცირდება, ან სხვა საკრედიტო პროდუქტების შემთხვევაში, ან მსგავსი მიზეზით.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფი ნაადრევი გადახდების ეფექტის დასადგენად თითოეული სასესხო პროდუქტისთვის ინდივიდუალურად გამოითვლის ვადაზე ადრე გადახდების საშუალო შეწონილ მაჩვენებლებს, ამ ისტორიულ მაჩვენებლებს იყენებს შესაბამისი პროდუქტების მიმდინარე საბალანსო ღირებულებაზე საანგარიშგებო თარიღისთვის და ამრავლებს თითოეული პროდუქტის წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების საშუალო შეწონილზე. ეს მოდელი არ განასხვავებს გადახდის სხვადასხვა მიზეზს (მაგ. ადგილის გამოცვლა, რეფინანსირება და რესტრუქტურირაცია) და ითვალისწინებს წინსწრებით გადახდის ჯარიმების ეფექტს ჯგუფის შემოსავალზე.

წინასწარ გადახდის რისკის მოსალოდნელი ეფექტი ჯგუფის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე 2024 წლის 31 დეკემბრით, 2023 წლის 31 დეკემბრითა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ასეთია:

	<i>ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე</i>
2024	(115,232)
2023	(71,177)
2022	(51,899)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ჯგუფი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ჯგუფი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

კიბერთავდასხმების რისკი, ფულის გათეთრების და კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის რისკი

საინფორმაციო უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკი ბოლო რამდენიმე წელიწადში გაიზარდა და რამდენიმე მსხვილ ორგანიზაციაზე კიბერთავდასხმები განხორციელდა. საბედნიეროდ, ჯგუფის ოპერაციებზე არსებითი გავლენა ამას არ მოუხდენია და ჯგუფიდან მონაცემებს არ გაუჟონავს. ბოლო რამდენიმე წელიწადში ჯგუფმა გააფართოვა თავისი ოპერაციები და ყურადღება გადაიტანა საბანკო პროდუქტებისა და სერვისების გაციფრულებაზე, შესაბამისად, გაიზარდა ელექტრონული დანაშაულებიც, მათ შორის თაღლითობაც, თუმცა ამას მნიშვნელოვანი ზარალი არ გამოუწვევია. ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების რისკები, რომელთაგან დასაცავად ბანკს ზომები აქვს მიღებული, მთელი მსოფლიოს მასშტაბით იზრდება. ბანკს მარეგულირებელი და საზედამხედველო ორგანოები მკაცრ მოთხოვნებს უყენებენ ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლასთან დაკავშირებით. ამ მოთხოვნების შეუსრულებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს იძულების ღონისძიებები მარეგულირებლის მხრიდან, რამაც შესაძლოა განაპირობოს ფულადი ჯარიმა და უარყოფითი გავლენა ჯგუფის რეპუტაციაზე.

ჯგუფი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ჯგუფი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საოპერაციო გარემო**

ჯგუფის საქმიანობის უმეტესობა კონცენტრირებულია საქართველოში, რომელსაც, როგორც განვითარებად ეკონომიკას არ აქვს კარგად განვითარებული ბიზნესისა და მარეგულირებელი ინფრასტრუქტურა, რომელიც უფრო განვითარებულ ბაზრებს ახასიათებს. შესაბამისად, ამ რეგიონში ოპერაციებს ახლავს ისეთი რისკები, როგორებიც არ გვხვდება განვითარებული ეკონომიკის მქონე ქვეყნებში. ეს რისკები მოიცავს ქართული ლარის შეზღუდულ კონვერტირებადობას და ცუდად განვითარებულ სავალო ფასიანი ქაღალდებისა და კაპიტალის ბაზრებს. ამასთან, საქართველოზე, როგორც პატარა ზომის ღია ეკონომიკის მქონე ქვეყანაზე, მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს გლობალური და რეგიონული რყევები. პოლიტიკური განუსაზღვრელობა, მაგალითად, როგორც მოჰყვა საქართველოს 2024 წლის ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნებს შეიძლება აისახოს მომხმარებლების და ბიზნესების განწყობაზე, და პოტენციურად განაპირობოს უფრო სუსტი ეკონომიკური ზრდა და ლარის გაუფასურება.

ამ რისკების მიუხედავად, საქართველომ ბოლო ათწლეულის განმავლობაში გააუმჯობესა საინვესტიციო კლიმატი. ძირეულმა რეფორმებმა საბანკო, სასამართლო, საგადასახადო და მარეგულირებელ სისტემებში, მათ შორის საგადასახადო კოდექსისა და საპროცესო კანონმდებლობის განახლებამ, ხელი შეუწყო უფრო ხელსაყრელი ბიზნეს გარემოს ჩამოყალიბებას. სამეთვალყურეო საბჭო ამ რეფორმებს განიხილავს, როგორც ამ ქვეყნებში ფუნქციონირების რისკების შემცირებას. ამასთან, საქართველომ გამოავლინა ჯანსაღი მაკროეკონომიკური მართვა, გონივრული მონეტარული პოლიტიკისა და ფისკალური დისციპლინის დანერგვით, რათა შეემცირებინა პოტენციური უარყოფითი გავლენები.

ბიზნესის პირობების გაუმჯობესების ტენდენცია, სავარაუდოდ, გაგრძელდება, და ეკონომიკის სამომავლო სტაბილურობა დამოკიდებული იქნება ეფექტურ სახელმწიფო პოლიტიკასა და რეფორმებზე, ასევე რეგიონსა და მსოფლიოში მიმდინარე მოვლენებზე.

რეგიონის არასტაბილურობა

საქართველოს ეკონომიკა კარგად არის დივერსიფიცირებული და არ არის მნიშვნელოვნად დამოკიდებული ერთ ქვეყანაზე. თუმცა იგი დამოკიდებულია რეგიონის, კერძოდ, თავისი სავაჭრო პარტნიორების, რუსეთის, თურქეთის, აზერბაიჯანისა და სომხეთის ეკონომიკაზე. რეგიონში მიმდინარეობს გეოპოლიტიკური დაძაბულობა, პოლიტიკური და ეკონომიკური არასტაბილურობა და სამხედრო კონფლიქტი, რამაც შეიძლება ჯგუფის ბიზნესსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე უარყოფითი გავლენა მოახდინოს.

ჯგუფი აქტიურად ახდენს რეგიონული და ადგილობრივი ბაზრის პირობების და პოლიტიკურ არასტაბილურობასთან დაკავშირებული რისკების მონიტორინგს და აგრეთვე აკვირდება საქართველოს მთავრობის საპასუხო ზომებს. იგი ახდენს სტრესულ და სცენარების ტესტირებას, რათა შეაფასოს გავლენა თავის ფინანსურ მდგომარეობაზე და შეიმუშავებს რეაგირების სტრატეგიები და სამოქმედო გეგმები მართალია, ფინანსური ბაზრის რყევები და გეოპოლიტიკური დაძაბულობა უარყოფითად აისახება რეგიონის სავაჭრო პარტნიორებზე, საქართველოს პრეფერენციული სავაჭრო რეჟიმი და კარგად დივერსიფიცირებული ეკონომიკა, ერთ ქვეყანაზე დამოკიდებულების თვალსაზრისით, ქვეყანას საშუალებას აძლევს, უფრო მედეგი იყოს რეგიონული საგარეო შოკების მიმართ.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)**კაპიტალის რისკი**

ბანკს აქვს რისკი იმისა, რომ ვერ დააკმაყოფილოს სებ-ის მიერ დაწესებულ კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალურ მოთხოვნებს. ბანკი, საქართველოს ყველა რეგულირებული ფინანსური დაწესებულების მსგავსად, ვალდებულია დააკმაყოფილოს სებ-ის მიერ დაწესებული გარკვეული კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები. კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობამ, შესაძლოა, არსებითი უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჯგუფზე და ხელი შეუშალოს მისი სტრატეგიული მიზნების მიღწევას.

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას თავის ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. კაპიტალის ადეკვატურობის მართვის სქემის ფარგლებში, ჯგუფი მუდმივად ახდენს საბაზრო პირობების მონიტორინგს და ამოწმებს საბაზრო ცვლილებებს, ასევე ატარებს სტრესის და სცენარების ტესტირებას, რათა შეამოწმოს თავისი პოზიცია არასახარბიელო ეკონომიკის, ბაზრის და მარეგულირებელი გარემოს პირობებში. ხელმძღვანელობა და სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად აკონტროლებს კაპიტალის პოზიციას, რათა საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს გონივრული მართვა და დროული ღონისძიებები. დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ 31-ე შენიშვნა.

ახალი რისკები

ჯგუფი აგრძელებს ახალი რისკების მონიტორინგსა და შეფასებას, და განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს კლიმატურ რისკს, 2021 წელს მისი იდენტიფიცირების შემდეგ. კლიმატთან დაკავშირებული რისკების ცვალებადი და კომპლექსური ხასიათის ამოცნობის შემდეგ, 2024 წელს ჯგუფმა გააფართოვა მათი შეფასების მიმართ თავისი მიდგომა და თვისებრივიდან რაოდენობრივ ანალიზზე გადავიდა, რა დროსაც საკრედიტო რისკს განსაკუთრებული მნიშვნელობა მიანიჭა. წელს მთელი ყურადღება მიმართული იყო იმისკენ, რომ გაეგო როგორც ფიზიკური, ისე გარდამავალი ფაქტორების თანდაყოლილი რისკები და შეეფასებინა მართი პოტენციური ფინანსური გავლენა ჯგუფის პორტფელზე. დანარჩენი პრუდენციული რისკის კატეგორიებისთვის – ლიკვიდურობის, კაპიტალის, საბაზრო, საოპერაციო და რეპუტაციის – ჯგუფმა ჩაატარა თვისებრივი ანალიზები, რათა გამოეკვლია, როგორც მოქმედებდა კლიმატური ცვლილება რისკებზე სხვადასხვა სცენარის შემთხვევაში.

ჯგუფის საკრედიტო რისკის არსებითობის ანალიზი, რომელიც 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აფასებდა ფიზიკური და გარდამავლობის რისკების მოცულობას საშუალოვადიანი დროითი ჰორიზონტისთვის (2040 წ.), სესხების ვადიანობის მიხედვით. კვლევის შედეგებმა ხაზი გაუსვა გვალვას, როგორც ყველაზე მნიშვნელოვან ფიზიკურ რისკს SSP5-8.5 სცენარით, რაც განსაკუთრებით აზიანებს სასოფლო-სამეურნეო (აგრო) კლიენტებს. აღსანიშნავი, თუმცა ნაკლებად სერიოზული რისკები აღმოჩნდა სითბური ტალღები და წყალდიდობები. გარდამავლობის რისკის მხრივ, დაგვიანებული გარდამავლობის სცენარმა აჩვენა ყველაზე მაღალი რისკის მოცულობა, რომელიც ძირითადად კონცენტრირებული საწარმოო სექტორზე და განპირობებულია ემისიებთან დაკავშირებული პოტენციური არაპირდაპირი დანახარჯებით. მაღალი ემისიების მქონე სექტორები განსაკუთრებით მოწყვლადები არიან ამ სცენარის მიხედვით პოლიტიკის სწრაფი შეცვლის გამო, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ნახშირბადის ხარჯების არსებითი ზრდა.

უკეთ გასარკვევად იმაში, თუ როგორ იცვლება ეს რისკები, ჯგუფმა ჩაატარა სცენარული ანალიზი, რა დროსაც ყურადღება გაამახვილა SSP5-8.5 და დაგვიანებული გარდამავლობის სცენარებზე. SSP5-8.5-ის თანახმად ფიზიკური რისკები შეფასდა როგორც მოკლევადიანი (2030 წ.), ისე გრძელვადიანი (2050 წ.) დროით ჰორიზონტებისთვის და გამოვლინდა მნიშვნელოვანი ესკალაცია დროის მსვლელობასთან ერთად, რაც მეტწილად გამოწვეული იყო გვალვის და სითბური ტალღების გახშირებული შემთხვევებით. გარდამავლობის რისკები დაგვიანებული გარდამავლობის სცენარის მიხედვით, სავარაუდოდ, მკვეთრად გაიზარდება გრძელვადიან პერსპექტივაში, ხოლო მოკლევადიანი უარყოფითი გავლენები მოკრძალებული დარჩება.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ახალი რისკები (გაგრძელება)

მიუხედავად იმისა, რომ კლიმატური ცვლილება ამჟამად არ მიიჩნევა არსებით ფაქტორად ინდივიდუალური კლიენტების საკრედიტო შეფასებისას, ჯგუფი აპირებს კლიმატური მონაცემების შეგროვების გაფართოებას, განსაკუთრებით მაღალნახშირბადიანი სექტორებისთვის. ეს მოიცავს სათბურის აირების ემისიების შესახებ ინფორმაციის შეგროვებას, დეკარბონიზაციის გეგმებს, აქტივის დონეზე ლოკაციის მონაცემებს, რათა მომავალში გადრმავედეს რისკის ანალიზი.

საცალო კლიენტების კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მოცულობა არ შევიდა ამ წლის არსებითობის ანალიზში. ამ სეგმენტის შეფასება იგეგმება სამომავლო ანალიზისთვის, რათა უკეთ გაირკვეს როგორც ფიზიკური, ისე გარდამავლობის რისკების პოტენციური მოცულობა.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობას არ მიაჩნია, რომ კლიმატთან დაკავშირებული რისკები არსებით გავლენას ახდენს ჯგუფის კრიტიკულ განსჯასა და შეფასებებზე მოკლე და საშუალო ვადიან პერსპექტივაში. შესაბამისად, კლიმატურ რისკთან დაკავშირებულ ანარიცხებში კორექტირებები არ შესულა. ბანკი გააგრძელებს ანალიზს მიმდინარე კლიმატური სტრესული მდგომარეობის ტესტების მეშვეობით, რომ კიდევ უფრო დახვეწოს რისკის შეფასებები და განსაზღვროს სამომავლო კორექტირებები, საჭიროების შემთხვევაში.

ჯგუფმა კლიმატთან დაკავშირებული რისკები წარმოადგინა კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების შესახებ სამუშაო ჯგუფის რეკომენდაციების შესაბამისად, რომლებიც 30-ე გვერდზეა მოცემული.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება**სამართლიანი ღირებულების იერარქია**

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, ჯგუფმა განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების მიხედვით. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული ან რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც მოცემულია სამართლიანი ღირებულებების იერარქიაში მათი დონის მიხედვით:

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	140,737	140,737
მიწა	-	-	13,204	13,204
საცხოვრებელი შენობები	-	-	86,388	86,388
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	41,145	41,145
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	1,741,927	4,174,276	108	5,916,311
გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულებებით დაგირავებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ფასიანი ქაღალდების გასესხება	-	138,945	-	138,945
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	24,186	-	24,186
აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებები გაცხადებულია				
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები	-	1,919,326	-	1,919,326
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	23,378,952	23,378,952
სავაჭრო მოთხოვნები და სხვა სესხები	-	2,790	-	2,790
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	5,633	-	5,633
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებები გაცხადებულია				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	25,362,177	-	25,362,177
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	5,534,464	1,151,799	6,686,263
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	823,608	249,641	1,073,249
საიჯარო ვალდებულებები	-	14,538	163,854	178,392
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	127,924	127,924
მიწა	-	-	4,844	4,844
საცხოვრებელი შენობები	-	-	87,758	87,758
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	35,322	35,322
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	6,944	4,349,655	108	4,356,707
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	10,942	-	10,942
აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებები გაცხადებულია				
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები	-	528,032	-	528,032
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	19,491,361	19,491,361
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	25,779	-	25,779
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებები გაცხადებულია				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	20,796,389	-	20,796,389
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	3,752,208	1,376,804	5,129,012
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	270,524	148,134	418,658
საიჯარო ვალდებულებები	-	13,209	125,856	139,065

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	170,629	170,629
მიწა	-	-	9,009	9,009
საცხოვრებელი შენობები	-	-	112,890	112,890
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	48,730	48,730
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	4,744	3,960,360	108	3,965,212
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	39,270	-	39,270
აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებები გაცხადებულია				
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები	-	385,800	-	385,800
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	16,246,726	16,246,726
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	59,020	-	59,020
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებები გაცხადებულია				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	18,241,016	-	18,241,016
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	3,974,909	1,192,800	5,167,709
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	490,691	151,845	642,536
საიჯარო ვალდებულებები	-	13,068	102,825	115,893

შეფასების მეთოდის აღწერა და მეორე დონის შეფასებისთვის სამართლიანი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების აღწერა:

სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული აქტივები	2024	2023	2022	შეფასების მეთოდი	გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები	4,174,276	4,349,655	3,960,360	დისკონტირებული ფულადი ნაკადები	სახელმწიფო ობლიგაციების შემოსავლიანობის მრუდი, თბილისის ბანკთაშორისი საპროცენტო განაკვეთი ("TIBR Index")
გაციდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულების თანახმად დაგირავებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და ფასიანი ქაღალდების გასესხება - სავალო ინსტრუმენტები	138,945	-	-	დისკონტირებული ფულადი ნაკადები	სახელმწიფო ობლიგაციების შემოსავლიანობის მრუდი, თბილისის ბანკთაშორისი საპროცენტო განაკვეთი ("TIBR Index")
წარმოებული ფინანსური აქტივები	24,186	10,942	39,270	ფორვარდული ფასწარმოქმნის და სვოპის მოდელი, რომლებიც იყენებს დღევანდელი ღირებულების გაანგარიშებას და სტანდარტული ოფციონის ფასწარმოქმნის მოდელს	კონტრაქტების საკრედიტო ხარისხი, სავალუტო სპოტ და ფორვარდული განაკვეთები, საპროცენტო განაკვეთის მრუდები და ნაგულისხმევი მერყეობა
სამართლიანი ღირებულებით რეგულარულად შეფასებული მე-2 დონის აქტივები სულ	4,337,407	4,360,597	3,999,630		
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ვალდებულებები					
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	5,633	25,779	59,020	ფორვარდული ფასწარმოქმნის და სვოპის მოდელი, რომლებიც იყენებს დღევანდელი ღირებულების გაანგარიშებას და სტანდარტული ოფციონის ფასწარმოქმნის მოდელს	კონტრაქტების საკრედიტო ხარისხი, სავალუტო სპოტ და ფორვარდული განაკვეთები, საპროცენტო განაკვეთის მრუდები და ნაგულისხმევი მერყეობა
სამართლიანი ღირებულებით რეგულარულად შეფასებული მე-2 დონის აქტივები სულ	5,633	25,779	59,020		

ქვემოთ აღწერილია შეფასების ხერხებით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა. ჯგუფმა გამოიყენა ის დაშვებები, რომლებსაც, ჯგუფის აზრით, დაეყრდნობიან ბაზრის მონაწილეები ინსტრუმენტის შეფასების დროს.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს, სავალუტო ფორვარდულ კონტრაქტებს და ოფციონის კონტრაქტებს. შეფასებებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდებია მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელებს, რომლებისთვისაც გამოიყენება დღევანდელი ღირებულების გაანგარიშება და ასევე სტანდარტული ოფციონის ფასწარმოქმნის მოდელები. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა ამოსავალ მონაცემს კონტრაქტების საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსის, საპროცენტო განაკვეთის მრუდის და ნაგულისხმევი მერყეობის ჩათვლით.

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები შედგება წილობრივი და სავალო ფასიანი ქაღალდებისგან და ფასდება შეფასების მეთოდის ან ფასწარმოქმნის მოდელების გამოყენებით. ეს ფასიანი ქაღალდები შეიძლება შეფასდეს მეთოდით, რომელიც ზოგჯერ შეიცავს მხოლოდ საბაზრო ემპირიულ მონაცემებს, ხოლო სხვა დროს შეიძლება გამოყენებულ იქნას როგორც ემპირიული, ისე არაემპირიული მონაცემები. ბირჟაზე განთავსებული ინვესტიციების შემთხვევაში, Bloomberg-ზე კოტირებული ფასები ან სხვა შესაბამისი წყაროები გამოიყენება, ხოლო არაკოტირებული ინვესტიციების სამართლიანი ღირებულება გამოითვლება მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების საფუძველზე, რომლებიც დისკონტირებულია ანალოგიური საკრედიტო რისკის, დარჩენილი ვადის და სხვა მახასიათებლების მქონე ახალი ინსტრუმენტების მიმდინარე განაკვეთით.

აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, თუმცა მათი სამართლიანი ღირებულება მოცემულია განმარტებით შენიშვნებში

სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მეორე და მესამე დონეში სამართლიანი ღირებულებები ფასდება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების შეფასების მეთოდის გამოყენებით. მსგავსი საკრედიტო რისკის, ვალუტის და დარჩენილი ვადის მქონე ახალი ინსტრუმენტების მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთები გამოიყენება, როგორც დისკონტირების განაკვეთი შეფასების მოდელში.

გადატანა 1-ელ დონეზე

მე-2 დონიდან 1-ელ დონეზე გადატანები არ მომხდარა.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მესამე დონის არაფინანსური აქტივების ცვლილების დინამიკა

ყველა საინვესტიციო ქონება მესამე დონეს მიეკუთვნება. მათი საწყისი და საბოლოო ნაშთების შეჯერება წარმოდგენილია მე-11 შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია საინვესტიციო ქონების მესამე დონის შეფასებებისთვის:

31 დეკემბერი, 2024 წ.	შეფასების მეთოდი	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემები	მინ.	მაქს.	შეწონილი საშუალო	სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია	მინ.	მაქს.	შეწონილი საშუალო
საინვესტიციო ქონება		140,737							
მიწა		13,204							
დეველოპმენტისთვის განკუთვნილი მიწ	12,766	საბაზრო მეთოდი	1 კვ.მ.-ის ფასი	0.033	2,859	2,214 კვ.მ. მიწა	32	3,808	3,080
საოფლო-სამეურნეო მიწა	438	საბაზრო მეთოდი	1 კვ.მ.-ის ფასი	0.012	0.096	0.046 კვ.მ. მიწა	768	4,451	2,774
საცხოვრებელი უძრავი ქონება	86,388	საბაზრო მეთოდი	1 კვ.მ.-ის ფასი	0.028	6,575	0.956 კვ.მ. შენობა	18	989	205
არასაცხოვრებელი უძრავი ქონება	41,145								
	19,605	საბაზრო მეთოდი	ქონების ფასი	10	3,822	2,033 კვ.მ. მიწა	50	23,884	1,876
	17,685	შემოსავლის მეთოდი	1 კვ.მ.-ის თღარა	0.0105	0.0680	კვ.მ. შენობა	17	2,626	1,528
	3,855	დანახარჯების მეთოდი	1 კვ.მ.-ის ამორტიზებული ჩამაღებლის დანახარჯები	70.09%	90.09%	კვ.მ. შენობა	226	1,084	972
				0.08	3.97	0.981 კვ.მ. შენობა	54	1,736	918

* ამ ცხრილში წარმოდგენილი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების ფასი, განაკვეთი და ღირებულება წარმოდგენილია ლარში, თუ სხვა ვალუტა არ არის მითითებული.

ფინანსური ინსტრუმენტების მიმოხილვა

ქვემოთ მოცემულია შეფასების კატეგორიების მიმოხილვა ჯგუფის მიერ ფლობილი ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის 2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება სხვა მრუდ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება სხვა მრუდ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება სხვა მრუდ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით
ფინანსური აქტივები									
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,278,476	-	-	2,278,476	-	-	2,278,476	-	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,456,690	-	-	2,456,690	-	-	2,456,690	-	-
მოქმედებები გადებული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ ოქრასიანი დაკავშირებული მოთხოვნები	24,316,155	-	-	24,316,155	-	-	24,316,155	-	-
საეკპრო მოთხოვნები და სხვა სესხები	2,790	-	-	2,790	-	-	2,790	-	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - წილობრივი ინსტრუმენტები	-	9,029	-	-	9,029	-	-	9,029	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - საჯარო ინსტრუმენტები	1,910,479	5,907,282	-	1,910,479	5,907,282	-	1,910,479	5,907,282	-
გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულებებით დაგირავებული	-	138,945	-	-	138,945	-	-	138,945	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და ფასიანი ქაღალდების გასესხება - საჯარო ინსტრუმენტები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
უცხოურ ვალუტაში წარმოდგენილი ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
სულ	30,964,590	6,055,256	-	30,964,590	6,055,256	-	30,964,590	6,055,256	-
ფინანსური ვალდებულებები									
კლიენტების დეპოზიტები და თამასულები	25,341,733	-	-	25,341,733	-	-	25,341,733	-	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	6,710,494	-	-	6,710,494	-	-	6,710,494	-	-
გამომცემი საჯარო ფასიანი ქაღალდები	1,099,337	-	-	1,099,337	-	-	1,099,337	-	-
საიჯარო ვალდებულებები	177,365	-	-	177,365	-	-	177,365	-	-
საეკპრო და სხვა ვალდებულებები (სხვა ვალდებულებებში)	88,269	-	-	88,269	-	-	88,269	-	-
უცხოურ ვალუტაში წარმოდგენილი ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
სულ	33,417,198	-	-	33,417,198	-	-	33,417,198	-	-
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით									
	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება სხვა მრუდ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება სხვა მრუდ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება სხვა მრუდ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით
ფინანსური აქტივები									
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,042,832	-	-	3,042,832	-	-	3,042,832	-	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,752,658	-	-	1,752,658	-	-	1,752,658	-	-
მოქმედებები გადებული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ ოქრასიანი დაკავშირებული მოთხოვნები	20,248,067	-	-	20,248,067	-	-	20,248,067	-	-
საეკპრო მოთხოვნები და სხვა სესხები	3,530	-	-	3,530	-	-	3,530	-	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - წილობრივი ინსტრუმენტები	-	7,098	-	-	7,098	-	-	7,098	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - საჯარო ინსტრუმენტები	524,108	4,349,609	-	524,108	4,349,609	-	524,108	4,349,609	-
საპროცენტო განაკვეთის ხელშეკრულებები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
უცხოურ ვალუტაში წარმოდგენილი ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
სულ	25,571,195	4,356,707	-	25,571,195	4,356,707	-	25,571,195	4,356,707	-
ფინანსური ვალდებულებები									
კლიენტების დეპოზიტები და თამასულები	20,776,816	-	-	20,776,816	-	-	20,776,816	-	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	5,133,029	-	-	5,133,029	-	-	5,133,029	-	-
გამომცემი საჯარო ფასიანი ქაღალდები	421,359	-	-	421,359	-	-	421,359	-	-
საიჯარო ვალდებულებები	137,554	-	-	137,554	-	-	137,554	-	-
საეკპრო და სხვა ვალდებულებები (სხვა ვალდებულებებში)	104,874	-	-	104,874	-	-	104,874	-	-
უცხოურ ვალუტაში წარმოდგენილი ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
სულ	26,573,632	-	-	26,573,632	-	-	26,573,632	-	-

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**ფინანსური ინსტრუმენტების მიმოხილვა (გაგრძელება)**

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით არ არის ასახული

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ჯგუფის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც აღირიცხება ფინანსურ ანგარიშგებაში. ცხრილში არ არის ნაჩვენები არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, სხვა უფრო მცირე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც არსებითად უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებებს.

	2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	არარეალიზებულ ლი შემოსულობა (ზარალი)
ფინანსური აქტივები			
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები	1,910,479	1,919,326	8,847
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მომხმარებელზე გაცემული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	24,316,155	23,378,952	(937,203)
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	25,341,733	25,362,177	(20,444)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	6,710,494	6,686,263	24,231
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,099,337	1,073,249	26,088
საიჯარო ვალდებულებები	177,365	178,392	(1,027)
მთლიანი აუდიარებული ცვლილება არარეალიზებულ სამართლიან ღირებულებაში			(899,508)

	2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	არარეალიზებულ ლი შემოსულობა (ზარალი)	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	არარეალიზებულ ლი შემოსულობა (ზარალი)
ფინანსური აქტივები						
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტები	524,108	528,032	3,924	378,537	385,800	7,263
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მომხმარებელზე გაცემული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	20,248,067	19,491,361	(756,706)	16,841,603	16,246,726	(594,877)
ფინანსური ვალდებულებები						
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	20,776,816	20,796,389	(19,573)	18,274,061	18,241,016	33,045
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წი	5,133,029	5,129,012	4,017	5,191,494	5,167,709	23,785
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	421,359	418,658	2,701	646,137	642,536	3,601
საიჯარო ვალდებულებები	137,554	139,065	(1,511)	112,624	115,893	(3,269)
მთლიანი აუდიარებული ცვლილება არარეალიზებულ სამართლიან ღირებულებაში			(767,148)			(530,452)

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე ანაზრებს, განსაზღვრული ვადის არმქონე შემნახველ ანგარიშებს და ცვალებადი განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტები**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, ფიქსირებული განაკვეთის მქონე, ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მსგავს ფინანსურ ინსტრუმენტებზე საწყისი აღიარების დროს დაფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთებისა და მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთების შედარების შედეგად. ფიქსირებული განაკვეთის მქონე დეპოზიტის სამართლიანი ღირებულება გამომდინარეობს ფულადი სახსრების ნაკადის ღირებულებიდან, რომელიც დისკონტირებულია ფულის ბაზრის მიმდინარე იმ საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც დამახასიათებელია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ვადიანობის სესხებისათვის. ერთ წლამდე ვადის მქონე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების შემთხვევაში, დაშვებულია, რომ მათი საბალანსო ღირებულებები უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებებს.

29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი მათი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით, გარდა მიმდინარე ანგარიშებისა და საკრედიტო ბარათებისა, როგორც ქვემოთ არის აღწერილი. ჯგუფის სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების შესახებ იხილეთ 27-ე შენიშვნა „რისკის მართვა“.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით							
მოთხოვნა და	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტად	სულ
ფინანსური აქტივები							
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,997,498	280,978	-	-	-	-	2,278,476
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,423,727	-	-	-	-	32,963	2,456,690
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,552,077	3,702,713	698,220	385,733	169,982	291,347	7,826,790
გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულებებით დაგირავებული	-	-	-	-	-	-	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და ფასიანი ქაღალდების გასესხება	-	111,228	27,717	-	-	-	138,945
მომხმარებელზე გადებული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ	-	-	-	-	-	-	-
ოკუპაციის და კომპიუტერული მოთხოვნები	108	4,194,642	1,827,228	3,221,976	6,382,200	3,427,788	5,262,213
საგაქრო მოთხოვნები და სხვა სესხები	-	2,785	-	5	-	-	2,790
სულ	6,973,410	8,292,346	2,553,165	3,607,714	6,552,182	5,321,894	37,019,846
ფინანსური ვალდებულებები							
ვალდებულებების დეპოზიტები და თამასუქები	4,173,222	5,283,691	2,141,956	11,800,831	1,186,632	696,799	25,341,733
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	557,385	3,145,071	332,163	597,838	1,148,681	689,786	6,710,494
გამომცემული სავალ ფასიანი ქაღალდები	-	13,733	38,907	114,017	134,693	657,367	1,099,337
საიჯარო ვალდებულებები	-	10,878	10,685	21,296	65,382	33,393	177,365
სულ	4,730,607	8,453,373	2,523,711	12,533,982	2,535,388	2,077,345	33,328,929
წმინდა	2,242,803	(161,027)	29,454	(8,926,268)	4,016,794	1,641,790	4,847,371
აკუმულირებული გები	2,242,803	2,081,776	2,111,230	(6,815,038)	(2,798,244)	(1,156,454)	3,690,917

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით							
მოთხოვნა და	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტად	სულ
ფინანსური აქტივები							
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,358,521	684,311	-	-	-	-	3,042,832
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,733,899	-	-	-	-	18,759	1,752,658
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,492,313	2,587,018	374,800	227,208	165,913	31,111	4,880,815
მომხმარებელზე გადებული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ	-	-	-	-	-	-	-
ოკუპაციის და კომპიუტერული მოთხოვნები	1,190	2,870,703	1,353,016	2,771,695	5,370,552	2,964,992	4,915,919
საგაქრო მოთხოვნები და სხვა სესხები	463	2,963	13	91	-	-	3,530
სულ	5,586,386	6,144,995	1,727,829	2,998,994	5,536,465	2,996,103	29,927,902
ფინანსური ვალდებულებები							
ვალდებულებების დეპოზიტები და თამასუქები	5,553,799	3,164,093	1,509,258	8,902,129	1,080,299	513,720	20,776,816
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	476,646	2,297,284	84,200	420,567	795,241	554,167	5,133,029
გამომცემული სავალ ფასიანი ქაღალდები	-	406	25,135	13,388	294,075	5,197	83,158
საიჯარო ვალდებულებები	-	8,783	8,535	16,287	53,705	29,335	20,909
სულ	6,030,445	5,470,566	1,627,128	9,352,371	2,223,320	1,102,419	26,468,758
წმინდა	(444,059)	674,429	100,701	(6,353,377)	3,313,145	1,893,684	4,274,621
აკუმულირებული გები	(444,059)	230,370	331,071	(6,022,306)	(2,709,161)	(815,477)	3,459,144

(ათას ლარში)

29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

მოთხოვნა დე	2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით						წელზე მეტად	სულ
	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წლამდე		
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,764,823	730,905	-	-	-	-	-	3,495,728
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,396,567	-	437	-	-	-	20,302	2,417,306
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	947,377	2,315,415	536,087	217,956	142,195	182,498	2,221	4,343,749
მომხმარებელზე გაცემული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ ოჯრასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	4,204	2,087,352	1,241,786	2,116,316	4,570,794	2,416,951	4,404,200	16,841,603
სავაჭრო მოთხოვნები და სხვა სესხები	1,733	1,055	-	610	-	-	-	3,398
სულ	6,114,704	5,134,727	1,778,310	2,334,882	4,712,989	2,599,449	4,426,723	27,101,784
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	5,433,605	2,811,267	1,297,146	6,962,098	1,224,218	279,175	266,552	18,274,061
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	701,208	2,598,973	134,173	382,919	658,256	356,138	359,827	5,191,494
გამომცემული სავალი ფასიანი ქაღალდები	-	7,786	51,107	281,718	109,683	195,843	-	646,137
საიჯარო ვალდებულებები	-	6,696	6,908	13,689	45,734	26,920	12,677	112,624
სულ	6,134,813	5,424,722	1,489,334	7,640,424	2,037,891	858,076	639,056	24,224,316
წმინდა	(20,109)	(289,995)	288,976	(5,305,542)	2,675,098	1,741,373	3,787,667	2,877,468
აქუმულირებული გეპი	(20,109)	(310,104)	(21,128)	(5,326,670)	(2,651,572)	(910,199)	2,877,468	

ჯგუფის მიერ ვალდებულებების დაფარვის უნარი დამოკიდებულია მის მიერ დროის იმავე მონაკვეთში ეკვივალენტური აქტივების რეალიზაციაზე. საქართველოს ბანკზე, სადაც ჯგუფის საქმიანობის დიდი ნაწილია თავმოყრილი, ბევრი მოკლევადიანი კრედიტი გაიცემა იმ მოლოდინით, რომ მათი დაფარვის თარიღისთვის ამ სესხების ვადა გაგრძელდება. ამდენად, აქტივების ვადიანობა, რომელიც ზემოთ არის მოცემული, შეიძლება განსხვავდებოდეს რეალური ვადიანობისგან. მიმდინარე ანგარიშების ისტორიული სტაბილურობის ასახვის მიზნით ჯგუფი გამოითვლის მიმდინარე ანგარიშების მინიმალურ ყოველდღიურ ნაშთს ბოლო ორი წლის განმავლობაში და ამ თანხას ზემოთ მოყვანილ ცხრილში ასახავს „ერთ წლამდე“ კატეგორიაში. დანარჩენი მიმდინარე ანგარიშები შესულია „მოთხოვნამდე“ კატეგორიაში. დაგირავებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ჯგუფდება დაფარვის ვადის მიხედვით იმ ხელშეკრულების ვადის მიხედვით, რომელთა ფარგლებშიცაა ისინი დაგირავებული. ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეიძლება დაგირავდეს, მაგრამ არ არის დაგირავებული, ექვევა „მოთხოვნამდე“ კატეგორიაში. იმის გათვალისწინებით, რომ საკრედიტო ბარათებს არ აქვს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დაფარვის ვადები, ზემოაღნიშნული განაწილება კატეგორიებად ხდება დაფარვის სტატისტიკურ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით.

ჯგუფის ლიკვიდურობის მთავარი წყაროებია:

- ანაბრები;
- საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები;
- ბანკთაშორისი სადეპოზიტო ხელშეკრულებები;
- გაცემული სესხები;
- შემოსულობა ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან;
- სესხის ძირითადი თანხის დაფარვები;
- საპროცენტო შემოსავალი; და
- მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების ანაბრები და თამასუქები შეადგენდა 25,341,733 ლარს (2023 წ.: 20,776,816 ლარი, 2022 წ.: 18,274,061 ლარი) და წარმოადგენდა ჯგუფის მთლიანი ვალდებულებების 75%-ს (2023 წ.: 77%, 2022 წ.: 74%). ეს სტაბილური და დივერსიფიცირებული თანხები კვლავაც ჯგუფის დაფინანსების უმთავრესი წყაროა. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე დავალიანება შეადგენდა 6,710,494 ლარს (2023 წ.: 5,133,029 ლარი, 2022 წ.: 5,191,494 ლარი), რაც მთლიანი ვალდებულებების 20%-ია (2023 წ.: 19%, 2022 წ.: 21%). 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული სავალი ფასიანი ქაღალდები შეადგენდა 1,099,337 ლარს (2023 წ.: 421,359 ლარი, 2022 წ.: 646,137 ლარი) და წარმოადგენდა მთლიანი ვალდებულებების 3%-ს (2023 წ.: 2%, 2022 წ.: 3%).

დირექტორთა საბჭოს აზრით ჯგუფს საკმარისი ლიკვიდურობა აქვს არსებული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად.

(ათას ლარში)

29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

ცხრილში წარმოდგენილია აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მათი ამოღება ან გასტუმრება მოსალოდნელი, გარდა კლიენტების ანაზრების მიმდინარე ანგარიშებისა და თამასუქებისა, რომლებიც შესულია „ერთ წლამდე“ კატეგორიაში, იმის გათვალისწინებით, რომ შესაბამისი სახელშეკრულებო ვადა შეიძლება ბევრად უფრო გახანგრძლივდეს:

	2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,278,476	-	2,278,476
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,423,727	32,963	2,456,690
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	7,338,743	488,047	7,826,790
გაყიდვისა და გამოსყიდვის ხელშეკრულებით დაგირავებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და ფასიანი ქაღალდების გასესხება	138,945	-	138,945
მომხმარებელზე გაცემული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ ოქარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9,243,954	15,072,201	24,316,155
საეაქრო მოთხოვნები და სხვა სესხები	2,790	-	2,790
გადახდილი ავანსები	33,175	5,961	39,136
დასაკუთრებული აქტივები	-	372,577	372,577
აქტივის გამოყენების უფლება	-	163,104	163,104
საინვესტიციო ქონება	-	140,737	140,737
ძირითადი საშუალებები	-	441,399	441,399
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	-	569,137	569,137
გუდვილი	-	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	-	172,367	172,367
მოგების გადასახადი აქტივები	45,738	320	46,058
სხვა აქტივები	255,342	-	255,342
გასაყიდად გამოიზნული აქტივები	20,007	-	20,007
სულ აქტივები	21,780,897	17,492,266	39,273,163
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	23,399,700	1,942,033	25,341,733
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	4,632,457	2,078,037	6,710,494
გამოშვებული სავალი ფასიანი ქაღალდები	166,657	932,680	1,099,337
საიჯარო ვალდებულებები	42,859	134,506	177,365
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	100,406	42,947	143,353
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	1,155	19,899	21,054
სხვა ვალდებულებები	149,329	-	149,329
სულ ვალდებულებები	28,492,563	5,150,102	33,642,665
წმინდა	(6,711,666)	12,342,164	5,630,498

	2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,042,832	-	3,042,832	3,495,728	-	3,495,728
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,733,899	18,759	1,752,658	2,397,004	20,302	2,417,306
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	4,681,339	199,476	4,880,815	4,016,835	326,914	4,343,749
მომხმარებელზე გაცემული სესხები, შესყიდული მოთხოვნები და ფინანსურ ოქარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	6,996,604	13,251,463	20,248,067	5,449,658	11,391,945	16,841,603
საეაქრო მოთხოვნები და სხვა სესხები	3,530	-	3,530	3,398	-	3,398
გადახდილი ავანსები	25,154	6,878	32,032	43,825	3,351	47,176
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	-	9,537	9,537	-	9,249	9,249
დასაკუთრებული აქტივები	3,823	267,889	271,712	3,760	116,164	119,924
აქტივის გამოყენების უფლება	-	134,422	134,422	-	115,404	115,404
საინვესტიციო ქონება	-	127,924	127,924	-	170,629	170,629
ძირითადი საშუალებები	-	404,303	404,303	-	363,606	363,606
გუდვილი	-	33,453	33,453	-	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	76	144,281	144,357	-	130,307	130,307
მოგების გადასახადის აქტივები	-	464	464	224	640	864
სხვა აქტივები	280,615	-	280,615	245,096	-	245,096
გასაყიდად გამოიზნული აქტივები	27,389	-	27,389	29,566	-	29,566
სულ აქტივები	16,795,261	14,598,849	31,394,110	15,685,094	12,681,964	28,367,058
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	19,129,279	1,647,537	20,776,816	16,504,116	1,769,945	18,274,061
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,278,697	1,854,332	5,133,029	3,817,273	1,374,221	5,191,494
გამოშვებული სავალი ფასიანი ქაღალდები	38,929	382,430	421,359	340,611	305,526	646,137
საიჯარო ვალდებულებები	33,605	103,949	137,554	27,293	85,331	112,624
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	85,809	38,588	124,397	69,792	32,458	102,250
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	185,440	13,618	199,058	20,258	79,275	99,533
სხვა ვალდებულებები	149,847	-	149,847	152,848	743	153,591
სულ ვალდებულებები	22,901,606	4,040,454	26,942,060	20,932,191	3,647,499	24,579,690
წმინდა	(6,106,345)	10,558,395	4,452,050	(5,247,097)	9,034,465	3,787,368

(ათას ლარში)

30. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბას (IAS) 24-ის („დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“) მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებული მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორსაც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორითაც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის. დაკავშირებულ მხარეებთან დადებული ყველა გარიგება, რომლებიც ქვემოთაა განხილული, განხორციელდა გაშლილი ხელის პრინციპით.

ბანკმა განაახლა დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების გამოვლენის, შეფასებისა და მონიტორინგის პოლიტიკა და პროცედურები. ბანკის რისკის მართვის სისტემას ყველა დონეზე განიხილავს და ამოწმებს ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი და მარწმუნებელი მომსახურების გარე მომწოდებლები.

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების მოცულობა, წლის ბოლოსთვის დაუფარავი ნაშთები და შესაბამისი ხარჯი და შემოსავალი წლის განმავლობაში ასეთია:

	2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			
	მშობელი საწარმო	მშობელი დაკავშირებული საწარმოები	მეკავშირე საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა*	მშობელი საწარმო	მშობელი დაკავშირებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა*	მშობელი საწარმო	მშობელი დაკავშირებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა*	მშობელი საწარმო	მშობელი დაკავშირებული საწარმოები
31 დეკემბრისთვის დაუფარავი ხესხები, წმინდა	18,484	-	5,517	-	15,344	16,987	-	9,975	16,343	-	9,782	-
საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე	868	258	-	-	974	868	-	557	928	-	745	-
მოსაღებელი საკრედიტო ზარალი	-	-	-	-	80	-	-	(46)	-	-	(206)	-
ანაზრები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	19,058	108,193	5,781	-	17,776	185,864	142,768	34,599	26,766	58,329	12,633	-
საპროცენტო ხარჯი ანაზრებზე	(4,609)	(3,701)	(97)	-	763	(12,437)	(4,623)	(864)	(2,436)	(1,270)	(959)	-
სადავო ფასიანი ქაღალდები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	-	-	-	-	-	737	-	-	737	-	-
საპროცენტო ხარჯი გამოშვებულ სადავო ფასთან ქაღალდებზე	-	-	-	-	-	-	-	-	(163)	-	-	-
გაცემული პირობითი, ფინანსური და შესრულების გარანტიები	-	-	-	-	176	-	-	176	-	-	-	176

* უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა მოიცავს საქართველოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და საქართველოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებს და ჯგუფის წამყვან ხელმძღვანელობას.

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2024	2023	2022
ხელფასები და სხვა სარგებელი	10,345	10,624	9,602
აქციებზე დაფუძნებული გადახდების კომპენსაცია	44,341	50,838	58,110
სულ უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება	54,686	61,462	67,712

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა არ იღებს ფულთი განსაზღვრულ კომპენსაციას, გარდა ფიქსირებული ხელფასებისა. მთლიანი კომპენსაციის დიდი ნაწილი აქციებზე დაფუძნებულია (26-ე შენიშვნა). უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაში 2024 წლის 31 დეკემბრისთვის 21 ადამიანი შედიოდა (2023 წლის 31 დეკემბერი: 22; 2023 წლის 31 დეკემბერი: 20).

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაზე გაცემული სესხების საპროცენტო განაკვეთები იყო 5.9%-დან 10.7%-მდე (2023 წლის 31 დეკემბერი: 4.5% და 16.8%, 2022 წლის 31 დეკემბერი: 4.5% და 17.9%) უცხოურ ვალუტაში და ლარში გამოხატული სესხებისთვის, შესაბამისად. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიერ განთავსებულ ანაზრებზე საპროცენტო განაკვეთები იყო 0.0% და 12.7% (2023 წლის 31 დეკემბერი: 0.0% და 13.5%, 2022 წლის 31 დეკემბერი: 0.0% და 13.5%) უცხოურ ვალუტაში და ლარში გამოხატული ანაზრებისთვის, შესაბამისად.

(ათას ლარში)

31. კაპიტალის ადეკვატურობა

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ჯგუფის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2024 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ჯგუფი სრულად აკმაყოფილებდა ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ჯგუფის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა კაპიტალის დადგენილ მოთხოვნებთან, აგრეთვე, ჯგუფის მიერ ძლიერი საკრედიტო რეიტინგისა და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერისთვის დამატებითი ღირებულების უზრუნველსაყოფად. ჯგუფი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლების მიზნები, სტრატეგია და პროცესები არ შეცვლილა.

სებ-ის (ბაზელ III-ის მიხედვით) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ფასს-ის მიხედვით

2017 წლის დეკემბერში სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი. სებ-ის მოთხოვნით ბანკმა უნდა შეინარჩუნოს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი. ეს კოეფიციენტი გამოითვლება ბანკის სპეციალური დანიშნულების ინდივიდუალური ანგარიშგების საფუძველზე, რომელიც მომზადებულია სებ-ის დებულებებისა და აქტების შესაბამისად, ბაზელ III-ის მოთხოვნების საფუძველზე.

2023 წლის იანვარში სებ გადავიდა ფასს-ის მიხედვით ბუღალტრულ აღრიცხვაზე და შემოიღო ახალი პილარ 2-ის ბუფერი – საკრედიტო რისკის კორექტირების ბუფერი, რითაც აღირიცხება სხვაობა სებ-ის მიხედვით და ფასს-ის მიხედვით დარეზერვების დონეებს შორის (უფრო მაღალი წინამორბედის შემთხვევაში).

2024 წლის 31 დეკემბრის, 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო:

	2024	2023
პირველადი კაპიტალი	5,957,405	4,603,352
მეორადი კაპიტალი	462,428	499,018
სულ კაპიტალი	6,419,833	5,102,370
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	29,080,593	23,061,905
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	20.5%	20.0%
მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	22.1%	22.1%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	17.0%	16.7%
მთლიანი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	19.9%	19.6%

(ათას ლარში)

31. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობა ასე გამოიყურებოდა:

სებ-ის (ბაზელ III-ის მიხედვით) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	
	2022
პირველადი კაპიტალი	3,388,048
მეორადი კაპიტალი	618,232
სულ კაპიტალი	4,006,280
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	20,279,424
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	16.7%
მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	19.8%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	13.8%
მთლიანი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	17.2%

32. საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები

2025 წლის 7 თებერვალს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2024 წლის საბოლოო დივიდენდები 1 აქციაზე 3.59 ლარის ოდენობით. 2025 წლის 12 თებერვალს აქციონერებმა მიიღეს საბოლოო დივიდენდები სულ 100,333 ლარის ოდენობით.

2025 წლის 25 მარტს სს „ბიჯეო ჯგუფმა“ სრულად გამოისყიდა სს „საქართველოს ბანკის“ არამაკონტროლებელი წილი 0,44% ოდენობით, შედეგად მისი წილი სს „საქართველოს ბანკში“ გაიზარდა 100%-მდე. 2025 წლის 26 მარტს სს „ბიჯეო ჯგუფმა“ სრულად გადაიხადა ჯამური თანხა 28,448 ლარი.